

ΤΟ «ΣΠΗΓΚΕΛ»,
Ο ΑΝΕΜΙΣΤΗΡΑΣ
ΚΑΙ Ο «ΔΑΥΛΟΣ»

ΔΑΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ 27° ♦ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008 ♦ ΑΡ. 316

Κωδ.
ΕΛ.Τ.Α.:
3187
€6

«ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ» ΠΡΙΝ 22 ΑΙΩΝΕΣ!

Τὸ αὐτόματο θέατρο τοῦ Ἡρώνα

**Μιὰ πρωτοδίκης ἀποφάσισε:
ΟΙ ΛΕΣΒΙΟΙ ΔΕΝ ΔΙΚΑΙΟΥΝΤΑΙ
ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΤΟΠΟ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ!**

ISSN 1105-9486

**ΑΦΙΕΡΩΜΑ: Ο ΕΚΦΥΛΙΣΜΟΣ
ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΙΝΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ**

Ίδρυτής - ιδιοκτήτης,
εκδότης - διευθυντής
ΔΗΜ. Ι. ΛΑΜΠΡΟΥ

Κυδαθηναίων 29, Πλάκα,
105 58 Αθήνα.
Τηλέφωνα: 2103223957,
2103314986, 2109841655
Τηλομοιότυπος: 2103314997

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:
<http://www.davlos.gr>
Ηλεκτρονική αλληλογραφία:
davlos@davlos.gr

Τα Γραφεία του «Δ» λειτουργούν
πρωινές ώρες 9:30-14:30
καθημερινά (καί Σάββατο).

Διευθυντής Συντάξεως
ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΖΑΡΗΣ

Τεχνική Επιμέλεια
ΝΑΣΟΣ ΧΑΤΖΗΓΑΓΓΗΣ
Γλωσσική Επιμέλεια
ΑΡΤΕΜΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ

- Τιμή αντίτυπου: € 6.
- 12μηνη συνδρομή: € 53.
- Όργανισμών κ.λπ.: € 80.
 - Φοιτητών: € 43.
 - Έξωτერიку: € 80.
- Η συνδρομή καταβάλλεται
κατά την έγγραφη.
- Η συνδρομή ανανεώνεται αυτομάτως
μετά τη λήξη του 12μήνου.
Διακοπή της συνδρομής γίνεται μόνον
κατόπιν τηλεφωνήματος
του ενδιαφερομένου.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ ΔΕΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΝΤΑΙ.

Τα χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.
Για εξοικονόμηση χώρου το Περιοδικό
διατηρεί το δικαίωμα σύμπτυξης ή δημοσί-
ευσης σέ συνέχειες των προσφερομένων
συνεργασιών.

- Παραγγελίες μέσω Διαδικτύου
βιβλίων, τόμων, παλαιών τευχών «Δ»
και έγγραφες συνδρομητών:
στην ιστοσελίδα μας www.davlos.gr
- Επίσης έγγραφες συνδρομητών με
ένα απλό τηλεφώνημα στα
τηλέφωνα του «Δ».

Απαγορεύεται ή εν όλω ή εν μέρει
ανάδημοσίευση ή αναμετάδοση καθ'
οιονδήποτε τρόπον δημοσιευμάτων
του «Δαυλού» χωρίς τη γραπτή άδεια
του εκδότη.

ΔΑΥΛΟΣ

Μηνιαίο Περιοδικό Πρωτοποριακής Έρευνας
Έτος 27°, Σεπτέμβριος 2008, Άριθ. 316

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Το «Σπήγκελ», ό άνεμιστήρας και ό «Δαυλός» 22358

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Έκχριστιανίζουν τόν Όλυμπο..... 22375

ΕΡΕΥΝΕΣ

Μιά «έκ τού σύνεγγυς» τηλεόραση
πρίν από 22 αιώνες..... 22381
Άνεξιθρησκία και πολυθεϊσμός..... 22437
Άγιος Γεώργιος: Ό «καθαιρέτης τών Έλλήνων»
προστάτης τού Στρατού μας!..... 22446

ΑΦΙΕΡΑΜΑ

Ο ΕΚΦΥΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Άπό τούς Ίωνες φιλοσόφους
στή χριστιανική μεταφυσική

Ή σύγκρουση θρησκείας-λογικής
στήν αρχαιότητα..... 22393
«Μεταφυσική»:
Ό εκφυλισμός τής Φιλοσοφίας..... 22402
Όταν ή Φιλοσοφία άποκόπηκε
άπό τά Μαθηματικά..... 22417

ΓΕΝΙΚΗ ΚΡΙΤΙΚΗ

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ..... 22389
ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ..... 22427
Ή παιδεία τής θρησκοληψίας..... 22429
Πίστη ή άλήθεια;..... 22429
Δράξασθε παιδείας..... 22436
Ή διάλυση μιάς μαζικής φαντασίωσης..... 22445
ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ..... 22451
Ό Ίησοϋς δέν ύπήρξε ποτέ..... 22451

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

Τό κείμενο τής συνέντευξης στό «Ντέρ Σπήγκελ»..... 22361
Μία πρωτοδίκης άποφάσις:
Τό όνομα «Λέσβιος» δέν εΐναι όνομα!..... 22372
Διάλογος βρετανικών έφημεριδών
γιά τή στρέβλωση τής έννοιας «λεσβία»..... 22379
«Κατηγορείσθε, γιάτί δέν κάνατε τόν σταυρό σας»..... 22435
Άπό τόν κ. Πούτιν στό Μπουργκάς
κι άπό τόν Μπουργκάς... στή Ζήμενς..... 22457

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Δρ Δ. Καλλιγερόπουλος..... 22382
Kenneth Humphreys..... 22451

Ό «Δ» έχει τήν εύθύνη τών κειμένων πού δημοσιεύει στίς
σελίδες του. Γιά τίς δραστηριότητες, δημοσιεύσεις, διατυ-
πώσεις θέσεων κ.λπ. έκτός «Δαυλού», άπό πρόσωπα πού
γράφουν ή έγραψαν στό Περιοδικό, ό «Δ» δέν εύθύνεται.

ΤΟ «ΣΠΗΓΚΕΛ», Ο ΑΝΕΜΙΣΤΗΡΑΣ ΚΑΙ Ο ΔΑΥΛΟΣ

Ο χερ Χάουκε Γκούς είναι στέλεχος της κεντρικής σύνταξης του εβδομαδιαίου γερμανικού εκδοτικού κολοσσού «Der Spiegel». Μεταξύ 18 και 20 Ιουνίου τηλεφώνησε τρεις φορές από το Άμβουργο, την έδρα του «Σπήγκελ», ζητώντας μου να έλθω στην Αθήνα για μία συνέντευξη. Λόγω επικείμενου ταξιδιού μου του αρνήθηκα, αλλά του αντιπρότεινα ότι θα προλάβαινα να συναντηθώ με τον ανταποκριτή του «Σπήγκελ» στην Αθήνα. Δεν το δέχθηκε και συνέχισε να με ψάχνει, κι έτσι τελικά ωρίσθηκε συνάντηση μεταξύ μας στα Γραφεία του «Δ» την Τετάρτη 25 Ιουνίου, όταν επέστρεψα στην Αθήνα.

Ο χερ Γκούς ήταν έδω στην ώρα του όχι μόνος του, αλλά συνοδευόμενος από έναν ανταποκριτή τους, τον κ. Φέρντ Μπατζόγλου, ως διερμηνέα του. Η συνέντευξη κράτησε δυόμιση ώρες. Ύπεθετα ότι το θέμα του θα ήταν μόνον η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων στο Πρωτοδικείο Αθηνών για τη γνωστή υπόθεση του σφετερισμού των λέξεων «λεσβία» και «λεσβιακή» από την «Ομοφυλοφιλική και Λεσβιακή Κοινότητα Ελλάδος – ΟΛΚΕ», αλλά γελάστηκε. Βεβαίως τον ενδιέφερε η υπόθεση αυτή, αλλά δεν ήταν γι' αυτή μόνο το ενδιαφέρον του κ. Γκούς, που διήνυσε περίπου 3.000 μίλια από το Άμβουργο, για να μου κάνει την τιμή να με συναντήσει. Επί 2,5 ώρες ρωτούσε να μάθω πράγματα για τον «Δαυλό», για τον χαρακτήρα μου, για την βιογραφία μου, για τις ιδέες μου, για τα βιβλία της βιβλιοθήκης μου, για τους ζωγραφικούς μου πίνακες, για το αγαλματάκι της θεάς Ύγείας, για το τί επιδιώκω με τις ιδέες μου, για τους συγγενείς μου, για τις επαγγελματικές μου δραστηριότητες, για τις ώρες που πάω στα Γραφεία του «Δ», για τις μέρες που βρίσκομαι στη Λέσβο και για τόσα άλλα. Άρχισα πραγματικά να διερωτώμαι, αν ο σκυθρωπός, αγέλαστος, σαρανταπεντάρης περίπου Γερμανός με την ελαφριά φαλάκρα, τη μέτρια περιμέτρο κεφαλής και το μικροσκοπικό σημειωματάριο τσέπης, όπου σημείωνε συχνά άγνωστο τί, δεν ήταν δημοσιογράφος αλλά ντετέκτιβ. Άλλα τον άδίκησα. Ίσως κάποιοι τον είχαν χρησιμοποιήσει σαν δημοσιογραφικό «στόχαστρο» και τον είχαν «σκοπεύσει» πάνω μου.

Πράγματι στο τεύχος 28 του 2008 του «Σπήγκελ» ο χερ Χάουκε Γκούς μου αφιέρωσε μία ολόκληρη σελίδα του γερμανικού κολοσσού δημοσιεύοντας και μία φωτογραφία μου και... δώδεκα φορές τη λέξη «Λάμπρου»! Με αξιοσημείωτη δημοσιογραφική σοβαρότητα καταγράφει την «**όγκώδη ξύλινη πόρτα**» του γραφείου μου, τις «**τραβηγμένες κουρτίνες**», τον «**άνεμιστήρα**» μου (δύο

EINE MELDUNG UND IHRE GESCHICHTE

Der Mann, der lesbisch ist

Wie ein Grieche seine Heimat vor verliebten Frauen schützt

Der Weg in die Welt von Dimitris Lambrou, Chef des Monatsmagazins „O Davlos“, zu Deutsch: „Die Fackel“, führt durch das Athener Touristenviertel, hinauf in den zweiten Stock eines Wohnhauses, zu einer massiven Holzterasse. Dahinter, in einem kleinen Büro mit zugezogenen Vorhängen, sitzt Lambrou und hat Angst davor, falsch verstanden zu werden.

„Ich bin ein Anhänger alter Werte und Traditionen“, sagt er und deutet auf den Ventilator, der sich vor seinem Schreibtisch dreht – ein älterer Herr, offenes Hemd, Brille, der auf einem betagten Schreibtischstuhl Platz nimmt, im Kreuzfeuer eines Skandals. Vor dem Ventilator hat ein Mitarbeiter Platz genommen, ehemaliger Armeegeneral, ein schwerer, weicher Mann, der Lambrou Worte auf Band aufnimmt; man kann nicht vorsichtig genug sein.

Lambrou, 69 Jahre alt, verheiratet, hat eine Mission. Die Christianisierung Europas sei nicht der Beginn, sondern das Ende von Europas Größe gewesen – das ist, etwas verkürzt, seine Kernthese. Das antike Griechenland, das war noch gut, richtig gut.

Es ist eine komplizierte Mission. Denn den Griechen, zu über 98 Prozent griechisch-orthodox, ist Lambrou Mission ziemlich egal. Die Auflage von „O Davlos“ liegt bei etwa 5000 Exemplaren, selten kommt es vor, dass andere Zeitungen Lambrou überhaupt zur Kenntnis nehmen.

Das änderte sich mit dem 10. April. An jenem Tag stellte Lambrou bei einem Athener Gericht einen Antrag auf einstweilige Verfügung. Dem griechischen Schwulen- und Lesbenverband OLKE sollte untersagt werden, weiterhin das Wort lesbisch zu verwenden. Lambrou ist selbst auf der Insel Lesbos geboren, in ebenjenem Ort, aus dem auch die Dichterin Sappho stammt, die Patronin aller Frauen, die Frauen lieben. Lambrou dagegen liebt seine Heimat. Und OLKE habe das Wort lesbisch gestohlen, sagt er. Ständig würden Frauen aus Lesbos mit lesbischen Frauen

verwechselt. Echte Lesbierinnen könne es nur auf Lesbos geben.

Gewaltiges Echo in Griechenland, in aller Welt. Applaus für Lambrou. Bewohner der Insel Lesbos meldeten sich bei ihm, boten sich als Zeugen an, sogar aus Kanada rief ein Lesber an, ausgewandert vor über 30 Jahren, der vorgab, noch immer unter der Konfusion zu leiden.

Plötzlich schien alles möglich. Was, wenn eine Insel in der Ägäis gegen die ganze Welt triumphierte? Ist lesbisch eine geografische Bezeichnung – oder

„Hören Sie, wie die Leute lachen?“, fragte der Zeuge die Richter. „Ganz Griechenland lacht darüber. Und jetzt stellen Sie sich vor, wie es uns im Ausland ergeht.“

Er habe eine Tochter, sagte der Zeuge. Als sie herausfand, wofür das L in OLKE stehe, habe sie sich geschämt.

Lambrou saß im Zuschauerraum, inmitten der griechischen Schwulen und Lesben; alles, fand er, lief nach Plan.

Dann hatte der Rechtsanwalt der Gegenseite ein paar Fragen an den Zeugen. Wie es sich denn mit Zwillingen verhalte, deren Körper bei der Geburt zusammengewachsen seien, fragte er. Ob er, der Zeuge, nicht auch von siamesischen Zwillingen spreche?

„Ja“, antwortete der Zeuge.

„Glauben Sie nicht, dass die Siamesen damit Probleme haben könnten?“

Er sei nicht gekommen, um die Probleme der Siamesen zu verhandeln, sagte der Zeuge knapp.

Wie alt denn die Tochter sei, die erröte, weil das L in OLKE für lesbisch stehe.

„26“, antwortete der Zeuge.

Wieder lachte der Saal, und möglicherweise hatte Lambrou an dieser Stelle zum ersten Mal das Gefühl, dass die Sache auch schiefgehen könnte.

Er habe nichts gegen gleichgeschlechtliche Liebe, versichert Lambrou in seinem Büro. Die Frauen sollten nach Lesbos kommen, alle Frauen, sie sollten dort Urlaub machen, sie dürften heiraten, ihm sei alles gleich. Allerdings müssten die Begriffe stimmen, die historischen Fakten. Beispielsweise sei es lächerlich, sagt er, zu behaupten, dass Sappho Frauen geliebt habe. Man wisse doch, dass die Dichterin, verheiratet, Mutter einer Tochter, Selbstmord begangen habe – aus Liebe zu einem Mann.

Und wie sollen sich die Lesben künftig nennen, wenn sie sich nicht mehr Lesben nennen dürfen?

Lambrou ist auf diese Frage vorbereitet. Wie, sagt er, wäre es beispielsweise mit „Tribaden“? Das Verb „trivo“ bedeutet im Griechischen „reiben“. Er strafft sich, stolz blickt er auf den ehemaligen Armeegeneral, der schlief auf seinem Stuhl hängt. „Die sich reiben“, ruft er stolz. „Wie wäre es damit?“

Lambrou will Respekt für die wahren Lesben. Auch wenn die halbe Welt über ihn lacht.

HAUKE GOOS

Kläger Lambrou (vor der Akropolis)

Bewohner von Lesbos klagen gegen Lesben

Athen – Eine Art Urheberrecht beanspruchen die Einwohner der Insel Lesbos auf den Namen ihrer Heimat, dessen Gebrauch zur Bezeichnung weiblicher Homosexualität sie verbieten möchten. Seit

Aus der „Süddeutschen Zeitung“

ein „brand“, eine Art Marke, die man eintragen und schützen kann?

Anfang Juni kam die Sache vor ein Athener Gericht. Im Zuhörerraum drängten sich Bewohner der Insel Lesbos neben Männern und Frauen, die das eigene Geschlecht lieben.

„Meine Frau ist Lesbe, meine Tochter ist Lesbe, ich bin Lesber“, sagte Lambrou Zeuge gleich zu Beginn. Die Zuhörer lachten.

φορές), τὸ «*ἀνοιχτόχρωμο πουνκάμισό*» μου, τὰ «*γυαλιά*» μου καὶ τὴν «*ἀρχαϊκὴ πολυθρόνα*» μου. Σημειώνει ἐπίσης μὲ ἐπιμέλεια, πότε «*τεντώνομαι*» καὶ πότε «*κοιτάζω τὸν στρατηγὸ ἑ.ἄ.*» (τὸν διευθυντὴ σύνταξης τοῦ «Δ» κ. Γιάννη Λάζαρη), καὶ καταλήγει μὲ τὴν μεγαλοφυῆ διατύπωση, ὅτι «*ὁ Λάμπρου θέλει σεβασμὸ γιὰ τὶς πραγματικὲς Λεσβίες, ἀκόμα κι ὅταν ὁ μισὸς κόσμος γελάη μαζί του*». Ἴσως ἐδῶ νὰ ὑπῆρξε ὁ χερ Γκοὺς πολὺ γενναιόδωρος γιὰ Γερμανός, ἀφοῦ προφανῶς ἔχει διαπιστώσει, ὅτι ὁ ἄλλος «*μισὸς κόσμος*», περίπου 3.000.000.000 ἄνθρωποι, δὲν γελάει μαζί μου.

Γιὰ τὴ δίκη τῆς λέξης «*λεσβία*» τίποτα; Ὡ, βεβαίως, ἔγραψε καὶ γι' αὐτήν. Καλὰ δασκαλεμένος ἀπὸ «*τὶς γυναῖκες ποὺ ἀγαπᾶνε τὶς γυναῖκες*», ὅπως ἀποκαλεῖ τὰ μέλη τῆς ΟΛΚΕ, δὲν βρῆκε τίποτε ἄλλο στὰ πρακτικὰ τῆς δίκης, γιὰ νὰ ἀναδείξει, ἀπὸ τὴν ἐρώτηση τοῦ δικηγόρου τῆς ΟΛΚΕ πρὸς τὸν μάρτυρά μας, «*ἂν οἱ κάτοικοι τοῦ Σιάμ ἐνοχλοῦνται, ὅταν σ' ὅλες τὶς γλώσσες ὑπάρχη ὁ ὄρος "σιαμαῖα δίδυμα"*». Ἡ ἐρώτηση αὐτὴ θεωρήθηκε ὡς στιγμὴ θριάμβου τῶν ἀντιδίκων μας, καὶ ὁ χερ Γκοὺς βεβαιώνει τοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Σπῆγκελ», ὅτι «*ἐκείνη τὴ στιγμὴ ὁ Λάμπρου γιὰ πρώτη φορὰ εἶχε τὴ συναισθήση, ὅτι τὸ πρῶγμα θὰ μπορούσε νὰ καταλήξῃ καὶ ἄσχημα*». Ἀλλὰ ἀκριβῶς ἡ στιγμὴ αὐτὴ ἦταν, ποὺ πλησίασα κάποιον ἀντίδικό μας καὶ τὸν πείραξα, λέγοντάς του, ὅτι ὁ δικηγόρος τους ἐξωμοίωσε τὶς πελάτισσές του μὲ τὶς σιαμαῖες τερατογενέσεις.

Πάντως, γιὰ νὰ τελειώνουμε μὲ τὸν χερ Γκοὺς, πρέπει νὰ τοῦ ἀναγνωρίσουμε καὶ ἓνα ἥρωικὸ στοιχεῖο, ποὺ διακρίνει τὴ δημοσιογραφικὴ του σκέψη. «*Τί θὰ συνέβαινε –γράφει– ἂν ἓνα νησὶ τοῦ Αἰγαίου θριάμβευε ἐνάντια σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο; Εἶναι ἡ λέξη λέσβιος-λεσβία-λεσβιακὴ γεωγραφικὸς προσδιορισμός;*» Πραγματικὰ ἐπικὴ σύλληψη τοῦ χερ Γκοὺς, ἀντάξια τῶν ὁμηρικῶν εἰκόνων μάχης.

* * *

ταν μία συνέντευξη δυόμιση ὥρῶν μετατρέπεται σὲ ἄρθρο μὲ θέμα τοὺς ἀνεμιστῆρες, τὶς ξύλινες πόρτες, τὶς κουρτίνες καὶ τὸ Σιάμ, αὐτὸ δὲν εἶναι βέβαια δημοσίευση τῆς συνέντευξης. Γι' αὐτὸ δημοσιεύω ἐδῶ τὸ αὐτούσιο ἀπομαγνητοφωνημένο κείμενο τῶν ἐρωτήσεων τοῦ χερ Γκοὺς καὶ τῶν ἀπαντήσεών μου, ὥστε νὰ καλυφθῇ τὸ κενὸ λόγου, ποὺ ἄφησε ἡ περιέργειά του γιὰ τὰ ἀντικείμενα τοῦ γραφείου μου. Βεβαίως γιὰ τὸν κ. Γκοὺς ἡ μαγνητοφώνηση σημαίνει –ὅπως γράφει–, ὅτι «*ὁ Λάμπρου φοβᾶται μὴν τὸν παρανοήσουν*», ἐνῶ γιὰ τὸν ἴδιον σημαίνει, ὅτι «*εἶναι ἀδύνατο νὰ μὴν εἶναι κανεὶς ἀρκετὰ προσεκτικὸς*». Φαίνεται ὅτι δικαίως ὁ χερ Χάουκε Γκοὺς ἀποτελεῖ περὶπτωση δημοσιογράφου, ποὺ φοβᾶται τὸ μαγνητόφωνο.

Ἀκολουθεῖ τὸ μαγνητοφωνημένο κείμενο τῆς συνέντευξης.

Δ.Ι.Α.

ΤΟ ΜΑΓΝΗΤΟΦΩΝΗΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

Δημοσιογράφος: Χάουκε Γκούς

Ήμερομηνία: 25 Ιουνίου 2008

Ώρα 11:00 έως 13:30

Τοποθεσία: Γραφεία «Δαυλοῦ»

HAUKE GOOS («Der Spiegel»): Πῆτε μας γιὰ τὸ περιεχόμενο τοῦ περιοδικοῦ σας, τί πρεσβεύει καὶ ποιὰ εἶναι ἡ ἀποστολή του;

– Δὲν θὰ ἤθελα νὰ χρησιμοποιήσω ἔννοιες ὅπως ἡ ἀποστολή, ποὺ μοῦ εἶναι ἀπαράδεκτες, ἀλλὰ θὰ ἀναφερθῶ ἀπλᾶ στὰ γεγονότα. Ἐκδίδω ἓνα περιοδικὸ γιὰ 27 χρόνια.

– Εἶστε καὶ ἐκδότης καὶ ἀρχισυντάκτης;

– Εἶμαι ἰδρυτής, ἐκδότης καὶ τὸ διευθύνω. Ὁ κ. Γιάννης Λάζαρος εἶναι διευθυντὴς σύνταξης. Ἡ ἔκδοση αὐτὴ προέκυψε ἀπὸ ἓνα ἐσωτερικὸ μου ἐλατήριο: νὰ λεχθοῦν δημόσια μερικὰ πράγματα, ποὺ δὲν λέγονται δημόσια. Πιὸ συγκεκριμένα νὰ λεχθοῦν κάποιες πραγματικότητες, ποὺ ὑπῆρξαν στὴν Ἱστορία καὶ πιὸ εἰδικὰ στὴν Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ, οἱ ὁποῖες σήμερα ἔχουν παραμερισθῇ.

– Μπορεῖτε νὰ δώσετε παραδείγματα;

– Βεβαίως. Ἡ Εὐρώπη νομίζει, ὅτι μπήκε στὸν Πολιτισμὸ ταυτόχρονα μὲ τὸν ἐκχριστιανισμό της. Ὅμως ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι μόνο χρονικὰ συμπίπτει ὁ ἐκχριστιανισμὸς τῆς Εὐρώπης μὲ τὸν ἐκπολιτισμὸ της, δεδομένου, ὅτι τὰ στοιχεῖα τοῦ Πολιτισμοῦ, ὅπως ἡ παιδεία, τὸ σχολεῖο, ἡ γραφή, ἡ ἀνάγνωση, δὲν ἦταν στοιχεῖα τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀλλὰ τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς καὶ ἂν θέλετε καὶ ρωμαϊκῆς πολιτικῆς κατάστασης. Αὐτὸ βέβαια δὲν μπορεῖ νὰ τὸ καταλάβῃ ἓνας Εὐρωπαῖος, μπορεῖ ὅμως νὰ τὸ καταλάβῃ καλύτερα ἀπὸ ὅποιονδήποτε ἄλλον ἓνας σύγχρονος Ἕλληνας, ὁ ὁποῖος μὲ τὸν ἐκχριστιανισμό του γύρω στὸ 300 μὲ 600 μ.Χ. πέρασε ἀπὸ τὴν κατάσταση τοῦ Πολιτισμοῦ σὲ μία ἱστορικὴ φάση ἐνὸς ἐγκληματικοῦ κατατρεγμοῦ τοῦ πολιτισμοῦ του ἀπὸ τοὺς χριστιανούς καὶ τοὺς Βυζαντινούς, ἀλλὰ καὶ πιὸ βαθιὰ μιᾶς ἀπαγόρευσης τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖο ἔβλεπε τὴν πραγματικότητα ἕως τότε –τρόπο τὸν ὁποῖο εἶδε νὰ χάνεται καὶ νὰ ἐξαφανίζεται, καὶ νὰ ἀκολουθῇ μία κατάσταση, ποὺ δὲν ἔμοιαζε καθόλου μὲ τὸ προχριστιανικὸ παρελθόν, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μεταβληθῇ σὲ ἓνα θεοκρατούμενο μεταφυσικὸ καὶ φοβισμένο ἄτομο.

– Ἐπιθυμεῖτε νὰ δώσετε τὴν ἀξία ποὺ ἀρμόζει στὴν προχριστιανικὴ περίοδο σὲ σχέση μὲ τὴν μεταχριστιανική;

– Ἐπιθυμῶ νὰ σταματήσῃ αὐτό, ποὺ τοῦλάχιστον στὴν Ἑλλάδα τὸ ζῶ ἐγώ

ὡς βυζαντινοκρατία, ἡ ὁποία ἔχει ὡς θεματοφύλακά της τὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐγγυητές της τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ δυστυχῶς ὁλόκληρο τὸ σύστημα τὸ πολιτικο-κοινωνικό, τὸ ὁποῖο σήμερα βυζαντινίζει καὶ δὲν μπορεῖ νὰ ἀπελευθερωθῇ ἀπὸ τὴν θρησκοληψία, τὸν φόβο, τὴν δεισιδαιμονία καὶ τὴν ἀλογία.

- Εἶναι ἀληθὴς ἡ περιγραφὴ, ὅτι ὁ «Δαυλός» εἶναι ἓνα ἐθνικιστικὸ καὶ συντηρητικὸ περιοδικό; Τὸ βλέπετε κι ἐσεῖς ἔτσι;

- Τὰ ὅσα εἶπα προηγουμένως συγκρούονται μὲ τὴν κρατοῦσα τάξη ἰδεῶν καὶ τὴν ἐθνοκρατικὴ ἀντίληψη τῆς Ἑλλάδος.

- Εἶναι, ἀπὸ ὅ,τι καταλαβαίνω, πρὸ πολὺ φιλοσοφικοῦ περιεχομένου περιοδικὸ ἢ φιλοσοφίας τῶν ἰδεῶν.

- Δὲν θὰ ἤθελα νὰ κάνω τὸν διαχωρισμὸ μεταξὺ Φιλοσοφίας, Ἱστορίας, Πολιτικῆς, Πολιτισμοῦ, παρόντος καὶ μέλλοντος, διότι αὐτὰ εἶναι μεταξὺ τους δεμένα σὰν κρῖκοι.

- Πῆτε μας λίγο τὴν διαδρομὴ σας. Γεννηθήκατε στὴν Λέσβο.

- Ναί, εἶμαι Λέσβιος.

- (Ἀπορία διερωτῶν:) Αὐτὸ πῶς θὰ τὸ ποῦμε; (Γέλια.)

- Νά, βλέπετε, ὅτι ὁ συνεργάτης σας δυσκολεύτηκε νὰ μιλήσῃ. Σκεφτῆτε ἐμένα, τὴν ἀδελφή μου, τὴν ἀνιψιά μου. Ὅπωςδὴποτε, γιὰ νὰ μιλήσουμε πρὸ σοβαρά, ἡ προσφυγή μου στὴν Δικαιοσύνη ἀπέρρευσε ἀπὸ τὶς ἰδέες, ποὺ προηγουμένως διατύπωσα. Καὶ συγκεκριμένα νομίζω, ὅτι ἡ Λέσβος δὲν εἶναι κάτι ποὺ νὰ ντρέπεται ἢ νὰ γελάῃ κανεῖς, ὅταν τὸ λέῃ, ὅπως κατάντησε σήμερα, ἀλλὰ ἔχει ἓναν Πολιτισμὸ, μιὰ Ἱστορία, ἓνα παρελθόν, ἓνα παρὸν καὶ ἓνα μέλλον καὶ τέλος πάντων μία γεωγραφικὴ ταυτότητα.

Σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν δίκη, τῆς ὁποίας ἡ ἀπόφαση ἀναμένεται νὰ ἐκδοθῇ σὺν προσεχεῖς ἐβδομάδες, καὶ ἡ ὁποία ἔχει πολὺ παρεξηγηθῇ κυρίως ἀπὸ τὸν ἐλληνικὸ Τύπο καὶ λιγώτερο ἀπὸ τὸν ξένο, δὲν ἔχει νὰ κάνῃ καθόλου μὲ τὰ δικαιώματα τῶν ὁμοφυλοφίλων ἀλλὰ μὲ τὰ δικαιώματα ἡμῶν τῶν Λεσβίων, τὰ ὁποῖα οἱ ἀντίδικοί μας ὑπέκλεψαν καὶ σφετερίζονται μὲ ἓναν τρόπο, ποὺ θὰ τὸν ἔλεγα θρασύ, ἓναν τρόπο ποὺ δὲν δείχνει σεβασμὸ πρὸς τοὺς νησιώτες τῆς Λέσβου καὶ -θέλω νὰ τὸ πῶ καὶ αὐτό- μὲ ἓναν ἰδιότυπο ρατσισμό, ὁ ὁποῖος φαίνεται πολὺ παρὰ ξένος γιὰ τοὺς ὁμοφυλόφιλους, ποὺ συνεχῶς παραπονοῦνται γιὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματά τους.

Θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω, ὅτι τὸ ἐπιχείρημα ποὺ ἐπικαλοῦνται, δηλαδὴ ὅτι μιὰ ἀρχαία μεγάλη Λεσβία λυρικὴ ποιήτρια, ἡ Σαπφώ, ἦταν ὁμοφυλόφιλη, εἶναι ἀστεῖο, διότι ἡ Σαπφὼ αὐτοκτόνησε γιὰ τὸν ἔρωτα ἐνὸς ἄντρα, τοῦ Φάωνα· καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει, καὶ ἂν ἀκόμη δεχθοῦμε, ὅτι πρὶν 2.700 χρόνια μιὰ Λεσβία ὑπῆρξε ὁμοφυλόφιλη, δὲν μποροῦν νὰ εἶναι ὑποπτες γιὰ ὁμοφυλοφιλία ὅλες οἱ Λεσβίες ὅλων τῶν ἐποχῶν.

Ό κ. Χάουνκε Γκοὺς καὶ ὁ ἐκδότης τοῦ «Δ» Δημ. Λάμπρου στὴν «ἀρχαῖκή πολυθρόνα» του κατὰ τὴν διάρκεια τῆς συνέντευξης.

Ἄν θέλετε τεκμηρίωση τῆς ἄποψής μου, διαβάστε τὸν Οὐλριχ φὸν Βιλαμόβιτς-Μέλλεντορφ, τὸν μεγαλύτερο Γερμανὸ κλασικὸ φιλόλογο, γιὰ νὰ δῆτε πόσο παραμῦθι εἶναι ἡ ὁμοφυλοφιλία τῆς Σαπφῶς. Θέλω ἐπίσης νὰ προσθέσω, ὅτι ἡ Σαπφὼ ἔχοντας ἰδρύσει σχολεῖο γυναικῶν καὶ διδάσκοντας μουσικὴ καὶ ποίηση τὸ 2600 π.Χ. ἦταν ἀπαράδεκτη ὡς γυναικεῖο πρότυπο σὲ ὅλους τοὺς ὑπερσυντηρητικούς, ἀπὸ τὸν Ἀριστοφάνη μέχρι τοὺς Ρωμαίους καὶ πάνω ἀπ' ὅλα στὴ χριστιανικὴ κοινωνία, ποὺ μισεῖ τὶς γυναῖκες. Ἀπὸ ἐκεῖ προῆλθε ἡ συκοφάντησή της. Θὰ πρόσθετα καὶ τὴν Βικτωριανὴ κοινωνία, ὅπου ἄρχισε ἡ λέξη lesbian νὰ χρησιμοποιεῖται καὶ μὲ τὴν ἔννοια τῆς ὁμοφυλόφιλης γυναῖκας, ἐνῶ μέχρι τότε σήμαινε ἀποκλειστικὰ τὸν/τὴν κάτοικο τῆς Λέσβου, ὥσπου νὰ περάσῃ στὸ Λεξικὸ τῆς Ὁξφόρδης τὸ 1976, ὅπως προέκυψε ἀπὸ τὸν διάλογο, ποὺ ἔκαναν γιὰ τὸ πότε πρωτοεμφανίστηκε ἡ λέξη «λεσβία» μὲ τὴν ἔννοια τῆς ὁμοφυλόφιλης οἱ ἐφημερίδες «Daily Telegraph» καὶ «Independent» πρὶν εἴκοσι μέρες.

- Τί κυκλοφορία ἔχει τὸ περιοδικό σας;

- Κάποιες χιλιάδες ἀναγνώστες. Πάντως δὲν εἶναι περιοδικό, ποὺ μπορεῖ νὰ μιλήσῃ στὸ σύνολο τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας.

- Κυκλοφορεῖ μόνο στὴν Ἀθήνα;

- Όχι, σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικό· οἱ ἀναγνώστες του εἶναι ἄνθρωποι, ποὺ ἐρευνοῦν καὶ ψάχνουν.

- **Γιατί αὐτὸ τὸ ὄνομα;**

- Στὰ Ἑλληνικά «Δαυλός» εἶναι κάτι ποὺ φλέγεται, φωτίζει, θερμαίνει καὶ πυρπολεῖ. Καίει!

- **Αἰσθάνεστε δηλαδή, ὅτι κάτι στὸ ἐλληνικὸ παρὸν δὲν πάει καλά;**

- Προφανῶς.

- **Πᾶμε λίγο στὸ παρὸν. Τί δὲν σᾶς ἀρέσει συγκεκριμένα στὸ παρὸν;**

- Ἡ ἐρώτηση ἀφορᾷ στὸ ἐλληνικὸ παρὸν;

- **Καὶ στὸ ἐλληνικὸ καὶ στὸ παγκόσμιο.**

- Ἄλλωστε τὸ ἴδιο εἶναι. Θεωρῶ, ὅτι ἡ ἀνθρωπότητα σήμερα κινεῖται σὲ δύο τροχιές. Ἡ μία εἶναι ἐκεῖνη τοῦ διδύμου θεός-χρῆμα, τὸ ὁποῖο ἐνώνεται σὲ ἓνα σημεῖο, ποὺ λέγεται μεταφυσική. Διότι πράγματι καὶ ὁ θεὸς καὶ τὸ χρῆμα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πλησιαστοῦν ποτέ. Εἶναι ἄνευ ὁρίων.

- **Νὰ πλησιαστοῦν ἀπὸ ποιόν; Μεταξύ τους ἢ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο;**

- Ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο. Ἡ δεύτερη τροχιά εἶναι ἡ λογική, ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ ἀδογματίστη ἀλήθεια. Αὐτὴ ἡ σχιζοειδὴς κατάσταση προκαλεῖ ἓνα κομποῦζιο, διότι τὸ ἓνα σκέλος τῆς ἀναιρεῖ τὸ ἄλλο. Ἐπομένως μποροῦμε νὰ ποῦμε, ὅτι ὁ σημερινὸς κόσμος εἶναι διχασμένος μεταξὺ τῆς χαρούμενης γνώσης τοῦ Νίτσε καὶ τοῦ παραλογισμοῦ τῆς μεταφυσικῆς. Ἄν θέλετε νὰ προσθέσω τί ἔχω σὰν ὄραμα δικό μου, αὐτὸ εἶναι νὰ ξαναγίνη ὁ ἄνθρωπος φυσικὸς καὶ νὰ ἀντλή τὴν ἀλήθεια ἀπὸ τὴν μάνα Φύση, τὴν πολιτική καὶ τὸν πολιτισμὸ του ἀπὸ τὴν μάνα Φύση, τὸν ψυχισμὸ του ἀπὸ τὴν μάνα Φύση καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὶς μεταφυσικὲς φαντασιώσεις.

- **Δηλαδή σὰν συμπέρασμα ἢ ἐπιρροὴ τοῦ χρήματος καὶ τοῦ θεοῦ στὸν σημερινὸ κόσμο σᾶς φαίνεται ὑπερβολική;**

- Όχι ἀπλῶς ὑπερβολική, ἀλλὰ εἶναι ἔκτρωμα, κάτι τὸ ἀφύσικο, ἀντιφυσικό, ὑπερφυσικό.

- **Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ δώσετε κάποιο συγκεκριμένο παράδειγμα.**

- Στὸν ναὸ τοῦ Σολομῶντος συστεγάζονταν ὁ θεὸς καὶ τὸ θησαυροφυλάκιο τῆς Ἱερουσαλήμ. Δὲν ἦταν καλοὶ συγκάτοικοι...

- **Τί θὰ σημάνη τὸ ὄραμά σας γιὰ τὴν ἐλληνικὴ κοινωνία;**

- Δὲν ἔχω αὐταπάτες. Τὰ ὁράματα ἀποτελοῦσαν πάντα μία ἰδιαιτερότητα κάθε κοινωνίας. Ἀλλὰ ἀλίμονο ἂν λείψουν τὰ ὁράματα. Διότι τότε δὲν μένει πιὰ τίποτα ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀποκτίνωση τοῦ ἀνθρώπου.

- **Δηλαδή τί λέτε σὰν συμπέρασμα; Νὰ ἐξαφανιστοῦν γιὰ παράδειγμα τὰ πολιτικὰ κόμματα ἀπὸ τὸ προσκήνιο;**

- Μὰ δὲν εἶναι τὰ κόμματα –σύμφωνα μὲ τὰ ὅσα εἶπα– ἡ ἀρρώστια. Εἶναι

ένα από τὰ συμπτώματα τῆς ἀρρώστιας. Ἐπομένως τὸ ζητούμενο δὲν εἶναι νὰ διαγνωσθῇ τὸ σύμπτωμα καὶ νὰ τὸ καταπολεμήσουμε μὲ ἀσπιρίνες, ἀλλὰ νὰ βρεθῇ ἡ ἴδια ἡ ἀρρώστια καὶ νὰ βρεθῇ ταυτόχρονα ἡ μέθοδος θεραπείας.

Εἶπα προηγουμένως, ὅτι ἡ Εὐρώπη δὲν καταλαβαίνει ποῦ ὀφείλει τὸ μεγαλεῖο της, ὅπως καὶ ὁ σημερινὸς Ἕλληνας δὲν καταλαβαίνει ποῦ ὀφείλει ἐξ ἀντιθέτου τὴν κατάντια του. Δηλαδή ἂν ὁ Ἕλληνας καταλάβαινε σήμερα, ὅτι δὲν βρίσκεται στὸν 6ο αἰ. μ.Χ., ὅταν ἐξαφανίστηκε ἡ λογικὴ σκέψη, καὶ ὁ Εὐρωπαῖος καταλάβῃ ὅτι μπῆκε στὸν Πολιτισμὸ ὃχι μὲ τὴν μεταφυσικὴ τῆς θεοκρατίας ἀλλὰ πάλι μὲ τὴν λογικὴ σκέψη, τότε θὰ συμπέσουμε καὶ θὰ βροῦμε, τί εἶναι τὸ ζητούμενο.

- Ἄν κατάλαβα καλά, ἐσεῖς δὲν ἔχετε κανένα πρόβλημα μὲ τοὺς ὁμοφυλόφιλους καὶ τὶς σεξουαλικές τους προτιμήσεις καὶ συμπεριφορές, ἀλλὰ πὶο πολὺ θέλετε νὰ ξεκαθαρίσετε τὴν διαφορὰ τῆς ἔννοιας, τῆς γεωγραφικῆς καὶ τῆς ἄλλης. Εἶναι ἔτσι;

- Ὅχι μόνο τῆς γεωγραφικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἱστορικῆς καὶ τῆς πολιτισμικῆς.

- Ἦσασταν στὶς 10 Ἰουνίου παρὼν στὸ Δικαστήριο, διότι ἐγὼ δὲν ἤμουν παρὼν ἐκεῖ. Μπορεῖτε νὰ μοῦ τὸ περιγράψετε ἀναλυτικά, πῶς ἐξελίχθηκε αὐτὴ ἡ ἐκδίκαση;

- Ἦταν δίκη ἀσφαλιστικῶν μέτρων, ποὺ σημαίνει, ὅτι ἔπρεπε νὰ ληφθῇ μία ἐπείγουσα ἀπόφαση καὶ ὃχι ὀριστική· καὶ οἱ δύο πλευρὲς μὲ μάρτυρές τους εἶπαν τὶς ἀπόψεις τους.

- Ὁ ἴδιος μιλήσατε;

- Ὅχι, στὶς δίκες ἀσφαλιστικῶν μέτρων δὲν μιλοῦν οἱ ἀντίδικοι, μιλοῦν οἱ μάρτυρές τους καὶ οἱ δικηγόροι τους.

- Ἐσεῖς εἴχατε τρεῖς μάρτυρες;

- Ἐγὼ ἔκανα τὴν αἴτηση ἀσφαλιστικῶν μέτρων μαζί μὲ δύο Λεσβίες.

- Γυναῖκες; Κατοίκους τῆς Λέσβου ἢ ὁμοφυλόφιλες; (Γέλια.)

- Κατοίκους τῆς Λέσβου. Στὸ δικαστήριο εἶχα ἕναν μάρτυρα ἀπὸ τὴν Ἑρεσό τῆς Λέσβου, τὴν Μέκκα τῶν ὁμοφυλοφίλων γυναικῶν, ὁ ὁποῖος κατέδειξε ἀπὸ προσωπικὴ ἀντίληψη, ὅτι τὰ λεγόμενα ἀπὸ τὴν ἀντίδικη πλευρὰ, ὅτι ἡ Ἑρεσός, ἡ γενέτειρα τῆς Σαπφοῦς, δὲν ὑπάρχει οἰκονομικὰ χωρὶς τὶς ὁμοφυλόφιλες, ποὺ τὴν ἐπισκέπτονται, εἶναι παραμῦθι, γιατί ἡ Ἑρεσός εἶναι γιὰ χιλιάδες χρόνια μία πόλη τῆς Λέσβου. Ἡ ἄλλη πλευρὰ προσπάθησε νὰ ἐπιμείνῃ στὸ σημεῖο, ὅτι οἱ ὁμοφυλόφιλες προσφέρουν στὸ νησὶ τουρισμὸ καὶ λεφτά, καὶ γι' αὐτὸ δὲν μποροῦν νὰ θίγονται οἱ Λέσβιοι.

- Ὁ μάρτυρας τῶν ἀντιδίκων ἦταν ἀπὸ τὴν Λέσβο;

- Naί, ὃχι ὅμως ἀπὸ τὴν Ἑρεσό. Θέλω νὰ διευκρινίσω ὅμως, ἐπειδὴ ἐγὼ ἔχω γεννηθῇ στὸ Δῆμο Ἑρεσοῦ, ὅπου ἔχω τὴν παρουσία μου, τοὺς ἀμπελῶνες μου,

τοὺς συγγενεῖς μου, ὅτι στὴν Ἑρεσὸ οἱ ὁμοφυλόφιλες ζοῦν σὲ ἓνα δικό τους κόσμο, ἔχουν δημιουργήσει ἓνα ἰδιότυπο γκέτο, κατοικοῦν σὲ κάποια οἰκήματα, ποὺ μόνες τους τὰ διαχειρίζονται, ἔχουν κάποιες ταβέρνες, ὅπου μόνες τους μαγειρεύουν καὶ μόνες τους σερβίρουνται. Δὲν ἐπιθυμοῦν σχέσεις μὲ τὸν τοπικὸ πληθυσμό. Νὰ τὸ πῶ σκληρά: τὸν περιφρονοῦν. Διότι... ἔχουν τὸ λεγόμενο Pride (ὑπερηφάνεια). Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Λέσβος δέχεται 800.000 ἐπισκέπτες περίπου τὸ χρόνο, ἐνῶ οἱ κυρίες αὐτὲς δὲν ὑπερβαίνουν τὶς 500-800. Ἄρα τὸ ἐπιχείρημα τῆς ἀντίδικης πλευρᾶς μπορεῖτε νὰ τὸ κρίνετε ἐσεῖς, ἂν εἶναι σοβαρὸ ἢ ὄχι. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ κίνητρά μας δὲν ὑπῆρξαν σὲ καμμία περίπτωσι οἰκονομικά. Καὶ γιὰ νὰ ἐπανέλθω σὲ αὐτὰ ποὺ ἔλεγα, ἡ μεταφυσικὴ τοῦ χρήματος εἶναι κάτι ἀηδιαστικὸ γιὰ μένα.

- Γιὰ νὰ καταλάβω κάπως καλύτερα, ἂν οἱ ὁμοφυλόφιλες γυναῖκες δὲν μποροῦν πιά νὰ ὀνομάζονται μὲ τὸν ὄρο Λεσβίες καὶ συνέχισαν νὰ πηγαίνουν στὴν Λέσβο, θὰ εἴχατε κάποιο πρόβλημα;

- Δὲν ζητήσαμε νὰ μὴν ἔρχονται στὴν Λέσβο. Αὐτὸ εἶναι τρελλό. Ἰσα - ἴσα εἴμαστε φιλόξενος λαός, καὶ μποροῦν νὰ ἔρχονται, ὅποτε θέλουν. Ἀλλὰ νὰ σταματήσῃ αὐτὸ τὸ «lesbian», γιατί... πολὺ μᾶς τὰ χαλάει!

- Εἶναι αὐτὸ ἓνα μπέρδεμα, μιὰ σύγχυση, ποὺ συναντᾶται μόνο στὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα;

- Ὅχι εἶναι παγκόσμιον φαινόμενο. Στὰ Ἑλληνικὰ τὸ «λέσβιος, ἰα, ιο» εἶναι καὶ ὄνομα οὐσιαστικὸ καὶ ἐπίθετο. Στὰ Ἀγγλικά, καὶ ὑποθέτω καὶ σὲ ἄλλες γλώσσες, προσπαθοῦν νὰ στηρίξουν αὐτὴ τὴν αὐθαιρεσίαν, στὸ ὅτι ὁ κάτοικος τῆς Λέσβου γράφεται μὲ Λ κεφαλαῖο ὡς οὐσιαστικόν, ἐνῶ ἡ ὁμοφυλόφιλη γυναῖκα γράφεται μὲ λ πεζὸ ὡς ἐπίθετο. Δὲν ὑπάρχει πιδ γελοῖο ἐπιχείρημα, γιατί, ὅταν μιλάῃ κάποιος, δὲν διευκρινίζει, ἂν γράφῃ αὐτὸ ποὺ λέει μὲ κεφαλαῖα ἢ πεζά.

- Στὸ γραπτὸ λόγο θὰ μπορούσε νὰ ξεχωρίσῃ;

- Ακούστε, οἱ ἀντίδικές μας ἔδωσαν αὐτὴ τὴ σημασίαν στὴ λέξι ἐκμεταλλευόμενες τὸ γεγονός, ὅτι ὁ λαὸς εἶναι ἀνυποψίαστος, ἀπλὸς -ἐννοῶ τὸ λαὸ τῆς Λέσβου- καὶ τὸ ἔπραξαν αὐτό, ἐνῶ θὰ μπορούσαν νὰ πάρουν ἓνα ὅποιοδήποτε ὄνομα ὅπως τὸ «τριβάδες», «τριβαδισμός» (διεθνὴς ὄρος), ποὺ χρησιμοποιοῦνταν πρὶν ἀπὸ τὸ «λεσβιασμός». Ἡ λέξι «τριβαδισμός» προέρχεται ἀπὸ τὸ «τρίβω», ἐκ τῆς τριβῆς τῶν σεξουαλικῶν ὀργάνων τῶν ὁμοφυλοφίλων γυναικῶν τριβάδες λέγονταν οἱ ὁμοφυλόφιλες κατὰ τὴν ἀρχαιότητα.

- Τὸ «τριβάς» εἶναι μετοχή;

- Ὅχι, εἶναι τριτόκλιτο οὐσιαστικόν. Ἡ τριβάς, τῆς τριβάδος. Θὰ μπορούσαν βέβαια νὰ πάρουν ὅποιοδήποτε ἄλλο ὄνομα, ποὺ νὰ λήῃ ἐπιτέλους καὶ τὸ πρᾶγμα. Ἐν τούτοις ἐκμεταλλεύτηκαν, ὅπως εἶπα, τὴν ἄγνοια καὶ τὴν ἀπλότητα τοῦ λαοῦ τῆς Λέσβου καὶ μὲ δεδομένο, ὅτι εἶναι... πολὺ περήφανα ἄτομα, βρῆκαν τὸ ὄνομα μιᾶς παγκόσμιας ποιήτριας, τῆς Σαπφοῦς, σφετερίστηκαν τὴν ὀνομασίαν

τῆς πατρίδας τῆς κι ἔτσι... ἐξευγενίστηκαν καὶ περηφανεύονται!

- Ἄν ὁ σφετερισμὸς τοῦ ὀνόματος τῆς Λέσβου δὲν γινόταν ἀπὸ τὶς ὁμοφυλόφιλες ἀλλὰ ἀπὸ κάποιους ἄλλους, ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ μαζεύουν σταφύλια γιὰ παράδειγμα, θὰ σᾶς πείραζε τὸ ἴδιο;

- Ἡ γεωγραφικὴ ταυτότητα εἶναι βασικώτατο στοιχεῖο τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν μπορεῖς λοιπὸν νὰ τὴν ὀδηγῇς σὲ μία σύγχυση. Διότι ταυτόχρονα ὀδηγεῖς σὲ σύγχυση καὶ τὴν προσωπικότητα αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει αὐτὴ τὴν ὀνομασία.

- Γιὰ νὰ τὸ ξεκαθαρίσουμε αὐτό: Τί εἶναι ἀνώτερο, νὰ πῆς, ὅτι εἶμαι Ἑλληνας ἢ Λέσβιος;

- Ἀνώτερο ὅλων εἶναι ἡ γενέτειρα, ἡ πατρίδα γῆ. Ὁ Σωκράτης ἔλεγε, ὅτι «πατρός τε καὶ μητρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων τιμιώτερον καὶ ἀγιώτερόν ἐστι ἡ πατρίς», ἡ πατρώα γῆ, ὅχι ἡ πόλις. Ἡ γῆ ποὺ σὲ γέννησε καὶ ὅχι ἡ κοινωνία ἢ ἡ πόλις, ὅπου ὑπάρχεις, ἢ τὸ Κράτος. Ἄρα ἡ γῆ εἶναι ἡ μάνα μας καὶ ἡ γενέτειρα εἶναι πάνω ἀπὸ ὅλα.

- Καὶ στὴν Γερμανία πιστεύουμε, ὅτι εἶναι τὸ ἴδιο. Δηλαδή πρῶτα θὰ πῆς, ὅτι εἶσαι ἀπὸ τὸ Ἀμβούργο καὶ μετὰ Γερμανός. Περιγράψατε προηγουμένως τὸ ὄραμά σας. Αποτελεῖ αὐτὴ ἡ δίκη ἓνα μέρος τῆς πραγματοποίησής του ἢ ἔχετε κι ἄλλα στὸ νοῦ σας;

- Νὰ τελειώσουμε μὲ αὐτό, νὰ βγῇ ἡ ἀπόφαση, καὶ μετὰ θὰ ξαναμιλήσουμε, ἂν τὸ ἐπιθυμῇτε.

- Αὐτὸ ποὺ ὀνομάζετε ἐσεῖς διακρίσεις...

- Δὲν ὠνόμασα τίποτα ἔτσι.

- Ἐννοῶ δηλαδή τὸ μέρδεμα, ποὺ προκαλεῖται μὲ τὴν χρῆση τοῦ ὄρου.

- Εἶναι γλωσσικὴ ἢ σύγχυση, δὲν ἔχει σχέση μὲ τὰ σεξουαλικά κανενός.

- Δὲν χρησιμοποίησατε τὸν ὄρο διάκριση, ἀλλὰ αὐτὸ ποὺ θέλω νὰ πῶ εἶναι, ἐσεῖς ὁ ἴδιος πόσο συχνὰ καὶ ἀπὸ πότε μπήκατε σὲ αὐτὴ τὴν γλωσσικὴ σύγχυση γιὰ τὸ ποιὸς ὄρος θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιεῖται κ.λπ.;

- Ἀπὸ τὰ φοιτητικά μου χρόνια. Δὲν μπήκα ὅμως στὴν σύγχυση, ἀπλῶς εἶδα τὴν σύγχυση.

- Στὰ Γερμανικὰ θὰ μπορούσαν νὰ ποῦν «κατάγομαι ἀπὸ τὴν Λέσβο».

- Ἐδῶ ξέρετε ποῦ καταντήσαμε; Νὰ λέμε, ἡ ἀδελφή μου π.χ., «εἶμαι Μυτιληνιά», ἂν καὶ δὲν ἔχουμε γεννηθῇ στὴν Μυτιλήνη, ἢ ὅποια εἶναι μία πόλη τῆς Λέσβου. Ἀναγκάζομαστε ὅμως νὰ λέμε ὅτι εἴμαστε Μυτιληνιοί, χωρὶς νὰ εἴμαστε ἀπὸ τὴν Μυτιλήνη.

- Δὲν θὰ μπορούσατε νὰ πῆτε: «εἶμαι ἀπὸ τὴν Λέσβο», καὶ νὰ τελειώνουμε;

- Θὰ μπορούσα νὰ τὸ πῶ, ἀλλὰ γιατί νὰ μὴν λέω ὅτι εἶμαι Λέσβιος; Θὰ ἀκρω-

τηριάσουμε την Ἑλληνική Γλῶσσα;

- Γιατί, ἐνῶ ἀπὸ τὸ 1976 ἡ λέξη «lesbian» εἰσήχθη στὸ Λεξικὸ τῆς Ὁξφόρδης, ἐσεῖς προσφύγατε τώρα;

- Ἀντίδικός μας εἶναι τὸ σωματεῖο «Ὀμοφυλοφιλικὴ καὶ Λεσβιακὴ Κοινότητα Ἑλλάδος» (Ο.Λ.Κ.Ε.), ποὺ ἰδρύθηκε πρὶν ἀπὸ τέσσερα χρόνια. Τὰ μέλη του δὲν ἔχουν καμμία σχέση μετὰ τὴν Λέσβο. Ἐμφανίζονται παντοῦ δημόσια, σὲ διαδηλώσεις, στὰ ΜΜΕ, σὲ γιορτὲς καὶ ἄλλες ἐκδηλώσεις μετὰ τὴν ἐπωνυμία «Λεσβιακή». Στὸ διαδίκτυο ἔχουν μίᾶ ιστοσελίδα, ὅπου λέει τὰ πάντα, ἀκόμα καὶ πῶς θὰ ἱκανοποιοῦν τὴν σεξουαλική τους ἰδιαιτερότητα, ἐκτὸς ἀπὸ κάτι ποὺ νὰ ἔχη κάποια σχέση μετὰ τὴν Λέσβο. Ἐγὼ ἤμουν μέλος τῆς «Λεσβιακῆς Παροικίας Ἀθηνῶν». Τώρα, «Λεσβιακὴ Κοινότητα τῶν Ὀμοφυλοφίλων» καὶ «Λεσβιακὴ παροικία Ἀθηνῶν»...

- Δηλαδή τὸ θέμα εἶναι νομικό; Δηλαδή πρὶν τὴν ἰδρυση τῆς Ο.Λ.Κ.Ε. δὲν εἴχατε ἀντίδικο νὰ τὸν πᾶτε στὰ δικαστήρια;

- Ὅχι, δὲν λέω αὐτό. Ἀπαντῶ στὸ γιατί τώρα καὶ ὄχι τότε. Ὅλους τοὺς λόγους ποὺ ἔχω τώρα τοὺς εἶχα καὶ πρὶν ἰδρυθῇ τὸ σωματεῖο, ἀλλὰ ἄλλο ἢ αἰτία καὶ ἄλλο ἢ ἀφορμὴ. Τὸ σωματεῖο εἶναι ἡ ἀφορμὴ.

- Δηλαδή πιὸ συγκεκριμένα. Χρονολογικὰ πότε προσφύγατε στὴν Δικαιοσύνη;

- 10 Ἀπριλίου κατατέθηκε ἡ αἴτησή μας.

- Τὸ ὅτι ὅμως τώρα μετὰ ἀπὸ τέσσερα χρόνια ἀπὸ τὴν ἰδρυση τῆς Ο.Λ.Κ.Ε. ξεκινήσατε τὰ νομικὰ μέτρα κ.λπ., αὐτὸ ὀφείλεται στὸ γεγονός, ὅτι ἀνδρώθηκε;

- Ὅχι. Ὀφείλεται στὸ γεγονός, ὅτι δὲν εἶχα ἀντιληφθῇ, ὅτι ἰδρύθηκε αὐτὸ τὸ σωματεῖο. Τώρα τὸ ἀντιλήφθηκα μετὰ κάποιους γάμους ποὺ κάνουν, εἶδα ἐπωνυμία τοῦ σωματείου. Δὲν ἤξερα μέχρι πρόσφατα, ὅτι ὑπάρχει.

- Ὅμως πρέπει νὰ κρατήσουμε, ἂν κατάλαβα καλά, ὅτι μετὰ τὴν ὑπαρξὴ τῆς Ο.Λ.Κ.Ε. βρέθηκε κάποιος συγκεκριμένος, ποὺ μπορέσατε νὰ κινηθῆτε νομικὰ ἐναντίον του.

- Οἱ πεποιθήσεις μου εἶναι ἡ συνείδησή μου. Δὲν εἶναι ἡ νομικὴ πρακτική.

- Ναί, ἀλλὰ χρειαζόταν ἓνας ἀντίδικος, ἓνα φυσικὸ πρόσωπο, γιὰ νὰ μπορῆς νὰ κινηθῆς.

- Τί φαντάζεστε, ὅτι εἶναι νομικὸ μόνο αὐτὸ τὸ θέμα;

- Προσπαθῶ νὰ καταλάβω ὅσο γίνεται καλύτερα, γιατί ἡ ἀγωγὴ κατατέθηκε τώρα καὶ ὄχι νωρίτερα.

- Τὸ ἐξήγησα. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνο νομικὸ τὸ θέμα. Τὸ στενεύουμε πάρα πολύ.

- Αὐτὸ ποὺ θὰ ἤθελα νὰ κατανοήσω ἀκόμα καλύτερα εἶναι γιὰ τὸν κάτοι-

κο τῆς Λέσβου, γιὰ τὸν μάρτυρα ποὺ μίλησε στὸ Δικαστήριο. Τὸν γνωρίζετε προηγουμένως, ψάξτε, γιὰ νὰ τὸν βρῆτε, ἢ ἦρθε μόνος του;

- Ἦρθε μόνος του. Προηγουμένως μοῦ ἦταν ἄγνωστος. Ὅπως καὶ οἱ βουλευτὲς Λέσβου, ὅπως καὶ ὁ πρόεδρος τῆς «Λεσβιακῆς Παροικίας Ἀθηνῶν» δὲν εἶχαν ἐνημερωθῇ γιὰ τὴν προσφυγὴ μας, ἀλλὰ μόλις πληροφορήθηκαν ἀπὸ τὸν Τύπο τὴν κίνησή μας, τάχθηκαν ὑπὲρ τῆς προσφυγῆς μας.

- Δηλαδή διαδικαστικά πρώτα κάνεις προσφυγὴ καὶ μετὰ ψάχνεις τοὺς μάρτυρες;

- Οἱ μάρτυρες εἰσάγονται τὴν ὥρα τῆς δίκης. Δὲν τοὺς δηλώνεις ἀπὸ πρὶν (στὸ Ἀστικό Δίκαιο, ὄχι στὸ Ποινικό).

- Δηλαδή στὴν προσφυγὴ σας, ποὺ κατατέθηκε, δὲν ἀναφέρονται μάρτυρες, γιὰτὶ ἔτσι προβλέπεται ἀπὸ τὸ νόμο καὶ ἔτσι εἶναι ὁ νόμος;

- Ἀκριβῶς.

- 10 Ἀπριλίου καταθέσατε τὴν αἴτηση. Πότε ἐμφανίστηκε ὁ μάρτυρας σὲ ἐσᾶς;

- Λίγες ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴν δίκη μοῦ τηλεφώνησε. Εἶναι μηχανολόγος, γεννήθηκε στὴν Ἑρεσὸ καὶ κατοικεῖ πότε στὴν Ἑλλάδα (Ἀθήνα-Λέσβο) καὶ πότε στὸν Καναδᾶ. Μοῦ εἶπε: «Εἶμαι κοντά σου». Αὐτὸ τὸ ἔκαναν καὶ ἄλλοι πολλοί, ἀλλὰ ἐγὼ ὑποχρεώθηκα νὰ διαλέξω ἓναν μετὰξὺ τῶν πολλῶν, γιὰτὶ εἶχα δικαίωμα γιὰ ἓναν μόνο μάρτυρα.

- Μὲ ποιὰ ιδιότητα ἦρθε αὐτὸς ὁ μάρτυρας στὴν δίκη;

- Ὡς Ἑρέσιος.

- Τί ἀκριβῶς δείχνει αὐτὸς ὁ πίνακας μὲ τὴν γυναῖκα πίσω σας;

- Δὲν εἶναι συγκεκριμένο πρόσωπο, εἶναι ἰδεατό. Κρατᾷ καὶ φῶς, κρατᾷ καὶ σπαθί, μποροῦμε νὰ τὴν ποῦμε Ἀθηνᾶ, ποὺ εἶχε καὶ τὸ δόρυ, εἶχε καὶ τὴν σοφία.

- Ἐκεῖνη ἢ προτομὴ ἐκεῖ ἐπάνω;

- Εἶναι ἡ θεὰ Ὑγεία, ἀντίγραφο τῶν Ρωμαϊκῶν Χρόνων.

- Αὐτὰ τὰ δύο προσωπεῖα;

- Ἡ Τραγωδία καὶ ἡ Κωμωδία.

- Αὐτὸ ἐδῶ;

- Ἕνα ἱστορικὸ τεκμήριο τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ. Εἶναι μιὰ χριστιανικὴ εἰκόνα, ἡ ὁποία ἔχει ξεσχισθῇ ἀπὸ ἰσλαμιστές. Ἐγὼ πάντως ἐξ ἴσου ἀπεχθάνομαι τὸν φανατισμὸ τοῦ Ἰσλάμ καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας.

- Θὰ μπορούσα νὰ σᾶς φωτογραφίσω;

- Ἐὰν τὸ ἐπιθυμῆτε.

- Ἐχετε κάποιο ἀγαπημένο μέρος;

- Τη Λέσβο ἀσφαλῶς, ἀλλὰ τώρα εἶναι λίγο δύσκολο νὰ πᾶμε ἐκεῖ.
- **Τὰ γραφεῖα ὅλου τοῦ κόσμου μοιάζουν. Θὰ ἤθελα γιὰ τοὺς ἀναγνώστες τοῦ «Der Spiegel» μιὰ φωτογραφία σας μὲ κάτι, ποὺ νὰ θυμίζῃ Ἑλλάδα.**
- Θὰ μπορούσαμε νὰ βγοῦμε στὸ μπαλκόνι, ἀπ' ὅπου φαίνεται ἡ Ἀκρόπολη.

[Γυρίζοντας ἀπὸ τὴν φωτογράφιση.]

- **Βγάζετε κρασί; Τί εἶδους κρασί εἶναι; Αὐτὴ ἡ φωτογραφία τί δείχνει;**
- Στὴν φωτογραφία, ποὺ βλέπετε, φαίνονται οἱ ἀμπελώνες καὶ στὴν ἄλλη δίπλα τὸ οἶνοποιεῖο.

- **Πόσες φιάλες βγάζετε κάθε ἔτος;**
- Βγάζουμε περίπου 50.000 κάθε χρόνο. Τώρα ἀναπτύσσεται ἡ ἀμπελουργία ἐκεῖ.

- **Εἶναι πολλὲς 50.000 φιάλες;**

- Ὅχι εἶναι λίγες.

- **Ἡ παραγωγὴ τοῦ κρασιοῦ σας διανέμεται μόνο στὴν τοπικὴ ἀγορὰ τῆς Λέσβου ἢ καὶ σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα;**

- Σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἂν ζητηθῇ, καὶ στὸ ἐξωτερικό. Καὶ οἱ ὁμοφυλόφιλες ἔπιναν τὸ κρασί μου, ἀλλὰ «γιὰ μία χούφτα δολλάρια», ὅπως ἔλεγε μία παλιὰ ταινία, δὲν πουλᾶμε τὴν γεωγραφικὴ μας ταυτότητα. Καὶ τώρα βέβαια, ἂν θέλουν, μποροῦν νὰ συνεχίσουν νὰ τὸ πίνουν. Ἀλλὰ κάποια κυρία ἀπὸ αὐτὲς δήλωσε πρόσφατα, ὅτι δὲν θὰ ξαναπιοῦν «Μεθυμναῖο». Δὲν θὰ αὐτοκτονήσουμε γι' αὐτὸ βέβαια.

- **Ναί, τὸ πιστεύω αὐτό! (γέλια). Αὐτὰ τὰ βιβλία τί εἶναι ἐκεῖ;**

- Οἱ τόμοι τοῦ «Δαυλοῦ».

- **Τὰ ἄλλα βιβλία τί περιεχόμενο ἔχουν;**

- Ἱστορία, Φιλοσοφία, Μουσικὴ, Χριστιανισμός, Ἀρχαιολογία, Θρησκείες, Λεξικά, Ἑγκυκλοπαίδειες. Διάφορα.

- **Πόσο συχνὰ ἔρχεστε ἐδῶ στὸ γραφεῖο σας.**

- Κάθε μέρα, ἐκτὸς καὶ ἂν εἶμαι στὴ Λέσβο.

- **Εἶναι μία ἐργασία, ἢ ὁποία σᾶς ἀπασχολεῖ πλήρως;**

- Δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἐργασία. Ἀπόδειξη, ὅτι δὲν θὰ δῆτε ποτὲ διαφήμιση στὸν «Δαυλό», ἐκτὸς ἀπὸ ἐκείνη τοῦ «Μεθυμναίου», τοῦ κρασιοῦ μου. Ἄλλη καμμία. Ποτέ.

- **Δηλαδή δὲν βάζετε διαφήμιση. Καὶ πῶς χρηματοδοτεῖται τὸ περιοδικό;**

- Ἀπὸ τὴν κυκλοφορία του.

- **Ἐπαρκεῖ αὐτό; Γιατὶ συνήθως λένε, ὅτι δὲν ἐπαρκεῖ.**

- Ἐπαρκεῖ. Βγάλτε ὅμως ἀπὸ τὸ μυαλό σας τὶς λέξεις ἐπιχείρηση, ἐργασία,

ὅταν μιλάμε γιὰ τὸν «Δαυλό». Γούστο εἶναι ὁ «Δαυλός».

- Πῶς δουλεύει; Μὲ ἐλεύθερους συνεργάτες, γράφετε ἐσεῖς;

- Μὲ ἐλεύθερους συνεργάτες καὶ βέβαια μὲ τὸν κ. Γιάννη Λάζαρη, τὸν διευθυντὴ σύνταξης. Ἐδῶ παράζεται, μέσα στὰ γραφεῖα καὶ τυπώνεται σὲ τυπογραφεῖο.

- Ἡ κυκλοφορία ἔχει διακυμάνσεις;

- Μάλιστα.

- Ὑπῆρχε ἐποχή, ποὺ ἡ κυκλοφορία ἦταν ἀνθοῦσα;

- Μάλιστα καὶ τὴν βλέπω νὰ πηγαίνει ἀνάλογα μὲ τὶς ἀντικειμενικὲς συνθήκες. Δηλαδή μετὰ τὴν πτώση τοῦ ἀνατολικοῦ συστήματος ὑπῆρξε καὶ μιὰ ιδεολογικὴ ἀναζήτηση, καὶ ἡ οἰκονομικὴ κατάσταση ἐπέτρεπε στὸν τότε ἄνθρωπο, πρὶν 15 χρόνια δηλαδή, νὰ ψάχνῃ. Σήμερα ψάχνεται λιγώτερο, ἀλλὰ ξοδεύει καὶ λιγώτερο. Ὅπωςδήποτε αὐτὰ ποὺ λέμε εἶναι ἐπιχειρηματικὲς κουβέντες, καὶ ὁ «Δαυλός» δὲν εἶναι ἐπιχείρηση.

- Πόσο εἶναι τὸ τιρᾶς; 1.000 κομμάτια;

- Ὅχι, εἶναι πολλὲς χιλιάδες.

- Ἔχετε ἐπιστροφὲς ἀπὸ αὐτό;

- Βεβαίως.

- Δηλαδή πόσα φύλλα πουλᾶτε τὸν μῆνα;

- Περίπου 5.000, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι σταθερό.

- Ὑπάρχουν συνεργάτες, ποὺ γράφουν γιὰ ἐσᾶς, οἱ ὁποῖοι εἶναι γνωστοί, ἢ γράφουν κάποιοι ἄνθρωποι, ποὺ δὲν εἶναι πολὺ γνωστοί;

- Λόγω τοῦ ἰδιαίτερου τρόπου σκέπτεσθαι τοῦ «Δαυλοῦ» οἱ καθιερωμένοι διανοοῦμενοι, ποὺ ἔχουν γράψῃ στὸ περιοδικό, εἶναι λίγοι. Μεταξὺ αὐτῶν εἶναι ὁ Μίκης Θεοδωράκης, ποὺ ἔχει γράψῃ ἢ δώσει συνεντεύξεις 2-3 φορές στὸν «Δαυλό», κάποιοι πολιτικοί, ἀρκετοὶ καλλιτέχνες, ἀλλὰ κυρίως ἐλεύθεροι διανοοῦμενοι, ποὺ δὲν ἔχουν μπῆ σὲ ἓνα καθιερωμένο μοτίβο σκέψης ἢ κουλτούρας.

- Γράφουν δηλαδή πράγματα, ποὺ δὲν θὰ μπορούσαν νὰ τὰ γράψουν ἄλλοι.

- Ἐννοεῖται. Ὁ «Δαυλός» εἶναι καταχωρημένος στὸ Index Librorum Prohibitorum (πίνακας ἀπαγορευμένων βιβλίων).

- Εἶναι;

- Φυσικά.

- Μεταφορικὰ τὸ λέτε.

- Δὲν τὸ ἐννοῶ νομικά, ἀλλὰ ιδεολογικά.

- Ἄκουσα πολλὰ πράγματα ἀπὸ ἐσᾶς καὶ νομίζω ὅτι ἔχω κατανοήσει τὴν σκέψη σας καὶ σᾶς εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ τὸ χρόνο ποὺ διαθέσατε σήμερα.

Μιά πρωτοδίκης απόφασις: **ΤΟ ΟΝΟΜΑ «ΛΕΣΒΙΟΣ» ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΝΟΜΑ!**

πρωτοδίκης κ. Μαρία Πετσάλη απέρριψε στις 18 Ιουλίου την αίτηση ασφαλιστικῶν μέτρων τριῶν πολιτῶν κατοικούντων στὴ Λέσβο ἢ καταγομένων ἀπὸ τὴ Λέσβο, μὲ τὴν ὁποία ζητοῦσαν νὰ παύσῃ τὸ σωματεῖο μὲ τὴν ἐπωνυμία «Ὀμοφυλοφιλικὴ καὶ Λεσβιακὴ Κοινότητα Ἑλλάδος» (Ο.Λ.Κ.Ε.) νὰ χρησιμοποιῇ τὶς λέξεις «Λέσβιος», «Λεσβία», «Λέσβιο» καὶ «λεσβιακός», «λεσβιακή», «λεσβιακό» δεδομένου, ὅτι τὸ ἴδιο σωματεῖο καὶ τὰ μέλη του δὲν ἔχουν καμμία ἀπολύτως σχέση μὲ τὴν Λέσβο καὶ συνεπῶς σφετερίζονται τὸ «ἐθνικόν» ὄνομα τῶν Λεσβίων καὶ δημιουργοῦν μεγάλα καὶ σοβαρὰ προβλήματα στοὺς νησιῶτες αὐτοὺς μὲ τὴν σύγχυση ποὺ προκαλοῦν εἰς βάρος τῆς γεωγραφικῆς, ἱστορικῆς καὶ πολιτισμικῆς ταυτότητάς τους. Μετὰ τὴν ἀπόρριψη οἱ τρεῖς Λέσβιοι ἀποφάσισαν νὰ προσφύγουν στὴν τακτικὴ Δικαιοσύνη, ὃ δὲ ἕνας ἐξ αὐτῶν, ὁ ἐκδότης τοῦ «Δ» Δημήτρης Λάμπρου, σχολίασε ὡς ἑξῆς τὴν ἐν λόγω ἀπόφαση τῆς κ. Πετσάλη:

“

πρωτοδίκης κ. Μαρία Πετσάλη ἀποφάσισε, ὅτι «τὸ δικαίωμα (τῶν κατοίκων τῆς Λέσβου νὰ εἶναι Λέσβιοι) ἐλλείπει». Στὸ σκεπτικὸ τῆς ἀπόφασής της γιὰ τὴν αἴτηση ασφαλιστικῶν μέτρων, ποὺ ὑπέβαλαν τρεῖς Λέσβιοι κατὰ τοῦ σωματείου Ὀμοφυλοφιλικὴ καὶ Λεσβιακὴ Κοινότητα Ἑλλάδος (Ο.Λ.Κ.Ε.) ἀποφθέγγεται, ὅτι «οἱ λέξεις “Λέσβιος”, “Λεσβία”, “Λέσβιο” καὶ “λεσβιακός”, “λεσβιακή”, “λεσβιακό” δὲν ἀποτελοῦν φραστικὰ σύμβολα μέσῳ τῶν ὁποίων ἐξατομικεύεται ὁ καθένας τῶν αἰτούντων, δὲν ἀποτελοῦν ἀναπόσπαστα στοιχεῖα τῆς ἀνθρώπινης ιδιότητάς τους, οὔτε συντελεστοὶ τῆς ἀτομικότητάς τους». Προσθέτει, ὅτι οἱ λέξεις αὐτὲς χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ ὅλους, ποὺ ἔχουν τὴν καταγωγή τους ἀπὸ τὴ νῆσο Λέσβο, καθὼς καὶ ἀπὸ λεσβιακὰ σωματεῖα ἐκτὸς καὶ ἐντὸς Ἑλλάδος, ἀλλὰ ἀποφθέγγεται, ὅτι μποροῦν νὰ χρησιμοποιοῦνται καὶ ἀπὸ ἄτομα ἢ ὁμάδες, ποὺ δὲν ἔχουν γενέτειρα τὴν Λέσβο καὶ δὲν κατάγονται ἀπὸ αὐτὴν καὶ νὰ προσδίδουν σημασίες στὶς λέξεις αὐτές, ποὺ ἐκφράζουν ιδιότητές τους ἐντελῶς ἄσχετες πρὸς τὴν γεωγραφικὴ ταυτότητα καὶ τὴν ἐντοπιότητα τῶν κατοίκων τῆς Λέσβου. Μποροῦν δηλαδὴ αὐθαίρετα καὶ παραπλανητικὰ νὰ σφετερίζωνται τὸ φυσικὸ καὶ ἀπαρραβίαστο ἀγαθὸ τοῦ νὰ ἔχη κανεὶς μιὰ γενέτειρα, μιὰ γεωγραφικὴ ταυτότητα, μιὰ ἐντοπιότητα καὶ πάνω ἀπ’ ὅλα μιὰ ἱστορικὴ συνείδηση καὶ μιὰ πολιτισμικὴ συνείδηση, τὴν ὁποία προσφέρει στοὺς Λεσβίους καὶ μόνο ἡ ἱστορία καὶ ὁ πλού-

σιος πολιτισμὸς τῆς Λέσβου.

Με δύο λόγια ἡ κεντρικὴ σκέψη, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίχτηκε ἡ κ. Πετσάλι, μπορεῖ νὰ διατυπωθῇ ὡς ἑξῆς: Οἱ Λέσβιοι δὲν εἶναι Λέσβιοι, ἀλλὰ Λέσβιος μπορεῖ νὰ αὐτοανακηρυχθῇ ὅποιος γουστᾷ καὶ γιὰ οἰοδήποτε λόγο γουστᾷ. Προφανῶς τὸ σκεπτικὸ τῆς κ. πρωτοδίκου συγκρούεται μετωπικὰ μὲ τὴν πρώτη ἀρχὴ τῆς Λογικῆς, ποὺ λέει, ὅτι τὸ «Α εἶναι Α». Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἡ ἀρχὴ εἶναι «ὁ Λέσβιος εἶναι Λέσβιος». Συγκρούεται ὁμως καὶ μὲ τὴν δεύτερη ἀρχὴ τῆς Λογικῆς, ποὺ λέει, ὅτι τὸ «Α δὲν εἶναι Β», δηλαδή «ὁ Λέσβιος δὲν εἶναι μὴ Λέσβιος» καὶ «ὁ μὴ Λέσβιος δὲν εἶναι Λέσβιος». Αὐτὸς ὁ παραλογισμὸς τῆς κ. Πετσάλι, ποὺ ἄφησε κατάπληκτους πολλοὺς νομικοὺς κύκλους, θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ ἀντικείμενο γέλωτος καὶ εἰρωνείας, ἂν ζητοῦσε κανεὶς νὰ κοιτάξῃ τὴν ταυτότητα τῆς κ. Πετσάλι καὶ νὰ μᾶς πῇ ἂν ἀναγράφεται ὡς βασικὸ στοιχεῖο τῆς ταυτότητάς της ὁ τόπος καταγωγῆς της. Κάτι, ποὺ τὸ ἔχει ἐπιβάλλει τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος, τοῦ ὁποίου εἶναι ὑπάλληλος καὶ ἡ κ. Πετσάλι, ἀλλὰ τὸ ἀντιπαρέρχεται σὰν νὰ μὴν ὑπάρχει.

Ἐπιμονὴ δείχνει καὶ στὸ σκεπτικὸ τῆς ἀπόφασής της νὰ καταργήσῃ τὴν Ἑλληνικὴ Γραμματικὴ λέγοντας, ὅτι οἱ λέξεις «Λέσβιος», «Λεσβία», «Λέσβιο» δὲν εἶναι ὀνόματα, δηλαδή οὐσιαστικὰ (προφανῶς νομίζει, ὅτι εἶναι ἐπίθετα). Τῆς προτείνουμε νὰ ἀνοίξῃ μία οἰαδήποτε Γραμματικὴ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ ἐλπίζουμε, ὅτι θὰ τὰ καταφέρῃ νὰ μάθῃ ποιά εἶναι τὰ λεγόμενα «ἐθνικὰ ὀνόματα», ποὺ σημαίνουν ὅχι τὸ ἔθνος βέβαια στὴν γλῶσσα τῆς Γραμματικῆς, ἀλλὰ τὴν ἐντοπιότητα. Εἶναι ὅπως τὰ κύρια ὀνόματα καὶ γι' αὐτὸ γράφονται μὲ κεφαλαῖο ἀρχικὸ γράμμα («Εἶμαι Ἀθηναῖος», «Εἶμαι Λέσβιος» κ.λπ.), δηλώνουν τὸ φυσικὸ, πρωταρχικὸ καὶ ἀναφαίρετο δικαίωμα τοῦ νὰ ἔχῃ κανεὶς τὸ «ἐθνικὸ του ὄνομα» ὡς βασικώτατο στοιχεῖο τοῦ συνόλου τῶν γνωρισμάτων, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν κοινωνικὴ ταυτότητά του, ἀλλὰ πᾶν ἀπὸ ὅλα τὴν ἀτομικὴ συνείδησή του.

Ἄν ἡ κ. Πετσάλι μπορεῖ νὰ μπῇ σὲ κάποιο λογικὸ εἶρημ καὶ δὲν εἶναι τόσο ἀπόλυτη στὶς ιδέες της, θὰ μπορούσε νὰ δεχθῇ καὶ τὴν βοήθεια τῆς Ἱστορίας καὶ νὰ πληροφορηθῇ, ὅτι τὸ «ἐθνικὸ ὄνομα» ἀποτελοῦσε τὸ ἐπώνυμο σὲ πολλὰς περιόδους τῆς Ἱστορίας, ὅπως στὴν κλασικὴ Ἑλλάδα, ὅπου ὁ Σωκράτης δὲν εἶχε οὔτε ἐπώνυμο, οὔτε παρατσούκλι, ἀπλῶς εἶχε βασικὸ στοιχεῖο τῆς ταυτότητάς τὸ Σωκράτης «ὁ Ἀθηναῖος»· αὐτὸ ἦταν τὸ ὄνομά του. Ὁ Θαλῆς «ὁ Μιλήσιος» παρομοίως, ἀλλὰ καὶ χιλιάδες ἄλλοι.

Φυσικὰ ἡ κ. Πετσάλι δὲν εἶχε συνείδηση, ὅταν ἔπαιρνε αὐτὴ τὴν παντελῶς αὐθαίρετη καὶ ἐκτὸς πάσης λογικῆς ἀρχῆς ἀπόφαση, ὅτι εἶναι μία ἀπόφαση ἐπικίνδυνη, διότι προκαλέσει, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ βγῇ, βαθύτατη πικρία καὶ ὀργὴ στὸ σύνολο τῶν κατοίκων τῆς Λέσβου, πλὴν μιᾶς μηδαμινῆς μειοψηφίας, ποὺ ἔχουν δοσοληψίες μὲ ὁμοφυλόφιλους ἢ κάποια συμφέροντα μὲ αὐτούς. Καὶ εἶναι ἐνδιαφέρουσα σύμπτωση, ὅτι ἡ ἀπόφαση ἐξεδόθη τὴν ἴδια μέρα, ποὺ ὁ Δικηγορικὸς Σύλλογος Ἀθηνῶν ἔκανε ἀνακοίνωση καταγγέλλοντας τὴν σήψη καὶ τὴν διαφθορὰ πολλῶν μελῶν τοῦ Δικαστικοῦ Σώματος, ζητώντας θεσμικὰς ρυθμίσεις, διότι, ὅπως προβλέπει, ἡ κατάσταση ὅλο καὶ περισσότερο θὰ ὀδηγῇ στὴν σήψη καὶ διαφθορὰ τῆς

Ἑλληνικῆς Δικαιοσύνης.

Φυσικὰ δὲν εἶμαι ὁ μόνος, ποὺ ἔχω τὶς ἀμφιβολίες μου γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ Δικαιοσύνη. Καὶ οἱ κρίνοντες κρίνονται. Καὶ φυσικὰ καμμία πρωτοδίκης δὲν ἔχει τὴν ἐξουσία νὰ παραβιάξῃ τοὺς κανόνες τῆς Λογικῆς, νὰ προσβάλλῃ ὁλόκληρο τὸ Λεσβιακὸ λαὸ καὶ νὰ χαρίξῃ τὸ ὄνομά μας καὶ τὴν γεωγραφικὴ μας ταυτότητα σὲ ὅποιονδήποτε ἄσχετο πρὸς τὴν Λέσβο. Αἰσθανόμαστε χρέος πρὸς τὸ νησί μας, αὐτὸ τὸ νησί τὸ γεμάτο ἱστορία χιλιάδων ἐτῶν μὲ τὸν πλουσιώτατο πολιτισμό, νὰ καθαρίσουμε αὐτὸ τὸ θέμα. Ἀκόμα καὶ ἂν ἡ Ἑλληνικὴ Δικαιοσύνη φανῇ ἀνάξια νὰ τὸ καθαρίσῃ, θὰ προσφύγουμε στὰ Διεθνῆ Δικαστήρια Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Μὲ τὴν εὐκαιρία θὰ ἤθελα νὰ πῶ στοὺς ἀντιδίκους μας, τὴν κ. Βλάμη, τὸν κ. Βαλλιανῶτο καὶ κάποιον συνήγορό τους, ποὺ δὲν θυμᾶμαι τὸ ὄνομά του, νὰ πάψουν νὰ κορυβαντιοῦν γιὰ τὴν ἔκβαση τῆς δίκης, διότι δὲν βρισκόμαστε οὔτε κἂν ἀκόμα στὴν ἀρχὴ καὶ πρὸ πάντων μὲ δεύτερη σκέψη, σοφώτερη τῆς πρώτης, νὰ καταλάβουν, ὅτι δὲν εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τους νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ μὴ σέβωνται τὰ δικαιώματα ἐνὸς ὁλόκληρου λαοῦ, γιὰτὶ τὸ καζάνι τῆς ὀργῆς βράζει καὶ μπορεῖ νὰ προκύψουν καταστάσεις, ποὺ δὲν τὶς ἐπιθυμοῦμε καθόλου, ἀλλὰ δὲν μποροῦν νὰ ἐλεγχθοῦν ἀπὸ κανένα. Ἀπὸ τὴν πλευρά μου θὰ προσπαθήσω νὰ καταπραῖνω τὴν ὑποβόσκουσα ὀργὴ τῶν Λεσβίων καὶ θὰ συμβούλευα τὶς ὁμοφυλόφιλες νὰ συνειδητοποιήσουν, ὅτι ἡ ἐπιδειχθεῖσα ἕως τώρα θρασύτητά τους σ' ὅτι ἀφορᾷ στὴν προσβολὴ τοῦ δικαιώματος ἐντοπιότητας καὶ γεωγραφικῆς ταυτότητας τῶν Λεσβίων δὲν εἶναι πρᾶγμα, ποὺ μπορεῖ νὰ ξεπεραστῇ εὐκόλα.

Τέλος, θέλω νὰ ἀπευθυνθῶ στοὺς Λέσβιους καὶ νὰ πῶ, ὅτι ἡ ἀπόφαση μιᾶς πρωτοδίκου δὲν καταργεῖ τὴν λαμπρὴ ἱστορία καὶ τὸν πολιτισμὸ μας, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ εἴμαστε ὑπερήφανοι. Ἀλλὰ δὲν σημαίνει καὶ τίποτε ἀπολύτως στὴν πορεία μας καὶ τὴν ἀμετακίνητη ἀπόφασή μας νὰ ξαναβροῦμε ἐπὶ τέλους τὸ ὄνομά μας, τὸ δικό μας ὄνομα. Πρέπει νὰ σταματήσουν νὰ τὸ ἐκμεταλλεύονται, νὰ σταματήσουν νὰ τὸ φαλκιδεύουν σὲ σημεῖο, ποὺ ἐμεῖς νὰ μὴν ξέρουμε πῶς ἂν μπορούμε νὰ τὸ χρησιμοποιοῦμε. Πρέπει νὰ εἴμαστε περήφανοι γιὰ τὴν ταυτότητά μας καὶ νὰ μὴν φοβώμαστε νὰ λέμε, ὅτι εἴμαστε Λέσβιοι.

* * *

ν κατακλεῖδι δὲν θέλω νὰ ἀφήσω ἀσχολίαστο τὸ τρισάθλιο φαινόμενο κάποιων ἑλληνικῶν μαζικῶν μέσων ἐνημέρωσης τὰ ὁποῖα ζῶντας κλεισμένα στὸν κόσμον τῆς σήψης, τῆς ἀπολιτισιᾶς καὶ τοῦ παραλογισμοῦ κατάντησαν στὸν ἔσχατο βαθμὸ αὐτοεξευτελισμοῦ ἐμποδίζοντάς με νὰ πῶ τὴν ἀποψή μου γιὰ μίαν ὑπόθεση ποὺ ἀπασχόλησε τὸ σύνολο τῶν συναδέλφων τους στὸν πλανήτη καὶ ἐπιβάλλοντας μόνον αὐτὰ μίαν βάνανυση λογοκρισίας εἰς βάρος μου τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ σύνολο σχεδὸν τῶν ξένων ἀνταποκριτῶν τῶν μεγαλυτέρων διεθνῶν πρακτορείων, καναλιῶν καὶ ἐφημερίδων μοῦ τηλεφώνησαν, μοῦ ζήτησαν νὰ ἐκφράσω τὴν ἀποψή μου, τὴν ὁποία καὶ μετέδωσαν μὲ σεβασμὸ πρὸς τὴν ἀντικειμενικότητα.

Δ.Ι.Α. ”

ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Λέσβιοι: «Πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ τελειώνουμε μ' αὐτὴ τὴν ἱστορία»

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Σήμερα ἔλαβα τὸ τεύχος τοῦ Ἰουνίου μὲ θέμα τὴν διαμάχη, ποὺ ὑπάρχει γύρω ἀπὸ τὴν λέξη «Λεσβία» καὶ τὸ νὰ ἔχη τὸν τόνο στὸ γράμμα «γιώτα».

Ἕνα ἀκόμη πρόβλημα, ποὺ προστίθεται, εἶναι ὅτι στίς ξένες γλώσσες π.χ. στὰ Γαλλικὰ λέμε:

«*Une habitante de l'île de Lesbos est une lesbienne.*» (Μία κάτοικος τῆς νήσου Λέσβου εἶναι Lesbienne.)

«*Une femme homosexuelle est une lesbienne.*» (Μία ὁμοφυλόφιλη γυναῖκα εἶναι lesbienne.)

Δηλαδή ἡ μητέρα μου, ποὺ εἶναι ἐβδομήντα

πέντε χρονῶν, ἀκόμη καὶ σήμερα ὅταν λέῃ σὲ κάποιον Δυτικοευρωπαῖο τὴν καταγωγή της, βγαίνει ἓνα χαμόγελο ἀπὸ τὸν συνομιλητὴ της, ὁ ὁποῖος ρωτᾷ με χιοῦμο: «*Vous êtes donc lesbienne, Madame?*» (Εἴστε ὁμοφυλόφιλη, κυρία;).

Πρέπει ἐπιτέλους νὰ τελειώνουμε μὲ αὐτὴν τὴν ἱστορία, ποὺ δὲν μᾶς τιμᾷ, ἐμᾶς τοὺς Λέσβιους καὶ τὶς Λεσβίες.

Εὐχομαι ὅ,τι τὸ καλύτερο στὸ Πρωτοδικεῖο Ἀθηνῶν.

Μετὰ τιμῆς

Μιλτιάδης Ράλλης

Βρυξέλλες (ἀπὸ τὴ Λέσβο)

Ἡ Λέσβος, ἡ Μυτιλήνη καὶ οἱ ὁμοφυλόφιλες

Ἀγαπητὲ κ. Λάμπρου,

Θὰ ἠθελα νὰ σᾶς ἐκφράσω καὶ γραπτῶς τὴ θερμὴ μου συμπαράσταση καὶ υποστήριξη στὸν ἀγῶνα σας γιὰ τὴν ἀποκατάσταση τῆς σημασίας τῶν λέξεων: «Λέσβιος», «Λεσβία», «Λέσβιο», «Λεσβιακή» κ.λπ. Ἄν καὶ ἡ καταγωγή μου δὲν εἶναι ἀπὸ τὴ Λέσβο (εἶμαι ἀπὸ τὴ τ. Ε.Σ.Σ.Δ.), θεωρῶ ὅτι αὐτὸ τὸ ζήτημα ἀφορᾷ

σ' ὅλους τοὺς Ἕλληνες καὶ πρέπει ὅλοι νὰ σᾶς στηρίξουν καὶ νὰ βοηθήσουν. Πρὶν ἐγκατασταθῶ στὴν Ἑλλάδα, ἤξερα, ὅτι ὑπάρχει τὸ νησὶ Λέσβος καὶ ἡ ἐξαίρετη καὶ λαμπρὴ ποιήτρια Σαπφώ, ποὺ κατὰγεται ἀπὸ τὸ νησὶ αὐτό, καὶ τὸ ὄνομα τῆς ὁποίας χρηθεῖ ἀμειψίας ἀποκατάστασης. Μὲ τὰ χρόνια στὸ μυαλό μου τὸ ὄνομα Λέσβος ταυτίστηκε μὲ τὸ ὄνομα Μυτιλήνη

ΕΚΧΡΙΣΤΙΑΝΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΟΛΥΜΠΟ

Κύριε διευθυντά,

Ὁ Ὀλυμπος μὲ τὸ πέρασμα τῶν χρόνων ἀργὰ ἀλλὰ σταθερὰ μετατρέπεται ἀπὸ ἱερὸ βουνὸ τῶν Ἑλλήνων σὲ ἅγιο ὄρος τῶν ὀρθόδοξων χριστιανῶν. Θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, πὼς βαθμιαῖα «ἐκχριστιανίζεται».

Ὁ «ἐκχριστιανισμός» τοῦ ἄρχισε πολὺ παλιά, τὴν ἐποχὴ τοῦ Βυζαντίου. Ὅταν παντοῦ, στὰ καλύτερα μέρη, μὲ θαυμάσια θέα, χτίζονταν μοναστήρια ὅταν ἀνθίξε ὁ μοναχισμός, τότε ποὺ χιλιάδες νέοι καὶ νέες φοροῦσαν τὸ ράσο καὶ ἀφιερώνονταν στὸν Γιαχβέ, μὲ μοναδικὸ σκοπὸ τὴ ζωὴ τους νὰ κερδίσουν τὴν ἐπουράνια βασιλεία, νὰ ἐξασφαλίσουν μία θέση στὸν Παράδεισο: τότε ποὺ οἱ χριστιανοί, γιὰ νὰ δηλώσουν τὴν κυριαρχία τους καὶ τὴν παρουσία τους παντοῦ, ἔχτιζαν τοὺς δικούς τους ναοὺς πάνω σὲ ἀρχαιοελληνικούς, ἀφοῦ πρῶτα τοὺς τελευταίους τοὺς «ἐφερο-

(πίστευα ὅτι εἶναι μία δεύτερη ὀνομασία τῆς Λέσβου). Γι' αὐτὴ τὴ σύγχυση μιλήσαμε πρὶν περὶπου ἀπὸ ἓνα χρόνον σὲ μία παρέα, στὴν ὁποία ἕνας κύριος (ἀπὸ τοὺς δικούς μας), ποὺ ἐργάστηκε γιὰ μερικὰ χρόνια στὴ Λέσβο, ἀπο-ροῦσε, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ταυτίζονται αὐτὲς τὲς δύο λέξεις, ἐνῶ ἡ Μυτιλήνη εἶναι ἀπλῶς μία

πόλη τῆς Λέσβου.

Εὐχομαι καὶ ἐλπίζω ἡ Ἑλληνικὴ Δικαιοσύ-νη νὰ πάρῃ τὴ σωστὴ ἀπόφαση γιὰ ἓνα θέμα τόσο ἀπλό, λογικὸ καὶ ξεκάθαρο.

Μὲ τιμὴ
Ἑσπερὶς

Ψαλμωδίες κατὰ τῆς ἀνομβρίας

Κύριε διευθυντά,

Σὲ μία πρωινὴ ἐκπομπὴ τῆς 28ης Μαΐου κά-ποιος δημοσιογράφος ἔκανε ρεπορτάζ στὴν νό-τιο Ρόδο μὲ θέμα τὴν κατὰ ὁκτὼ μέτρα μείωση τῆς στάθμης τῆς λίμνης, ποὺ ὑπάρχει ἐκεῖ. Σὲ μία παλαιότερη φωτογραφία (τοῦ 2005) φαινό-ταν λίγο ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς λίμνης νὰ ξεχωρίζῃ ἓνα μικρὸ κομμάτι τρουύλλου ἀπὸ ἓνα μικρὸ χριστιανικὸ ναό.

Οἱ κλιματικὲς ἀλλαγές καὶ ἡ ἀνομβρία ἔφε-ραν στὸ φῶς τὸ ναὸ -θαῦμα!- κι ἄρχισαν τὲς ψαλμωδίες, τὰ «Χριστὸς ἀνέστη» κ.τ.λ.. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ συμβάντος δήμαρχος, παπᾶς καὶ

ὄλοι οἱ ἀδελφεοὶ στήθηκαν ἔξω ἀπὸ τὸ ναὸ καὶ προσεύχονταν. Ἀντὶ ἡ ἄρχουσα τάξη τοῦ τό-που νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸ θέμα ἐπιστημονικὰ καὶ νὰ πάρουν τὰ μέτρα τους, αὐτοὶ προσπαθοῦ-σαν νὰ μετατοπίσουν τὸ πρόβλημα στὸ θεό. Ἀκόμα καὶ ὁ διοργανωτὴς τῆς ἐκπομπῆς τοὺς προέτρεψε νὰ σταματήσουν τοὺς ψαλμοὺς λέ-γοντάς τους τὸ γνωστὸ «σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖ-ρα κίνει».

Μετὰ τιμῆς
Γεώργιος Λαγωνίκας
Ἀθήνα

Οἰκονομία καὶ ἀρχαία Ἑλλάδα: Δήλωση Ἰταλοῦ πρύτανη

Κύριε διευθυντά,

Σᾶς ἐνημερώνω γιὰ μία εἴδηση, ποὺ μετέδω-σαν εἰδησεογραφικὰ πρακτορεῖα, ἀλλὰ δὲν σχολιάσθηκε ἀπὸ κανένα: «Στὴν ἀρχαία Ἑλλά-δα, τὴν Ἱστορίᾳ καὶ τὴν Φιλοσοφίᾳ βρίσκεται τὸ κλειδί τῆς ἐπιτυχίας γιὰ τὴν ἐλληνικὴ Οἰκο-νομία καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς χώρας γενικώτε-ρα», σύμφωνα μὲ τὸν πρύτανη τοῦ Πανεπιστη-

μίου «European School of Economics», Ἰταλὸ κοινωνιολόγο, καθηγητὴ, Ντ. Ἄννα.

Μὲ δηλώσεις του στὸ περιθώριο ἐκδήλωσης, ποὺ διωργάνωσε ὁ Σύνδεσμος Βιομηχανιῶν Βόρειας Ἑλλάδας (ΣΒΒΕ) σὲ συνεργασία μὲ τὸ Ἑλληνο-Ἰταλικὸ ἘπιμελητήριΟ Θεσσαλο-νίκης, ὁ κ. Ντ. Ἄννα τόνισε, ὅτι «οἱ Ἕλληνες πρέπει νὰ ἐπιστρέψουν στὴν ἐποχὴ, ποὺ τοὺς

ναν στὸ ἔδαφος», σύμφωνα μὲ νόμους τοῦ Θεοδοσίου καὶ τῶν μετέπειτα Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων.

Στὸ βουνὸ τῶν δώδεκα θεῶν χτίστηκαν τὰ μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, τῆς Ἁγίας Τριάδας καὶ τῆς Παναγίας τῶν Κανάων. Τὸ πρῶτο στὴν ἀνατολικὴ πλευρᾶ, κοντὰ στὸ Λιτόχωρο, καὶ τὸ δεύτερο στὴ δυτικὴ, ὄχι μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἐλασσόνα, κατέχοντας τὸ καθένα, ἀκόμη καὶ σήμερα, ἀρκετὲς χιλιάδες στρέμματα χορτολιβαδι-κῆς καὶ δασικῆς ἔκτασης. Τὸ τρίτο στὴ νοτιοανατολικὴ πλευρᾶ, στὴν κοιλάδα τῶν Λειβηθρίδων Μουσῶν, δίπλα στὰ ἀρχαῖα Λεῖβηθρα, τὴ γενέτειρα τοῦ Ὁρφέα. Ἔτσι ἄρχισε ὁ «ἐκχριστιανισμός» τοῦ ἱεροῦ βουνοῦ. Ἀργότερα δόθηκαν ὀνόματα προφη-τῶν καὶ ἁγίων σὲ μερικὲς ἀπὸ τὲς ψηλότερες κορυφές, ὅπως τοῦ Προφήτη Ἡλία καὶ τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου (2.813 μ. καὶ 2.786 μ. ὑψόμ. ἀντίστοιχα).

Ὁ «ἐκχριστιανισμός» τοῦ βουνοῦ, ποὺ ἔδωσε τὸ ὄνομά του στὸν Ὀλύμπιο Δία καὶ φυσικὰ στοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, συνεχίζεται καὶ σήμερα. Πρὶν δύο χρόνια ἐγκαι- ▶

έκανε δημοφιλείς σὲ ὅλο τὸν πλανήτη, καὶ μό-
νο ὅταν ἀνακαλύψουν καὶ θυμηθοῦν τὶς ρίζες
καὶ τὴν ταυτότητά τους, θὰ μπορέσουν καὶ πάλι
ἡ χώρα νὰ καταστῇ ὁ φάρος τοῦ κόσμου». Πρόσθεσε,
ὅτι «οἱ Ἕλληνες ἔχουν τὸ προνόμιο νὰ διαθέτουν ἕναν
θησαυρό, τὴν Ἱστορία καὶ τὴν Φιλοσοφία τους –ποὺ
δὲν κατέχει κανεὶς, ὡστόσο δὲν τὸν ἐκμεταλλεύονται».
Μεταξὺ ἄλλων ὁ κ. Ἄννα ἐπεσήμανε, ὅτι «τὸ

καλύτερο προϊόν γιὰ κάθε χώρα εἶναι νὰ ἀνα-
παράγῃ ἡγέτες, κάτι στὸ ὁποῖο, ἐνῶ κάποτε ἡ
Ἑλλάδα κρατοῦσε τὰ ἡνία σὲ ὅλους τοὺς το-
μεῖς καὶ διέπρεπε, σήμερα ὡστόσο δὲν ὑπάρ-
χει πονθενά».

Μὲ τιμὴ
Πάρις Προδρομίδης
Master of Science in Economics
University of Heidelberg-Germany

Ὁ σφετερισμὸς τοῦ Εἰκοσιένα ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία

Ἀξιότιμε κ. διευθυντά,
Ἐπὶ τοῦ σημειώματος τοῦ κ. Γ.Ν. Βαλιώτη
(ἐπιστολή: «Ὁ κ. Στυλιανίδης, ἡ Παναγία καὶ
τὸ '21», «Δαυλός», τ. 314, σελ. 22158-22160) θὰ
ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα:

1. Καλῶς παραθέτει τόπους καὶ ἡμερομηνίες
ἐξεγέρσεως τῶν Ἑλλήνων προγενέστερες τῆς
25^{ης}.03.1821. Ὁμοίως ὀρθῶς ἀναφέρει, ὅτι δια-
κεκριμένοι ἱστορικοὶ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν δέ-
χονται ὡς σωστὴ τὴν ἐπίσημη ἡμερομηνία.

2. Ἡ ἐπιλογὴ τῆς ἡμέρας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ
εἶναι μεταγενέστερη καὶ ἐντάσσεται στὴν προ-
σπάθεια τῆς Διοικήσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκ-
κλησίας νὰ καρπωθῇ ὀφέλη ἀπὸ μίαν Ἐπανά-
στασιν, στὴν ὁποίαν αὐτὴ εἶχε προηγουμένως

ποικιλοτρόπως ἐναντιωθῇ. Ἐν ὅψει τοῦ ὅτι ἡ
ἐξέγερσις ἐφούντωνε σὲ διάφορα σημεία τῆς
χώρας, ὁ καθορισμὸς μιᾶς συμβολικῶς ἐνωτι-
κῆς ἡμερομηνίας θὰ εἶχε κάποιο νόημα. Δυστυ-
χῶς δὲν ἔγινε οὔτε αὐτό.

3. Πάντως ἀπὸ ἐνδεχομένη ἀλλαγὴ τῆς ἐπι-
σήμου ἡμερομηνίας τὰ Καλάβρυτα δὲν πρέ-
πει νὰ ἀνησυχοῦν. Ἡ Ἐπανάστασις ἐκεῖ ἄρχι-
σε, ἀλλὰ τὴν 7^η Μαρτίου 1821 (γεγονότα 07-
09.03.1821).

Μετὰ Τιμῆς
Κ.Γ. Βγενόπουλος
Συνταξιούχος δικηγόρος

«Ἐξ Ἀνατολῶν τὸ φῶς...»

Κύριε Λάμπρου,
Διάβασα ἕνα βιβλίο γιὰ τὴν ἀρχαία ἐλληνι-
κὴ Ἐπιστήμη ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις «Ἀρχέτυπο»,
ὅπου ὁ συγγραφέας, ὅταν ἀναφέρεται στὴν

Τεχνολογία τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας, λέει, πῶς
ἦρθε ἀπὸ τὴν Ἑγγὺς Ἀνατολή, οἱ δὲ Ἕλληνες
ἀπλῶς τὴν ἀξιοποίησαν περαιτέρω. Τὸ ἴδιο
πράγμα διάβασα σὲ ἕνα ἄλλο βιβλίο, «Τὰ Μυ-

νιάστηκε ὁ Ναὸς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος μέσα στὸ στρατόπεδο ΚΕΟΑΧ
(ὕψ. 1.960 μ.). Τοπικὴ ἐφημερίδα ἔγραψε τότε πανηγυρίζοντας: «Ὁ συγκεκριμένος
ναὸς δεσπόζει στὸ ψηλότερο σημεῖο τῆς ἐπαρχίας Ἐλασσόνας, στὰ 2.000 μέτρα πε-
ρίπου, στὴν τοποθεσία “Βρυσοποῦλες”». Πόσο ἀρμονικὰ ἄραγε θ' ἀκούγονται ἐκεῖ
ψηλὰ ὕμνοι στὸν Γιαχβέ, στὴ Σιών, στὸ Ἰσραὴλ καὶ στοὺς Ἑβραίους προφήτες καὶ
πατριάρχες... προπάτορές μας!

Πρόσφατα, λίγο πρὶν κάτω ἀπὸ τὸ στρατόπεδο καὶ ἀκριβῶς δίπλα στὸ δρόμο,
ποὺ ἀσφαλτοστρώθηκε τελευταία, «ξεφύτρωσε» καὶ τὸ πρῶτο εἰκονοστάσι. Δὲν
ἀποκλείεται νὰ δοῦμε κι ἄλλα ἀργότερα, ἀφοῦ κάτι τέτοιο συνήθίζεται στοὺς δρό-
μους τῆς χώρας μας, μὲ ἀποτέλεσμα τὰ εἰκονοστάσια νὰ συναγωνίζονται σὲ ἀριθμὸ
τὶς πινακίδες τῆς Τροχαίας καὶ νὰ ἀποτελοῦν συνάμια ἀνταισθητικὸ καὶ θλιβερὸ
φαινόμενο. Ἴσως δοῦμε ἐκεῖ ψηλὰ καὶ κάποιους τιμμεντένιους μεγαλόσταυρους σὲ
δεσπόζουσες θέσεις, ὥστε νὰ φαίνονται ἀπὸ μακριὰ καὶ νὰ θυμίζουν στὸν κάθε ἐπι-
►

στικά του Χρόνου», όπου ο συγγραφέας λέει, ότι η Αστρονομία σαν επιστήμη αναπτύχθηκε πρώτα από τους Ασσύριους και από εκεί ήρθε στην Ελλάδα. Σε άλλα βιβλία και άρθρα διαβάζω, πώς η Αρχιτεκτονική ήρθε από την Αίγυπτο, το Αλφάβητο από τους Φοίνικες, ο Αθλητισμός από την Ανατολή και όλος ο Έλληνικός Πολιτισμός δανείστηκε από την Ανατολή κ.τ.λ. Θα ήταν καλές και πειστικές αυτές οι αναφορές, εάν οι συγγραφείς, όταν αναφέρονται στην προέλευση μιας επιστήμης ή μιας εφεύρεσης, πού οι αρχαίοι Έλληνες δανείστηκαν ή πήραν από την Ανατολή, δίνουν και συγκεκριμένα στοιχεία για το ποιός Ασιάτης επιστήμονας ή φιλόσοφος την ανάπτυξε σε ποιο έργο του και πότε.

Όταν αναφερόμαστε στους αρχαίους Έλ-

ληνες, λέμε ο Πλάτωνας, ο Πυθαγόρας, ο Θαλής κ.τ.λ., λέμε και για τα έργα τους και την χρονολόγηση, δηλαδή πότε το γράψανε.

Θα ήθελα να ρωτήσω τους συγγραφείς και όλους όσους αναφέρονται στο «θαῦμα» της Ανατολής ως πρώτης κοιτίδας του πολιτισμού, γιατί δεν γεννήθηκε σ' αυτήν την κοιτίδα ένας Όμηρος, ένας Ηρόκλητος, ένας Πυθαγόρας, ένας Πλάτωνας ή ένας Αριστοτέλης;

Και πάνω από όλα γιατί δεν μεγαλούργησε και εκεί μια γλώσσα σαν την Ελληνική, πού είναι ή γλώσσα των γλωσσών;

Με εκτίμηση
Έλευθέριος Βασιλείου
Manchester, N.H.

Ένδιαφέρον Ισπανών για την Ελληνική Γλώσσα

Άγαπητέ «Δαυλέ»,

Στο Διαδίκτυο, στην διεύθυνση <http://etimologias.dechile.net> υπάρχει μία ομάδα ανθρώπων, πού ασχολούνται με την ετυμολογία των λέξεων της Ισπανικής Γλώσσας. Προφανώς μεγάλο μέρος από αυτές προέρχονται από την γλώσσα μας. Με τα λίγα Ισπανικά μου (ζω κάτι λιγότερο από 2 χρόνια στην Ισπανία) έγινα μέλος και ήδη έχω στείλει κάποια σχόλια ως PAGOT. Ήδη μου ζήτησαν να τους μεταφράσω στα Έλληνικά κάποιες ρήσεις των Πλάτωνα, Αριστοτέλη κ.λπ., πού έχουν αναρτημένες στα Ισπανικά, και αν μπορώ να προσθέσουμε και άλλες έτσι, ώστε να δημιουργήσου-

με μία ξεχωριστή σελίδα με ελληνικές ρήσεις. Ένδεικτικά αναφέρω, ότι η αντίστοιχη Λατινική περιέχει πάνω από 3.000 φράσεις. Αν υπάρχει κάποιος, πού γνωρίζει Ισπανικά, και θέλη να βοηθήσει, είναι ευπρόσδεκτος. Ερώτηση: Σε ποιόν αποδίδεται η φράση «Φίλος μὲν Πλάτων, φιλότατη δὲ ἡ ἀλήθεια»; Στην ιστοσελίδα <http://es.wikiquote.org/wiki/Arist%C3%B3teles> αποδίδεται στον Αριστοτέλη, ενώ στην αντίστοιχη <http://en.wikiquote.org/wiki/Aristotle> πιθανόν όχι. Εύχαριστώ

Με τιμή
Παναγιώτης Γκοτσαμάνης
Ισπανία

σκέπτη και ορειβάτη τὸν θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ μυθικοῦ καὶ θρυλικοῦ βουνοῦ.

Κάποιοι ἐπιμένουν νὰ ἐξεντελίζουν ὅτιδήποτε θυμίζει ἀρχαία Ἑλλάδα καὶ δυστυχῶς ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀνέχονται ἀδιαμαρτύρητα αὐτὴ τὴν θλιβερὴ καὶ ἀνίερη κατάσταση, ἀκολουθώντας τὴ σιωπὴ τῶν ἀμνῶν. Οἱ Νεοέλληνες χρόνια τώρα διαγράφουν τὴν πανάρχαια Ἱστορία τους καὶ τὴ Μυθολογία τους. Διαγράφουν τὴν ἑλληνικὴ τους ταυτότητα. Κι ὅλα αὐτά, ὅταν οἱ ξένοι, πού ἔρχονται ἀπὸ τὰ πέρατα τοῦ κόσμου ὡς εὐλαβικοὶ προσκυνητές, συγκινοῦνται βαθύτατα καὶ δακρύζουν, πού ἀξιώθηκαν στὴ ζωὴ τους νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ βαδίσουν τὸ ἱερὸ βουνό, τὸ βουνό τῶν Ἑλλήνων θεῶν.

Με τιμή
Γεώργιος Ν. Βαλιώτης
Εκπαιδευτικός, Ελασσόνα

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΒΡΕΤΑΝΝΙΚΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΡΕΒΛΩΣΗ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ «ΛΕΣΒΙΑ»

«The Independent» και «Daily Telegraph» συμφωνούν,
ὅτι ἡ λέξη μὲ τὴν ἔννοια τῆς ὁμοφυλόφιλης γυναίκας
πρωτοεμφανίστηκε στὸ Λεξικὸ τῆς Ὁξφόρδης μόλις τὸ 1976

ἐ πρόσφατα δημοσιεύματα δύο ἐκ τῶν μεγαλυτέρων καὶ ἐγκυροτέρων παγκοσμίως ἀγγλικῶν ἐφημερίδων, τῆς «The Independent» καὶ τῆς «Daily Telegraph», ἔγκριτοι ἐπιστήμονες διευκρινίζουν, ὅτι ἡ ἔννοια τῆς λέξης «lesbian» ὡς δηλωτικὸ σεξουαλικῆς ιδιορρυθμίας εἰσήχθη πρῶτα στὸ Λεξικὸ τῆς Ὁξφόρδης μόλις τὸ 1976. Νωρίτερα ἡ λέξη δήλωνε μόνο τὸν/τὴν καταγόμενο/η ἀπὸ τὴ νῆσο Λέσβο.

Τὸ ἴδιο ἐπιβεβαιώνεται καὶ στὴν ἐπίσημη ἱστοσελίδα τοῦ Λεξικοῦ τῆς Ὁξφόρδης, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία «many words change in meaning or gain new senses: for example, “sex” in 1911 meant only “being male or female or hermaphrodite”. Gay meant “full of or disposed to or indicating mirth; light-hearted, sportive”; “Lesbian” was simply “of Lesbos” [a Greek island].» Δηλαδή «γιὰ παράδειγμα τὸ 1911 “lesbian” ἦταν ἀπλᾶ ὁ/ἡ καταγόμενος/η ἀπὸ τὴ Λέσβο».

(<http://www.askoxford.com/worldofwords/worddetectives/revising/?view=uk>).

Σὲ δημοσίευμα τῆς «Daily Telegraph» ὑπὸ τὸν τίτλο «**Πῶς οἱ λεσβίες διεῖδον στὸ Λεξικὸ τῆς Ὁξφόρδης**» ἀναφέρεται: «Sexual intercourse may have begun between the end of the Chatterley ban and the Beatles’ first LP, but the lesbian variety didn’t make its debut until 1976. During the four decades it took to create the 12-volume Oxford English Dictionary, completed in 1928, Lesbian appeared only in reference to the island.

» During preparations for its 1933 Supplement, one lexicographer averred: “Lesbianism is no doubt a very disagreeable thing, but the word is in regular use, & no serious Supplement to our work should omit it.” Omitted it was, though. Readers were left with Sapphism - which the Lancet in 1901 likened to morphiomania (opium craving). Lesbian surfaced only with 1976’s Supplement, as an 1890 synonym for Tribadism».

(<http://www.telegraph.co.uk/arts/main.jhtml?xml=/arts/2008/01/05/bobre105.xml>)

Δηλαδή ἐπισημαίνεται, ὅτι ἡ λέξη «λεσβία» εἰσήχθη στὸ συμπλήρωμα τοῦ Λεξικοῦ τῆς Ὁξφόρδης τὸ 1976 ὡς συνώνυμο τοῦ «τριβαδισμού», ποὺ χρησιμοποιοῦνταν μέχρι τότε. (Τριβάδες -ἐκ τοῦ τριβῶ- καλοῦνταν οἱ ὁμοφυλόφιλες γυναῖκες κατὰ τὴν ἀρχαιότητα.)

Σὲ δημοσίευμα τῆς «The Independent» ἀναφέρεται: «Ὁ κ. Λάμπρου ἐπισημαί-

How lesbians penetrated the Oxford English Dictionary

Last Updated: 12:01am GMT 05/01/2008

Christopher Hawtree reviews *Treasure House of the Language: the Living OED* by Charlotte Brewer

Sexual intercourse may have begun between the end of the Chatterley ban and the Beatles' first LP, but the lesbian variety didn't made its debut until 1976. During the four decades it took to create the 12-volume Oxford English Dictionary, completed in 1928, Lesbian appeared only in reference to the island.

During preparations for its 1933 Supplement, one lexicographer averred: "Lesbianism is no doubt a very disagreeable thing, but the word is in regular use, & no serious Supplement to our work should omit it." Omitted it was, though. Readers were left with Sapphism - which the *Lancet* in 1901 likened to morphomania (opium craving). Lesbian surfaced only with 1976's Supplement, as an 1890 synonym for Tribadism.

νει, ότι ή σεξουαλική σημασία της λέξης "λεσβία" έδόθη μόνο τις τελευταίες δεκαετίες, ένω αυτός και οι άλλοι/ες καταγόμενοι/ες από τη Λέσβο είναι Λέσβιοι/ές έδω και χιλιάδες χρόνια. Η Όμοφυλοφιλική και Λεσβιακή Κοινότητα Ελλάδος το αρνείται. "Άνοησίες", είπε ή εκπρόσωπός τους κ. Ευαγγελία Βλάμη. "Ο όρος χρησιμοποιείται, προκειμένου να υποδηλώση τις όμοφυλόφιλες γυναίκες για χιλιάδες χρόνια".»

Και συνεχίζει το δημοσίευμα: «*The Oxford English Dictionary included the word with its modern usage only from the 1950s*», δηλαδή: «Το Άγγλικό Λεξικό της Όξφορντς συμπεριέλαβε τη λέξη με τη σύγχρονη χρήση της μόνο από τη δεκαετία του '50 κι ύστερα».

("Who are the real lesbians?", «*The Independent*», 6.5.08, <http://www.independent.co.uk/news/world/europe/who-are-the-real-lesbians-821610.html>)

* * *

το παραπάνω άρθρο απάντησε με έπιστολή της ή λέκτορας του Πανεπιστημίου της Όξφορντς, Dr Charlotte Brewer, ή οποία διευκρίνισε, ότι «it was not until 1976 that the sexual sense of lesbian got into the multi-volume OED itself», δηλαδή ήταν μόλις το 1976, που ή σεξουαλική έννοια της λέξης "λεσβία" εισήχθη στο πολύτομο Λεξικό της Όξφορντς.

(<http://www.independent.co.uk/opinion/letters/letters-the-bnp-822076.html>)

Το ίδιο επανέλαβε ή ίδια με στόμφο και σέ διαδικτυακή συζήτηση («lesbian only got in in 1976!»).

(<http://wordsmith.org/chat/oed2.html>)

Γιώργος Γαλανός

ΜΙΑ «ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΝΕΓΓΥΣ» ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΕΙΚΟΣΙ ΔΥΟ ΑΙΩΝΕΣ!

Τὸ αὐτόματο θέατρο τοῦ Ἡρώνος τοῦ Ἀλεξανδρέως

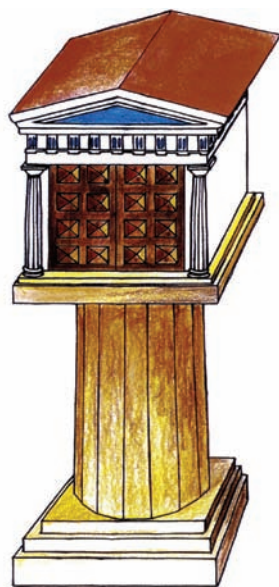
*«Φθάσαμε ψηλά- ποιός τὸ ἀμφισβητεῖ- ἀλλὰ στεκόμαστε ἐδῶ, γιὰτὶ πατᾶμε
πάνω στὶς πλάτες ἀμέτρων γενεῶν προγόνων καὶ πάνω ἀπ' ὅλα στὶς πλά-
τες τῶν Ἑλλήνων διανοητῶν καὶ τεχνιτῶν, ποὺ τοὺς θεοὺς ἐλάτρευαν.»*

(Hermann Diels, Ἀρχαία Τεχνολογία, Ἐπὶ Διαλέξει 1920-1924, Osnabruck
1965, Πρόλογος στὴν πρώτη ἔκδοση, 1914.)

σημερινὴ προηγμένη Τεχνολογία δὲν εἶναι
παρὰ ἡ θυγατέρα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς
Τεχνολογίας, ἀλλὰ αὐτὸ ἀποσιωπᾶται
συστηματικὰ στὴν χώρα μας, μὲ σκοπὸ
νὰ ἀποκοποῦν οἱ μαθητὲς καὶ οἱ φοιτη-
τὲς ἀπὸ τὴν κλασικὴ καὶ τεχνικὴ μας Παιδεία, ἐνῶ οἱ
ἐξουσιαστὲς διοχετεύουν, ἀλλοιώνουν τὴν Ἑλληνικὴ
Παιδεία καὶ «καπελλώνουν» θρησκευτικὰ κάθε ἔννοια,
ἀρχὴ ἢ φιλοσοφία. Κάποιοι ἀκούραστοι ὅμως καθηγη-
τὲς, τιμῶντας τὴν πανεπιστημιακὴ τους ἔδρα, ἀγωνίζον-
ται ἀθόρυβα, γιὰ νὰ μεταδώσουν τὴν αὐθεντικὴ γνώση
στοὺς νέους φοιτητὲς, ἀνοίγοντάς τους ὁρίζοντες, ὥστε
νὰ ἀποκτήσουν σφαιρικὴ γνώση.

Ὁ κ. Δ. Καλλιγερόπουλος, μηχανολόγος-ἠλεκτρολόγος
τοῦ Ε.Μ.Π., δρ Τεχνικῶν Ἐπιστημῶν στὸν Αὐτόματο
Ἐλεγχό καὶ καθηγητὴς τῶν ΤΕΙ Πειραιᾶ, ὅπου διδά-
σκει καὶ τὴν Ἱστορία τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς Τεχνολο-
γίας, εἶναι ὁ πρῶτος ποὺ μετὰ ἀπὸ 20 αἰῶνες μετέφρασε τὸ σημαντικώτατο βιβλίο
τοῦ Ἡρώνος τοῦ Ἀλεξανδρέως «Αὐτοματοποιητικὴ» καί, ἐκτὸς τῆς μεγάλης αὐτῆς
προσφορᾶς, ποὺ ἔκανε πρὸς τὴν νεολαία, ἀφιέρωσε καὶ τὸ βιβλίο του στοὺς νέους,
«ποὺ τὴν ἀρχαία ἐλληνικὴ Τεχνολογία δὲν γνώρισαν, δὲν σπούδασαν, δὲν διδάχτη-
καν». Ἐπίσης εἶναι ὁ συγγραφέας ἐνὸς ἄλλου σημαντικοῦ βιβλίου, τῆς «Ἱστορίας
τῆς Τεχνολογίας καὶ τῶν Αὐτομάτων». Δέχτηκε νὰ μᾶς μιλήσῃ γιὰ τὰ θέματα αὐτά,
στὰ ὁποῖα ἔχει ἀφιερώσει πολὺ μόχθο καὶ πολὺ χρόνο.

«Δ»: *Κύριε Καλλιγερόπουλε, τί είναι τὸ σταθερὸ αὐτόματο θέατρο τοῦ Ἡρώνος τοῦ Ἀλεξανδρέως;*

Τόσο τὸ σταθερὸ ὅσο, καὶ ιδιαίτερα, τὸ κινητὸ αὐτόματο θέατρο εἶναι ἀναμφισβήτητα ἐξαιρετικὰ σημαντικὲς ἐπινοήσεις. Ἐντάσσονται ὅμως στὸ σύνολο τῶν αὐτομάτων, ποὺ περιγράφει ὁ Ἡρων ὁ Ἀλεξανδρεὺς (περὶ τὸ 100 π.Χ.) στὰ ἔργα του «Αὐτοματοποιητικὴ» καὶ «Πνευματικὰ». Καὶ εἶναι ἐπινοήσεις παλαιότερες τοῦ Ἡρώνος. Στηρίζονται σὲ ἔργα τοῦ Φίλωνος (200 π.Χ.) καὶ τοῦ Κτησίβιου (300 π.Χ.), ποὺ ὑπῆρξαν οἱ μεγάλοι θεμελιωτὲς τῆς Ἀλεξανδρινῆς Σχολῆς Μηχανικῶν καὶ ὑλοποίησαν τὰ ὄνειρα τῶν Ὀμηρικῶν αὐτομάτων.

Ὁ δρ Τεχνικῶν Ἐπιστημῶν στὸν Αὐτόματο Ἑλεγκτὸ κ. Δ. Καλλιγερόπουλος.

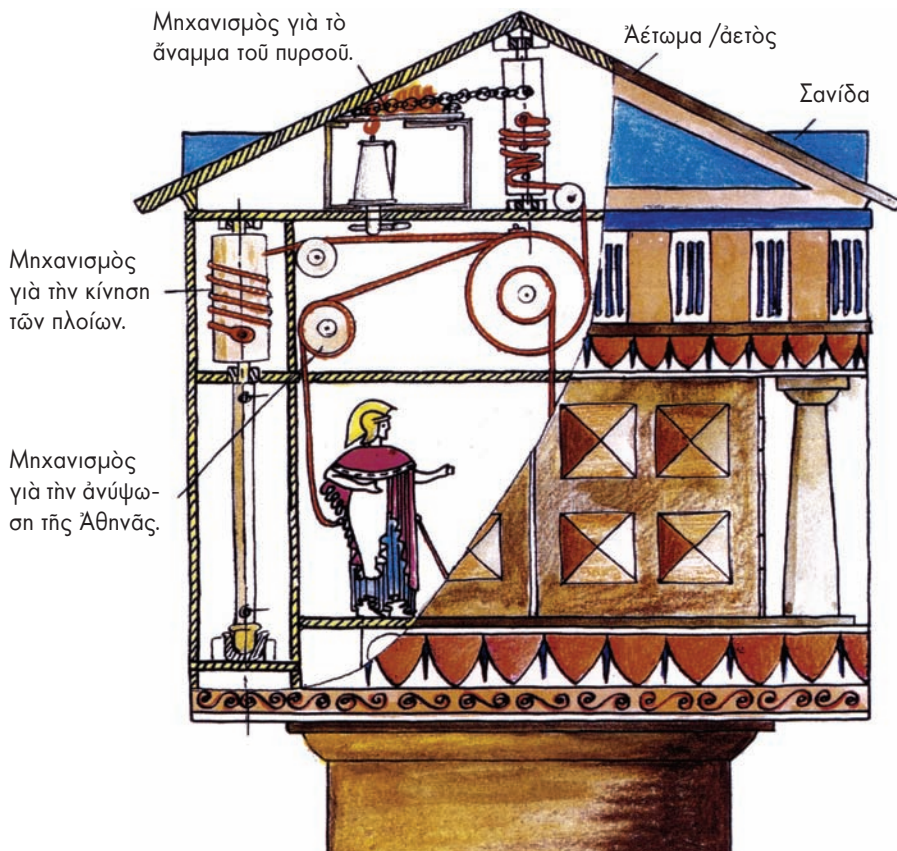
«Δ»: *Μοναδικὴ μετάφραση τοῦ βιβλίου τοῦ Ἡρώνος «Αὐτοματοποιητικὴ», εἶναι ἡ δική σας;*

Νομίζω, πῶς θὰ ἐκπλαγῆτε, ἂν σᾶς πῶ, πῶς δὲν ὑπάρχει οὔτε κἂν ἀγγλικὴ μετάφραση τῆς «Αὐτοματοποιητικῆς» καὶ τῶν «Πνευματικῶν» τοῦ Ἡρώνος. Ἔστειλα μάλιστα πρὶν ἀπὸ καιρὸ μία (ἀπὸ ξένο καθηγητὴ) μετάφραση στὸ Μουσεῖο Ἐπιστημῶν τοῦ Λονδίνου καὶ ἀπάντηση δὲν εἶχα. Δυστυχῶς στὰ Ἑλληνικὰ δὲν ὑπάρχει οὔτε τὸ ἀρχαῖο ἑλληνικὸ κείμενο οὔτε ἡ νεοελληνικὴ μετάφραση ἐκτὸς ἀπὸ αὐτήν, ποὺ ἐγὼ ὁ ἴδιος ἐπιμελήθηκα καὶ ἐξέδωσα τὸ 1996. Αὐτὸ δὲν νομίζω ὅτι μᾶς τιμᾷ. Θὰ ἦταν καλύτερα νὰ εἶχαμε μία Πολιτεία, ποὺ νὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν μόρφωση τῶν πολιτῶν τῆς.

«Δ»: *Ὁ Ἡρων ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ ἐμφάνισε σκηνικὰ «ἐμφέ», ὅπως κινούμενα πλοῖα σὲ διάταξη στόλου, καταιγίδες, φωτιὲς καὶ καταστροφές;*

Ὅχι. Ὁ Ἡρων συνώπισε στὰ ἔργα του τὴν πείρα τῶν παλαιότερων, τῶν «ἀρχαίων», ὅπως λέει. Τὰ ἔργα του, πιθανώτατα ἐκπαιδευτικὰ βοηθήματα στὸ Μουσεῖο τῆς Ἀλεξάνδρειας, διαδόθηκαν πλατιὰ καὶ ἀργότερα μεταφράστηκαν στὰ Ἀραβικὰ καὶ σὲ ἄλλες γλώσσες. Γι' αὐτὸ καὶ σώθηκαν. Τέτοια αὐτόματα θέατρα, μὲ ἐξ ἴσου σύνθετα ἢ ἀπλούστερα ἐμφέ ὅπως π.χ. τὸ ἀνοιγοκλείσιμο τῶν ματιῶν ἔχουμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῶν Ἑλληνιστικῶν Χρόνων, ιδιαίτερα ἀπὸ τὸν Φίλωνα, ἴσως καὶ παλαιότερα. Ὁ Ἡρων ὅμως, ὅπως ὁ ἴδιος ἀναφέρει, ἐπέλεξε στὸ ἔργο του τὸ πιὸ ἐντυπωσιακὸ, τὸ πιὸ πλούσιο σὲ εἰκόνες παρὰδειγμα.

«Δ»: *Δηλαδή ὁ Ἡρων εἶναι πρόδρομος τοῦ Κινηματογράφου καὶ τῆς Τηλεό-*

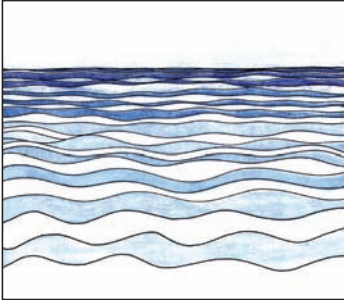

Ἑσωτερικὴ διάταξη μηχανισμῶν τοῦ αὐτόματου θεάτρου τοῦ Ἡρώνα. (Ἡρων, «Αὐτοματοποιητικὴ» 23.1, 28.2). Τὰ σχέδια προέρχονται ἀπὸ τὸ βιβλίο τῶν Δ. Καλλιγερόπουλου - Σ. Βασιλειάδου: «Ἱστορία τῆς Τεχνολογίας καὶ τῶν Αὐτομάτων», «Σύγχρονη Ἐκδοτική», Ἀθήνα 2005.

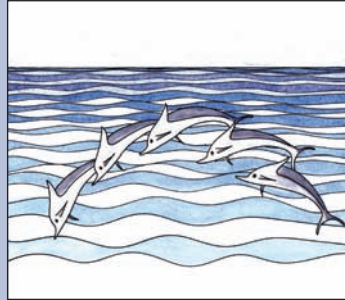
ρασης;

Ἦδη στὸν πρόλογο τοῦ βιβλίου μου «Ἡ Αὐτοματοποιητικὴ τοῦ Ἡρώνα τοῦ Ἀλεξανδρέως» (ἐκδόσεις «Σύγχρονη Ἐκδοτική») γράφω, ὅτι: «Τὰ αὐτόματα θεάτρα τοῦ Ἡρώνα εἶναι ἓνα ἔργο Τέχνης καὶ συνάμα μιὰ ὑψηλὴ μορφὴ Τεχνολογίας. Μὲ τὴν Αὐτοματοποιητικὴν, ἓνα ἐξαιρετικὰ σύνθετο δημιούργημα τῆς ἐλληνιστικῆς Τεχνολογίας, ποῦ, σὲ ὅ, τι ἀφορᾷ στὸν προγραμματισμό, δὲν διαφέρει σὲ τίποτε ἀπὸ ἓνα σύγχρονο λογικὰ προγραμματιζόμενο ρομπότ, γίνεται θεάτρο, γλυπτικὴ, ζωγραφικὴ, ποίηση, τέχνη. Παρουσιάζεται σὲ παραστάσεις, γίνεται δημόσιο θέαμα, μὲ ἀποκλειστικὸ στόχο τὸ θαυμασμό, “τὸ ἑκπληκτὸ τῆς θεωρίας”. Ἡ καινοτομία, ποῦ εἰσάγεται, δὲν εἶναι μόνον τεχνολογικὴ. Εἶναι μία καινοτομία στὴν Τέχνη. Εἶναι μιὰ ἀνάλαια, ποῦ ἀνοίγει στὴν νέα τέχνη τοῦ θεάματος. Ἐκεῖ ποῦ τὴ χαρὰ δὲν τὴν ἔχει μόνον ὁ θεατὴς, ἀλλὰ καὶ ὁ δημιουργός, ποῦ μπόρεσε νὰ πλάσῃ τὸν τεχνητό του κόσμο, ἔτσι “ὥς ἂν ἐπὶ τῆς ἀληθείας γίνοιτο”, σὰν νὰ γινόντουσαν ὅλα στὴν πραγματικότητα».

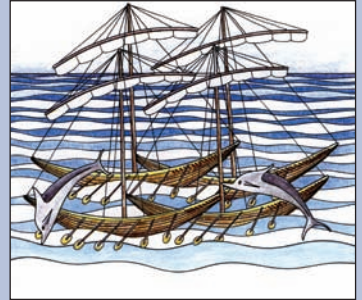
Θάλασσα καὶ οὐρανός.

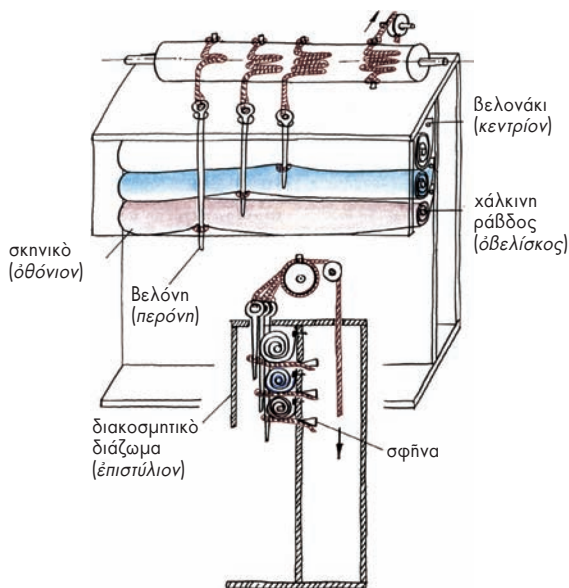
Τὰ δελφίνια κολυμποῦν.

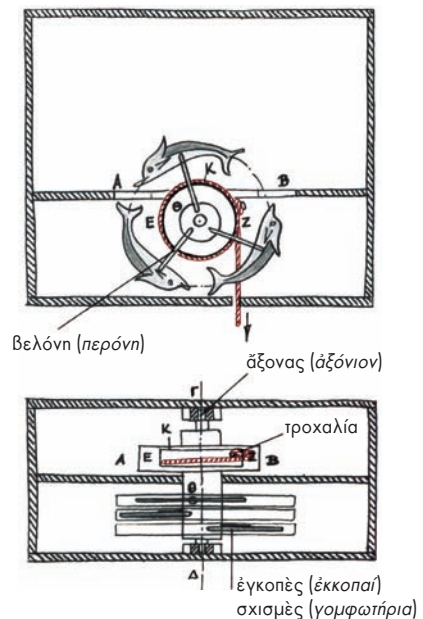
Τὰ πλοῖα ταξιδεύουν.

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

Ὁ μηχανισμὸς ἀλλαγῆς τῶν σκηνικῶν.

Ὁ μηχανισμὸς γιὰ τὴν κίνηση τῶν δελφινιῶν.

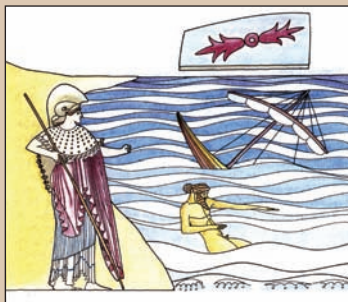
Ναὶ λοιπόν. Πρόκειται γιὰ ἓνα θέατρο, πὺν παρουσιαζόταν σὲ δημόσιες παραστάσεις. Ἰδιαίτερα τὸ σταθερὸ αὐτόματο εἶχε διαστάσεις, πὺν τοῦ ἐπέτρεπαν καὶ τὴν ιδιωτικὴν χρῆση. Ἦταν δηλαδὴ μία μορφὴ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τηλεόρασης.

Ἡ σημασία τῆς εἰκόνας ὅμως ἦταν διαδεδομένη στὴν ἀρχαιότητα. Μὴν ξεχνᾶμε τὸ θέατρο καὶ τὰ σκηνικά του, τὶς μεγάλες περιγραφικὲς ἀνάγλυφες παραστάσεις τῶν μνημείων, τὶς ἀγγειογραφίες, τὴν γεωμετρία καὶ τὰ ἐμπλουτισμένα μὲ σχέδια κείμενα τῶν ἀρχαίων μηχανικῶν καὶ μαθηματικῶν ἀπὸ τὸν Ἀρχιμήδη μέχρι τὸν Ἡρώνα.

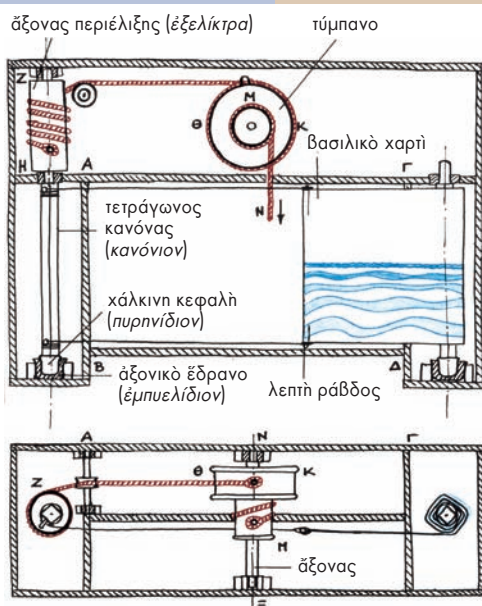
Ἡ θάλασσα φουρτουιάζει.

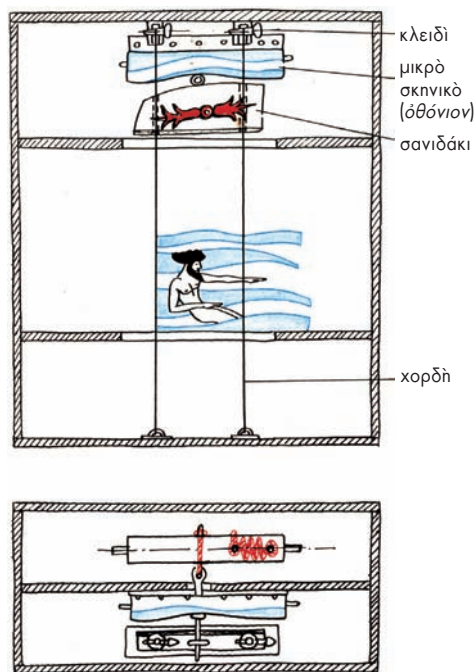
Τὰ πλοῖα βουλιάζουν καὶ ὁ Αἴας κολυμπᾷ. Ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ κεραυνός.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

Ὁ μηχανισμὸς γιὰ τὸν παρά-
πλου τῶν πλοίων.

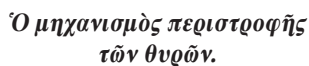
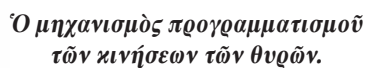

Ὁ μηχανισμὸς γιὰ τὴν πτώση
τοῦ κεραυνοῦ καὶ τὴν κάλυψη
τοῦ εἰδώλου τοῦ Αἴαντα.

«Δ»: Ποιό ἦταν τὸ ἐπίπεδο κατασκευῆς καὶ λειτουργίας αὐτοῦ τοῦ θεάτρου;

Ὅσοι ἔχουν ἐπιχειρήσει νὰ ἀνακατασκευάσουν τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ ὄργανα καὶ κυρίως τὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ αὐτόματα βρίσκονται πάντοτε ἀντιμέτωποι μὲ τὸ βασιανιστικὸ αὐτὸ ἐρώτημα: «Μὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ εἶχαν τότε τέτοια ἀκρίβεια καὶ τέτοια τελειότητα στὴν κατασκευή;» Ἀπὸ κατασκευαστικὴ ἄποψη οἱ μηχανικοὶ τῶν ἀρχαίων αὐτομάτων θεάτρων εἶχαν νὰ ἀντιμετωπίσουν:

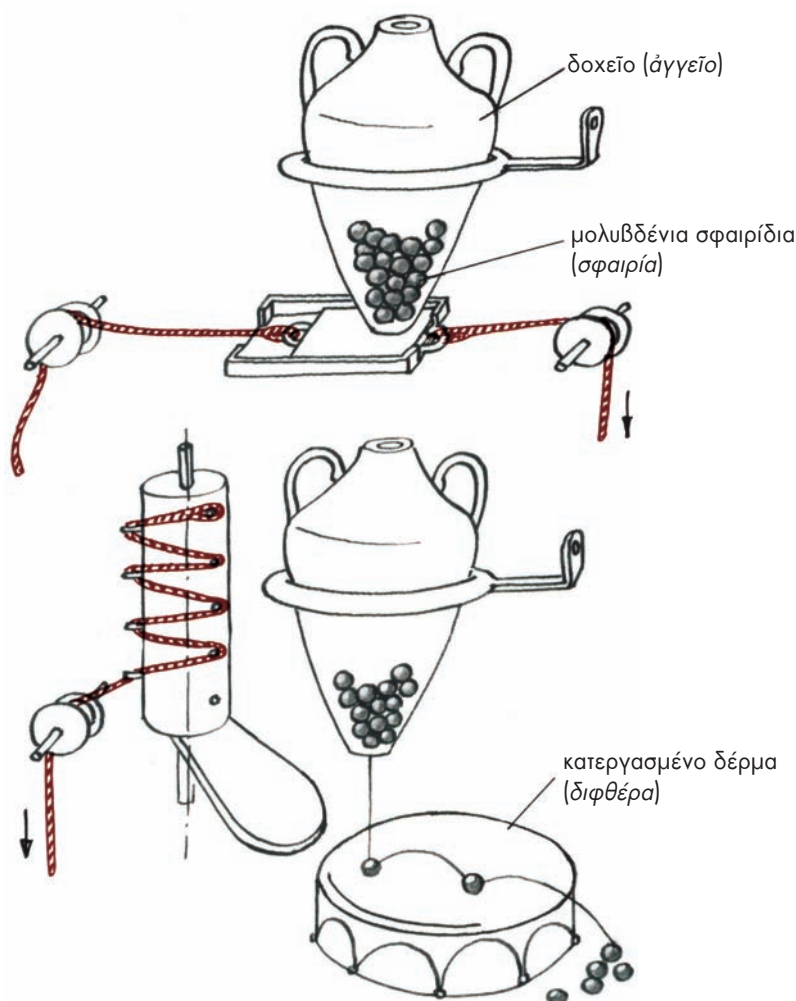
- Τὸ πρόβλημα τῆς τριβῆς. Ἐπρεπε δηλαδὴ οἱ μηχανισμοὶ νὰ λειτουργοῦν μὲ τὴν ἐλάχιστη δυνατὴ τριβή, πράγμα ποὺ καὶ σήμερα δύσκολα ἐπιτυγχάνεται.

- Τὸ πρόβλημα τοῦ χρόνου. Ἐπρεπε ἡ παράσταση τῶν τεχνητῶν αὐτῶν θεάτρων νὰ διαρκῇ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο, πρᾶγμα ἐξ ἴσου δύσκολο.
- Τὸ πρόβλημα τοῦ προγραμματισμοῦ. Ἐπρεπε ὅλες οἱ κινήσεις νὰ προγραμματιστοῦν μὲ περιελίξεις νημάτων στοὺς περιστρεφόμενους ἄξονες, καὶ νὰ ἐξασφαλιστῇ ταυτόχρονα ὁ συγχρονισμὸς τῶν κινήσεων.
- Τὸ πρόβλημα τοῦ χώρου. Ἐπρεπε σὲ ἓνα μικρὸ σχετικὰ χωρὸ (συνειδητὰ μικρὸ κατὰ τὸν Ἥρωνα, ὥστε νὰ μὴν δημιουργητῇ ἡ ὑπόνοια, ὅτι κάποιος ἀπὸ μέσα κινεῖ τὰ νήματα), νὰ στηθῇ μηχανισμὸς ἱκανὸς νὰ ἀνεβάσῃ μὲ τεχνητὰ μέσα μία ὁλόκληρη θεατρικὴ παράσταση πέντε πράξεων.

«Δ»: Σήμερα ἔχει ἀνακατασκευασθῇ αὐτὸ τὸ θέατρο κατ' ὅψιν καὶ καθ' ὕλην;

Ἡ νεοελληνικὴ μετάφραση τοῦ ἀρχαίου κειμένου, καθὼς καὶ ἡ σχεδιαστικὴ ἀνά-

Αυτόματοι μηχανισμοί που παράγουν τὸν ἦχο τῆς βροντῆς.

πλαση μὲ κάθε δυνατὴ λεπτομέρεια τῶν μηχανισμῶν, ποὺ περιέχουν τὰ ἀρχαῖα αὐτόματα θέατρα τοῦ Ἡρώνος, ἀποτελοῦν ἀρχικὰ μία «κατ' ὄψιν» ἀνακατασκευή. Τὸ δὲ κινητὸ αὐτόματο θέατρο τοῦ Ἡρώνος ἀνακατασκευάστηκε ἀπὸ ἐμένα γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1997, παρουσιάστηκε στὴν Ἑκθεσὶ Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Τεχνολογίας στὴν Ρωμαϊκὴ ἀγορὰ τῆς Θεσσαλονίκης καὶ βρίσκεται σήμερὰ στὸ Κέντρο Διάδοσης Ἐπιστημῶν (πρώην Τεχνικὸ Μουσεῖο) τῆς Θεσσαλονίκης. Ἀνακατασκευάστηκε πάλι τὸ ἔτος 2002 καὶ παρουσιάστηκε στὴν Ἑκθεσὶ Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Τεχνολογίας στὴν Τεχνόπολὴ τῶν Ἀθηνῶν. Τώρα, ὅσον ἀφορᾷ στὸ σταθερὸ αὐτόματο θέατρο τοῦ Ἡρώνος, ἀνακατασκευάστηκε ἀπὸ τὸν καθηγητὴ τοῦ Σχολεῖου Δεύτερης Εὐκαιρίας Πύργου Ἡλείας κ. Κ. Κοτσανᾶ καὶ παρουσιάστηκε στὸ Β' Συνέδριό τῆς Ἑταιρείας Μελέτης Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Τεχνολογίας στὸ Πολεμικὸ

Μουσείο Ἀθηνῶν τὸ ἔτος 2005.

Ἡ Τεχνικὴ Σκέψη εἶναι ὁ δρόμος τῆς ὑλοποίησης τῶν ἰδεῶν, τὸ μονοπάτι τῆς ἐφαρμογῆς, τῆς κατασκευῆς, τῆς δημιουργίας τοῦ τεχνητοῦ κόσμου, ἑνὸς κόσμου γεμάτου ἀπὸ τεχνολογικὰ ἐπιτεύγματα, ποὺ χρησιμεύουν ὄχι μόνον γιὰ νὰ διευκολύνουν τὴν ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ προκαλέσουν χαρὰ, ἐκπληξη καὶ θαυμασμό.

«Δ»: Στὴν Ἑλληνιστικὴ Περίοδο σημειώθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια μιὰ ἐκπληκτικὴ τεχνολογικὴ ἐκρηξη.

Κατὰ τὴν Ἑλληνιστικὴ Περίοδο πραγματοποιεῖται στὴν Ἀλεξάνδρεια ἡ πρώτη «Ἀναγέννηση» τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Πνεύματος τῆς Κλασικῆς Περιόδου. Ὁ Ἦρων ὁ Ἀλεξάνδρεὺς στὴν εἰσαγωγή τῶν «Πνευματικῶν» του γράφει: «Θεωροῦμε ἀναγκαῖο νὰ βάλουμε σὲ τάξη ὅσα μᾶς ἄφησαν οἱ ἀρχαῖοι (μηχανικοί) καὶ νὰ προσθέσουμε σ' αὐτὰ ὅσα ἐμεῖς καινούργια βρήκαμε.» Αὐτὴ ἡ «τάξη» πῆρε τὴν μορφή τῆς μεγάλης Ἀλεξανδρινῆς Βιβλιοθήκης. Καὶ αὐτὴ ἡ «καινοτομία» ἐκφράστηκε στὸ Μουσεῖο τῆς Ἀλεξάνδρειας καὶ τὴν μεγάλη Σχολὴ τῶν Ἀλεξανδρινῶν μηχανικῶν, ποὺ διεμόρφωσε. Τόσο ἡ ἐμπειρία ἀπὸ τὴν πολεμικὴ ἐκστρατεία τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου ὅσο καὶ ἡ ἐπιμελὴς συλλογὴ, μελέτη, ταξινομήση τῆς ἐμπειρίας ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ παράδοση ἔγιναν τὰ θεμέλια μιᾶς μεγάλης πραγματικὰ τεχνολογικῆς ἐκρηξης.

Ὁ Ἦρων περιέχει στὸ ἔργο του «Πνευματικά» τὰ δύο μεγάλα μυστικά, ποὺ ὠδήγησαν στὴν τεχνολογικὴ ἐπανάσταση τῆς ἀτμομηχανῆς:

- Τὴν μετατροπὴ τῆς πίεσεως τοῦ ἀτμοῦ σὲ περιστροφικὴ κίνηση, λύση τοῦ ἐνεργειακοῦ προβλήματος τῆς ἀτμομηχανῆς (αἰολόσφαιρα, «Πνευματικά Β'», Θεώρημα 11).
- Τὸν αὐτόματο ἔλεγχο συστημάτων μὲ ἀνάδραση, λύση τοῦ προβλήματος ἐλέγχου τῶν στροφῶν τῆς ἀτμομηχανῆς (ἔλεγχος στάθμης ὑγροῦ μὲ μηχανικὴ βαλβίδα, «Πνευματικά Β'», Θεώρημα 31 μὲ βάση παλαιότερες ἐπινοήσεις τοῦ Φίλωνος καὶ τοῦ Κτησίβιου).

* * *

ά νέοι εἶναι ἀπλᾶ ὁ καθρέφτης τῶν ἐνηλίκων. Οἱ κρίσιμες ἀποφάσεις πρέπει νὰ παρθοῦν τώρα καὶ νὰ ὑλοποιηθοῦν χωρὶς τὸν παραλογισμό τοῦ πεζοδρομίου, χωρὶς αἱματηρὲς συγκρούσεις καὶ ἀγεφύρωτα χάσματα, κυρίως χωρὶς τὸ κομματικὸ «καπέλλωμα». Ἐνα κρίσιμο πλῆθος μπορεῖ νὰ ἐπιβληθῇ πολὺν εὐκόλα καὶ χωρὶς αὐτά. Ἀρκεῖ γονεῖς καὶ διδάσκαλοι νὰ δείξουν τί θέλουν. Παιδεία ἢ κακοποιημένα παιδιά;

*Τόσο ἡ ἐμπειρία
ἀπὸ τὴν πολεμικὴ
ἐκστρατεία τοῦ Μ.
Ἀλεξάνδρου ὅσο καὶ
ἡ ἐπιμελὴς συλλογὴ,
μελέτη, ταξινομήση
τῆς ἐμπειρίας
ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ
παράδοση ἔγιναν
τὰ θεμέλια μιᾶς
μεγάλης πραγματικὰ
τεχνολογικῆς
ἐκρηξης.*

Ἀγγελικὴ Ρέτουλα

ΑΙΣΙΜΑ ΚΑΙ ΑΔΗΡΙΤΑ

Μεταφυσικός δωδεκαθεϊσμός

Κατὰ τὴ διάρκεια θερινῆς νυκτερινῆς δωδεκαθεϊστικῆς τελετῆς μὲ χλαμυδοφόρους στὸν Ὀλυμπο ἄρχισε νὰ πνέῃ ἕνας δυνατὸς ξεστὸς ἀέρας προκαλώντας μία «βροχή» ἀπὸ πενκοβελόνες. «Ἡ πλειοψηφία θεώρησε τὸ συμβᾶν κακὸ οἰωνό. Ἀπὸ τὴν ἄλλῃ ἀκούστηκε καὶ τὸ ὅτι ὁ ἀέρας ἦταν πλήρως συγχροнисμένος μὲ τὸ δρώμενο. Ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι, ὄχι μόνον οἱ δωδεκαθεοῦσοι, ἄρχισαν νὰ μιλάνε γιὰ διοσημία. Γενικὰ μετὰ τὸ τέλος τῶν δρώμενων ὅλοι μιλοῦσαν γιὰ τὸν καυτὸ ἀέρα, μερικοὶ περιγράφοντας τὴν κατάστασή τους ὡς “μεταφυσικὸ σόκ”.» (Ἡ φωτογραφία καὶ τὸ σχόλιο προέρχονται ἀπὸ τὶς ἐκτενεῖς διαδίκτυακὲς συζητήσεις, πὺν ἐπακολούθησαν.)

Γ.Α.

Ἰντιάνα Τζόουνς

Αὐτὰ σερβίρουν στὸν νεόπλουτο καὶ ἀνενημέρωτο κόσμο τῆς ἀμερικάνικης κουλτοῦρας ἐπιλεγμένοι σκηνοθέτες καὶ προπαγάνδα τοῦ Χόλλυγουντ, ὅπου ἀπὸ πίσω ὁ ἀπανταχοῦ παρὼν Γιαχβὲ κατευθύνει: Σὲ Ψυχροπολεμικὴ Ἐποχὴ ἕνας... ἀρχαιολόγος ἀναλαμβάνει νὰ σώσῃ ἕνα κρυμμένο μυστικὸ τοῦ Ἀρχαίου Κόσμου (ὅλου, πλὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος, πὺν λυσσασμένα ἀγνοοῦν) καὶ ὅλα αὐτὰ (;) μέσα σὲ ἕνα κρυστάλλινο κρανίο. Ὅσο γιὰ τὸ κρύσταλλο ὑπάρχει ἄφθονο ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια «Κόστα Μπόντα» καὶ «Μουράνο», ὅπου καπιταλιστικὰ σαλόνια πλούτου ἐπιδεικνύουν τὸ γοῦστο τῆς ἀγνοίας, ὅταν ἕνας κρατῆρας τοῦ Εὐφρονίου θὰ τοὺς ἐπεσήμαινε, ὅτι πρωτίστως ἡ Τέχνη μεταμορφώνει καὶ τὸν ἀρχέγονο πηλὸ ἀκόμα σὲ ἀριστούργημα. Ἀγωνίζονται στὰ ἐργοστάσια αὐτὰ τῶν κρυστάλλων φυσώντας μὲ ἀέρα, γιὰ νὰ δώσουν σχήματα, πόσο... ἀποκαλυπτικό! Ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἀπόλλωνα καὶ μιᾶς Καρυάτιδας ἔχουν τὸ ἀνυπερβλήτο μυστικὸ τῆς μεγάλῃς Τέχνης, πὺν ὁ πολιτισμὸς τους τὸ κάνει διαφανὲς γιὰ τοὺς μύστες, ὅπου, κοινὸ πλέον, δίνει τὴ μέθεξι, ἀποκαλύπτοντας.

Εἶναι βέβαιο, ὅτι οἱ παράγοντες τῆς διαφημισμένης αὐτῆς κινηματογραφικῆς ταινίας οὔτε κἂν ὑποπτεύονται τὰ πὺδ ἄνω, διότι μὲ τὸ ἐγγενὲς ἀγγλοσαξωνικὸ μυστήριον κρύβουν τὸ τίποτε καὶ μὲ τὸν ρομαντισμὸ τὸ μπλοκαρισμένο συναίσθημα τοῦ Ἑβραιοχριστιανισμοῦ.

Π.Γ.

Μοναστηριακὴ σοφία

Πὺς κατανοεῖς τὸν ἀκόλουθο μοναστηριακὸ λόγον: «Ἀν πεθάνεις πρὶν πεθάνεις, δὲν θα πεθάνεις, ὅταν πεθάνεις»!

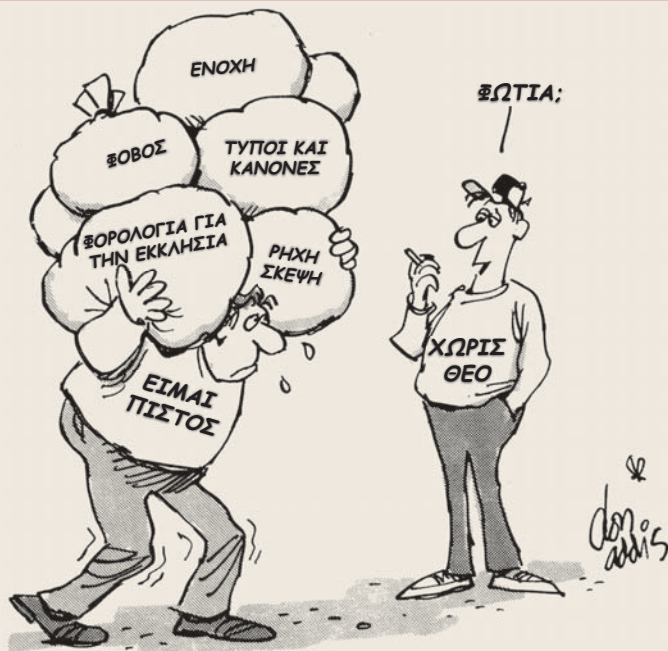
Στὰ Θρησκευτικὰ δὲν διδάσκονται ἀπλᾶ ἀναχρονιστικὲς ἀντιεπιστημονικὲς θεωρίες, ὅπως τῆς κτίσεως τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸν Γιαχβὲ τὴν σ' χιλιετίᾳ π.Χ., τοῦ Δημιουργισμοῦ κ.ἄ. (βλ. «Ἀπὸ τὴν «Τορά» στὸ «Ὁλοκαύτωμα». Ἀνιστόρητη καὶ ἀντιεπιστημονικὴ προπαγάνδα στὸ βιβλίον τῶν Θρησκευτικῶν τοῦ Γυμνασίου», «Δ», τ. 311), ἀλλὰ προπαγαν-

δίζονται ἐπὶ πλέον ἰδέες μὲ κύριο καὶ μοναδικὸ σκοπὸ τὴν καταστροφὴ τῶν ἐγκεφάλων τῶν ἀνυποψίαστων μαθητῶν, καθ' ὅτι ἓνας ἔλλογα καὶ κατὰ φύσιν σκεπτόμενος ἐγκέφαλος δὲν μπορεῖ νὰ δεχθῇ βασικὰ χριστιανικὰ δόγματα, ὅπως παρθενογενέσεις, ἀναστάσεις, θαύματα κ.τ.λ..

Τὸ εἰκονιζόμενο ἀπόσπασμα ἀποτελεῖ θέμα πρὸς συζήτηση στὶς τάξεις ἀπὸ τὸ βιβλίο Θρησκευτικῶν τῆς Α' Ἐνιαίου Λυκείου (σελ. 68). Αὕτὴ εἶναι ἡ παρεχόμενη «παιδεία» στοὺς ἐφήβους ἀπὸ τὸ κρατίδιο, τὸ ὁποῖο ψευδωνύμως φέρει τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, ποὺ γέννησε τὶς Ἐπιστήμες, τὸν Ὁρθὸ Λόγο καὶ τὸν Πολιτισμό.

Γ.Λ.

ΥΠΟΖΥΓΙΟ

Ἑλληναῖδες καὶ κλοπές

Οἱ ὀργανώσεις τῶν Ἑλληναράδων εἴτε θρησκευτικὲς εἴτε πολιτικὲς διαλύονται, διότι, ὅπως λένε τὰ μέλη τους, φαγώθηκαν τὰ λεφτὰ ἀπὸ κάποιους. Τοὺς ταιριάζει σίγουρα ἡ παλιὰ κουβέντα τοῦ ἀρχιδιεφθαρμένου πολιτικοῦ τῆς περιόδου τῆς Ἐπανάστασης τοῦ '21 καὶ μετὰ μέχρι τὸ 1850, Ι. Κωλέττη, πού, ὅταν ἦταν πρωθυπουργός, τὰ στελέχη του εἶχαν φάει ὁλόκληρο κρατικὸ δάνειο ἀπὸ τοὺς τραπεζίτες τῆς Ἀγγλίας, καὶ οἱ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς διαμαρτύρονταν, εἶπε τὸ ἀμίμητο: «Ἐ, λοιπόν, τί φωνάζετε; Οἱ Ἑλληναῖδες μου τὰ τρῶνε, ὄχι ξένοι!»

Γ.Σ.Π.

Σὲ ξένον ἀχυρῶνα

❶ Ὑπογραφές συλλέγουν Νεοέλληνες στὸ Διαδίκτυο, προκειμένου νὰ ἐπαναλειτοουργήσῃ ἡ Ἁγία Σοφία, ὅπως παλαιά.

Δηλαδή ὡς τί; Ὡς ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος, ὅπως ἦταν, πρὶν τὸν γκρεμίσουν οἱ Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες; (Βλ. «Ἡ Θαμμένη Ἑλλάδα, ἔκδ. «Δ», 2006.)

② Ἐπὶ πλέον διαμαρτύρονται, γιατί ὠρισμένοι ἐθνικιστικοὶ κύκλοι τῆς Τουρκίας ἐπιθυμοῦν νὰ κάνουν τὴν Ἁγία Σοφία πάλι τζαμί, ὅπως ἦταν, πρὶν ὁ Κεμάλ τὴν μετατρέψῃ σὲ Μουσεῖο.

Οἱ χριστιανοὶ δὲν εἶναι αὐτοί, ποὺ ἰσχυρίζονται -ἐπιχειρῶντας νὰ δικαιολογηθοῦν γιὰ τὶς καταστροφές τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν ναῶν-, ὅτι τοὺς μετέτρεψαν σὲ χριστιανικοὺς, προκειμένου νὰ τοὺς προστατέψουν ἀπὸ τὴν φθορά; Κάτι ἀνάλογο θὰ μπορούσαν νὰ ἰσχυρισθοῦν καὶ οἱ Τοῦρκοι σήμερα.

Οἱ ἔριδες πάντως μεταξὺ χριστιανῶν- μουσουλμάνων γιὰ τὴν Ἁγία Σοφία φέρνουν στὸ νοῦ τὴ γνωστὴ παροιμία μὲ τὰ δύο τετράποδα, ποὺ μάλωναν σὲ ξένον ἀχυρῶνα.

Ι.Α.

Ὁ θαυματουργὸς καρπὸς τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου

Καλῶς τὰ δέχτηκε ...ἡ Νέα Σμύρνη. Στὸ καθιερωμένο πανηγύρι τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Φωτεινῆς ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀναμενόμενες ἀναρτήσεις σέξυ κυλοττῶν καὶ σῶβρακων δίπλα ἀκριβῶς στὸν πάγκο μὲ τὰ κομποσχοίνια, τὶς βυζαντινὲς εἰκόνες καὶ τὰ φλντζάνια μὲ τὴ μορφή τοῦ Ἁγίου Σάββα, φέτος τὸ ποίμνιο τῆς Νέας Σμύρνης στὸν ἴδιο πάντα λατρευτικὸ ὥρο ἔχει τὴν εὐκαιρία νὰ προσκυνήσῃ καὶ ἓνα θαυματουργὸ τεμάχιο ἀπὸ τὸ πτώμα -τὸν καρπὸ συγκεκριμένα- τοῦ ἁγίου Πολυκάρπου. Σχετικὲς ἀφίσσες καὶ πανὴ ἀναρτήθηκαν ἀπὸ τὸν ποιμενάρχη πρὸς κάλεσμα τῶν εὐσεβῶν πιστῶν.

[Γιὰ τὴν πτωματολατρία στὸ Χριστιανισμὸ βλ. «Δ», τ. 276, τ. 282 (ἢ <http://www.davlos.gr/pdf/18889.pdf>), τ. 291 (ἢ <http://www.davlos.gr/pdf/19750.pdf> καὶ <http://www.davlos.gr/pdf/19755.pdf>), τ. 300 (ἢ <http://www.davlos.gr/pdf/20719.pdf>) καὶ τ. 311].

Κ.Α.Μ.

Χωρὶς κομποσχοῖνι στὸ EURO 2008

Σὲ κομποσχοῖνι, ποὺ τοῦ εἶχε δώσει μοναχὸς τοῦ Ἁγίου Ὁρους εἶχε ἀποδώσει τὴν ἐπιτυχία τῆς ἐθνικῆς ομάδας στὸ προηγούμενο Εὐρωπαϊκὸ πρωτάθλημα ποδοσφαίρου (EURO 2004) ἓνας ἐκ τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς, ὁ Βασίλης Τσάρτας. Ὁ συγκεκριμένος ποδοσφαιριστὴς ὅμως ἀπεσύρθη ἀπὸ τὴν ἀγωνιστικὴ δράση- ἔτσι ἡ ἐθνικὴ ομάδα συμμετείχε στὸ νέο Εὐρωπαϊκὸ πρωτάθλημα EURO 2008 χωρὶς αὐτὸν καὶ κατ' ἐπέκταση χωρὶς τὴν ὑπερφυσικὴ προστασία τοῦ κομποσχοινοῦ του. Ἀποτέλεσμα; Παρὰ τὴν ἐκκλήση τοῦ ἐθνικοῦ προπονητῆ κ. Ρεχάγκελ γιὰ προσευχὴ ὅλων τῶν Ελλήνων γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς ἐθνικῆς ομάδας, ἡ ἀποτυχία ἦταν παταγώδης. Τρεῖς ἦττες σὲ ισάριθμους ἀγῶνες καὶ ἀποκλεισμός.

Ἔμ, βέβαια. Ποῦ πήγαμε χωρὶς τὸ κομποσχοῖνι;

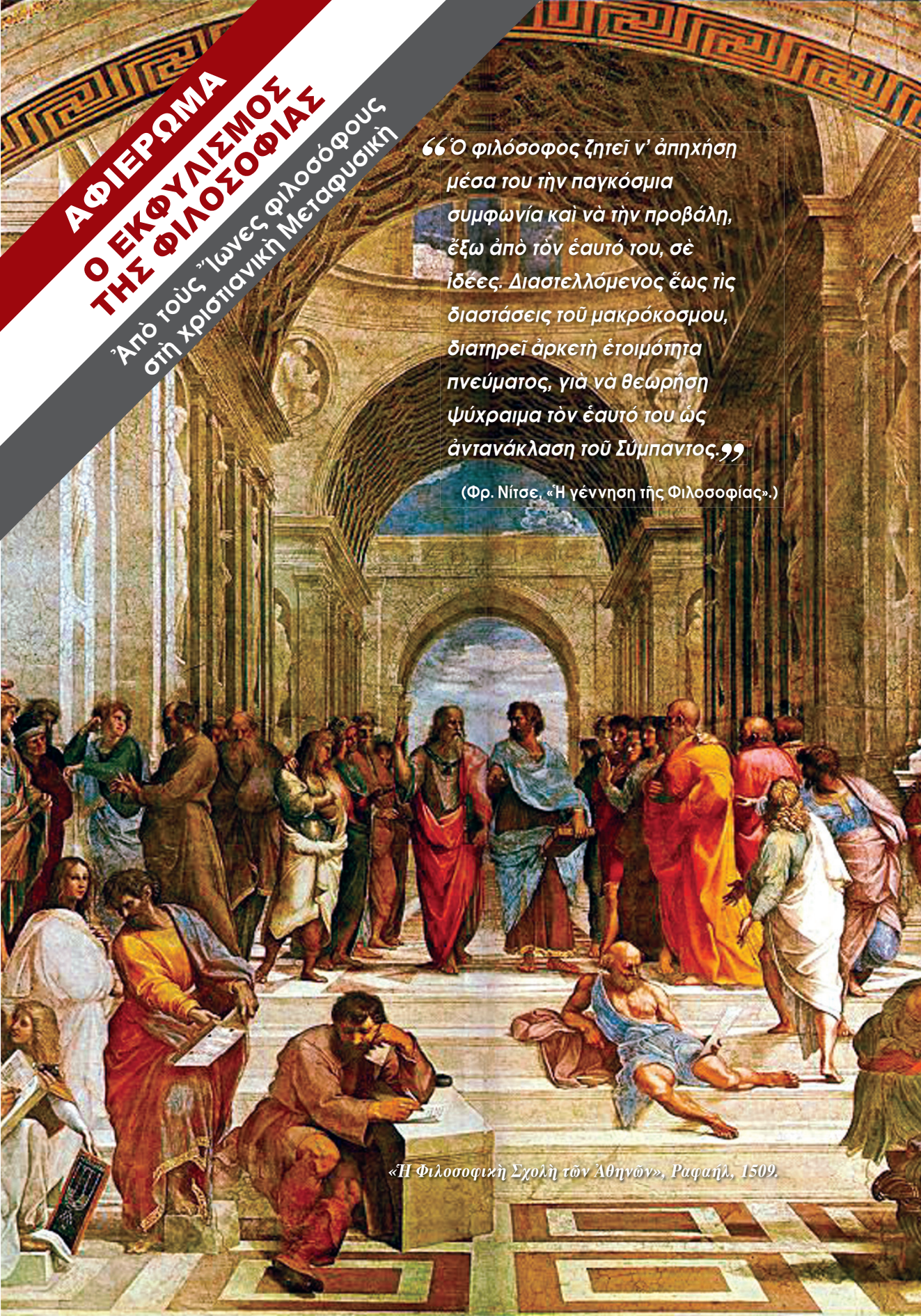
Ν.Χ.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ Ο ΕΚΦΥΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Από τους Ίωνες φιλοσόφους
στη χριστιανική Μεταφυσική

“Ο φιλόσοφος ζητεί ν’ ἀπηχήση
μέσα του την παγκόσμια
συμφωνία καὶ νὰ τὴν προβάλῃ,
ἔξω ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, σὲ
ἰδέες. Διαστελλόμενος ἕως τὶς
διαστάσεις τοῦ μακρόκοσμου,
διατηρεῖ ἀρκετὴ ἐτοιμότητα
πνεύματος, γιὰ νὰ θεωρήσῃ
ψύχραιμα τὸν ἑαυτό του ὡς
ἀντανάκλαση τοῦ Σύμπαντος.”

(Φρ. Νίτσε, «Ἡ γέννηση τῆς Φιλοσοφίας».)

«Ἡ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ τῶν Ἀθηνῶν», Ραφαήλ, 1509.

Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ-ΛΟΓΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Μύθος.

Μύθος ἀποτελεῖ τὴν πρώτη προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου νὰ κατανοήσῃ τὸν Κόσμο καὶ γι' αὐτὸ ἔχει μία ἐγγενῆ λογικὴ λειτουργία. Ἀποτελεῖ τὴν πρωτογενῆ ἐκδήλωση τῆς ἀνθρώπινης λογικότητος καὶ περιλαμβάνει τὴν παρατήρηση τῆς Φύσης (ζωή, θάνατος, χρόνος κ.λπ.), τὴν καταχώριση ἀξιοσημείωτων γεγονότων (φυσικὲς καταστροφές, μετακινήσεις πληθυσμῶν κ.ἄ.) καὶ ἐκφράζει τὰ διάφορα στρώματα τοῦ συλλογικοῦ ψυχισμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων ὁμαδοποιήσεων (ἀρχέτυπα, συμβολισμοὶ κ.λπ.). Ὡστόσο στὴν πορεία καὶ λόγῳ τῶν περιορισμένων γνωστικῶν μέσων, ποὺ ὑπῆρχαν στὴν ἐποχὴ τῆς διαμόρφωσής του, ὁ Μύθος παρεκτράπηκε στὸ φαινόμενο τῆς Θρησκείας.

Χάρις στοὺς ποιητὲς στὴν Ἑλλάδα συναντᾶμε τὸν πιδὸ λεπτοδουλεμένο καὶ καλαίσθητο πολυθεϊσμό⁽¹⁾. Οἱ ποιητὲς χειρίστηκαν τὸν Μύθο μὲ ἐλευθεριότητα καὶ παρενέβησαν ἀποφασιστικὰ στὴ διαμόρφωσή του. Οἱ παρεμβάσεις τους ὡδήγησαν σὲ ἓνα προχωρημένο ἀνθρωπομορφισμό, ποὺ ἔφερε συχνότατα τοὺς ἀνθρώπους σὲ ἀνταγωνιστικὴ ἢ καὶ συγκρουσιακὴ σχέση μὲ τοὺς θεοὺς.

Ἡ ἀποθρησκαιοποίηση τοῦ Μύθου

Τὸν στ' αἰ. π.Χ. (δηλ. σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ τὸ σύνολο περίπου τῆς Μυθολογίας ἔχει χονδρικὰ διαμορφωθῇ) γίνεται ἡ πρώτη καταγεγραμμένη προσπάθεια ἐπαναφορᾶς τοῦ Μύθου στὶς ἀρχικὲς λογικὲς του προδιαγραφές. Ἡ προσπάθεια αὐτὴ ξεκίνησε στὶς ἐλληνικὲς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας.

Οἱ πρῶτοι φιλόσοφοι-ἐπιστήμονες (Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, Ἡράκλειτος ὁ Ἐφέσιος κ.ἄ.) πέτυχαν νὰ ἀποκαθάρουν τὸν Μῦθο ἀπὸ τὴν θρησκευτικὴ-δεισιδαιμονικὴ κρούστα, τὴν ὁποία εἶχε ἐπισυσσωρεύσει κατὰ τὴν μακραιώνη διαδικασία τῆς διαμόρφωσής του. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἡ πρωταρχικὴ μυθικὴ κατανόηση τοῦ Κόσμου ἐπέστρεψε στὶς -ἐρευνητικὲς- πηγές της καὶ ἐπέτρεψε νὰ ἀναδυθῇ ἀπὸ μέσα της ἡ ἐπιστημονικὴ κατανόηση.

Ἡ Ἐπιστήμη ἀποτελεῖ τέκνο καὶ συνέχεια τοῦ Μῦθου, ἀλλὰ αὐτὸ ἔγινε κατορθωτὸ μόνον, ὅταν οἱ πρῶτοι Ἕλληνες ἐπιστήμονες ἀπελευθέρωσαν τὶς θεμελιώδεις ἔννοιές του (π.χ. Κόσμος, Ἀνάγκη, Χάος, Ἔρως, θεῖον κ.λπ.) ἀπὸ τὴ Θρησκεία,

*Οἱ πρῶτοι αὐτοὶ
ἐπιστήμονες
ἀντιμετώπισαν τὸν
Κόσμο μὲ θαυμασμό
ἀλλὰ καὶ ἀφοβία
καὶ ἔθεσαν διὰ
παντὸς τὰ θεμέλια
τοῦ ἐπιστημονικοῦ
στοχασμοῦ.*

μετατρέποντάς τες ἔκτοτε σὲ ἐπιστημονικὲς ὑποθέσεις ἐργασίας. Ἐξακολούθησαν νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν μυθικὴ ὁρολογία, δίνοντάς της ὅμως ἐντελῶς διαφορετικὸ, ἐπιστημονικὸ, περιεχόμενο. Ἐπίσης μποροῦσαν νὰ καινοτομοῦν εἰσηγούμενοι νέες ἔννοιες: π.χ. ἡ ἔννοια τοῦ Ἀπείρου στὸν Ἀναξίμανδρο. Οἱ πρῶτοι αὐτοὶ ἐπιστήμονες ἀντιμετώπισαν τὸν Κόσμο μὲ θαυμασμὸ ἀλλὰ καὶ ἀφοβία καὶ ἔθεσαν διὰ παντὸς τὰ θεμέλια τοῦ ἐπιστημονικοῦ στοχασμοῦ. Ἐκφράστηκαν συχνὰ σὲ μιὰ ἀνεπανάληπτη ποιητικὴ γλῶσσα καὶ ἐνσάρκωσαν τὸ (ἐξαφανισμένο σήμερα) εἶδος τοῦ ἐπιστήμονα-ποιητῆ, τὸ ὁποῖο, ἂν εἶχε ἐξακολουθήσει νὰ υφίσταται, ἴσως δὲν θὰ βιώναμε τὶς τόσες ἀρνητικὲς παρενέργειες τῶν συγχρόνων ἐπιστημονικῶν ἐφαρμογῶν.

Χωρὶς νὰ βάλλουν εὐθέως κατὰ τῆς ἐπικρατούσας θρησκευτικῆς ἀντίληψης, οἱ ἐπιστήμονες τῆς Ἰωνίας ἔδωσαν τὸ πρῶτο καίριο χτύπημα τοῦ Λόγου στὴ Θρησκεία: π.χ. ὁ Θαλῆς μὲ τὶς μαθηματικὲς του γνώσεις προέβλεπε ἐκλείψεις Ἡλίου (κάτι ποὺ γιὰ τὸν πολὺ κόσμο ἰσοδυναμοῦσε μὲ τὸ νὰ γνωρίζῃς τὶς κινήσεις ἐνδὸς «θεοῦ»), ἐνῶ ὁ Ἡράκλειτος εἶπε, ὅτι τὸν κόσμο αὐτὸν δὲν τὸν δημιουργοῦσε κανεὶς δημιουργός, ἀλλὰ ὑπῆρχε ἀνέκαθεν σὰν μιὰ φωτιά, ποὺ ἀνάβει καὶ σβήνει μὲ ρυθμό⁽²⁾: «Οἱ θεωρίες τῶν φυσικῶν φιλοσόφων δὲν ἄφηναν στὸν Δία κανένα ρόλο στὴ δημιουργία τῆς βροχῆς, τῆς βροντῆς ἢ τῆς ἀστραπῆς, οὔτε γιὰ τὸν Ποσειδῶνα στὸν τρόπο τῶν σεισμῶν.»⁽³⁾ Ὁ Ἡράκλειτος ἐπιτέθηκε ἐπίσης στὴ λατρεία τῶν ἀγαλμάτων, ἀρνεῖτο τὴ θεϊκὴ προέλευση τῶν ὀνείρων, τὴν τελετουργικὴ κάθαρση, ἐνῶ ἄσκησε κριτικὴ στὴν τέλεση τῶν μυστηρίων καὶ τῶν ταφικῶν τελετῶν⁽⁴⁾.

Ἡ ἀπομυθοποίηση τῆς Θρησκείας

ὑνεχιστὲς τῶν πρώτων Ἑλλήνων ἐπιστημόνων ὑπῆρξαν οἱ λεγόμενοι Σοφιστές. Ἀποτελοῦν τὸ τελευταῖο καὶ μεγαλύτερο κύμα τοῦ κλασικοῦ ἐπιστημονικοῦ στοχασμοῦ, καὶ ἡ κοσμοϊστορικῆς σημασίας δράση τους ἔχει πιστοποιηθῇ τοῦλάχιστον στὴν Ἀθήνα τοῦ ε' αἰ. π.Χ.. Ἄν οἱ Φυσικοὶ φιλόσοφοι τῆς Ἰωνίας εἶχαν ἀποθρησκευοποιήσῃ τὸν

Μύθο, οἱ Σοφιστὲς σὰν ἄξιοι συνεχιστὲς τοὺς ἀπομυθοποιοῦν τὴ Θρησκεία.

Ἡ ὅλη διαδικασία (ἀποθρησκαιοποίηση τοῦ Μύθου καὶ ἀπομυθοποίηση τῆς Θρησκείας) ἀποτελεῖ ἓνα ἐξελικτικὸ ἄλμα, πρωτόγνωρο στὴν ἀνθρώπινη Ἱστορία. Ἡ προέλευση τῆς Θρησκείας ἀναζητᾶται μὲ ψυχρὸ ἐπιστημονικὸ τρόπο στὸν ἀνθρώπινο φόβο, στὴν ἀφέλεια καὶ στὴν ἄγνοια: ἥδη κατὰ τὸν εἰσηγητὴ τῆς Ἀτομικῆς Θεωρίας Δημόκριτο ἀπὸ τὰ Ἀβδηρα, μόνον ὁ φόβος, ποὺ προξενοῦσε ἡ βροντὴ, ἡ ἀστραπὴ καὶ τὰ παρόμοια φαινόμενα, ἔκανε τοὺς ἀνθρώπους νὰ σκέφτονται, ὅτι τὰ προκαλοῦν κάποιοι θεοί, ἐνῶ ὁ Σοφιστὴς Πρόδικος ἀπὸ τὴν Κέα τοποθετεῖ τὴν ἀρχὴ τῆς Θρησκείας στὸ ὅτι τὰ ὠφέλιμα καὶ εὐεργετικὰ πράγματα εἴτε ἀποδίδονται σὲ κάποιον θεὸ (Ἱατρική, Θεάτρο κ.ἄ.) εἴτε –συχνότερα– θεωροῦντο τὰ ἴδια θεοὶ (Ἥλιος, φωτιά, κρασί κ.λπ.)⁽³⁾.

Κατὰ τὸν Ἀναξαγόρα ἀπὸ τὶς Κλαζομενὲς ὁ Ἥλιος δὲν εἶναι παρὰ «λίθος διάπυρος» καὶ ἡ Σελήνη δὲν εἶναι αὐτόφωτη, ἀλλὰ ἀντανεκλᾷ τὸ ἡλιακὸ φῶς, ἀπὸ ψεῖς, ποὺ προκαλέσαν τὴ δίωξή του. Ἀπέφυγε τὴν θανατικὴ καταδίκη μόνο χάρις στὴν παρέμβαση τοῦ φίλου του Περικλῆ, ἀλλὰ ὑποχρεώθηκε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἀθήνα. Μιὰ ἄποψη γιὰ τὴν προέλευση τῆς Θρησκείας, ποὺ ἔχει ἰδιαίτερη σημασία, ἀφοῦ προέρχεται ἀπὸ ἄνθρωπο τῆς ἐξουσίας (τὸν μαθητὴ τοῦ Σωκράτη τύραννο Κριτία), ὁμολογεῖ τὴ Θρησκεία ὡς πολιτικὴ ἐπινόηση, γιὰ νὰ ἐνσταλαχθῇ ὁ ἐσωτερικὸς φόβος στοὺς ὑπηκόους! («Σίσυφος» 29, 9 κ.ἔ.) Ὁ Κριτίας ἦταν ἐπιρρεασμένος ἀπὸ τὶς ἀπόψεις τῶν Σοφιστῶν.

*Ἄν οἱ Φυσικοὶ
φιλόσοφοι τῆς
Ἰωνίας εἶχαν
ἀποθρησκαιοποιήσει
τὸν Μύθο,
οἱ Σοφιστὲς σὰν ἄξιοι
συνεχιστὲς τοὺς
ἀπομυθοποιοῦν
τὴ Θρησκεία.*

Οἱ Σοφιστὲς (π.χ. ὁ Πρωταγόρας ἀπὸ τὰ Ἀβδηρα στὸν ὁμώνυμο πλατωνικὸ διάλογο) χρησιμοποιοῦν συχνὰ τὸν Μύθο, γιὰ νὰ ἐκφράσουν τὴ σκέψη τους, ὅπως οἱ πνευματικοὶ πρόγονοί τους φιλόσοφοι ἐκφράζονταν ποιητικὰ μέσα ἀπὸ τὶς θεμελιώδεις ἔννοιες τοῦ Μύθου. Ὁ ἀκραῖος ἀνθρωπομορφισμὸς τοῦ ἐλληνικοῦ Μύθου (ὁ ὁποῖος ἔλαβε διαστάσεις ἀνυπέρβλητης καλλιτεχνικῆς αἰσθητικῆς) εἶχε ἥδη προετοιμάσει τὸ ἔδαφος γιὰ τὸ γνωστὸ ἀνθρωποκεντρικὸ ἀπόφθεγμα τοῦ Πρωταγόρα «πάντων χρημάτων μέτρον ἐστὶν ἄνθρωπος, τῶν μὲν ὄντων ὡς ἔστιν, τῶν δὲ οὐκ ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν»: πλέον δὲ ἀναγνωρίζονται ἀπόλυτες ἀλήθειες, καὶ ἄρα τὰ πάντα εἶναι σχετικὰ καὶ ὑπὸ ἔρευνα (ἀκόμη καὶ τὰ θεωρούμενα ὡς αὐτονόητα). Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο οἱ νόμοι, οἱ θεοὶ κ.λπ. δὲν εἶναι παρὰ συμβάσεις, ποὺ ποικίλουν ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνθρώπινες ἐκτιμήσεις καὶ ἀνάγκες.

Ἡ Θρησκεία δέχεται πλέον μίαν εὐθεία ἐπίθεση μέσῳ τῆς ἀντίθεσης Νόμου-Φύσης: ὁ Πλάτων παραπονεῖται («Νόμοι» 889e) γιὰ τὸν ὀλοένα ἀϋξάνόμενο ἀριθμὸ ἐκεῖνων ποὺ ἰσχυρίζονται, ὅτι «οἱ θεοὶ εἶναι ἀνθρώπινες ἐπινοήσεις, ποὺ δὲν ὑπάρχουν στὴν Φύση, ἀλλὰ ὑπάρχουν μόνο χάρις στὰ ἔθιμα καὶ στοὺς νόμους καὶ ἐπὶ πλέον διαφέρουν ἀπὸ τόπο σὲ τόπο καὶ ἀνάλογα μὲ τὴ συμφωνία ποὺ

NI DIEU NI MAITRE: ΟΥΤΕ ΘΕΟΣ ΟΥΤΕ ΑΦΕΝΤΗΣ.

Ένα από τὰ γνωστότερα συνθήματα τοῦ Μάη τοῦ '68. Ὁ συσχετισμὸς Ὁρθησκείας - Ἐξουσιασμοῦ εἶχε θεμελιωθῇ γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἱστορία ἀπὸ τὸ Διαφωτισμὸ τῶν Σοφιστῶν τοῦ ε' π.Χ. αἰ. Ὁ ἀπεγκλωβισμὸς τῆς πολιτικῆς σκέψης ἀπὸ τὴ Ὁρθησκεία ὑπῆρξε ἓνα ἀπὸ τὰ ἀνεκτίμητα κληροδοτήματα τῶν Σοφιστῶν πρὸς τὴν Ἀνθρωπότητα. Τὸ κληροδότημα αὐτὸ εἶχε ἐπιμελῶς ἀποκρυφθῇ ἐπὶ χιλιετίες καὶ ἐπανανακαλύφθηκε μόλις στὴν πολὺ πρόσφατη ἐποχὴ.

*Ἡ σημαντικὴ ἐπίδραση
τῶν Σοφιστῶν στὴν
ἀθηναϊκὴ κοινωνία
ἐκδηλώθηκε ὡς
ἀπροκάλυπτη ἀθεία
σύγχρονου τύπου.*

ἔκανε ἡ κάθε ἀνθρώπινη ομάδα, ὅταν θέσπιζε τοὺς νόμους της». Τὸ παραπάνω ἀπόσπασμα τοῦ Πλάτωνα μαρτυρεῖ τὴν σημαντικὴ ἐπίδραση τῶν Σοφιστῶν στὴν ἀθηναϊκὴ κοινωνία, ἡ ὁποία ἐκδηλώθηκε ὡς ἀπροκάλυπτη ἀθεία σύγχρονου τύπου.

Ἀπὸ ἐκεῖ μέχρι τὸ διαζύγιο Ὁρθησκείας καὶ Ὁρθολογισμοῦ ἡ κάλυψη τῆς ἀπόστασης ἦταν ἀπλῶς θέμα λίγου χρόνου. Μὲ τὴν σοφιστικὴ σκέψη οἱ ὁποιοσδήποτε θεϊκὲς ὀντότητες ἐξορίζονται ἀπὸ τὴν Φύση καὶ τὴν κοινωνία. Π.χ. ὁ Ἀντιφῶν στὸ ἔργο του «Ἀλήθεια» ἀρνήθηκε τὴν ὑπαρξὴ θείας πρόνοιας μὲ τὸ αἰτιολογικὸ, ὅτι ἂν ὁ θεὸς ὑπάρχει, τότε εἶναι τόσο αὐτάρκης, ποὺ δὲν θὰ ἐπεμβαίνει στὰ ἀνθρώπινα⁽³⁾.

Είναι λογικὸ νὰ ἀναρωτηθῇ κανεὶς, ποιά ἡ διαφορὰ ἀνάμεσα σὲ θεοὺς, ποὺ δὲν ἐπεμβαίνουν στὸν κόσμον, καὶ σὲ θεοὺς, ποὺ δὲν ὑπάρχουν καθόλου. Τὸ ἐρώτημα εἶχε ἀπασχολήσει καὶ τοὺς ἀρχαίους. Ἦσαν οἱ Σοφιστὲς ἄθεοι; Συχνότατα τοὺς ἀποδιδόταν ἡ προσωποποιήσις-κατηγορία τῆς ἀθείας: π.χ. ὁ Διαγόρας ὁ Μήλιος ἀναφέρεται πάντα ὡς Διαγόρας ὁ ἄθεος, ἐνῶ καὶ ὁ Πρόδικος θεωρεῖτο ἄθεος σὲ ὅλη τὴν ἀρχαιότητα⁽³⁾. Ὁ Πλάτων πάντως θεωροῦσε τὴν ἀρκετὰ διαδεδομένη ἔλλειψη πίστεως στὴν ὑπαρξὴ θεῶν ἀπόρροια τῆς δράσης τῶν Σοφιστῶν.

Ἡ περίφημη ρήσις τοῦ Πρωταγόρα ἀπὸ τὸ -χαμένο ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα -βιβλίου του «Περὶ θεῶν» («σχετικὰ μὲ τοὺς θεοὺς δὲν μπορῶ νὰ ἐξακριβώσω, ἂν ὑπάρχουν ἢ ὄχι ἢ ποιά εἶναι ἡ μορφή τους, γιατί εἶναι πολλὰ τὰ πράγματα, ποὺ ἐμποδίζουν νὰ τοὺς γνωρίσουμε, ἡ ἀβεβαιότητα καὶ τὸ βραχὺ τοῦ βίου»⁽⁵⁾) εἶναι ἀντιπροσωπευτικὴ περίπτωση ἀγνωστικισμοῦ, ποὺ βγάζει ἄχρηστη καὶ χάσιμο χρόνου (τοῦλάχιστον γιὰ τὸν ἐπιστήμονα) κάθε θεολογικὴ ἀναζήτησις.

Ἡ ἀμφισβήτηση τῆς Θρησκείας ἀπὸ τοὺς Σοφιστὲς ἀποτελεῖ τὴν μεγαλύτερη κατάκτηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνεύματος γιὰ λογαριασμὸ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ σημασία της θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθῇ γιὰ τὴν ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρώπου ὡς τὸ ψυχοπνευματικὸ ἰσοδύναμο τῆς ἀνακάλυψης τῆς φωτιᾶς ἢ τοῦ τροχοῦ. Ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ ε' αἰ. π.Χ. ἡ Θρησκεία θὰ ἔπρεπε νὰ θεωρῆται μὴ «τελειωμένη» ὑπόθεση γιὰ τὸν Πολιτισμὸ. Ἀλλὰ τὰ πράγματα ἐξελίχθηκαν διαφορετικὰ.

*Ὁ Πλάτων θεωροῦσε
τὴν ἀρκετὰ διαδεδομένη
ἐλλειψη πίστεως στὴν
ὑπαρξὴ θεῶν ἀπόρροια
τῆς δράσης τῶν
Σοφιστῶν.*

Ἡ μετατροπὴ τῆς Θρησκείας σὲ βοηθὸ τοῦ ἐξουσιασμοῦ

διαμόρφωση τῆς ἐλληνικῆς Θρησκείας σὲ θρησκεία τῆς πόλης ἀποτελεῖ τὸ προτελευταῖο στάδιο τῆς κατὰπτωσής της (τὸ τελευταῖο εἶναι ἡ θεοποίηση τῶν Μακεδόνων βασιλιάδων καὶ ἡ ἐλληνιστικὴ θεοποίηση τῆς τύχης). Ἡ Θρησκεία ἔχει ἀπολέσει σὲ μεγάλο ποσοστὸ τὸν πρότερο ἀγροτικὸ της χαρακτήρα καὶ ἔχει μπῆ πλέον γιὰ τὰ καλὰ στὴν ὑπηρεσία τῶν πολιτικῶν σκοπιμοτήτων καὶ εἰδικὰ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς: Βρισκόμαστε στὸ σημεῖο, ὅπου ὁ Ἀθηναῖος προσεύχεται στὴν Πρόμαχο Ἀθηνᾶ, γιὰ νὰ ξεκοιλιάσῃ τὸν Σπαρτιάτη, ὁ ὁποῖος προσεύχεται γιὰ τὸν ἴδιο λόγο στὴν Χαλκίοικο Ἀθηνᾶ. Φυσικὰ αὐτὰ θυμίζουν ἤδη θρησκείες νεώτερου τύπου.

Ἡ ἀπόδοση τιμῶν στοὺς πολιούχους θεοὺς -ἔστω καὶ καθαρὰ λατρευτικὴ - εἶναι περίπου ὑποχρεωτικὴ, καὶ ἡ ἄρνησή της μπορεῖ νὰ ἐπισύρῃ τὴν κατηγορίαν τῆς ἀσεβείας καὶ τὸ σύρσιμο τοῦ «ἀσεβοῦς» στὸ δικαστήριον. Εἰδικὰ σὲ μία κατάσταση μακροχρόνιου πολέμου ὅπως ὁ Πελοποννησιακὸς ὁ «ἀσεβής» θὰ ἔπρεπε νὰ πείσῃ, ὅτι δὲν εἶναι προδοτὴς, κι ὅτι ὁ σκεπτικισμὸς του δὲν ἐπιφέρει τὴν δυσμένειαν τῶν θεῶν τῆς πόλης - ἔχουμε ἀναφέρει ἤδη τὴ δίωξιν κατὰ τοῦ Ἀναξαγόρα.

Μιά τέτοια θρησκεία προκαλούσε προβληματισμό, τουλάχιστον σε όσους είχαν δεχτή την επιρροή της σοφιστικής αντίληψης. Ο σοφιστικός ὀρθολογισμός (ἢ Διαφωτισμός ὅπως ἔχει συχνότατα ἀποκληθῆ) εἶχε προκαλέσει τεράστια αἴσθηση. Σὲ πολλά θεατρικὰ ἔργα τῆς ἐποχῆς (καὶ εἰδικὰ στὸν Εὐριπίδη⁽⁶⁾) βρίσκει κανεὶς ἀποτυπωμένη τὴν σοφιστικὴ ἐπίδραση. Ὡστόσο ἡ Ἀθήνα θεωρεῖ τοὺς Σοφιστὲς

Στὸν δ' αἰ. πρακτικὲς

ὅπως ἡ «κατάδεσις»

(γὰρ τὶς κατάρεις)

ἢ οἱ μαγικὲς

ἐπιθέσεις (τὸ γνωστὸ

«βουντού», μὲ κέρνα

τότε ὁμοιώματα)

παρουσιάζουν μία

ραγδαία διάδοσις.

ἀσεβεῖς καὶ ἀνεπιθύμητους. Θεωρήθηκε ὅτι ὑπέσκαπταν τὴν πίστιν στοὺς θεοὺς, ποὺ ὑποτίθεται, ὅτι προστατεύουν τὴν πόλιν. Ὑπάρχουν ἰσχυρὲς ἐνδείξεις, ὅτι ὑπέστησαν διώξεις ἀπὸ τὴν θρησκολήπτη συντηρητικὴ πλειοψηφία⁽⁷⁾.

Εἰδικὰ ἡ ἔλλειψη πίστεως στὸ ὑπερφυσικὸ καὶ ἡ διδασκαλία τῆς Ἀστρονομίας θεωροῦντο ἀξιοποινὰ ἀδικήματα. Μάλιστα οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν προτιμήσει νὰ ὑποστοῦν τὴν καταστροφὴ τοῦ στρατοῦ τους στὴ Σικελία ἐξ αἰτίας μιᾶς δεισιδαιμονίας, ποὺ ἐρμήνευσε μία σεληνιακὴ ἔκλειψη ὡς κακὸ οἶωνὸ γιὰ αἰφνιδιαστικὴ ἐπίθεση στὶς Συρακοῦσες. Τὸ βέβαιο εἶναι, ὅτι μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸ πόλεμο οἱ Σοφιστὲς ἔχουν πιά ἐγκαταλείψει τὴν Ἀθήνα.

Ἡ παλινδρόμηση τῆς Ἑλληνιστικῆς κοινωνίας στὴ θρησκεία

διωγμὸς τῶν Σοφιστῶν δασκάλων συνωδεύτηκε ἀπὸ φαινόμενα θρησκευτικῆς παλινδρόμησης. Ἐνῶ στὸν 5 αἰ. π.Χ. ἔχουν διαπιστωθῆ πολὺ λίγα παραδείγματα πίστεως στὴν μαγεία, στὸν 4 αἰ. πρακτικὲς ὅπως ἡ «κατάδεσις» (γὰρ τὶς κατάρεις) ἢ οἱ μαγικὲς ἐπιθέσεις (τὸ γνωστὸ «βουντού», μὲ κέρνα τότε ὁμοιώματα) παρουσιάζουν μία ραγδαία διάδοσις⁽⁴⁾.

Παράλληλα ἀπὸ τὰ τέλη τοῦ 5 αἰ. αἰῶνα ἐκδηλώνεται μία αὔξηση τῆς ζήτησης γιὰ ξένες λατρεῖες. Ἔτσι εἰσάγονται στὴν Ἀθήνα ἡ λατρεία τῆς φρυγικῆς Κυβέλης, τῆς θρακικῆς Βενδίδος, τοῦ θρακοφυγικοῦ Σαβαζίου κ.λπ. Ἐπίσης ἡ αὔξημένη ζήτησις γιὰ μαγικὲς θεραπείες μεταμῶρφωσε ἕναν μέχρι τότε δευτερεύοντα ἥρωα, τὸν Ἀσκληπιό, σὲ σημαντικὸ θεό⁽⁴⁾.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ σοφιστικὴ ἐπίδρασις ἔχει ἀφήσει τὰ σημάδια της, καὶ ἔτσι διαπιστώνεται (μέσα ἀπὸ τὰ ἐπιτύμβια ἐπιγράμματα) ἕνας ἰσχυρὸς σκεπτικισμὸς γιὰ τὴν μετὰ θάνατον ζωὴ (μάλιστα μέχρι τὸν 4 αἰ. π.Χ. ἡ πίστις στὴ μετὰ θάνατον ζωὴ ἔχει φτάσει νὰ θεωρῆται, τουλάχιστον γιὰ τοὺς μορφωμένους, παραμῦθι, καὶ μόνο στὴ Ρωμαϊκὴ Ἐποχὴ σημειώνεται μία ἀναζωπύρωση τῶν σχετικῶν δοξασιῶν⁽⁸⁾).

Τὴν ἴδια περίοδο ὁ Πλάτων προσπαθεῖ νὰ ἀκολουθήσῃ τὴ μέση ὁδὸ ἀνάμεσα στὴν σοφιστικὴ ἀθεία καὶ στὴ λαϊκὴ δεισιδαιμονία καὶ νὰ «ἐξορθολογήσῃ» τὴ θρησκεία. Οἱ μέθοδοί του περιλαμβάνουν παραχωρήσεις πρὸς τὴν συμβατικὴ θρησκεία καὶ πνευματικὴ χειραγώγηση ἀπὸ τὴν παιδικὴ ἡλικία, ἀλλὰ καὶ χρή-

ση βίας έναντίον ὧσων ἀμφισβητοῦν τὴν ἀξία τῆς Θρησκείας ἐν γένει («Νόμοι» 907D-909D). Μορφὲς λιγώτερο ἢ περισσότερο ἐξωρθολογισμένης θρησκευτικότητας θὰ εἰσηγηθοῦν φιλοσοφικὲς σχολές, ὅπως τὸ Λύκειο, ὁ Κῆπος ἢ ἡ Στοά, ποὺ ὡστόσο θὰ προτρέπουν στὴν τήρηση τῶν ἐξωτερικῶν (δημόσιων) τύπων τῆς λατρείας.

Ἀλλά, ἂν δὲν ἀπομακρυνθῇ ἐντελῶς κανεὶς ἀπὸ τὴ Θρησκεία, δὲν μπορεῖ νὰ ἐξασφαλιστῇ ἀπὸ τὴ δεισιδαιμονία: ἔτσι ὁ Στωικισμὸς ἐξακολουθεῖ νὰ δέχεται τὴν ὑπαρξὴ θείας πρόνοιας καὶ προδιαγεγραμμένης μοίρας, ἐνῶ ὁ Ἀριστοτέλης θεωρεῖ (ὅπως καὶ ὁ Πλάτων) τὰ ἄστρα θεοὺς. Ἡ ἀναπαραγωγὴ τέτοιων δεισιδαιμονιῶν ἄνοιξε ἀργότερα διάπλατες τὶς πύλες στὴν ἀνατολίτικη ἀστρολογία καὶ μοιρολατρία καὶ εἶχε ὀλέθριες ἐπιπτώσεις στὴν ἐπιστημονικὴ μέθοδο: π.χ. ἡ Στοά συνέδραμε σημαντικὰ στὴν ἐξουδετέρωση τῆς Ἡλιοκεντρικῆς Θεωρίας, ποὺ εἰσηγήθηκε τὸν γ' αἰ. π.Χ. ὁ Ἀρίσταρχος ἀπὸ τὴ Σάμο, ἡ ὁποία, ἂν εἶχε γίνεαι ἀποδεκτὴ, θὰ ἀνέτρεπε τὰ θεμέλια τῆς στωικῆς θρησκείας καὶ τῆς ἴδιας τῆς ἀστρολογίας⁽⁴⁾. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο, παρ' ὅλο ποὺ ἡ Ἐπιστὴμη (Ἱατρική, Μηχανικὴ κ.λπ.) γνῶρισε στὴν Ἑλληνιστικὴ Ἐποχὴ μία ἄνευ προηγουμένου ἀνάπτυξη (ὅπως ἄλλωστε καὶ στὴ νεώτερη χριστιανικὴ ἐποχὴ), τὴν ἴδια στιγμὴ αὐτοφρεναριζόταν. Ταυτόχρονα ἡ συμβατικὴ δημόσια λατρεία ἐξακολουθοῦσε νὰ τελῇται (ὅπως καὶ σήμερα ἡ χριστιανικὴ) ἀπὸ κεκτημένη ταχύτητα, ἔχοντας χάσει τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ νοήματός της.

*Ἡ ἀναπαραγωγὴ
δεισιδαιμονιῶν
ἄνοιξε διάπλατες
τὶς πύλες στὴν
ἀνατολίτικη
ἀστρολογία καὶ
μοιρολατρία καὶ εἶχε
ὀλέθριες ἐπιπτώσεις
στὴν ἐπιστημονικὴ
μέθοδο.*

ΔΑΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ☐

ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ☐

Ἐτήσια Ἑλλάδος **Κανονική:** 53 € ☐

Ἐτήσια Ἑλλάδος **Φοιτητική:** 43 € ☐

Ἐτήσια **Ἐξωτερικῶν:** 80 € ☐

(ΟΝΟΜΑ)		(ΕΠΩΝΥΜΟ)		Πληρωμὴ μὲ Τραπεζ. Κατάθεση ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ 146/40417714 Ταχυδρομικὴ Ἐπιταγὴ ΕΛΤΑ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΑΜΠΡΟΥ POST RESTANTE 175 01 Π. ΦΑΛΗΡΟ
(ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)		(Τ.Κ.)	(ΠΟΛΗ)	
(ΧΩΡΑ)	(Τηλ.)	(E-mail)		
Πληρωμὴ μὲ Πιστωτικὴ Κάρτα		VISA ☐	MasterCard ☐	
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _ _ _ _ _				
ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ἀναγράφεται στὸ πίσω μέρος τῆς κάρτας): _ _ _				
ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: _ _ / _ _		Ὑπογραφή: _____		
ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ: Περιοδικὸ «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Ἀθήνα FAX: (+30) 210 3314997				

Παρά τις ἐπιστημονικὲς ἀνακαλύψεις ἢ κληρονομικὴ θρησκευτικὴ συσσώρευση τοῦ Ἀρχαίου Κόσμου παρέμεινε ὀρθία σὲ μεγάλο μέρος της καὶ στὴ Ρωμαϊκὴ Ἐποχὴ: τὰ μεγαλύτερα πνεύματα τῆς ὕστερης ἀρχαιότητος (Πλωτῖνος, Λιβάνιος, Ἰουλιανὸς κ.ἄ.) πιστεύουν στὴν ὑπαρξὴ δαιμόνων καὶ στὴ μαγεία⁽⁸⁾. Ἔτσι δὲν εἶναι τυχαῖο, ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ ἀντιτάξουν ἀποτελεσματικὴ ὀρθολογικὴ ἄμυνα ἀπέναντι στὴν ἐπερχόμενη χριστιανομεσαιωνικὴ λαίλαπα. Οἱ τελευταῖοι Νεοπλατωνικοὶ μάλιστα, ὅπως ὁ Πορφύριος, δέχθηκαν ὡς βασικὴ γνωσιολογικὴ συνθήκη τὴν σκοταδιστικὴ χριστιανικὴ ἔννοια τῆς πίστεως, κάτι ποὺ ἐξάλειψε καὶ τὴν τελευταία σημαντικὴ διαφορὰ τῆς ἐλληνίζουσας Φιλοσοφίας ἀπὸ τὸν Χριστιανισμό⁽⁸⁾.

*Ὁ Χριστιανισμὸς
ἦταν ἀπλῶς ἐκεῖνος,
ποὺ γέλασε
τελευταῖος, σὲ ἓνα
δράμα, τὸ ὁποῖο
εἶχε ἀρχίσει μὲ
τὸν διωγμὸ τῶν
Σοφιστῶν ἀπὸ τὴν
Ἀθῆνα στὰ τέλη τοῦ
ε' αἰ. π.Χ.*

Ὁ Χριστιανισμὸς ἦταν ἀπλῶς ἐκεῖνος, ποὺ γέλασε τελευταῖος, σὲ ἓνα δράμα, τὸ ὁποῖο εἶχε ἀρχίσει μὲ τὸν διωγμὸ τῶν Σοφιστῶν ἀπὸ τὴν Ἀθῆνα στὰ τέλη τοῦ ε' αἰ. π.Χ.. Τὸ δράμα αὐτὸ τῆς σύγκρουσης τοῦ Ὁρθολογισμοῦ μὲ τὴν Θρησκεία ἔχει πᾶρσι ἔκτοτε πολλὰς τροπὰς στὴν ἀνθρώπινη Ἱστορία. Κατὰ τὸν μεγάλου Ἰρλανδοῦ ἐλληνιστὴ E.P. Ντόντς θὰ μπορούσε νὰ τοῦ δοθῇ ὁ τίτλος «Ὁ Φόβος μπροστὰ στὴν Ἐλευθερίαν»⁽⁴⁾.

Ἀπὸ τότε ἡ διαβολὴ κατὰ τῶν Σοφιστῶν δὲν ἔχει σταματήσει. Σὰν ἓναν ἐλαχιστότατο φόρο τιμῆς στὰ πρὶν ἐλεύθερα καὶ ἄφοβα πνεύματα, ποὺ ἀνέδειξε ποτε ἡ ἀνθρωπότητα, κλείνουμε μὲ ἓνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ συναρπαστικὸ φιλοσοφικὸ μυθιστόρημα τοῦ Ἀμερικανοῦ Ρόμπερτ Πίρσινγκ «Τὸ Ζέν καὶ ἡ τέχνη τῆς συντήρησης τῆς μοτοσυκλέτας»

ΠΑΡΑΓΕΛΙΑ ΕΤΗΣΙΩΝ ΤΟΜΩΝ & ΤΕΥΧΩΝ

ΔΑΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΙ ΔΑΥΛΟΥ 58 €

_____ (ΟΝΟΜΑ) _____ (ΕΠΩΝΥΜΟ)

_____ (ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΕΤΟΣ)

_____ (ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ)

ΤΕΥΧΗ ΔΑΥΛΟΥ 6 €

_____ (Τ.Κ.)

_____ (ΠΟΛΗ)

_____ (ΑΝΑΓΡΑΨΤΕ ΑΡ. ΤΕΥΧΟΥΣ)

_____ (ΧΩΡΑ)

_____ (Τηλ.)

Οἱ τιμὲς ἐπιβαρύνονται μὲ κόστος ταχυδρόμησης μέσῳ ΕΛΤΑ, ποὺ γιὰ ἀποστολὲς ἐντὸς Ἑλλάδος εἶναι 2,80 €.

Πιστωτικὴ Κάρτα

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΡΤΑΣ: _____

VISA ☐

ΤΡΙΨΗΦΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ (ἀναγράφεται στὸ πίσω μέρος τῆς κάρτας): _____

MasterCard ☐

ΗΜΕΡ. ΛΗΞΗΣ: ____/____/____ ΥΠΟΓΡΑΦΗ: _____

ΑΠΟΣΤΕΙΛΑΤΕ ΜΕ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ:

Περιοδικὸ «ΔΑΥΛΟΣ», Κυδαθηναίων 29, 105 58, Ἀθῆνα

FAX: (+30) 210 3314997

(ἔκδ. «Κάκτος»):

«Καὶ τὰ κόκκαλα τῶν Σοφιστῶν ἔγιναν σκόνη ἐδῶ καὶ αἰῶνες καὶ αὐτὰ ποὺ εἶπαν ἔγιναν σκόνη μαζί τους, καὶ ἡ σκόνη τους θάφτηκε κάτω ἀπὸ τὰ ἐρείπια τῆς Ἀθήνας μέσα ἀπ' τὴν παρακμὴ καὶ τὴν πτώση της καὶ τὴν παρακμὴ καὶ τὴν πτώση τῆς Μακεδονίας, τῆς Ἀρχαίας Ρώμης, τοῦ Βυζαντίου, τῆς Ὀθωμανικῆς Αυτοκρατορίας καὶ τὶς πιδὺ σύγχρονες Πολιτεῖες. Κι ἡ σκόνη τους θάφτηκε τόσο βαθιὰ μὲ τὴν τελετουργία καὶ κακία [...].»

Σημειώσεις

- (1) Για περισσότερα βλ. James Hillman, «Ὁ Πᾶν καὶ ὁ ἐφιάλτης», ἐκδόσεις «Ἀρχέτυπο», 2003.
- (2) «Τόνδε κόσμον, τὸν αὐτὸν ἀπάντων, οὔτε τις θεῶν οὔτε ἀνθρώπων ἐποίησεν, ἀλλ' ἦν αἰεὶ καὶ ἔσται πῦρ ἀπτόμενον μέτρα καὶ ἀποσβεννύμενον μέτρα.» Καταβάλλεται προσπάθεια ἀπὸ διάφορους ἀπλοϊκὰ σκεπτόμενους, («νεοδωδεκαθεϊστές»), ποὺ προσπαθοῦν νὰ αἰτιολογήσουν τὸν Ἑλληνικὸ Πολιτισμὸ ὡς δῆθεν ὀφειλόμενο στὴν ἑλληνικὴ θρησκεία, νὰ παρουσιαστῇ ὁ Ἡράκλειτος ὡς... θρησκευόμενος. Τὰ κυριώτερα ἐπιχειρήματά τους ἔχουν νὰ κάνουν μὲ τὴν ιδιότητά του ὡς ἱερέως τῆς Ἐλευσινίας Δήμητρος καὶ μὲ τὸ ὅτι δῆθεν ἀφιέρωσε τὸ σύγγραμμά του «Περὶ Φύσεως» στὸν ναὸ τῆς Ἀρτέμιδος στὴν Ἐφεσο. Ἡ ἀλήθεια, ποὺ παραλλάσσεται, εἶναι, ὅτι ὁ Ἡράκλειτος ἔφερε κληρονομικὰ (=ἀναγκαστικά) τὸ ἀξίωμα τοῦ ἱερέως τῆς Ἐλευσινίας Δήμητρος (λόγω τῆς ἀθηναϊκῆς καταγωγῆς τοῦ πατέρα του), τὸ ὁποῖο ὅμως παραχώρησε στὸν ἀδελφὸ του, καὶ ὅτι κατέθεσε (καὶ δὲν ἀφιέρωσε) τὸ βιβλίον του «Περὶ Φύσεως» στὸν ναὸ τῆς Ἀρτέμιδος (τὸ κατέθεσε ἐκεῖ γιὰ φύλαξη, ὥστε νὰ μὴν πέση σὲ ἀνέρα χέρια, ὅπως ἀναφέρει ὁ Διογένης Λαέρτιος, «Βίοι Φιλοσόφων»).
- (3) Για περισσότερα βλ. W.K.C. Guthrie, «Οἱ Σοφιστές», σ. 290-291, ἐκδόσεις M.I.E.T. 1991.
- (4) Για περισσότερα βλ. E.R. Dodds, «Οἱ Ἕλληνες καὶ τὸ Παράλογο», ἐκδόσεις «Καρδαμίτσα», 1996.
- (5) «Περὶ μὲν θεῶν οὐκ ἔχω εἰδέναι, οὐθ' ὡς εἰσὶν οὐθ' ὡς οὐκ εἰσὶν οὐθ' ὅποιοι τίνες ἰδέαν· πολλὰ γὰρ τὰ κωλύοντα εἰδέναι ἢ τ' ἀδηλόγους καὶ βραχὺς ὧν ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου».
- (6) Π.χ. στὸν Ὀρέστη (418) ἀπαντᾶται ἡ ἀγνωστικιστικὴ φράση «ὅ,τι καὶ ἂν εἶναι οἱ θεοί» καὶ μάλιστα σὲ ἓνα σημεῖο τοῦ ἔργου, ὅπου ἀσκεῖται τολμηρὴ κριτικὴ στὶς θεϊκὲς δυνάμεις. Ἐπίσης στὸν Βελλεροφόντη (ἀπ. 286) ἐκφράζεται μία πλήρης ἀπιστία στοὺς θεοὺς, ὅπου δηλώνεται εὐθέως, ὅτι δὲν ὑπάρχουν θεοί, ἀφοῦ μὲ μία ἀπλὴ ματιὰ διαπιστώνεται, ὅτι οἱ τύραννοι καὶ οἱ φαῦλοι εὐημεροῦν σὲ ἀντίθεση μὲ τοὺς εὐσεβεῖς, καὶ ὅτι μικρὲς πόλεις, ποὺ τιμοῦν τοὺς θεοὺς, ὑποτάσσονται σὲ μεγαλύτερες καὶ ἀλαζονικώτερες. Ἐπίσης στὶς «Θεσμοφοριάζουσες» τοῦ Ἀριστοφάνη μία γυναῖκα κατηγορεῖ εὐθέως τὸν Εὐριπίδη γιὰ ἀθεΐα (450 κ.ἔ): «στὶς τραγωδίες του πείθει τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι οἱ θεοὶ δὲν ὑπάρχουν».
- (7) Γιάννη Λάζαρη, «Ἐνα χρονικὸ τοῦ διωγμοῦ τῶν φιλοσόφων διὰ μέσου τῶν αἰώνων», «Δαυλός», τ. 306.
- (8) E.R. Dodds, «Ἐθνικοὶ καὶ χριστιανοὶ σὲ μία ἐποχὴ ἀγωνίας», Ἐκδόσεις «Ἀλεξάνδρεια», 1995.

Θεόδωρος Α. Λαμπρόπουλος

«ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ»

Ὁ ἐκφυλισμὸς τῆς Φιλοσοφίας

λέξη «μεταφυσική» ἀποτελεῖ ὄρο, ποὺ ἔχει τὴν προέλευσή του στὴν ταξινόμηση τῶν ἔργων τοῦ Ἀριστοτέλη, ποὺ ἔγινε στὴν Βιβλιοθήκη τῆς Ἀλεξάνδρειας ἀπὸ τὸν Ἀνδρόνικο τὸν Ρόδιο τὸν 2ον μ.Χ. αἰῶνα. Κατὰ τὴν ταξινόμηση τῶν ἔργων αὐτῶν, ὅταν αὐτὰ τρόπον τινὰ τακτοποιήθηκαν στὰ ράφια τῆς Βιβλιοθήκης, ὑπῆρχε ἡ «Ποιητική», ἡ «Ἀθηναίων Πολιτεία», τὰ «Πολιτικά», τὰ ἠθικὰ κείμενα, τὰ λογικὰ καὶ ρητορικὰ κείμενα, διάφορα βιβλία τῆς Φυσικῆς καὶ μία σειρὰ βιβλίων, ποὺ ἐξετάζουν ἀταξινόμητα θέματα μέσα στοῦ καθιερωμένο διάγραμμα. Αὐτὰ τὰ βιβλία ὠνομάσθηκαν στὰ Ἑλληνικά, λόγῳ σειρᾶς ταξινόμησης, «Μετὰ τὰ Φυσικά».

Συνεπῶς ἡ λέξη «μεταφυσική» ποτὲ δὲν χρησιμοποιήθηκε ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλη, γιὰ τὸν ὁποῖον μεταξὺ τῶν ἄλλων ὑπῆρχε καὶ μία περιοχὴ τῆς γνώσης, ποὺ μελετᾷ τὸ εἶναι καθεαυτὸ, στὴν καθολικότητα καὶ στὴν γενικότητά του. (Βλ. «Θεοκρατικὴ μεταφυσική: Ἡ δολοφονία τοῦ Ὁρθοῦ Λόγου», «Δ», τ. 306.) Ἡ ἔτσι ὀνομασθεῖσα νεώτερη «μεταφυσική» καταγίνεται μὲ τὸ ὑποκείμενο, τὸν χῶρο, τὰ ἀντικείμενα καὶ τὸν χρόνο καὶ ἐπέκτεινε τὴν ἔρευνά της στὶς ἀρχὲς τοῦ γινώσκειν, στὴν συνείδηση, στὶς παραστάσεις, στὴν μνήμη, στὴν φαντασία, στὴν κρίση, στὴν ἠθικὴ καὶ στὸ νοεῖν καὶ λογίζεσθαι, ἀντιγράφοντας καὶ σκόπιμα παραμορφώνοντας τὴν ἀρχαιοελληνικὴ διανόηση, γιὰ νὰ διαμορφώσῃ ἐννοιολογικὰ τὴν πίστη τῶν χριστιανῶν. Ἰσχυρίζεται, ὅτι κανένας δὲν μπορεῖ νὰ κλονίσῃ τὴν ἀμεσότητα, τὴν χωρικὴ ὁμογένεια, τὴν ἑτερογένεια τῶν αἰσθητῶν, τὴν χρονικότητα, τὴν διαλεκτικὴ, τὴν ἠθικὴ βούληση καὶ τὴν αἰσθητικὴ συγκίνηση. Στὴν πραγματικότητα ὅμως ἀντικατέστησε τὴν αἰδιότητα τοῦ κόσμου μὲ τὸ δόγμα τῆς ex nihilo δημιουργίας καὶ τῆς προσωπικῆς ἀθανασίας καὶ ἐφεῦρε μὲ τὸν Αὐγουστῖνο (354-430 μ.Χ.) τὴν «μεταφυσικὴ τῆς ἐσωτερικῆς ἐμπειρίας», δηλαδὴ τὴν σύνδεση τῆς ἐσωτερικότητος, ὑποκειμενικότητος καὶ ἀμεσότητος.

Χωρὶς τὴ διανόηση τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἡ ἔτσι ὀνομασθεῖσα «μεταφυσική» παραμένει χωρὶς κανένα νόημα, γιὰτὶ ἡ προβληματικὴ της ἀναφέρεται σὲ καταστάσεις, ἀλήθειες ἢ ἔννοιες, οἱ ὁποῖες εἶναι ἀνύπαρκτες ἢ δὲν ἔχουν σχέση μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ ἐὰν ἀκόμη εἶναι ὑπαρκτές.

Βάσει τῆς θετικῆς ἀρχαιοελληνικῆς σκέψης περιγράφουν οἱ ἄνθρωποι μὲ τοὺς ἔτσι ὀνομασθέντες μύθους τὴν δημιουργία τοῦ Σύμπαντος κόσμου. Ὅσο καὶ ἐὰν ὁ σημερινὸς ἐρευνητὴς ἐμβαθύνῃ τὶς ἔρευνές του μέσα στοῦ θεάτρο τοῦ πολυμορ-

Ὁ Ἀριστοτέλης ἀμφισβητεῖ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ «θεοῦ» καὶ εἶναι βέβαιος, ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς κινήσεως («πρῶτον κινοῦν») βρίσκεται ὅπωςδήποτε μέσα στὸ Σύμπαν, καὶ συνεπῶς ὁ θεὸς εἶναι μέσα μας, δηλ. κάτι ποὺ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ Λόγο. Ἡ διάχυτος αὐτὴ θεϊκὴ πηγὴ, ἡ οὐσία τοῦ Σύμπαντος, βρίσκεται παντοῦ στὴν Φύση καὶ φυσικὰ ἡ παρουσία της στὸν ἄνθρωπο καὶ σὲ κάθε φυσικὸ δημιούργημα ἀποτελεῖ τὴν ἐνιαίαν κινουῦσα δύναμη.

Τὸ Σύμπαν δὲν ἔχει «δημιουργό», ἀλλὰ αὐτογεννιέται καὶ αὐτοκαταστρέφεται. Ἡ ἔννοια τοῦ ἰουδαϊκοῦ προσυμπαντικοῦ-ἐξωσυμπαντικοῦ (μετὰ τὴν Φύση) θεοῦ-δημιουργοῦ-κτίστη τοῦ Κόσμου τοῦ εἶναι ἀδιανόητη, ὅπως ἦταν ἀδιανόητη καὶ γιὰ ὁλόκληρο τὸν προχριστιανικὸ Ἑλληνικὸ Κόσμο (βλ. «Τί εἶναι τὸ θεῖον;» Ἀριστοτέλης: «Ἡ Φύση», «Δ», τ. 285). Ἡ χριστιανικὴ Θεολογία, ὅπως ἦταν ἐπόμενο, τὸν «ἐξαφάνισε» ἀρχικὰ μαζί με ὁλόκληρη τὴν Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία, ἀλλὰ τὸν «ἀνακάλυψε», ὅταν ὁ Μεσαίωνας ἔφθασε σὲ ἀδιέξοδο. Ἡ «ἀνακάλυψη» αὐτὴ συνέβαλε στὴν Ἀναγέννηση, ποὺ ἀκολούθησε.

φισμοῦ τοῦ Σύμπαντος κόσμου καὶ τῶν φαινομένων αὐτοῦ, δὲν βλέπει παρὰ τὸν ἕναν καὶ μοναδικὸ κόσμο, τὴν μία σοφία, τὸν ἕναν καὶ Ἀπολλώνειο ἀπλὸ Λόγο. Ἡ μεταβολὴ καὶ ἐναλλαγὴ τοῦ ὄντος (ὄν καὶ μὴ ὄν), ἔχοντας σὰν βάση ἀλάνθαστους νόμους καὶ βεβαιότητες, γίνεται μὲ συμμετρία καὶ τάξη, μὲ συνέπεια καὶ ἀλληλουχία, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν δικαίωση τοῦ γίνεσθαι.

Κατὰ τοὺς Ὀρφικοὺς τὸ «πᾶν», δηλαδὴ τὸ Σύμπαν, εἶναι ἄφθαρτο, ἀκατάλυτο καὶ αἰώνιο. Αὐτὸ προῆρθε ἀπὸ κάποια ἀρχικὴ οὐσία, ἡ ὁποία προσδιορίζεται σὰν «αὐτόγόν», τὸ ὁποῖο ἔσπασε καὶ ἐξῆλθε ὁ «Φάνης». Κατὰ τὸν μαθητὴ τοῦ Ὀρφέα Μέλισσο, «ὁ κόσμος, ἐὰν εἶχε γεννηθῇ, δημιουργηθῇ ἀπὸ κάποια ἀρχή, μοιραίως καὶ θά ἀπέθνησκειν, ἀφοῦ κάθε τι ποὺ γεννᾶται, πεθαίνει ἀναγκαστικά».

Κατὰ τὸν Ξενοφάνη οἱ Ὀρφικοὶ ὑποστήριζαν, ὅτι τὸ «ὄν» εἶναι ἀγέννητο, ἀκίνητο, ἀπρόσωπο, ἀναλλοίωτο, ἀμετάθετο καὶ ἀνώλεθρο. Ὁ Ἀναξαγόρας, ἐπηρεασμένος ἀπὸ τοὺς Ὀρφικοὺς, φρονεῖ, ὅτι ὁ «νοῦς» εἶναι ἡ ὑπέρτατη δύναμη καὶ ὁ διακοσμητής, ποὺ διαμόρφωσε τὴν ὕλη τοῦ Σύμπαντος, καὶ ὅτι ἡ ὕλη δὲν εἶναι μόνο σύνθετη ἀλλὰ καὶ διαιρετὴ στὸ ἄπειρο, σὲ ἀντίθεση μὲ τὶς ἀπόψεις τῶν Λευκίππου καὶ Δημοκρίτου. Στὸ ἀπόσπασμα Β 17 ὁ Ἀναξαγόρας διατυπώνει «...πολλοὶ ἀκο-

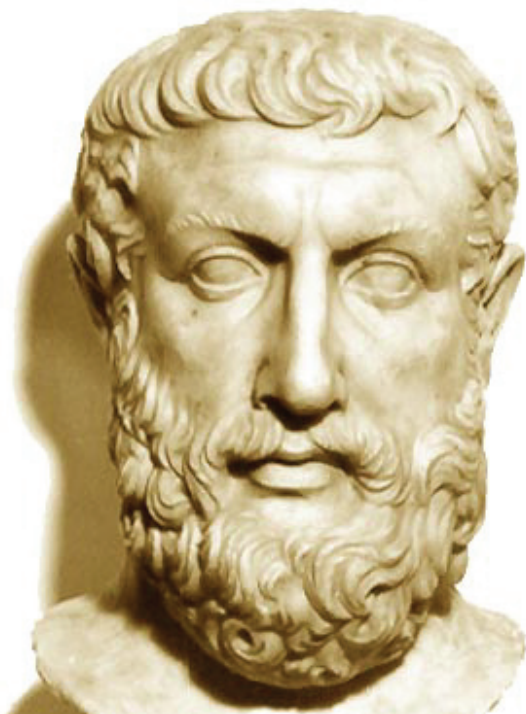
λουθοῦν μία ἐσφαλμένη συνήθεια, ὅταν μιλοῦν γιὰ γέννηση καὶ καταστροφή, γιὰτὶ τίποτα δὲν γεννιέται καὶ τίποτα δὲν καταστρέφεται», δηλαδὴ κάτι ποὺ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἀξίωμα τῆς Φυσικῆς Ἐπιστήμης γιὰ τὴν διατήρηση τῆς ὕλης.

Στοὺς Προσωκρατικοὺς καὶ κυρίως στοὺς Ἡράκλειτο, Παρμενίδη καὶ Ἐμπεδοκλῆ ὑπάρχουν οἱ πρῶτες ἀναφορὲς στὴν ὑπαρξή. Στὴν προσωκρατικὴ ἐποχὴ ἐπικρατοῦσε στὴν καρδιὰ τῆς Ἑλλάδος τὸ χάος. Ἕνας ἀχαλίνωτος θεός, ὁ Διόνυσος, ὠργάνωνε γρήγορους χοροὺς μὲ ἄνδρες καὶ γυναῖκες στὰ βουνὰ καὶ στὶς σπηλιές, καὶ ὅλη ἡ Ἑλλάδα χόρευε μὲ τὸν

ἴδιο ρυθμό. Ὁ θεὸς αὐτὸς θρυμματίζει τὶς ἰδιαιτερότητες καὶ πηδᾷ στὴν θάλασσα τῶν φαινομένων, ἀκολουθώντας τὰ τρομερὰ καὶ ριψοκίνδυνα κύματα. Ἀνθρωποὶ καὶ ζῶα στὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἀδερφοποιοῦνται, ὁ θάνατος γίνεται μία μάσκα τῆς ζωῆς, τὸ πολychρωμο σκέπασμα τῆς πλάνης σχίζεται, καὶ τὰ δημιουργήματα τῶν θεῶν βρίσκονται στῆθος μὲ στῆθος ἀντιμέτωπα. Ἡ θέσις τοῦ ἐγὼ στὸν κόσμον βγήκε ἀπὸ τὸ ἐργαστήρι τῆς Φύσης, ὅπου κυριαρχεῖ ἀποκλειστικὰ τὸ διονυσιακὸ στοιχεῖο. Πρόκειται γιὰ τὴν ἀτομικὴ ἠθικὴ στὴν καθαρότητά της. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ὁ Ἀπόλλων ὀνειρεύεται καὶ βλέπει τὰ εἰρηνικὰ σχήματα τῆς ἁρμονίας καὶ τοῦ ὠραίου τοῦ κόσμου καὶ στέκεται ἥσυχος στὰ ἐνδιάμεσα τῆς ἀνήσυχης θάλασσας τῶν φαινομένων, κυρίαρχος τοῦ ἑαυτοῦ του.

Οἱ Ἕλληνες προσπαθοῦσαν στὴν ἀρχή, κάτω ἀπὸ τὴν προστασία τοῦ ἀπολλώνειου πύργου, νὰ δαμάσουν τὶς ἀχαλίνωτες διονυσιακὲς δυνάμεις, ποὺ εἰσχωροῦσαν ἀπὸ τὴν θάλασσα καὶ τὴν στερεὰ στὴν Ἑλλάδα, χωρὶς ὅμως νὰ τὸ ἐπιτύχουν τελείως. Ὁ Διόνυσος καὶ ὁ Ἀπόλλων ἀγωνίσθηκαν ἀντιμέτωποι, ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς δύο ἐνίκησε τὸν ἄλλο, συμφιλιώθηκαν καὶ δημιούργησαν

Ὁ Παρμενίδης σύμφωνα με τὸν Θεόφραστο πρῶτος ὠνόμασε τὸν Οὐρανὸ κόσμον καὶ τῇ Γῇ στρογγύλη. Σύμφωνα με ἀνώνυμο σχολιαστὴ ὁ Παρμενίδης πρέσβευε, ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι πύρινος, ἡ Σελήνη λαμβάνει τὸ φῶς ἀπὸ αὐτόν, ἐνῶ καὶ τὰ δύο σώματα ἀπεκρίθησαν ἀπὸ τὸν Γαλαξία. Στὸ «Περὶ Φύσεως» ἔργο του, τοῦ ὁποῖου σώζονται 150 περίπου στίχοι ἀναφέρει, ὅτι τὸ ὄν εἶναι συνεχές καὶ ἐνιαῖο, δὲν ἔχει ἀρχὴ οὔτε τέλος, εἶναι ἀγέννητο καὶ ἀφθαρτο, καὶ ἀποτελεῖ μία ὁλότητα, ἀδιατάρακτη καὶ ἀκατασκευάστη.

μαζὶ τὴν τραγωδία, στὴν ὁποία τὰ τραγικὰ πνεύματα σκεπάζουν τὸ ρήγμα, γιὰ νὰ τὸ ὑπερσκελίσουν μὲ εὐχάριστες ἱστορίες. Ἡ τραγωδία, ποὺ γεννήθηκε μέσα ἀπὸ τὸν δρόμο τοῦ Διονύσου, ἀποδεικνύει τὴν ἀναγκαιότητα τοῦ κόσμου τῶν αἰσθήσεων ὡς πρὸς τὴν ὁλοκλήρωση τοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἥθους καὶ τῆς πνευματικότητας.

Γιὰ τὸν Ἡράκλειτο «τὸν κόσμον αὐτόν, ποὺ εἶναι ὁ ἴδιος γιὰ ὅλα τὰ ὄντα, δὲν τὸν ἔπλασε κανένας θεὸς καὶ κανένας ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἦταν πάντα, εἶναι καὶ θὰ εἶναι ἀεὶζωη φωτιά, ποὺ ἀνάβει σύμφωνα μὲ ὠρισμένο μέτρο καὶ ὅμοια σβήνει». Ἡ φωτιὰ αὐτή, ὡς ζῶσα καὶ πάντα ζωντανὴ καὶ λογικὴ, διέπει τὸν κύκλο τῶν ἀλλαγῶν μεταξὺ τῶν φυσικῶν καὶ ψυχικῶν στοιχείων, ἐμπλέκεται σὲ πόλεμο καὶ στὸν δρόμο «πάνω καὶ κάτω», ταυτίζεται μὲ τὸν «κόσμον τόνδε», ποὺ ὑποδηλώνει τὴν πιθανότητα, ὅτι ὑπάρχει καὶ ἄλλος ποὺ δὲν προσδιορίζεται ἔτσι. Αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ Λόγος-Πῦρ (Αἰθέρας), ποὺ περιβάλλει τὸν κόσμον στὴν καθαρότητά του, ἄσβεστος καὶ ἀόρατος, νοῦς καὶ ψυχὴ στὴν ὑψηλότερη μορφὴ τους. Ὅταν ὁ Ἡράκλειτος μιλοῦσε γιὰ «θεό» καὶ «θεῖο» ἐννοοῦσε σαφῶς τὸν Λόγο-Πῦρ.

Ὁ Παρμενίδης, ὡς ποιητικὸς καὶ φιλοσοφικὸς ἐκφραστὴς τοῦ εἶναι, ὁρίζει αὐτὸ σὰν ἄμεση καὶ αἰωνία συνάντηση τοῦ νοεῖν μὲ τὸν χῶρο («τὸ γὰρ αὐτὸ νοεῖν ἐστίν τε καὶ εἶναι... Ταῦτον δ' ἐστὶ νοεῖν τε καὶ οὐνεκεν ἐστὶ νόημα, οὐ γὰρ ἄνευ τοῦ ἐόντων, ἐν ᾧ πεφατισμένον ἐστίν, εὐρήσεις τὸ νοεῖν...»), δηλαδὴ τὴν συνάντηση τῆς ἀμεσότητας μὲ τὴν χωρικὴ ὁμογένεια. Ὁ Παρμενίδης ταυτίζει τὴν ὑπαρξὴ μὲ τὸ αἰώνιο εἶναι τοῦ νοεῖν καὶ τοῦ χώρου καὶ ἀναιρεῖ τὸ αἰσθητό, τὴν κίνηση καὶ

τὸν χρόνον.

Στὸν Ἐμπεδοκλῆ ὑπάρχει ἐντονώτερο τὸ στοιχεῖο τῆς κίνησης, ἐνῷ ἡ ὑπαρξὴ δὲν ὀρίζεται αὐτόνομα καὶ προσωπικά. Ἡ δραματικὴ κίνησις δημιουργεῖ μὲν τὰ μεγάλα πάθη τῆς ψυχῆς, ἡ προσωπικὴ συνείδησις ὅμως παραμένει δέσμια τῆς Φιλίας καὶ τοῦ Νείκου. Οἱ χθόνιες καὶ οἱ ὑπερβατικὲς δυνάμεις εἶναι αὐτὲς ποὺ ἐμπλέκουν τὸ ἄτομο στὴν δίνη καὶ στὸ πάθος.

Ἀνερχομένητες παραμένουν μέχρι σήμερα οἱ ἀπόψεις τοῦ Ζήνωνος τοῦ Ἐλεάτου περὶ κινήσεως τοῦ χρόνου, ποὺ περιέχονται στὰ «παράδοξα» τοῦ «ἰπτάμενου οἴστοῦ» καὶ τοῦ «ταχύποδος Ἀχιλλέα μὲ τὴν Χελῶνα». Προσπαθώντας νὰ ἀποδείξῃ τὴν θεωρίαν τοῦ Παρμενίδου γιὰ τὴν ἀνυπαρξία τῆς κίνησης, διέτύπωσε τὰ τέσσερα «Παράδοξα» του («Ἀχιλλεύς», «Βέλος», «Διχοτομία», «Στάδιον»). Τὰ παράδοξα αὐτὰ μαζί μὲ τὴν πυθαγόρεια ἀνακάλυψις τῆς ἀσυμμετρίας διαγωνίου πλευρᾶς τετραγώνου ἀντανάγκου τὴν ἀντιφάσεις τῶν ἐννοιῶν τῆς κίνησης καὶ τοῦ χρόνου. Μέχρι τῶν ἡμερῶν μας δὲν ἔγινε καμμία ἱκανοποιητικὴ προσπάθεια γιὰ τὴν μελέτη τῶν ἀντιφάσεων αὐτῶν.

Οἱ Σοφιστὲς ἐκφράζουν τὴν ὑπαρξὴ σὰν ἐλεύθερη καὶ συνειδητὴ ἄρνησις καὶ ἐπικαλοῦνται ὅχι τὴν ὑποκειμενικότητα ἀλλὰ τὸν ὑποκειμενισμό. Τὸ ὑποκείμενο, εἴτε γίνῃ ἐπὶ κλήσις στὸν ὑποκειμενισμό τοῦ Πρωταγόρα εἴτε ἀναφορὰ στὸν μηδενισμό τοῦ Γοργία, «γενέσθαι γοῦν οὐδὲν ἂν οὐτ' ἐξ ὄντος οὐτ' ἐκ μὴ ὄντος. *Εἰ γὰρ τὸ ὄν μεταπέσῃ, οὐκ ἂν ἐτ' εἶναι αὐτὸ ὄν...*», δὲν ἀντλεῖ ἀπὸ τὴν προσωπικὴν ἐμπειρίαν, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴν πληροφορίαν.

Ἡ ἱκανότητα τοῦ ἀνθρώπου συνίσταται στὴν δεινότητα τῆς πειθοῦς, ποὺ προσφέρεται μὲ τὴν μάθησις. Καὶ ὁ πολιτικὸς καὶ ὁ ρήτορας καὶ ὁ ὑφαντουργὸς καὶ ὁ ἰατρὸς δὲν εἶναι παρὰ ἐπιδέξιοι χειριστὲς γνώσεων, ποὺ μποροῦν νὰ τὴν κατευθύνουν κατὰ τὴν ὑποκειμενικὴν δυνατότητα, δηλαδὴ κατὰ τὴν τέχνην τοῦ πείθειν. Ἐνῷ ὁ σοφιστικὸς λόγος εἶναι προμηθεϊκός, αὐτὸς δὲν ἀκολουθεῖ τὸν Προμηθεά καὶ προσπαθεῖ νὰ ὀρθώσῃ σύστημα συμβατικῆς λογικῆς συνεννόησης καὶ προοδευτικῆς πολιτείας, χωρὶς τὴν κηδεμονίαν τοῦ ὑπερβατικοῦ, ὑποτάσσοντας τὴν ὑπαρξιακὴν ἀμεσότητα στὸ σχετικὸ λογισμό καὶ στὴν γνώσιν.

Τὸ «πᾶν» κατὰ τὸν Ἀρχέλαο ἦταν «ἄπειρον καὶ ἀναλλοίωτον», γιὰ τὸν Ἀριστοτέλη «ἀνώλεθρόν τε καὶ ἀγέννητον», ἐνῷ γιὰ τὸν Ἐπίκουρο «ἄπειρόν ἐστι». Γιὰ τὸν Μητροδόωρο ἴσχυε «αἰδίδιον τὸ πᾶν οὐ γὰρ ἔχει ἀρχὴν οὐδὲ πέρας» καὶ γιὰ τὸν Ἐμπεδοκλῆ «οὐ τὸ πᾶν εἶναι κόσμον, ἀλλ' ὀλίγον τι τοῦ παντὸς μέρος».

Ἡ «γέφυρα» Σωκράτους-Πλάτωνα

Ἐκτὸς ἀντίθεσιν μὲ τοὺς Προσωκρατικοὺς ὁ Σωκράτης στηρίζει τὴν λογικὴν βεβαιότητα, δηλαδὴ κάθε κρίσις, στὴν ἐσωτερικὴ πληροφορία, στὴν ἐσωτερικότητα καὶ ἀμεσότητα καὶ ὅχι στὸν ἐξωτερικὸν κόσμον μὲ τὴν ἐννοιαν καὶ μὲ τὰ μεγέθη του. Γιὰ πρώτη φορὰ τὸ λογίζεσθαι ἀνάγεται στὸ νοεῖν, κατὰ τρόπον ποὺ τὸ νοεῖν «ἄγεται» σὲ μιὰ ὑπαρξιακὴ πλη-

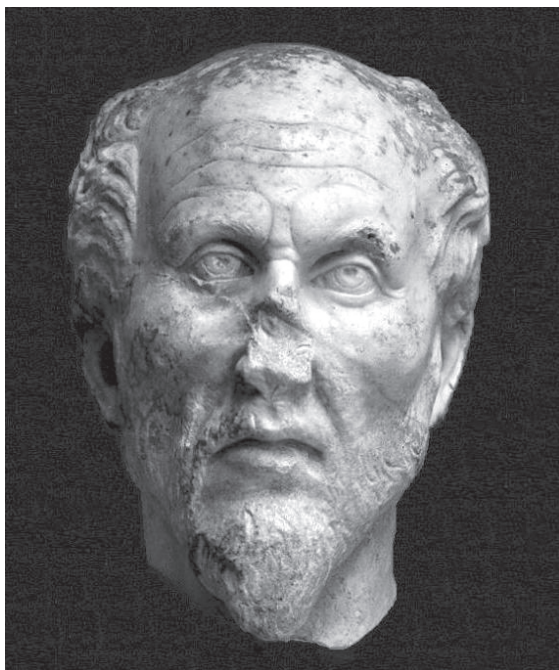
ρότητα, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ὁ «τόπος» ἀποκάλυψης τοῦ ἠθικοῦ, δηλαδή εἰδικώτερα τῆς ἔννοιας τῆς ἀρετῆς. Ὁ Σωκράτης μὲ τὴν διαλεκτική του σκότωσε τὴν ἀπολλώ- νεια ἀταραξία καὶ τὸ διονυσιακὸ μεθύσι. Ἡ πρωτογενὴς τραγωδία ἔλαβε στὸν Εὐριπίδη δευτερογενῇ χαρακτηριστικὰ καὶ ἔγινε ἀνθρώπινο πάθος, σοφιστικὸ κήρυγμα μὲ διατύπωση νέων ἰδεῶν καὶ μὲ ἀπώλεια τῆς τραγικῆς οὐσίας, δηλαδή μὲ ἄλλα λόγια πέθανε. Οἱ σωκρατικοὶ λογισμοὶ στὸν «Κρίτωνα», 54D «Ταῦτα, ὦ φίλε ἐταῖρε Κρίτων, εὖ ἴσθι ὅτι ἐγὼ δοκῶ ἀκούειν, ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες τῶν αὐλῶν δοκοῦσιν ἀκούειν, καὶ ἐν ἐμοὶ αὐτῇ ἡ ἡχὴ τούτων τῶν λόγων βομβεῖ καὶ ποιεῖ μὴ δύνασθαι τῶν ἄλλων ἀκούειν», ἀναβλύζουν ἀφετηριακὰ καὶ μαρτυροῦν γιὰ πρώτη φορὰ τὶς κοινὲς ἀφετηρίες τοῦ νοεῖν καὶ τοῦ ὑπάρχειν.

Ὁ Πλάτων καὶ οἱ Νεοπλατωνικοὶ ἐπεξέτειναν τὶς σωκρατικὲς ἀφετηρίες καὶ στήριξαν τὰ «Μετὰ τὰ Φυσικά», ἀνοίγοντας ἔτσι τὸν δρόμο γιὰ τὴν χριστιανικὴ δεισιδαιμονία. Γιὰ τοὺς χριστιανοὺς ἡ φιλοσοφικὴ ἀξία τῆς πλατωνικῆς ἀνάμνη- σης συνίσταται στὴν στήριξη τῆς θετικῆς γνώσης καὶ τοῦ ὀρθοῦ λογισμοῦ μὲ προαπαίτηση τῆς συνειδησιακῆς λειτουργίας, ποὺ βασι- ζεται στὸ κατ'οὐσίαν ἀμερὲς τῆς ψυχῆς. Εἶναι γνωστὸ, ὅτι ὁ Πλάτων δανεῖσθηκε τὰ περισσότερα δόγματά του ἀπὸ τὸν Πυθαγόρα καὶ ἦταν μαθητὴς μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Σωκράτη τῶν ἀκόμη ἐν ζωῇ συγχρόνων μεγάλων Πυθαγορείων Φιλόλαου, Εὐρύτου καὶ Ἀρχύτα. Κατὰ τοὺς Ἰάμβλιχο, Κικέρωνα, Εὐσέβιο, Φώτιο καὶ Ὁριγένη ὁ Πλάτων ἀγόρασε ὅ,τι μπορούσε νὰ βρεθῇ ἀπὸ τὰ ἔργα τῶν Πυθαγορείων καὶ ἐπλήρωσε μεγάλο ποσὸ χρημάτων στὸν μαθητὴ τοῦ Πυθαγόρα Φιλόλαο, γιὰ νὰ ἀποκτήσῃ τρία βιβλία γραμμένα ἀπὸ τὸν Πυθαγόρα. Αὐτὸς ἴσως νὰ εἶναι ὁ λόγος, παράλληλα μὲ τὴν μὴ κατανόηση τῆς οὐσί- ας τῆς σκέψης τῶν Ἡρακλείτου, Λευκίππου, Δημοκρίτου καὶ Ἐπίκουρου, δηλαδή τῶν ἐννοιῶν τοῦ «ὄντος» καὶ μὴ «ὄντος», ποὺ ὠδήγησε τὸν Πλάτωνα στὸν «Τίμαιο» καὶ στὴν ἀποδοχὴ τῆς ὑπαρξῆς ἐνὸς δημιουργοῦ θεοῦ.

Οἱ ἀπόψεις τοῦ Πλάτωνα καὶ τοῦ Πλωτίνου εἶναι τελείως ἀντίθετες πρὸς τὶς ἀπόψεις τῶν Προσωκρατικῶν φιλοσόφων Ἡρακλείτου, Ξενοφάνη, Λευκίππου, Δημοκρίτου κ.ἄ. καὶ τῆς διδασκαλίας τῆς «Στωικῆς Σχολῆς», οἱ ὁποῖες μὲ βάση τὶς ἐξελιξιαρχικὲς καὶ φυσιοκρατικὲς τάσεις θεωροῦν, ὅτι προϋπῆρξε ἡ οὐσία-ύλη καὶ ἀπὸ αὐτὴν μὲ τὸν χρόνον δημιουργήθηκε τὸ πνεῦμα μὲ τὴν συνεχῆ ἐξέλιξη καὶ κατ' ἐπέκταση δημιουργήθηκαν καὶ οἱ θεοί.

Ὁ Πλωτίνος, ὁ τελευταῖος μεγάλος διανοητὴς τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ Κό- σμου μαζί μὲ τοὺς ἄμεσους διαδόχους του Πορφύριο καὶ Ἰάμβλιχο ὑποπίπτουν σὲ χονδροειδεῖς προλήψεις, ποὺ ἀργότερα ἀπαλοίωσαν καὶ τὴν σκέψη τῶν ἔτσι ὀνομασθέντων Πατερῶν τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Μέσα σὲ ἓναν κόσμον τῆς ἐποχῆς τους, ποὺ βρισκόταν σὲ ἀναβρασμό, ἔχασαν τὴν δύναμη καὶ τὸ σθένος

*Ὁ Πλάτων καὶ οἱ
Νεοπλατωνικοὶ
ἐπεξέτειναν τὶς
σωκρατικὲς ἀφετηρίες
καὶ στήριξαν τὰ
«Μετὰ τὰ Φυσικά»,
ἀνοίγοντας ἔτσι
τὸν δρόμο γιὰ
τὴν χριστιανικὴ
δεισιδαιμονία.*

Ἡ Φιλοσοφία τοὺς τελευταίους προχριστιανικοὺς αἰῶνες εἶχε καταντήσῃ φλύαρη μεταφυσική. Οἱ πρὸ πολλοὶ φιλόσοφοι ἀσχολοῦνταν μὲ τὸν μυστικισμό, ἀνοίγοντας ἔτσι τὸν δρόμο στὸν Χριστιανισμό. Ὁ Πλωτῖνος (γ' αἰ. μ.Χ.) στὴν προσωπικὴ του ζωὴ ἀσκήτενε, φαίνεται ὅμως, πὼς τόσο πολλὸ εἶχε ἀπομονωθῇ, ὥστε ἐνίστε πάθαινε παρακρούσεις. Δίδασκε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος προσωρινὰ μένει στὸν ἐπίγειο κόσμος, ὁ προορισμός του εἶναι νὰ φύγῃ καὶ νὰ συναντηθῇ μὲ τὸν θεό, τὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ ἐπιτύχῃ μόνο μὲ καθαροὺς, μὲ ἀσκητικὸ βίον καὶ μὲ τὸ βυθισμό του σὲ ἔκσταση.

τους, γιὰ νὰ σκεφθοῦν νηφάλια καὶ ἀνεπηρέαστα ἀπὸ τὸ μωσαϊκὸ ἱερατεῖο καὶ ἀπὸ τὸν Παῦλο.

Ἡ ἐκτροπὴ τῶν νεώτερων φιλοσόφων

Ἡ Ἑβιονίμ (Ἑβραῖοι-χριστιανοί), μὲ τὰ δόγματα τῶν ψευδαισθησιῶν, τῆς παραίτησης καὶ τῆς ἡττας, ἔκαμψαν πολλὴ γρήγορα τὸ ἡθικὸ καὶ τὴν πειθαρχία τῶν στρατιωτῶν τῶν ρωμαϊκῶν λεγεώνων, ποὺ κάποτε ἀποτελοῦσαν τὸν τρόμον τοῦ κόσμου. Τὸ ἔτος 326 μ.Χ. ὁ αὐτοκράτορας Κωνσταντῖνος, ἐλπίζοντας νὰ ἐλέγξῃ τὴν ὑπουλὴ νόσο, ὑπέκλυσε στὸν προσηλυτισμὸ καὶ ἀνακήρυξε τὴν νέα θρησκεία τοῦ Παύλου σὰν ἐπίσημη θρησκεία. Ἀπὸ τότε ἀκολούθησαν γιὰ τὸ ἐλληνικὸ ἔθνος 1.100 χρόνια κατοχῆς ἀπὸ τὴν νέα θρησκεία ὑπὸ τὴν κηδεμονία τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, ποὺ συνεχίσθηκε ἀμείωτα γιὰ ἄλλα 500 χρόνια ἀπὸ τὴν ἴδια θρησκεία ὑπὸ τὴν ὀθωμανικὴ κηδεμονία καὶ συνεχίζεται ἀκόμη ἐδῶ καὶ 187 χρόνια μετὰ τὸν ἀπελευθερωτικὸ ἀγῶνα τοῦ '21 κατὰ τῆς τούρκικης κηδεμονίας. Ἡ ἰδεολογία τοῦ Χριστιανισμοῦ κυνήγησε καὶ χτύπησε κάθε τι ἐλληνικὸ, προκειμένου νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν δογματικὴ τῆς θεωρία.

Ἡ γενοκτονία τῶν Ἑλλήνων, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ὁ Λατῖνος ἱστορικὸς Ἀμμιανὸς Μαρκελλῖνος (βιβλίον 17, κεφ. 11 καὶ βιβλίον 19, κεφ. 12, παρ. 13), ἔλαβε χώρα στὸ πρῶτο Ἀουσβίτς τῆς Ἱστορίας, στὸ στρατόπεδο συγκέντρωσης καὶ θανάτου ὧσων ἀρνοῦνταν νὰ βαπτισθοῦν χριστιανοί, στὴν Σκυθόπολη (Μπέτ Σιάν) τοῦ

σημερινού Ἰσραήλ (βλ. «Δ», τ. 258).

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ οἱ Πατέρες τῆς χριστιανικῆς θρησκείας προσέτρεξαν ἀπὸ ἀνάγκη στὴν Ἑλληνικὴ Φιλοσοφία, παραμένοντας ὅμως πιστοὶ στὰ ἰουδαϊκὰ δεδομένα. Ὑπὸ μορφὴ «ὑποκλοπῶν» ἀντικαθίσταται ἡ ἀϊδιότητα τοῦ κόσμου καὶ ἡ μετεμψύχωση τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων φιλοσόφων ἀπὸ τὸ δόγμα τῆς «ex nihilo» δημιουργίας καὶ τῆς προσωπικῆς ἀθανασίας. Οἱ αὐθαιρεσίες καὶ οἱ παραμορφώσεις, ὡς π.χ. τὸ ἀναγκαῖο περιορίζεται στὶς μεταφυσικὲς ἀλήθειες καὶ ὄχι στὶς λογικὲς ἐμπειρικὲς, χαρακτηρίσθηκαν ἀπὸ τοὺς «ὑποκλέπτες» ὡς ἐπαναστατικὲς.

Στὴν ψυχὴ δίνεται μία παραμορφωμένη δυναμική, γιὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸν κλοιὸ τῆς ἀναγκαιότητας. Ἡ ἀπόσταση, ποὺ δημιουργήθηκε ἀνάμεσα στὸν κόσμον καὶ στὸν θεό, γεφυρώνεται μὲ τὸ τέχνασμα, ὅτι ἡ πνευματικὴ φύση τοῦ ἀνθρώπου δημιουργήθηκε «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωση» τοῦ θεοῦ. Ἡ ἀπόσταση μεταξὺ τοῦ κτιστοῦ καὶ ἀκτίστου βελιώνεται περισσότερο ἀπὸ τὶς ἀτέλειες τοῦ κτιστοῦ (ἐὰν τὸ κτιστὸ ἦταν τέλειο, δὲν θὰ εἶχε νόημα, αὐτὸ θὰ ἦταν ἡ ἴδια ἡ ὑπερβατικότητα) καὶ ἀπὸ τὴν ὑπαρξὴ τοῦ κακοῦ παρὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἀγαθοῦ. Μὲ τὸν διῆσμὸν αὐτὸ ἡ Φύσις αὐτοσυλλαμβάνεται ἀπὸ τὸν Χριστιανισμὸ ὡς ἀτελής, ὡς πάσχουσα, ὡς ἐπιρρεπὴς πρὸς τὸ κακόν. Ἡ ἐγκόσμια συνείδηση τοῦ ὄντος γίνεται ἀδύναμη, πάσχουσα, ἁμαρτωλή. Μὲ τὴν παραμόρφωση αὕτη τίθενται τὰ θεμέλια τοῦ φόβου καὶ τῆς ἐλπίδας στὶς ψυχὲς τῶν πιστῶν, δηλαδὴ οἱ βασικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴν δεσποτεία καὶ τὴν ἐκμετάλλευση.

Πῶς ὅμως συνδέονται τὰ ἀπόλυτα διαφορετικά, δηλαδὴ τὸ κτιστὸ καὶ τὸ ἄκτιστο; Μὲ τὸ τέχνασμα, ὅτι ὁ προσωπικὸς θεὸς ἔχει τὴν ἀπόλυτη δυνατότητα τῆς δημιουργίας τοῦ ἀτελοῦς ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου, γεφυρώνεται, ἔστω καὶ φαινομενικά, τὸ χάσμα. Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος κατανοοῦσε λογικὰ καὶ ἀντιληπτὰ τὰ ἐσαεὶ τελούμενα ἔργα τοῦ θεοῦ, θὰ ἔπανε αὐτὸς νὰ εἶναι δημιουργήμα τοῦ θεοῦ. Μὲ τὸ τέχνασμα αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος ἀποκτᾷ τὴν ἱκανότητα νὰ συλλαμβάνῃ τὸ τέλειο, χωρὶς νὰ εἰσέρχεται στὴν φύση του. Ἐξηγεῖται ἔτσι, γιατί οἱ εὐαγγελικὲς κατηγορίες εἶναι ἔνσαρκες, ἅμεσες καὶ συγκεκριμένες. Μὲ τὴν ἔντεχνα δημιουργηθεῖσα «διαλεκτικὴ» μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ θεοῦ γεφυρώνεται ἡ ὑποτιθέμενη ἀπείρως μεγάλη ἀπόσταση.

Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ ἓνα θρησκευτικὸ κατασκευάσμα τοῦ μωσαϊκοῦ ἱερατείου, τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν καὶ τῶν Πατέρων τῆς νέας

*Ἡ Φύσις αὐτοσυλλαμβάνεται
ἀπὸ τὸν Χριστιανισμὸ ὡς
ἀτελής, ὡς πάσχουσα, ὡς
ἐπιρρεπὴς πρὸς τὸ κακόν.
Ἡ ἐγκόσμια συνείδηση τοῦ
ὄντος γίνεται ἀδύναμη,
πάσχουσα, ἁμαρτωλή. Μὲ
τὴν παραμόρφωση αὕτη
τίθενται τὰ θεμέλια τοῦ
φόβου καὶ τῆς ἐλπίδας στὶς
ψυχὲς τῶν πιστῶν, δηλαδὴ
οἱ βασικὲς προϋποθέσεις
γιὰ τὴν δεσποτεία καὶ τὴν
ἐκμετάλλευση.*

θησκειάς. Τὸ παρακλάδι τῆς θρησκειάς αὐτῆς, μὲ διαταγὴ τοῦ αὐτοκράτορα Θεοδοσίου Α΄, ὑπέκλεψε κατὰ κόρον τὶς φιλοσοφικὲς ιδέες τοῦ Πλάτωνα ὅπως τῆς ταίριαζε καὶ τὴν συνέφερε. Ἡ Ὁρθοδοξία, στὴν ζῶσα μέχρι σήμερα φαναριωτικὴ ἐκδοχὴ τῆς, παραμένει ἀπολιθωμένη ἀποκλειστικὰ στὴν ἀνιμιστικὴ παράδοσή της, ἐνῶ στὴν ἐκδοχὴ τῆς Ρωμιουσίνης, ἐκτὸς τοῦ φετιχισμοῦ, εἶναι ἀγκυλωμένη καὶ στὶς ἐθνικὲς τῆς φαντασιώσεις. Ὁ δῆθεν ἱερὸς φετιχισμὸς τῆς εἶναι στὴν πραγματικότητα εἰδωλολατρικὸς. Αὐτὸς ὥθει τοὺς πιστοὺς τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν «μεταφυσικὴ» καὶ ὄχι στὴν ἔλλογι ἀντίληψη τῆς ζωῆς, πείθοντάς τους, ὅτι μποροῦν νὰ βιασθοῦν οἱ νομοὶ τῆς Φύσεως μὲ «θαύματα». Τὸ ἄλλο παρακλάδι, δηλαδὴ ἡ δυτικὴ ἡθικὴ ἢ Καθολικισμὸς, ὑπέκλεψε καὶ στηρίχθηκε κατὰ κόρον στὶς φιλοσοφικὲς ιδέες τοῦ Ἀριστοτέλη παραμορφώνοντας αὐτὲς ὅπως ἐπίσης τῆς ταίριαζε καὶ τὴν συνέφερε.

*Γιὰ τὸν Κάντ ἡ καθαρὴ
γνώση δὲν ἔχει
καμμία σχέση μὲ τὴν
«μεταφυσικὴ», καὶ
μόνον οἱ παραλογισμοὶ
τοῦ ὀρθοῦ λόγου
ὀδηγοῦν σὲ
φαντασιώσεις, δηλαδὴ
σὲ μεταφυσικοὺς
προβληματισμούς.*

Κατὰ τὸν Μεσαίωνα οἱ μυστικοὶ ὅπως ὁ Πασκάλ (1623-1662 μ.Χ.) καὶ ὁ Κίρκεγκαρντ (1813-1855 μ.Χ.) προσέφεραν στὴν «μεταφυσικὴ» ὠρισμένα ὑπαρξιακὰ στοιχεῖα. Ὁ Πασκάλ μὲ τὶς μυστικὲς ἐμβιώσεις του γονάτισε μπροστὰ στὸ «μηδέν» τῶν διαστάσεων τῆς ὑπαρξῆς, στὶς παρυφές τῆς ἀμεσότητος καὶ τοῦ σκέπτεσθαι καὶ μὲ τὸ ἔργο του γιὰ τὴν ἀνθρώπινη φύση ἐκφράζει αὐτὴν καὶ ὡς ὁξὺν λόγο, ὡς γεωμετρικὸ καὶ μαθηματικὸ πνεῦμα, ποὺ φρίττει καθὼς ἀντικρίζει τὸ βάραθρο τοῦ μηδενὸς καὶ τοῦ ἀπείρου.

Ὁ Κίρκεγκαρντ ὡς θαυμαστής τοῦ Ἀβραάμ καὶ τοῦ Σωκράτη μὲ τὰ ἔργα του τοῦ «Φόβου καὶ Τρόμου», τῶν «Φιλοσοφικῶν ψυχῶν» τοῦ «Post-scriptum», τοῦ «Ἡμερολογίου ἐνὸς Διαφθορέα» κ.ἄ. θεωρεῖ τὴν ὑποκειμενικότητα ὡς ἀλήθεια, ἀλλὰ ἀποκρούει τὸν Ἑγελιανισμὸ καὶ τὸν κατεστημένο Χριστιανισμὸ. Αὐτὸ ποὺ ἀποκλή-

θηκε «Κίρκεγκαρντιανὴ Διαλεκτικὴ» δὲν ἔχει καμμία σχέση μὲ τὴν «Ἡρακλείτια Διαλεκτικὴ», μὲ τὴν «Πλατωνικὴ Διαλεκτικὴ», μὲ τὴν «Ἑγελιανὴ Διαλεκτικὴ» καὶ μὲ τὸν «Διαλεκτικὸ Ὑλισμὸ» τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἡ «Κίρκεγκαρντιανὴ Διαλεκτικὴ» φαίνεται ὅτι βασίζεται στὸν Σωκρατικὸ λόγο. Ἡ «Ἑγελιανὴ Διαλεκτικὴ» τοῦ Ἑγκελ βασίζεται στὸν Σπινόζα καὶ ἀφορμᾶται ἀπὸ τὸν ρηξικέλευθο δυναμικὸ πανθεῖσμὸ. Πρόκειται γιὰ μία διαλεκτικὴ ἀνάμεσα στὸ χωροδιάστατο καὶ στὸ νοητό. Ἡ σκέψη τοῦ Ἑγκελ καὶ τῶν Ἑγελιανῶν γενικώτερα περατώνει τὴν ἱστορικὴ ἀποστολὴ τῆς μεταφυσικῆς ἔρευνας καὶ προσδίδει στὴν νέα διαλεκτικὴ μία νέα «ἀντιμεταφυσικὴ» φορὰ.

Ὁ Κάντ (1724-1804 μ.Χ.) μὲ τὶς ἀπόψεις του γιὰ τὸν χωροχρόνο στὴν «ὑπερβατικὴ αἰσθητικὴ» τῆς «Κριτικῆς τοῦ Καθαροῦ Λόγου» ἀρνήθηκε οὐσιαστικὰ τὴν «μεταφυσικὴ» καὶ περιορίσε τὴν προβληματικὴ τῆς μὲ τὴν ἐπεξεργασία μιᾶς θεωρίας τῆς γνώσης στὰ αἰτήματα τοῦ καθαροῦ λόγου, δηλαδὴ τοῦ ἥθους, τῆς ἐλευθερίας,

Ακολουθώντας ένα μεταφυσικό δράμα, που θεώρησε ότι είχε, ο Γάλλος μαθηματικός και φυσικός Μπλές Πασκάλ εγκατέλειψε τις επιστημονικές του εργασίες, αποσύρθηκε σε μοναστήρι κι άφωσιώθηκε στη θεολογική «φιλοσοφία». Δείγμα της: Το ερώτημα, εάν υπάρχει θεός, δεν επιδέχεται λογική απάντηση, άρα μόνο ως στοιχείο μπορούμε να το δούμε, στο όποιο το να πιστεύεις στο θεό αποτελεί σαφώς καλύτερο «ποντάρισμα», διότι, εάν πιστεύεις, και υπάρχει θεός, πώς στον Παράδεισο· αν δεν υπάρχει θεός, δεν έχεις χάσει τίποτε. Αν δεν πιστεύεις στο θεό όμως, και υπάρχει θεός, πώς στην Κόλαση· αν δεν υπάρχει θεός, πάλι δεν έχεις χάσει τίποτε.

της άθανασίας και της αισθητικής. Για τον Καντ η καθαρή γνώση δεν έχει καμμία σχέση με την «μεταφυσική», και μόνο οι παραλογισμοί του όρθου λόγου οδηγούν σε φαντασιώσεις, δηλαδή σε μεταφυσικούς προβληματισμούς.

Ο στοχαστής των όριων Νίτσε (1844-1900 μ.Χ.), όπως παρατηρεί ο μελετητής του Κάρλ Γιάσπερς, έμπνεύστηκε στην πρώτη του σύνθεση από την γένεση της τραγωδίας, από τους Έλληνες τραγικούς, από τον Βάγκνερ και από τον Σόπενουερ και αδελφώνει τους θεούς Διόνυσο και Απόλλωνα υπό το βλέμμα των Καρυάτιδων, των Έρωτιδέων, της Μουσικής του Χώρου και της μορφοποιητικής Αρμονίας, αλλά θα στραφεί και στους Προσωκρατικούς. Θα θαυμάσει κυρίως τον Ήράκλειτο, θα αφορίσει τον Απόλλωνα, τον Βάγκνερ και τον Σόπενουερ, για να ύμνησει τον θεό Διόνυσο, το άλλογο στοιχείο της συνείδησης, που δεν συμβιβάζεται ούτε με την ήθική. Ο δυναμικός πανθεϊσμός του Έφέσιου σοφού και «πατέρα της διαλεκτικής» επισημαίνει μεν το προσωπικό ήθος («οί δε πολλοί κεκόρηνται ὄκωσπερ κτήνεα», «εἷς ἐμοὶ μύριοι, ἐάν ἄριστος ἦ»), δεν επιτρέπει όμως την ανάδυση της προσωπικής ύπαρξης.

Κατά τον Νίτσε ο Σωκράτης ωδήγησε την σφύζουσα Φιλοσοφία σε παρακμή, ο Πλάτων αποστέωσε το τραγικό μουσικό πνεύμα, ο Χριστιανισμός επέτεινε την παρακμή, ο «γερο» Καντ είπε άνοησίες, η Δυτική Σκέψη άγνόησε το ζωτικότερο στοιχείο της ύπαρξης, το διονυσιακό στοιχείο, οι φιλόσοφοι γενικά πρόδωσαν και οι ήθικολόγοι απομώραναν. Η πορεία του Νίτσε οδηγεί στην άλογική αυτοέξαρση του υποκειμένου, στους ζωτικούς υπαρξιακούς κραδασμούς, που δεν έχουν άλλη

ἐπιλογή παρὰ τὸν φυσιοκρατούμενο ἄνθρωπο τῆς δύναμης, τῆς ἀκάθεκτης βιολογικῆς ὁρμῆς, ποὺ θὰ συντρίψῃ τὴν ἡθικὴν τῶν δούλων καὶ ὅλες τὶς «μεταφυσικὲς ψευδαισθήσεις».

Ὁ μελετητὴς τοῦ Νίτσε Γιάσπερς πιστοποιεῖ, ὅτι ὁ μεταφυσικὸς λόγος μὲ «ὑποκλοπές» συνεχῶς ἀναδιπλώνεται στὸν κόσμον του, γιὰ νὰ διατήρησῃ τὴν ἐπικράτειά του. Ὁ Γιάσπερς ἐμμένει στὴν ὑπαρξιακὴ ἀμεσότητα, δὲν προχωρεῖ στὴν σύνθεσιν τῆς ὑπαρξίας καὶ τῶν ἐννοιῶν καὶ παραμένει ὑπαρξιακὸς στὶς διαπιστώσεις του.

Θετικισμὸς καὶ «Κύκλος τῆς Βιέννης»

«Θετικισμός» τοῦ 19ου μ.Χ. αἰῶνα, ὁ Ὑλισμὸς ἀλλὰ καὶ ὁ εὐρύτερος Ἐμπειρισμὸς, παρ' ὅλες τὶς προσπάθειές τους, δὲν μπόρεσαν νὰ σταθοῦν ἐμπόδιο στὴν μεταφυσικὴ τῆς παντοδύναμης δράσης, δηλαδὴ στὸ ὅτι ὁ θεὸς ἔκανε τὰ πάντα ἀπὸ τὸ μηδέν, σὰν νὰ ὑπῆρξε αὐτὸ κατ' ἀρχὴν ὁ δημιουργός, σὰν νὰ ἐπρόκειτο γιὰ τὸ εἶναι. Τὸ μηδέν ἀτονεῖ, ὑπνωττεῖ, ὑποχωρεῖ μπροστὰ στὸ εἶναι, μὰ ἡ περαιτέρω ἔκφραση θυμίζει τὴν μυστικὴ-μυθικὴν Πλατωνικὴ Σκέψη. Ἡ ἀνυπαρξία τοῦ μηδενὸς θὰ ἐξωστράκιζε τὴν ἰουδαϊκὴ καὶ χριστιανικὴ θεωρία γιὰ τὴν δημιουργία τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸν θεὸ «Γιαχβέ» ἐκ τοῦ μηδενός. Τί εἶναι τὸ μηδέν;

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ὅρου «μηδέν» προκαλεῖ δυσκολίες, καθ' ὅσον δὲν προσεγγίζεται ἀπὸ τὶς λογικὰς ἀρχές, ποὺ διέπουν ὡς ἀφετηρία τὰ συγκεκριμένα αἰσθητὰ

Ὁ κύκλος τῆς

Βιέννης δηλώνει τὴν

ἐγγύτητά του μὲ τοὺς

Σοφιστὲς καὶ ὄχι μὲ

τοὺς Πλατωνικοὺς,

μὲ τοὺς Ἐπικούρειους

καὶ ὄχι μὲ τοὺς

Πυθαγόρειους.

μεγέθη. Τὰ διαφορὰ δόγματα, ποὺ δυστυχῶς κυριαρχοῦν καὶ στὶς ἐπιστῆμες καὶ εἰδικὰ στὶς μαθηματικὲς ἐξισώσεις τῆς Κβαντομηχανικῆς, γεμίζουν τὸν κενὸ χῶρον μὲ ἄπειρο ἀριθμὸ κβαντοτεμαχιδίων. Ἀφοῦ τὸ μηδέν εἶναι ἀντίστροφον τοῦ ἀπείρου, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ τὸ ἄπειρον, δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ καὶ τὸ μηδέν. Τὸ ἄπειρον, ὡς γνωστόν, εἶναι ἐφεύρεση τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγκεφάλου...

Τὸν χαρακτηρισμὸ ἄπειρον, ὃν (οὐσία) χρησιμοποιοῦσαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες (Ὅμηρος), γιὰ νὰ τονίσουν τὸ πολὺ μεγάλο καὶ κυρίως τὸ αἰώνιο, τὸ κυκλικό, τὸν ἀπροσδιόριστο μὲ τὴν λογικὴ Σύμπαντα Κόσμον. Ἡ αἰωνιότητα ἔχει ἀπείρως πολλὰ δευτερόλεπτα. Ὁ χρόνος ἐνέχει χωρικὴ καὶ αἰσθητικὴ συνέχεια καὶ μᾶς θυμίζει τὴν κινητὴ εἰκόνα τῆς αἰωνιότητος τοῦ Πλάτωνα, τὴν ἐντελέχεια τοῦ Ἀριστοτέλη, τὴν μονάδα τοῦ Λάμπνιτς, τὴ *natura naturata* τοῦ Σπινόζα, τὸ γίγνεσθαι τῶν Ἡρακλείτου καὶ Ἐγγελ, τὴν διάρκειαν τοῦ Μπέργκσον, τὸ *percipi* τοῦ Μπέρκλεϋ, τὴν προθετικότητα τοῦ Χάσερκ.ο.κ. Ἡ ἔννοια τῆς αἰωνιότητος ξεπερνᾷ τὴν διανοητικὴ ἱκανότητα τῆς Ἐπιστήμης. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, ποὺ δημιούργησε αὐτὴ τὴν ἔννοια τοῦ ἀπείρως μεγάλου.

Εἶναι γνωστό, πὼς ἀπὸ τὸν κύκλον τῆς Βιέννης προέρχεται ὁ λογικὸς θετικισμὸς ἢ ὁ λογικὸς ἐμπειρισμὸς, γνωστὸς καὶ ὡς Νεοθετικισμὸς. Ὁ Νεοθετικισμὸς δὲν ἀπορρίπτει μόνον τὴν μεταφυσικὴ, στηρίζει καὶ τὴν λογικὴν του στὰ δεδομένα τῆς

Σὲ τέτοιο κατάντημα εἶχε φτάσει ἡ Φιλοσοφία στὰ μεταχριστιανικὰ χρόνια, πὺν καταπιάνονταν μὲ μελέτες, γιὰ νὰ ἀποδείξουν, ἂν ἡ φαλάκρα εἶναι προτιμότερη ἢ τὰ μαλλιά. Ὁ Δίων ὁ Χρυσόστομος εἶχε γράψει μελέτη μὲ τὸν τίτλο «Κόμης Ἐγκώμιον» καὶ ὁ Νεοπλατωνικὸς ἐπίσκοπος Συνέσιος ὁ Κυρηναῖος τὸν ἀντέκρουσε μὲ τὴ μελέτη του «Φαλάκρας ἐγκώμιον». Στὴν εἰκόνα ὁ ἀπόλυτος ἐκφυλισμὸς: Ἀμαρτωλοὶ στὶς φωτιὲς τῆς Κόλασης (ἀγιογραφία 10' αἱ).

Ἐπιστήμης. Ὁ κύκλος τῆς Βιέννης (1962) στὴν διακήρυξή του δηλώνει τὴν ἐγγύτητά του μὲ τοὺς Σοφιστὲς καὶ ὄχι μὲ τοὺς Πλατωνικοὺς, μὲ τοὺς Ἐπικούρειους καὶ ὄχι μὲ τοὺς Πυθαγόρειους, αἰσθάνεται συγγένεια μὲ ὅσους συνηγοροῦν ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ κόσμου καὶ ἀναγνωρίζει πὼς δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσῃ τίς θέσεις ἐνὸς μυστικοῦ, θέσεις οἱ ὁποῖες δὲν ἐπιβεβαιώνονται ποτέ. Οἱ μεταφυσικὲς προτάσεις δὲν ἀποδεικνύονται, δὲν ἔχουν σχέση μὲ τὴν ἐμπειρία καὶ δὲν ἔχουν νόημα. Νόημα ἔχουν μόνο οἱ ἐμπειρικὲς προτάσεις καὶ εἰδικώτερα οἱ ἐμπειρικὲς ἀλήθειες, οἱ ὁποῖες καθίστανται ἐπιστημονικὲς.

Ἡ νεοθετικιστικὴ λογικὴ στὴν οὐσία ἀπέχει καὶ δὲν ἀπέχει ἀπὸ τὴν Ἀριστοτελι-

κή Λογική. Τὰ κλειδιά στὴν Λογικὴ τοῦ Ἀριστοτέλη, ὡς γνωστόν, εἶναι οἱ ἔννοιες, τὸ βάθος καὶ τὸ πλάτος τους, οἱ κρίσεις, τὰ εἶδη (κατὰ πόσον, κατὰ ποιόν, κατὰ τρόπο καὶ κατὰ ἀναφορά), καὶ οἱ συλλογισμοί, ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸν συσχετισμὸ δύο κρίσεων, οἱ ὁποῖες συνδέονται μεταξὺ τους μὲ τὸ μέσο ὄρο. Ἡ Ἀριστοτελικὴ Λογικὴ, ἡ ὁποία εἶναι πολὺπλοκὴ καὶ ἡ ὁποία συχνότατα προσάγει συμπέρασμα, τὸ ὁποῖο ἔχουμε ἐκ τῶν προτέρων, στηρίζεται, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν μαθηματικὴ λογική, στὶς ποιοτικὲς σχέσεις τῶν ἐννοιῶν.

Ἡ μαθηματικὴ λογικὴ κινεῖται μὲ βάση τὶς ποσοτικὲς σχέσεις, στηρίζεται σὲ λογικὲς ἀρχές, ἐνεργεῖ ὡς σκέψη, χρησιμοποιεῖ κατηγορίες καὶ ἔννοιες καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς προσφεύγει καὶ στὴν ποιότητα, χωρὶς τὴν ὁποία εἶναι ἀδιανόητες οἱ ποσοτικὲς σχέσεις. Αὐτὸ ποὺ διατυπώνεται ὁμως μὲ τὰ Μαθηματικά, δὲν μπορεῖ πάντοτε

Ἡ ἐπιστημονικὴ γνώση

ἐμβαθύνει στοὺς

νόμους κίνησης τῆς

ὑλῆς ἀνακαλύπτοντας

ὀλοένα καινούργιες

ιδιότητες καὶ δομές

τῆς. Πολλοὶ ὁμως

ἐπιστήμονες, ὁπαδοὶ

τῆς μεταφυσικῆς,

ἐφοδιάζουν σήμερα οἱ

ἴδιοι τὴν μεταφυσικὴν

μὲ ψευτοεπιστημονικὰ

ἐπιχειρήματα.

νὰ εἶναι λογικό. Εἶναι γνωστό, ὅτι ἡ αἴσθησις συνυπάρχει μὲ τὸ αἰσθητό, ποὺ ἐκφράζεται μὲ τὸ ἕκτατο (διασταλτικό) τῶν ἀντικειμένων, ἀπὸ τὸν μικρόκοσμο μέχρι τὸν μακρόκοσμο. Τὰ αἰσθητὰ ἀντικείμενα εἶναι μορφές, πεπερασμένα, τμήματα, ἀσυνεχῆ, χρονίζοντα. Ὅλες οἱ ιδιότητες αὐτές, ἀπειρες οὐσιαστικά, συνδέονται ἄρρηκτα μὲ τὸ διαστατὸ χαρακτῆρα τῶν αἰσθητῶν ἀντικειμένων.

Τὸ ἕκτατο ὡς χώρος εἶναι ὁλότητα, συνεχές, ἄτμητο, ὁμογενές κ.ο.κ. σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ διαστατό, τὸ ὁποῖο ἐκφράζεται μὲ τὶς ἕκτατες μὲν ἀλλὰ πεπερασμένες ὀντότητες τῶν διαστατῶν σωμάτων καὶ προϋποθέτει τὸ ἀσυνεχές, τὸ μεταβαλλόμενο, τὸ ἄτμητο, τὸ εἶδος, τὸ μέρος, τὸ πεπερασμένο τῶν αἰσθητῶν ἀντικειμένων. Χωρὶς τὸ διαστατό, τὸ διαιρετό, τὸ ἐγγχρονο κ.ο.κ. τῶν αἰσθητῶν μεγεθῶν, δὲν ὑπάρχει οὔτε θετικότητα οὔτε αἴσθησις οὔτε λογικὴ κρίσις. Συνεπῶς δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ νοήσουμε τὸ ἄτμητο χωρὶς τὸ τμητό, τὸ ἄχρονο χωρὶς τὸ ἐγγχρονο, τὸ ὅλο χωρὶς τὸ μέρος, τὸ ἀρνητικὸ

χωρὶς τὸ θετικό, τὸ ἕκτατο χωρὶς τὸ τακτικὸ κ.ο.κ. Ἡ ἀρνητικότητα αὐτὴ στηρίζει τὸν πανθεισμὸ (Ἡράκλειτος, Στωικοί, Σπινόζα, Ἑγκελ κ.ἄ.) σὲ ὅλες τὶς ἐκφάνσεις καὶ τὴν Διαλεκτικὴν, τὴν ὁποία διετύπωσε ὁ Ἡράκλειτος.

Ἡ θετικότητα τῆς παραπάνω θέσης παρασύρει καὶ ὑποτάσσει κάθε ἄλλη λογικὴ, ἀπὸ τὴν Ἀριστοτελικὴν μέχρι τὴν συμβολικὴν τοῦ τελευταίου αἰῶνα καὶ τὴν λογικὴ Μόργκενστερν τῶν ἡμερῶν μας («τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι, ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι»!).

Ἡ ἐκπληκτικὴ ἀνακάλυψη τῆς μαθηματικῆς ὑποθετικότητας τῆς ἁρμονίας τῆς μουσικῆς στὴν Πυθαγόρεια Σχολή, κατὰ τὴν μελέτη τῶν ταλαντώσεων τῆς χορδῆς, ἕως τὶς κυματικὲς ἐξισώσεις τοῦ Σρόντινγκερ, ποὺ δὲν περιγράφουν τὸ μοντέλλο τοῦ ἀτόμου τῆς ὑλῆς, ἀλλὰ εἶναι ἡ ἐπακριβὴς παράστασις τοῦ ἀτόμου,

ὅπου τὸ μοντέλλο τοῦ ἀτόμου μόνο μιὰ μὴ ἀκριβὴ καὶ κατὰ προσέγγιση παρά-
σταση τοῦ ἀτόμου δίνει, ἀποτελοῦν ἐρευνητικὰ ἀποτελέσματα τῶν Φυσικῶν
Ἐπιστῆμων, πάνω στὰ ὁποῖα στηρίζεται ἡ τεχνικὴ. Ἡ ἐξίσωση αὐτὴ δίνει τὶς
πιθανότητες, ποὺ προκύπτει ἀπὸ τὴν παρατηρητικότητα. Ἐὰν παρατηρηθῇ μία
κβαντικὴ ὑπερθέση, γίνεται τυχαῖα ἡ μία ἢ ἡ ἄλλη δυνατότητα, ὅπου ἡ πιθανό-
τητα εἶναι δεδομένη μὲ τὴν κυματικὴ ἐξίσωση. Τὰ μέσα αὐτῆς τῆς ἔρευνας εἶναι
τὰ Μαθηματικά.

Ἡ ἐπιστημονικὴ γνώση ἐμβαθύνει στοὺς νόμους κίνησης τῆς ὕλης ἀνακαλύπτον-
τας ὁλοένα καινούργιες ιδιότητες καὶ δομές της. Πολλοὶ ὅμως ἐπιστήμονες, ὁπαδοὶ
τῆς μεταφυσικῆς, ἐφοδιάζουν σήμερα οἱ ἴδιοι τὴν μεταφυσικὴ μὲ ψευτοεπιστημονι-
κὰ ἐπιχειρήματα. Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Σχολῆς τῆς Κοπεγχάγης (Μπόρ, Χάινμπεργκ,
Νιούμαν, Τζόρνταν, Σρέντινγκερ κ.ἄ. διακήρυξαν
τὴν παραίτησή τους ἀπὸ τὴν αἰτιατὴ ἐρμηνεία τῶν
φαινομένων τοῦ Ἀριστοτέλη, ἀνοίγοντας –ἀνεξάρ-
τητα ἀπὸ τὶς προθέσεις– τὸν δρόμο γιὰ μεταφυσικὰ
συμπεράσματα, κατὰ τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπαγορευτικὸς
ὁ προσδιορισμὸς συζευγμένων μεγεθῶν, ὅπως ἡ ὁρ-
μή-θέση, ἐνέργεια-χρόνος, γιὰ τὰ κβαντοτεμαχίδια.
Προσπαθοῦν νὰ συνδέσουν τὴν ὑπαρξὴ τοῦ ἀντικείμε-
νου ἀδιάρρηκτα μὲ τὸ ὑποκείμενο. Μὲ ἀπλᾶ λόγια: τὸ
ἀντικείμενο (ἡ Φύσις) δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ χωρὶς τὸ
ὑποκείμενο (τὸν Γιαχβέ). Ἐδῶ γίνεται μιὰ κατάφωρη
παραβίαση τῶν νομῶν τῆς Λογικῆς, ἡ ὑποκατάσταση
μῆς θέσης μὲ μίαν ἄλλη. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι,
ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι (Μόργκενστερν).

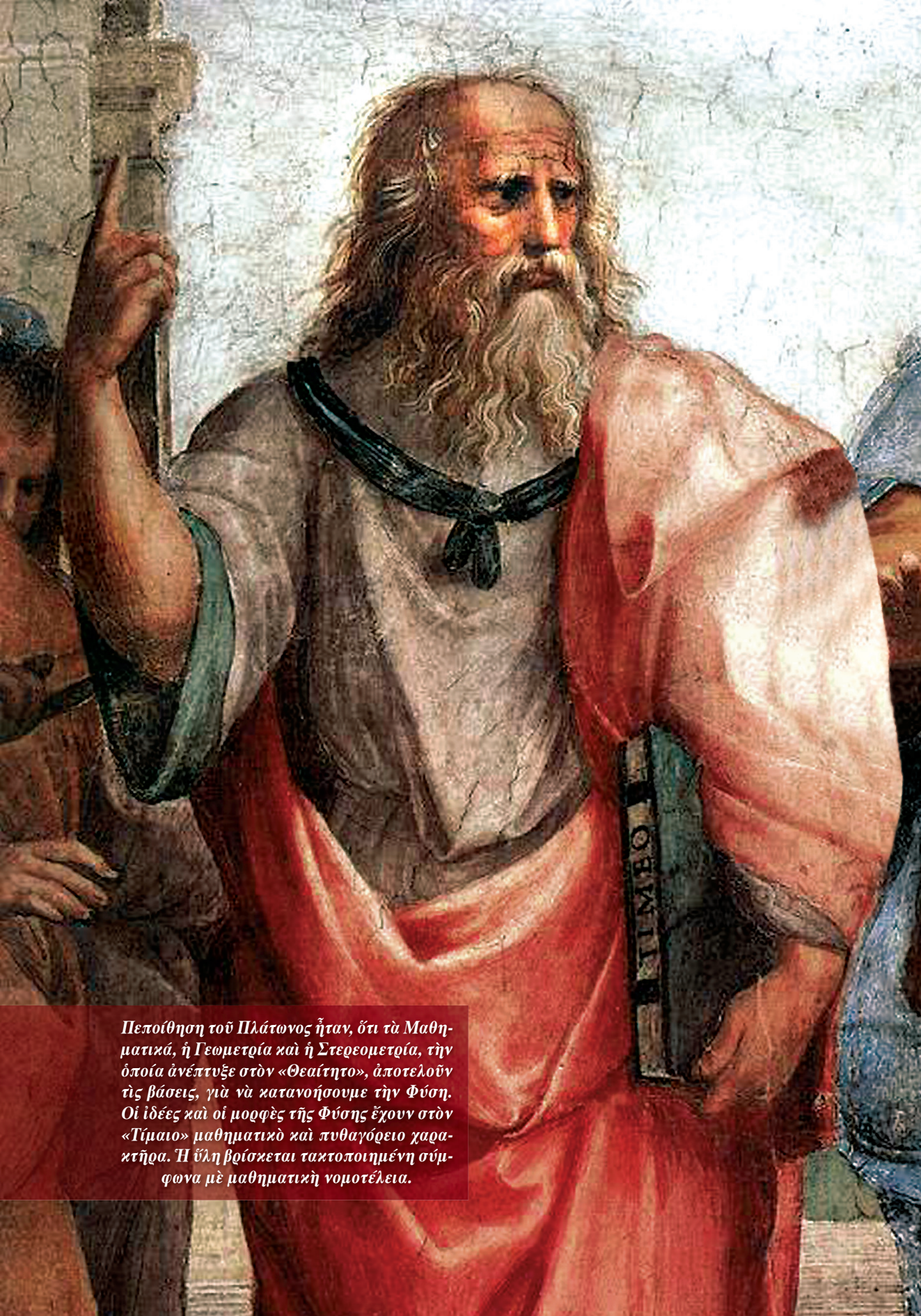
*Ὁ Σύμπας Κόσμος μας
ἀνάγεται στὰ ἄτομα καὶ
στὰ κβαντοτεμαχίδια,
καὶ οἱ ἀλήθειες, οἱ
ὁποῖες ὑποκρύπτονται σὲ
αὐτά, εἶναι ἀπρόσμενες
καὶ ἐπαναστατικὲς
σὲ σύγκριση μὲ τὶς
ψευτοαλήθειες τῆς
μεταφυσικῆς.*

* * *

Φυσικὴ δὲν ἀνακάλυψε μόνο ἓνα πλῆθος κβαντοτεμαχιδίων, κυρίως
κατὰ τὴν διάρκεια πειραμάτων στοὺς ἐπιταχυντῆρες τεμαχιδίων
(Tevatron) στὸ Ἰλλινόις τῶν Η.Π.Α., ὅπου τὰ πρωτόνια καὶ ἀντι-
πρωτόνια ἐπιταχύνονται ἕως 1 TeV (1000 GeV), ἀνακάλυψε ἀπὸ τὸν
Ἰούλιο τοῦ 2008 ἀκόμη περισσότερα στὶς ἐγκαταστάσεις CERN τῆς
Ἑλβετίας, ὅπου τὰ τεμαχίδια ἐπιταχύνονται μὲ 7 φορές μεγαλύτερη ἐνέργεια ἀπ’
ὅ,τι στοὺς ἐπιταχυντῆρες τῶν Η.Π.Α. Ὁ Σύμπας Κόσμος μας ἀνάγεται στὰ ἄτομα
καὶ στὰ κβαντοτεμαχίδια, καὶ οἱ ἀλήθειες, οἱ ὁποῖες ὑποκρύπτονται σὲ αὐτά, εἶναι
ἀπρόσμενες καὶ ἐπαναστατικὲς σὲ σύγκριση μὲ τὶς ψευτοαλήθειες τῆς μεταφυσικῆς.
Ὁ Σύμπας Κόσμος εἶναι ἔτσι ὅπως εἶναι, διότι ἡ ὕλη καὶ κατ’ ἐπέκταση τὰ στοιχει-
ώδη τεμαχιδία της ἔχουν αὐτὲς τὶς ιδιότητες ποὺ ἔχουν καὶ τὶς συμπληρωματικὲς,
ποὺ σύντομα θὰ ἐντοπισθοῦν, καὶ ὅχι διότι ἔτσι τὸν δημιουργοῦσε ὁ Γιαχβέ.

Δρ Γεώργιος Θ. Χατζηθεοδώρου
Ἱερωγῆς Πολυτεχνείου Ἀχαεῶν

Πεποίθηση τοῦ Πλάτωνος ἦταν, ὅτι τὰ Μαθηματικά, ἡ Γεωμετρία καὶ ἡ Στερεομετρία, τὴν ὁποία ἀνέπτυξε στὸν «Θεαίτητο», ἀποτελοῦν τὶς βάσεις, γιὰ νὰ κατανοήσουμε τὴν Φύση. Οἱ ιδέες καὶ οἱ μορφές τῆς Φύσης ἔχουν στὸν «Τίμαιο» μαθηματικὸ καὶ πυθαγόρειο χαρακτήρα. Ἡ ὕλη βρίσκεται τακτοποιημένη σύμφωνα μὲ μαθηματικὴ νομοτέλεια.

ΟΤΑΝ Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΑΠΟΚΟΠΗΚΕ ΑΠΟ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ...

**Πώς ο άδογματίστος στοχασμός
κατάντησε φλύαρη μεταφυσική
κι άνοιξε τὸ δρόμο στὸ Χριστιανισμό**

Ἰ φυσικοὶ Φιλόσοφοι θεωροῦσαν ὡς ἐπιστέγασμα τῶν ἐπινοήσεων, τῶν θεωριῶν καὶ τῶν παρατηρήσεων τους τὴ διατύπωση φιλοσοφικῶν δοξασιῶν γιὰ γενικώτερη ἐρμηνεία καὶ κατανόηση τοῦ Κόσμου. Οἱ βάσεις ὅμως, ὅπου στηρίζονταν γιὰ τὴ διατύπωσή τους, ἦταν οἱ ἔρευνες ἐπὶ τῶν φυσικῶν φαινομένων, γιὰ τὶς ὁποῖες ἀπαραίτητη προϋπόθεση ἦταν ἡ ἄριστη γνώση τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῶν ἄλλων Θετικῶν Ἐπιστημῶν. Ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ Φυσικοὶ φιλόσοφοι ἐξ ἄλλου ἦταν πρωτίστως πανεπιστήμονες.

Οἱ Φιλοσοφικὲς Σχολὲς ἀπὸ τὸν γ' αἰ. π.Χ. κι ἔπειτα ὅμως μὲ δεδομένες τὶς νέες πολιτικο-οἰκονομικο-κοινωνικὲς συνθήκες, ποὺ διαμορφώνονταν, ἐπιχείρησαν κυρίως νὰ ἐπιλύσουν προβλήματα τοῦ κοινωνικοῦ βίου ἐξοβελίζοντας τὰ Μαθηματικά, τὰ ὁποῖα θεωροῦσαν ἄχρηστα. Ἀποκόπηκαν ὅμως ἔτσι ἀπὸ τὴν κατανόηση τῆς Φύσης, ὅποτε ἄρχισαν νὰ εἰσάγουν σταδιακὰ στὶς θεωρίες τους στοιχεῖα μεταφυσικῆς.

Ἡ Φιλοσοφία ἄρχισε νὰ ἐκφυλίζεται κι οἱ -πλέον κατ' ὄνομα- φιλόσοφοι ἀναλώνονταν σὲ φλυαρίες, ἐνῶ στὸ τέλος κατέληξαν νὰ ἀσχολοῦνται μὲ τὸ μυστικισμὸ κι ἔτσι ἄνοιξαν διάπλατο τὸ δρόμο γιὰ τὸν τέλειο ἐκφυλισμὸ τῆς μὲ τὴν τελικὴ ἐπικράτηση τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅποτε ἡ «Φιλοσοφία» κατάντησε θεραπαινίδα τῆς Θεοκρατίας.

Ἀπόδειξη: Ἡ ἔκρηξη στὴ σκέψη

μεγάλῃ στροφῇ στὴν ἐξέλιξη τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ποὺ ἔδωσε περιεχόμενο στὴν ἔννοια τοῦ ὅρου Ἐπιστήμη, ὀφείλεται στὴν ἐπινόηση τῆς ἀπόδειξης στὰ Μαθηματικά, ποὺ ἀποδίδεται στὸ Θαλῆ τὸν Μιλήσιο (βλ. «Ἀπόδειξη. Ἡ ἔκρηξη στὴ σκέψη. Ἀπὸ τὸν Θαλῆ στὸν Εὐκλείδη», «Δ», τ. 313). Ἡ ἐπινόηση τῆς ἀπόδειξης δὲν ἀποτελεῖ μόνο τὴν βάση, ἐπὶ τῆς ὁποίας θεμελιώθηκε ἡ ἵδρυση τῆς Μαθηματικῆς Ἐπιστήμης. Ἀποτελεῖ μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες ἀνακαλύψεις τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, ποὺ ἐξασφάλισε τὴ σιγουριά τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖο καταλάβαινε τὴν φυσικὴ καὶ

κοινωνική πραγματικότητα, και τὸν ἀπάλλαξε ἀπὸ τὶς φαντασιώσεις τῆς μεταφυσικῆς καὶ τὶς πλάνες τῆς δεισιδαιμονίας, ἔγινε δυνατὴ ἡ γέννηση τῆς ἀξιόπιστης γνώσης, καὶ ἀπὸ τότε ἄρχισε ἡ δημιουργία τῶν Ἐπιστημῶν ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες μὲ τὴ σημερινὴ ἔννοια τοῦ ὅρου Ἐπιστήμη.

Ἔνας ἐγκέφαλος, ποὺ ἔχει μάθει νὰ σκέφτεται μαθηματικὰ καὶ νὰ ἐπιζητᾷ ἀπόδειξη γιὰ κάθε μαθηματικὴ ἢ μὴ πρόταση δὲν μπορεῖ ποτὲ νὰ δεχθῇ γιὰ παράδειγμα, πὼς ἓνας ἄνδρας μὲ φτερὰ κατέβηκε ἀπὸ τὸν οὐρανό, ἔδωσε ἓνα κρῖνο σὲ μία Ἑβραιοπούλα, γιὰ νὰ μείνῃ ἐγκυος, ποὺ ὕστερα γέννησε ἓνα γυιό, διατηρῶντας ὅμως τὴν παρθενιά της, ὁ ὁποῖος γυιὸς εἶναι καὶ γυιὸς ἐνὸς θεοῦ, ποὺ ζῇ μαζὶ μὲ ἓνα περιστέρι στὸν οὐρανὸ κι ἔχει δημιουργήσει τοὺς ἀνθρώπους, τὰ ζῶα, τὸ Ἡλιακὸ Σύστημα, τοὺς ἀπειρους γαλαξίες κι ὅλο τὸ Σύμπαν.

Μηδεὶς ἀγεωμέτρητος εἰσίστω

Πλάτων ὡς φιλόσοφος πρέσβευε, ὅτι, γιὰ νὰ γίνῃ κάποιος φιλόσοφος ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ Μαθηματικά. Στὸ ὑπέρθυρο τῆς Ἀκαδημίας του ὑπῆρχε ἡ ἐπιγραφή: «Μηδεὶς ἀγεωμέτρητος εἰσίστω μου τὴν στέγην», δηλαδή δὲν ἐπιτρεπόταν νὰ φοιτήσῃ κανεὶς στὴν Ἀκαδημία, ἐὰν δὲν γνώριζε Γεωμετρία, τουτέστιν Μαθηματικά.

Ὅταν κάποιος νέος ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμία νὰ παρακολουθήσῃ μαθήματα στὴν Ἀκαδημία, ὁ Ξενοκράτης, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε μετὰ τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Σπενύσιππο διευθυντὴς τῆς Ἀκαδημίας, τὸν ρώτησε, ἐὰν γνωρίζῃ Γεωμετρία. Στὴν ἀρνητικὴ ἀπάντηση τοῦ εἶπε: «Πορεῦ-
ου λαβὰς γὰρ οὐκ ἔχεις φιλοσοφίας», δηλαδή πῆγαινε, δὲν ἔχεις τὴν ἀπαιτούμενη προπαίδεια, γιὰ νὰ μάθῃς Φιλοσοφία (Διογ. Λαερτ., IV, 10).

Ὁ Πλάτων ὡς
φιλόσοφος
πρέσβευε, ὅτι γιὰ
νὰ γίνῃ κάποιος
φιλόσοφος
ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ
Μαθηματικά.

Ὁ Θέων ὁ Σμυρναῖος, συγγραφέας τοῦ β' αἰ. μ.Χ., στὴν εἰσαγωγὴ πραγματείας του ἐρμηνευτικῆς τῶν πλατωνικῶν διαλόγων λέει, ὅτι δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ κατανοήσῃ κανεὶς καλὰ τοὺς διαλόγους τοῦ Πλάτωνος, ἐὰν δὲν ἔχῃ λάβει ἰδιαιτέρη μαθηματικὴ προπαίδεια. («Περὶ τῶν κατὰ τὸ μαθηματικὸν χρησίμων εἰς τὴν Πλάτωνος ἀνάγνωσιν».)

Ἄν καὶ δὲν εἶναι γνωστὸς σὰν μαθηματικὸς ὁ Πλάτων, τοῦ ἀποδίδονται πολλὲς μαθηματικὲς ἀνακαλύψεις. Μεταξὺ αὐτῶν ἀναφέρεται ἡ λύση τοῦ Δηλίου Προβλήματος (διπλασιασμοῦ τοῦ κύβου) καὶ ἡ εὕρεση τριάδων ἀκεραίων ἀριθμῶν, ποὺ ἐπαληθεύουν τὸ Πυθαγόρειο Θεώρημα. Ἐπειδὴ στὴν Ἀκαδημία τοῦ Πλάτωνος καλλιιεργοῦνταν πολὺ τὰ Μαθηματικά ὡς μέσο ἀγωγῆς στὴν Φιλοσοφία, ἡ κατασκευὴ τῶν πέντε κανονικῶν πολυέδρων, δηλαδή τοῦ τετραέδρου, τοῦ κύβου, τοῦ ὀκταέδρου, τοῦ δωδεκαέδρου καὶ τοῦ εἰκοσαέδρου, ἀποδίδονται ἀπὸ πολλοὺς μεταγενέστερους συγγραφεῖς στὸν Πλάτωνα. Ὡνομάζονταν δὲ τὰ πολυέδρα αὐτὰ Πλατωνικὰ Σχήματα.

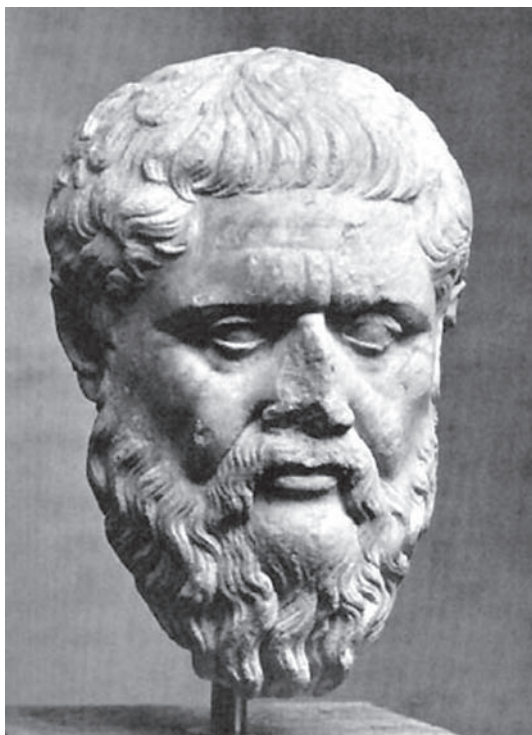
Μεταγενέστεροι συγγραφεῖς ἀποδίδουν μεγάλες μαθηματικὲς ἀνακαλύψεις στὸν μαθηματικὸ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος, τὸν Θεαίτητο. Σῶζεται τὸ ἐξῆς σχόλιο

τοῦ Ἀραβα μαθηματικοῦ Ἀμποὺ Ὀτμὰν (1^η αἰ. μ.Χ.) στὴν Ἀραβική Γλῶσσα ἐπὶ τοῦ Χ' «Βιβλίου τῶν Στοιχείων» τοῦ Εὐκλείδη: «Ὁ σκοπὸς τοῦ Χ' «Βιβλίου τῶν Στοιχείων» εἶναι ἡ ἔρευνα τῶν συμμετρικῶν καὶ ἀσυμμετρικῶν. Ἡ θεωρία αὐτὴ ἔχει τὴν ἀρχὴν τὴν στὴ Σχολὴ τοῦ Πυθαγόρα καὶ ἀναπτύχθηκε σπουδαῖα ἀπὸ τὸν Θεαίτητο τὸν Ἀθηναῖο, ὁ ὁποῖος ἐπέδειξε στὸν κλάδο αὐτό, ὅπως καὶ σὲ ἄλλους κλάδους τῶν Μαθηματικῶν, τέτοια ὀξύνοια, ὥστε δίκαια νὰ προκαλῇ τὸ θαυμασμό. Ἐξ ἄλλου αὐτὸς ὑπῆρξε ἐξόχως προικισμένη διάνοια καὶ ἀφωσιώθηκε μὲ εὐγενῆ ζήλο στὴν ἔρευνα τῆς ἀληθείας, ποὺ περιέχεται σὺς ἐπιστήμες, ὅπως αὐτὸ ἐπιμαρτυρεῖται ἀπὸ τὸν ὁμώνυμο διάλογο τοῦ Πλάτωνος.»

Ἐπειδὴ ὁ Πλάτων ἤθελε πάντοτε σαφεῖ καὶ ἀκριβῆ ὀρισμὸ γιὰ κάθε ἔννοια, εἰσήγαγε στὴ σπουδὴ τῶν Μαθηματικῶν τὴν ἀκρίβεια τῶν μαθηματικῶν ὀρισμῶν καὶ τῶν μαθηματικῶν προτάσεων, πράγμα τὸ ὁποῖο θεωρεῖται μεγάλη συμβολὴ στὴν ἔρευνα καὶ τὴν πρόοδο τῆς Μαθηματικῆς Ἐπιστήμης.

Ὁ Πρόκλος, στὰ σχόλιά του ἐπὶ τοῦ πρώτου βιβλίου τῶν «Στοιχείων» τοῦ Εὐκλείδη, ἀναφέροντας τοὺς σπουδαιότερους μαθηματικούς ἀπὸ τὸν Θαλῆ, γράφει τὰ ἀκόλουθα γιὰ τὸν Πλάτωνα: «Ὁ Πλάτων δὲ ἐλθὼν μετ' αὐτοὺς συνέβαλε στὴ μέγιστη ἀνάπτυξη καὶ τῶν ἄλλων μαθημάτων καὶ τῆς Γεωμετρίας, ἔνεκα τῶν ἐρευνῶν σὲ αὐτά, ὅπως εἶναι φανερὸ καὶ ἀπὸ τὶς μαθηματικὲς προτάσεις, τὶς ὁποῖες ἔχει κατασπεῖρει στὰ συγγράμματά του, εἰς τὰ ὁποῖα παντοῦ διεγείρει διὰ τῶν Μαθηματικῶν τὴν ἐφεση στὴν φιλοσοφικὴ θεώρηση.»

Τὸ ὅτι τὰ Μαθηματικά εἶναι μέσο πρὸς εἰσαγωγὴν στὴν Φιλοσοφία, τῆς ὁποίας εἶναι μάλιστα προπαιδεῖα, φαίνεται σὲ πολλοὺς Πλατωνικοὺς διαλόγους. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρεται ὁ διάλογος «Μένων» μετὰξὺ τοῦ Σωκράτη καὶ τοῦ Θεσσαλοῦ στρατηγοῦ Μένωνος, ποὺ λαμβάνει χώρα στὴν ἀμμιώδη ἀκτὴ τοῦ Ἰλισσοῦ παρὰ τὸ Στάδιο, στὴν ὁποία ὁ Σωκράτης χαράσσει μὲ τὴ ράβδο του γεωμετρικὰ σχή-

Τὸ ὅτι ὁ Πλάτων πίστευε βαθύτατα, ὅτι, γὰρ νὰ ἀσχοληθῇ κάποιος μὲ τὴν Φιλοσοφία, πρέπει νὰ γνωρίξῃ Μαθηματικά, φαίνεται ἐκ τοῦ ὅτι στοὺς περισσότερους διαλόγους του ἔχει μνημονεύσει πολλὰς μαθηματικὰς προτάσεις.

ματα. Πεποίθηση του Πλάτωνος ήταν, ότι τα Μαθηματικά, που ανέπτυξε στον «Θεαίτητο», αποτελούν τις βάσεις, για να κατανοήσουμε την Φύση. Οι ιδέες και οι μορφές της Φύσης έχουν στον «Τίμαιο» μαθηματικό και πυθαγόρειο χαρακτήρα. Η ύλη βρίσκεται τακτοποιημένη σύμφωνα με μαθηματική νομοτέλεια.

Όπου αναπτύσσονται τα Μαθηματικά όπισθοχωρεί ή Θεοκρατία

ὁ δέος, που προξενούσε στους αρχαίους λαούς ένα έντονο φυσικό φαινόμενο, όπως π.χ. η εξαφάνιση του ήλιακού φωτός κατά την έκλειψη του Ήλιου, τους έκανε να πιστεύουν, ότι ο κόσμος κυβερνάται από θεϊκές δυνάμεις και κάθε τι, που συνέβαινε, ωφειλόταν σε άμεση βούλησή τους. Τυχαία περιστατικά και η ανάγκη ικανοποίησης πρωταρχικών αναγκών ωδήγησαν σε στοιχειώδεις ανακαλύψεις, που είχαν άμεση σχέση με την πρακτική μονάχα ζωή. Οι όποιεςδήποτε γνώσεις τους βρίσκονταν σε άμεσο συσχετισμό με τις θρησκευτικές τους προκαταλήψεις και δοξασίες. Τις θεοκρατικές αυτές αντιλήψεις γκρέμισαν οι Έλληνες Φυσικοί φιλόσοφοι, που στάθηκαν πρωτοπόροι στην Ιστορία, όχι μόνο της αρχαίας Ελλάδας, αλλά όλόκληρης της ανθρωπότητας. Τράβηξαν με όρμη έμπρός, γκρεμίζοντας ιεροκρατούμενα κάστρα, μέσα στα όποια κλειδώνεται και μουχλιάζει η ανθρώπινη σκέψη, κι έθεσαν τις βάσεις των θεωριών περί Κοσμογονίας, τις όποιες ακολουθεί και καλλιεργεί η σύγχρονη Έπιστήμη.

*Πρώτος ὁ Θαλῆς
ὁ Μιλήσιος ἔθεσε
τις βάσεις τῆς
σύγχρονης Ἐπιστήμης
μακριὰ ἀπὸ κάθε
θρησκευτικὴ ἐπιρροή.*

Η Φιλοσοφία ξεκίνησε στην Ίωνία τὸν στ' αἰ. π.Χ.. Πρώτος ὁ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος απομακρύνθηκε τελείως ἀπὸ τις θρησκευτικές παραδόσεις στην προσπάθειά του νὰ ἐρμηνεύσει τὰ πράγματα τοῦ Κόσμου. Αφορμώμενος ἀπὸ τὴ σκέψη, ὅτι μὲ τὴν παρατήρηση καὶ τὴν ἔρευνα τῶν φυσικῶν φαινομένων θὰ εἶναι δυνατόν νὰ δοθῇ ἀπάντηση στὸ κοσμογονικὸ πρόβλημα, ποὺ ἀπασχολεῖ τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα, χάραξε νέους δρόμους γιὰ τὴν θεώρηση τῶν πραγμάτων τοῦ Κόσμου κι ἔθεσε ἔτσι τις βάσεις τῆς σύγχρονης Ἐπιστήμης μακριὰ ἀπὸ κάθε θρησκευτικὴ ἐπιρροή. Ἀπὸ τότε ὁ στοχασμός, ἀπολυτρωμένος ἀπὸ τὴ θρησκευτικο-θεοκρατικὴ ἀντίληψη τῆς δημιουργίας τοῦ Κόσμου, ἀναζήτησε νὰ βρῇ μίαν ἄλλη ἐρμηνεία, μιὰ διαφορετικὴ ἀπάντηση, μὲ ὀρθολογισμό καὶ συστηματικότητα.

Ὁ Θαλῆς δίδασκει, ὅτι ἡ έκλειψη Ἁλίου προέρχεται ἀπὸ τὴν εἴσοδο τῆς Γῆς στὴ σκιά, τὴν ὁποία ῥίπτει ἡ Σελήνη φωτιζόμενη ἀπὸ τὸν Ἥλιο. Τὸ 585 π.Χ. εἶχε προβλέψει μῆνες πρὶν μὲ ἀκρίβεια μίαν έκλειψη Ἁλίου. Ἐπιτυχὴς πρόβλεψη μιᾶς έκλειψης ὅμως προϋποθέτει ἄριστη γνώση τοῦ Ἡλιοκεντρικοῦ Συστήματος, τῶν ἀποστάσεων Γῆς-Ἁλίου, Γῆς-Σελήνης, τῶν τροχιῶν τους, τῶν ταχυτήτων τους κ.λπ., προηγμένων δηλαδὴ ἐπιστημονικῶν γνώσεων, οἱ ὁποῖες ὅπωςδήποτε προϋ-

**Ὁ Θαλῆς ὁ Μιλήσιος δὲν
ξεχώριζε τὴν Φιλοσοφία
ἀπὸ τὰ Μαθηματικὰ καὶ
τὶς ἄλλες Ἐπιστῆμες.**

ποθέτουν ἀνεπτυγμένα Μαθηματικά.

Χωρὶς Μαθηματικὰ ὁ ἄνθρωπος θεοποιεῖ τὸ δέος καὶ τὸν φόβο, ποὺ τοῦ προξενοῦν τὰ διάφορα φυσικὰ φαινόμενα, ὅποτε ἀναπτύσσεται ἡ θεοκρατία. Μὲ τὴν βοήθεια τῶν Μαθηματικῶν ὅμως μπορεῖ νὰ ἀντιληφθῇ, ὅτι δὲν ὑπάρχει κανένας θεὸς (εἴτε Δίας λέγεται εἴτε Ἀπόλλων εἴτε Γιαχβὲ κ.τ.λ), ποὺ τοῦ κρύβει τὸν ἥλιο, ἀλλὰ ὅτι πρόκειται γιὰ ἓνα ἀπλὸ φυσικὸ φαινόμενο. Ἀπελευθερωμένος ἔτσι ἀπὸ τὰ θεοκρατικὰ δεσμὰ μπορεῖ νὰ ἀναπτύξῃ τὶς Ἐπιστῆμες καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τὰ ἀγαθὰ τοῦ Πολιτισμοῦ.

Οἱ ἄθεοι Φυσικοὶ φιλόσοφοι

Ἀναξίμανδρος, ποὺ διαδέχθηκε τὸ Θαλῆ στὴ διεύθυνση τῆς Σχολῆς τῆς Μιλήτου, ἔγραψε πραγματεία «Περὶ Φύσεως», ὅπου εἰσήγαγε στὴν Φιλοσοφία τὴν ἔννοια τοῦ Ἀπείρου. Αὐτὸ ἀποτελοῦσε ἓνα τεράστιο βῆμα τοῦ νοῦ ἀπὸ τὸν αἰσθητὸ κόσμο πρὸς τὸν κόσμο τοῦ πνεύματος. Δίδασκε, ὅτι μοῖρα κάθε ὄντος εἶναι ἡ ἐπιστροφή στοὺς κόλπους τοῦ Ἀπείρου μὲ τὸν κύκλο γένεση - φθορά. «Ὁ Ἀναξίμανδρος ὁ Μιλήσιος λέγει, ὅτι ἀρχικὴ οὐσία τῶν ὄντων εἶναι τὸ ἄπειρο· διότι ἀπὸ αὐτὸ γίνονται ὅλα τὰ πράγματα καὶ εἰς αὐτὸ καταλήγουν φθειρόμενα. Δι' αὐτὸ γίνονται πολλοὶ κόσμοι καὶ πάλιν φθείρονται εἰς ἐκεῖνο ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔγιναν.» («Περὶ τῶν ἀρεσκόντων τοῖς φιλοσόφοις», πραγματεία τοῦ Πλουτάρχου, ἡ ὁποία ἀπὸ μερικὸν ἀποδίδεται στὸν ἐξ Ἀντιοχείας Ἑλληνα συγγραφέα Ἀέτιο.)

Δίδασκε ἐπίσης, ὅτι στὸν κόσμο ὑπάρχει ἀνακύκλωση σὲ ὠρισμένους χρόνους τῆς γένεσης καὶ τῆς φθορᾶς ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ ἀφθαρτὴ οὐσία, ἡ ὁποία χάρεῖ στὴν κίνηση μετασχηματίζεται σὲ διάφορα πράγματα. Ἡ φθορὰ τῶν πραγμάτων εἶναι

*Σὲ κοινωνίες, ὅπου
ἔχει ἀναπτυχθῇ
σὲ τέτοιο βαθμὸν
ἡ Ἐπιστήμη καὶ
ἡ Φιλοσοφία,
εἶναι ἀδύνατον
νὰ ἐπιβληθοῦν
ἐξουσιαστικὰ
δόγματα, βασισμένα
σὲ ἐπαγγελίες γιὰ
ἀναστάσεις καὶ
δεύτερες αἰώνες
ζωῆς... στὸν οὐρανό.*

ἄπλως μετασχηματισμός τους χωρὶς ἀπώλεια τῆς ἀρχικῆς οὐσίας. Διαβάζοντας τὶς θεωρίες αὐτὲς τοῦ Ἀναξίμανδρου, νομίζεις ὅτι διαβάζεις σύγχρονο βιβλίο Φυσικῆς καὶ Χημείας, ὅπου γίνεται μνεῖα τοῦ ἀξιώματος τῆς ἀφθαρσίας τῆς ὕλης καὶ τῆς ἐνέργειας καὶ τῆς μετατροπῆς τῆς ἐνέργειας σὲ ὕλη καὶ τὸ ἀντίστροφο. Σὲ κοινωνίες, ὅπου ἔχει ἀναπτυχθῇ σὲ τέτοιο βαθμὶ ἡ Ἐπιστῆμη καὶ ἡ Φιλοσοφία, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιβληθοῦν ἐξουσιαστικὰ δόγματα, βασισμένα σὲ ἐπαγγελίες γιὰ ἀναστάσεις καὶ δεύτερες αἰώνιες ζωές... στὸν οὐρανό.

Κατάπληξη προξενεῖ στοὺς σύγχρονους ἡ θεωρία τοῦ Ἀναξίμανδρου, ὅτι τὸ Πᾶν ἦταν πρῶτα διάπυρο καὶ ἐνιαῖο, καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἀποκρίθηκαν (διαχωρίστηκαν) οἱ ἄλλοι κόσμοι. Ἡ σημερινὴ Ἐπιστῆμη δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ προσθέσῃ τίποτε περισσό-τερο στὴ θεωρία αὐτή. Δίδασκε ἐπίσης ὁ Ἀναξίμανδρος, ὅτι οἱ πρῶτοι ὀργανισμοὶ γεννήθηκαν μέσα στὸ ὑγρὸ στοιχεῖο, τὴν ἰδέα τῆς προσαρμογῆς στὸ περιβάλλον καὶ τὴν προέλευση τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὰ ψάρια (Πλουτάρχου «Στρωματεῖς» 2, Dox. 579). Οἱ θεωρίες του αὐτὲς ἐνέπνευσαν τὸ Δαρβίνο καὶ τοὺς μεταγενέστερους

*Μέσα ἀπὸ τὰ
Μαθηματικά καὶ
τὶς Ἐπιστῆμες
γεννίεται ὁ
φιλοσοφικὸς
στοχασμός.*

βιολόγους, ὅταν διατύπωναν παρόμοιες θεωρίες γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῶν εἰδῶν.

Τὴ διαρκῆ ἐξέλιξη καὶ μεταβολὴ τῶν πραγμάτων δίδασκαν κι ἄλλοι φιλόσοφοι, ὅπως κυρίως ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Ἡράκλειτος (βλ.: «Ὁ λόγος βρίσκεται μέσα στὸ Σύμπαν», «Δ», τ. 297, «Ἐκκλησία ἐναντίον Δαρβίνου. Οἱ διαχρονικοὶ διωγμοὶ τῆς ἐξέλιξης», «Δ», τ. 299, «Ἡ θεωρία τῆς ἐξέλιξης στὴν φιλοσοφία τοῦ Ἐμπεδοκλῆ», «Δ», τ. 301, «Δημιουργισμὸς καὶ «εὐφυὴς σχεδιασμὸς», «Δ», τ. 313 κ.ἄ.).

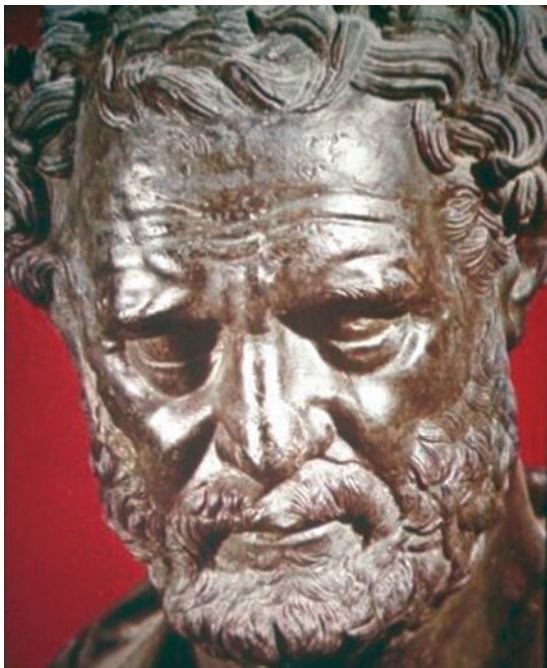
Οἱ ἀπὸ τοῦ Θαλῆ μέχρι τοῦ Σωκράτη φιλόσοφοι [ἄθεοι, ἀπελευθερωμένοι ἀπὸ τὰ θεοκρατικὰ πνευματικὰ δεσμὰ (θεῖο=Φύση)], ἀκολουθώντας τὰ ἴχνη τῶν θεωρήσεων τοῦ Θαλῆ πρὸς ἐρμηνεῖα τῶν πραγμάτων στὴν Φύση καὶ τῶν λειτουργιῶν τῆς, ὠνομάσθηκαν Φυσικοὶ φιλόσοφοι. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ προσωκρατικοὶ φιλόσοφοι ὑπολογίζονται σὲ τετρακοσίους. Δυστυχῶς ἡ θεοκρατία ἐξαφάνισε ὀλοσχερῶς τὰ συγγράμματά τους. Ἐλάχιστα ἀποσπάσματά τους διασώθηκαν ἀπὸ μεταγενέστερους συγγραφεῖς, τὰ ὁποῖα συγκεντρώθηκαν κι ἐκδόθηκαν ἀπὸ ξένους ἐκδοτικοὺς οἴκους.

Ἡ γέννηση τοῦ φιλοσοφικοῦ στοχασμοῦ ἀπὸ τὶς Ἐπιστῆμες

ς ἐξετάσουμε, πῶς μέσα ἀπὸ τὰ Μαθηματικά καὶ τὶς Ἐπιστῆμες γεννίεται ὁ φιλοσοφικὸς στοχασμὸς παίρνοντας γιὰ παράδειγμα τὴν φιλοσοφικὴ ἐρμηνεῖα τῆς Θεωρίας τῆς Ἐξέλιξης, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία, ἡ κοινωνικὴ ὁμάδα, ἡ «Πόλη», εἶναι φυσικὴ ὄντοτητα ἐμπεριέχουσα τὸν ξυνὸ (κοινό, παγκόσμιο) Ἡρακλείτειο Λόγο. Δὲν εἶναι σχῆμα καὶ γεωγραφικὸς χάρτης, οὔτε ἓνα ἄπλο σύμβολο. Οἱ κάτοικοί της δὲν εἶναι ἄπλοῖ ὑπήκοοι ἢ συμπολίτες, ποὺ τοὺς ἐνώνουν τυχαῖα ἱστορικὰ περιστατικὰ ἢ

Ὁ Δημόκριτος εἶναι γνωστός μόνον ὡς φυσικὸς φιλόσοφος, γιατί ἡ επέκταση τῆς Ἀτομικῆς του Θεωρίας στὴν κοινωνία θὰ ἀποτελοῦσε ἐπικίνδυνη ἐξέλιξη γιὰ τὸ μαζισμό τοῦ ἐξουσιαστικοῦ πνεύματος. (Βλ. «Τὰ «ἄτομα» στὴν «πόλιν» καὶ στὴν ὕλη», «Δ», τ. 283 καὶ Ἀφιέρωμα: «Μαζικὸ κίνημα ἢ διαφωτισμός;», «Δ», τ. 303.)

γλωσσικὰ καὶ παραδοσιακὰ σύμβολα. Ἡ Πόλη εἶναι Νόμος, ποὺ ἀνάγει τὶς ρίζες της στὸν Φυσικὸ Νόμο. Ὡς τέτοια εἶναι συνεχῶς ἐξελιξιμὴ καὶ ποτὲ στατική, ποτὲ ἐλώδης κατάσταση, στάτους κβό. Στὸ ἀπόσπασμα 84 ἀναφέρεται: «Μεταβάλλον ἀναπαύεται καὶ κάματός ἐστι τοῖς αὐτοῖς μοχθεῖν καὶ ἄρχεσθαι», δηλαδὴ εἶναι μεγάλος κόπος νὰ κοπιᾶξῃ κανεὶς γιὰ τοὺς ἴδιους ἄρχοντες καὶ νὰ ἐξουσιάζεται διαρκῶς ἀπὸ τοὺς ἴδιους. Ὁ Ἡράκλειτος ἤθελε ἐναλλαγὴ τῶν ἀρχόντων, ὄχι γιὰτὶ ἀπέτυχαν, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἀναπαυθοῦν. (Βλ. Σ. Πανάγου: «Ἡράκλειτος - Σωκράτης: Δύο κλαδιὰ τῆς ἴδιας δρυός», «Δ», τ. 8-9 καὶ Σ. Νόνικα: «Ἡράκλειτος ὁ πολιτικός», «Δ», τ. 113.)

Οἱ ἄρχοντες ἐπὶ πλέον ὥφειλαν νὰ γνωρίζουν, ὅτι ἡ Πόλη ὡς φυσικὴ ὄντοτητα πρέπει νὰ διοικῆται κατὰ φύσιν. Γι' αὐτὸ ὁ Πλάτων ἐπισημαίνει στὴν «Πολιτεία» (473 c-d), ὅτι ἡ μόνη διέξοδος γιὰ τὴν κακοδιοίκησιν τῶν πόλεων εἶναι ἢ νὰ ἄρχουν οἱ φιλόσοφοι ἢ νὰ φιλοσοφοῦν οἱ ἄρχοντες. («Ἡ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν ἐν ταῖς πόλεσιν ἢ οἱ βασιλεῖς τε νῦν λεγόμενοι καὶ δυνάσται φιλοσοφήσωσι γνησίως τε καὶ ἱκανῶς, καὶ τοῦτο εἰς ταυτὸν συμπίεση, δύναμις τε πολιτικὴ καὶ φιλοσοφία.»)

Ἀπὸ τότε, ποὺ ἐπιβλήθηκε τὸ δόγμα τῆς ἐφ' ἅπαξ δημιουργίας τοῦ κόσμου ἀπὸ τὸν Γιαχβὲ μέσα σὲ μιὰ ἐβδομάδα, ποὺ ἐφτείαξε ὅλα τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ μαζί, πρὶν ἀπὸ 7.500 χρόνια περὶπου (βλ. «Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος: Ὁ Γιαχβὲ «ἔκτισε» τὸν κόσμον τὸ 5.508 π.Χ.!), «Δ» τ. 283 ἢ <http://www.davlos.gr/pdf/18932.pdf>) καὶ ἐπικράτησε ὁ Χριστιανισμός, ἡ ἔννοια τῆς ἐξελικτικότητος ἐξωβελί-

στηκε καὶ ἀπὸ τὴν πολιτικὴ σκέψη τῶν ἀνθρώπων κι ἀντικαταστάθηκε ἀπὸ τὸ ἐξουσιαστικὸ παρὰ φύσιν δόγμα τῆς σταθερότητας. Οἱ κοινωνίες τῶν ἀνθρώπων διοικοῦνταν τώρα ἀπὸ τὴν -ἐλέω Θεοῦ- πολιτικοθηρησκευτικὴ ἐξουσία, ἡ ὁποία δὲν εἶχε κανένα λόγο νὰ ἐπιθυμῇ ἀλλαγὲς κι ἐξελίξεις. Ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἔδωσε σαφὴ ἐντολὴ ὑποταγῆς σὲ κάθε ἐξουσία: «Υποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον, εἴτε βασιλεῖ, ὡς ὑπερέχοντι, εἴτε ἡγεμόσιν» (Α΄ Πέτρ., β 13-14).

*Οἱ μετέπειτα
Φιλοσοφικὲς
Σχολὲς ξεχώρισαν
ἀπὸ τὴν Φιλοσοφία
κι ἐξωβέλισαν τὰ
Μαθηματικὰ καὶ τὶς
ἄλλες Ἐπιστῆμες
μὲ καταστρεπτικὲς
συνέπειες.*

Ἀπὸ τὸν 17^ο αἰῶνα καὶ τοὺς ἐγκυκλοπαιδιστὲς προπα-
ρασκευάστηκε κλῆμα εὐνοϊκὸ γιὰ τὴν ἰδέα τῆς ἐξελίξης.
Τὰ πνεύματα ἄρχισαν νὰ ἀπελευθερώνωνται σιγὰ - σιγὰ
ἀπὸ τὶς θεοκρατικὲς ψευδοεπιστημονικὲς προλήψεις. Οἱ
ἐπιστημονικὲς ἐργασίες πρόσφεραν καλύτερες γνώσεις
περὶ τοῦ θέματος. Οἱ ἐξελικτικὲς θεωρίες τοῦ Δαρβίνου
δημιούργησαν ἀμέσως ἔντονες συζητήσεις μεταξὺ τῶν
ἐπιστημόνων καὶ τῶν θεολόγων. Οἱ ἐκκλησιαστικοὶ πα-
ράγοντες ὅλων τῶν δογμάτων -ἀκόμα καὶ σήμερα- δὲν
δέχονται, ὅτι τὰ ἀποσπάσματα τῆς «Γένεσης» ἔρχονται
σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν Ἐπιστῆμη, κι ὅτι ὑπάρχει «φυσικὴ»
καὶ ὄχι «θεία» ἐπιλογὴ. Ἡ δαρβινικὴ διδασκαλία χαρά-
κτηρίστηκε ὡς ἀθεϊστικὴ, ὑλιστικὴ καὶ ἐξόχως ἐπικίνδυνη
γιὰ τοὺς κρατοῦντες κοινωνικοὺς καὶ βασισμένους στὴ
χριστιανικὴ ἠθικὴ θεσμούς.

Ἐξοβελισμὸς τῶν Μαθηματικῶν -εἰσαγωγή τῆς μεταφυσικῆς

νῶ οἱ φυσικοὶ φιλόσοφοι προσπαθοῦσαν νὰ ἐφαρμόσουν τὸν Φυσικὸ
Νόμο στὴν Πόλιν καὶ στὸν ἄνθρωπο θεωρῶντας τὰ Μαθηματικὰ ὡς
προϋπόθεση γιὰ τὴν κατανόηση τοῦ Κόσμου καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς
Φιλοσοφίας, οἱ μετέπειτα Φιλοσοφικὲς Σχολὲς ξεχώρισαν ἀπὸ τὴν
Φιλοσοφία κι ἐξωβέλισαν τὰ Μαθηματικὰ καὶ τὶς ἄλλες Ἐπιστῆμες
μὲ καταστρεπτικὲς, ὅπως θὰ ἐξετάσουμε παρακάτω, συνέπειες.

Ἡ ἀρχὴ ἔγινε ἀπὸ τοὺς Στωικοὺς. Οἱ σημαντικώτεροι διδάσκαλοι τῆς Στωικῆς
Φιλοσοφίας δὲν ἦταν Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ Ἕλληνες ἀπὸ τὴν Ἀσία ἢ ἐλληνόφωνοι
ξένοι, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦταν ἐξοικειωμένοι μὲ τὸ πνεῦμα τῆς
Ἀνατολῆς. Γιὰ τὸν -φοινικικῆς καταγωγῆς- Ζήνωνα Κιτιέα, ποὺ ἱδρύσε τὴ Στωικὴ
Σχολὴ γύρω στὰ 300 π.Χ., βασικὸ πρόβλημα ἦταν ἡ Ἠθικὴ. Δίδασκε τὴ στωικότη-
τα, τὴν καρτερίαν, τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν ἀπάθεια. Περιφρονοῦσε τὰ Μαθηματικὰ
καὶ τὶς Θετικὲς Ἐπιστῆμες (Διογ. Λαερτ. VII, 160), λέγοντας, πὺς εἶναι ἄχρηστες
γνώσεις. Ἐνδιαφερόταν γι' αὐτὲς μόνον στὸ μέτρο ποὺ ἐξυπηρετοῦσαν τὶς πρακτι-
κὲς ἀνάγκες τῆς ζωῆς.

Ὁ μεταγενέστερος Στωικισμὸς ἐπὶ πλέον παραδεχόταν, πὺς ἡ θεότητα εἶναι
πνεῦμα, καὶ πὺς ὑπάρχει μία ποιητικὴ ἀρχή, μιὰ δύναμη τέλεια, ὁ θεός. Ἡ Φιλο-

σοφία, ἡ Ἐπιστήμη τῶν Ἐπιστημῶν ἔως τότε, ἄρχισε μὲ τὰ χρόνια νὰ καταντάη φλύαρη μεταφυσική. Τὰ ἐλεύθερα μυαλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι διψοῦσαν γιὰ μάθησι δὲν μποροῦσαν νὰ ἱκανοποιηθοῦν ἀπὸ τὶς διδασκαλίες καμμιᾶς Σχολῆς. Σκεπτικιστές, Νεοπυθαγόρειοι, Νεοπλατωνικοὶ καταπιάνονταν μὲ τὴν ἠθικὴ καὶ μὲ μετακόσμια προβλήματα εἰσάγοντας πολλὰ μεταφυσικὰ στοιχεῖα στὶς θεωρίες τους. Τέτοιες διδασκαλίες ὅμως καὶ μὲ ξεκομμένη τὴν Φιλοσοφίαν ἀπὸ τὰ Μαθηματικά –συνεπῶς καὶ ἀπὸ τὴν κατανόησι καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ Φυσικοῦ Νόμου– ἐλευθέρωσαν τὸ πεδίο γιὰ τὴν εἰσαγωγὴν ὅποιασδήποτε μεταφυσικῆς δοξασίας ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν καὶ ἀποτελέσαν τὸν πρόδρομο καὶ τὸν πνευματικὸν τροφοδότῃ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ ὁποῖος, ὅταν ἀργότερα τὸ ἐπέτρεψαν οἱ πολιτικο-κοινωνικο-οἰκονομικὲς συνθῆκες, καὶ ἔκανε τὴν ἐμφάνισίν του, ἀπέτελεσε τὴν φυσικὴ ἐξέλιξίν τους ἢ γιὰ τὴν ἀκρίβειαν τὸν τέλειο ἐκφυλισμὸν τους.

Στωικοὶ κατηγοροῦν τὸν Ἀρίσταρχο γιὰ ἀσέβεια

Ἀρίσταρχος ὁ Σάμιος δίδασκε, ὅτι ἡ Γῆ δὲν εἶναι θεὰ καθισμένη ἀκίνητη στὸ κέντρο τοῦ Κόσμου, ἀλλὰ μία μᾶζα, ἡ ὁποία, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι πλανῆτες, κινεῖται γύρω ἀπὸ τὸν ἄξονά της καὶ ἀπὸ τὸν ἥλιο. Ὁ Κλεάνθης, ποῦ ἔγινε ἀρχηγὸς τῆς Στοᾶς μετὰ τὸ Ζήνωνα [βραδύνους καὶ ἀργὸς στὶς κινήσεις (Διογ. Λαερτ. VII, 170)], προσπάθησε νὰ ἀπορρίψῃ τὴν θεωρίαν τῆς κίνησης τῆς Γῆς γιὰ θεολογικοὺς καὶ μεταφυσικοὺς λόγους. Στὸν «Ύμνο στὸν Δία» (S.V.F., I, 537) ἀναφέρει, ὅτι «τὰ πάντα ἐλίσσονται γύρω ἀπὸ τὴν Γῆ» (στ. 7-8). Στὴν οὐσίαν δηλαδὴ δηλώνει ἀνεπιφύλακτα τὴν ἄποψίν του περὶ τοῦ Γεωκεντρικοῦ Συστήματος τοῦ Κόσμου.

Κατὰ συνέπειαν, τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Ἀρίσταρχος κινοῦσε τὴν Ἑστία τῶν Θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀντιτίθετο στὴ θέσιν τοῦ Κλεάνθου περὶ τῆς ἀκίνησίν της τῆς Γῆς, διότι ἡ Γῆ, στὴν οὐσίαν ἡ Ἑστία, ἀντιπροσώπευε γιὰ τοὺς Στωικοὺς τὴν ἐνότητα τῆς οἰκογένειας καὶ τοῦ Κράτους. Παράλληλα ἦταν ἡ συμπαγὴς ἐκείνη μᾶζα, πάνω στὴν ὁποία κινεῖται τὸ ἀνθρώπινο εἶδος, ὑπάρχουν τὰ ζῶα καὶ ἀναπτύσσονται τὰ φυτὰ. Μ' ἄλλα λόγια ἡ Ἑστία ἦταν ἡ βάση τοῦ Κόσμου. Παράλληλα ἡ Γῆ ἦταν γι' αὐτοὺς τὸ κέντρο τοῦ Σύμπαντος, τὸ ὁποῖο φαντάζονταν ἀκίνητο, γύρω ἀπὸ τὸ ὁποῖο περιστρέφονταν οἱ οὐράνιες σφαῖρες.

Ὁ Κλεάνθης ἔφτασε στὸ σημεῖο μάλιστα νὰ γράψῃ ὁλόκληρο βιβλίο, ὅπου κατηγοροῦσε τὸν Ἀρίσταρχο τὸν Σάμιον γιὰ ἀσέβεια, ἐπειδὴ ὑποστήριζε τὸν Ἡλιοκεντρισμὸν, ἀποκαλώντας τὸν Σάμιον ἀστρονόμον ἄθεο. Ζήτησε μάλιστα ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους νὰ τὸν καταδικάσουν! Σχετικὲς πληροφορίες ὑπάρχουν στὸν κατάλογο τοῦ Διογένη Λαέρτιου («Βίοι Φιλοσόφων», VII, 174), ὅπου γίνεται ἀναφορὰ γιὰ μία πραγματεία τοῦ Κλεάνθου μὲ τίτλο: «Πρὸς Ἀρίσταρχον» (δηλαδὴ ἐναντίον τοῦ Ἀρίσταρχου), ἡ ὁποία ὅμως δὲν σώζεται. Ἀπὸ τὸ ἔργο ὅμως τοῦ Πλούταρχου «Περὶ τοῦ ἐμφαινομένου προσώπου τῷ κύκλῳ τῆς Σελήνης» ἀντλοῦμε σημαντικὲς πληροφορίες γι' αὐτὴν (παρ. 923 Α). Συγκεκριμένα ὁ Πλούταρχος ἀναφέρει: «Μόνο, φίλε, πρόσεξε μὴν μᾶς ἐμπλέξης σὲ κατηγορίαν ἐπὶ

ἀσεβεία, ὅπως ἄλλοτε ὁ Κλεάνθης ἐνόμιζε, ὅτι ἔπρεπε νὰ κάνῃ μὲ τὸν Ἀρίσταρχο τὸν Σάμιο καὶ προσκάλεσε γι' αὐτὸ ὅλους τοὺς Ἕλληνες, διότι αὐτὸς (ὁ Ἀρίσταρχος) κινουσε τοῦ κόσμου τὴν Ἑστία, ὅταν προσπαθοῦσε ὁ ἄνθρωπος νὰ διασώσῃ τὴν ἐρμηνεία τῶν διαφόρων φαινομένων καὶ δίδασκε, ὅτι ὁ Οὐρανὸς μένει ἀκίνητος, ἐνῶ ἡ Γῆ κινεῖται κατὰ λοξὸ κύκλο καὶ συγχρόνως γύρω ἀπὸ τὸν ἄξονα της.»

Ὁ Ἀρίσταρχος χρειάστηκε μᾶλλον νὰ διαφύγῃ στὴν Ἀλεξάνδρεια, προκειμένου νὰ ἀποφύγῃ τὴν καταδίκη. Οἱ καταδίκες τῶν φιλοσόφων ἐκείνῃ τὴν ἐποχὴ γιὰ θρησκευτικούς λόγους ἀπὸ τὸ δωδεκαθεϊστικὸ Κατεστημένο ἦταν πολλὲς καὶ γνωστές. Γιὰ παρόμοιους λόγους καταδίκασαν τὸν Ἀναξαγόρα, ὁ ὁποῖος δίδασκε, ὅτι ὁ Ἥλιος δὲν εἶναι θεός, ἀλλὰ διάπυρη μᾶζα, ἔκαψαν τὰ βιβλία τοῦ Πρωταγόρα, ποὺ ἀμφισβήτησε τὴν ὕπαρξη τῶν θεῶν καὶ ἔδιωξαν πολλοὺς ἄλλους. (Βλ.: «Ἐνα χρονικὸ τοῦ διωγμοῦ τῶν φιλοσόφων διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Ἀπὸ τὴν ἀπρόσωπη μᾶζα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας ἕως τὴν πολιτικοθρησκευτικὴ βυζαντινὴ ἐξουσία καὶ μέχρι σήμερα», «Δ», τ. 306 ἢ <http://www.davlos.gr/pdf/21386.pdf>.)

* * *

ταν ἀργότερα ἐπικράτησε πλήρως ὁ Χριστιανισμός, ἀπαγορεύτηκαν βέβαια τὰ πάντα. Ἐλεύθερα φιλοσοφοῦντες ἄνθρωποι δὲν μποροῦσαν νὰ δεχθοῦν τὰ χριστιανικὰ δόγματα (θαύματα, ἀναστάσεις κ.τ.λ.), ὅποτε ἡ θρησκευτικοπολιτικὴ βυζαντινὴ ἐξουσία ἀποκήρυξε καὶ ἀπαγόρευσε διὰ νόμου τὰ Μαθηματικά, τὶς ἄλλες Ἐπιστῆμες ἀλλὰ καὶ τὴν Φιλοσοφία, τὴν ὁποία ἀντικατέστησε μὲ τὴ χριστιανικὴ μεταφυσική.

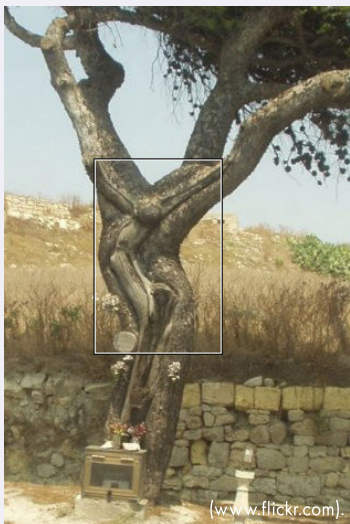
Ἡ θεωρία τοῦ Ἀρίσταρχου περὶ τῆς κινήσεως τῆς Γῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἀκίνητο Ἥλιο ἀνέτρεπε ἐντελῶς τὶς θεολογικὰς περὶ Ἑστίας τοῦ Κόσμου ἀπόψεις τῶν Στωϊκῶν, γι' αὐτὸ ζήτησαν τὴν καταδίκη του γιὰ ἀσεβεία.

Γιάννης Λάζαρος

Ἡλεκτρολόγος-Μηχανολόγος Ε.Μ.Π.

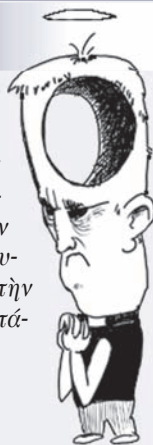
ΤΕΛΟΣ ΑΦΙΕΡΩΜΑΤΟΣ

ΟΨΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ

Ὁ κορμός-Ἰησοῦς

Ὡς θαυμά θεωρήθηκε ὁ φονικὸς σχηματισμὸς τοῦ κορμοῦ ἐνὸς δέντρου στὴ Μάλτα, διότι ὁμοιάζει -ἀν καὶ λίγο λοξά, βεβαίαι- μὲ τὸν ἑσταυρωμένο Ἰησοῦ. Σύντομα ἔκαναν τὴν ἐμφάνισή τους τὰ σχετικὰ εἰκονοστάσια, καντήλια, λιβάνια κ.λπ.

Γιαχβὲ καὶ πράσινο

Τὸ εἰκονιζόμενο προκατασκευασμένο ναῖδριο εἶχε τοποθετηθῇ πρόχειρα γὰρ διαφημιστικούς λόγους στὸ χωρὸ τῆς Ἀνθοκομιχῆς Ἐκθεσῆς Κηφισιάς ἀπὸ ἐταιρεία, πὺν ἐξειδικεύεται σὲ τέτοιες κατασκευές. Στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ὑπῆρχαν 2-3 εἰκόνες

για διακόσμηση, ώστε να μην φαίνονται τελείως άδειες οι σοβατισμένες επιφάνειες. Οί ευσεβείς επισκέπτες της άνοθοκομικής έκθεσης όμως δεν άφηναν τέτοια εύκαιρία να πάη χαμένη. Μὲ τὶς γλάστρες, τὰ λουλούδια ἢ τὶς πλαστικὲς σακκοῦλες στὰ χέρια εἰσέρχονταν στὴ μικρὴ αὐτὴ «προκάτ» κατασκευή, ἔκαναν τὸ σταυρό τους, φιλοῦσαν τὰ εἰκονίσματα κι ἔφαχναν νὰ βροῦν κερὰ νὰ ἀνάψουν.

[Ὅλοι αὐτοὶ οἱ φιλανθεῖς τῆς ἔκθεσης θὰ πρέπει λόγῳ εὐσέβειας νὰ γνωρίζουν τὸ § 5 ἐδάφιο τοῦ «Δευτερονομίου»: «Τὰ ἄλλα αὐτῶν θέλετε κατακόψει», ἀπ' ὅπου φαίνεται, ὅτι ὁ Γιαχβὲ ἀγαπάει ἰδιαίτερα τὸ πράσινο.]

Ίερή νανοτεχνολογία

Τοις Ἰσραηλῖνι ἐπιστήμονες κατασκευάσαν ἓνα ἱερὸν νανοδημιουργημα. Χάραξαν μὲ δέσμη ἰόντων γαλλίου τὸ πηλὸν κείμενον τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης - 308.428 λέξεις στὰ Ἑβραϊκά· ἐπάνω σὲ ἓνα τοιῶν ἀπὸ πυρίτιο ἐπιφανείας μισοῦ τετραγωνικοῦ χιλιοστοῦ, μικρότερον ἀπὸ τὸ κεφάλι μιᾶς καρφίτσας.

[illegible]

Κατοίκι γεμιστό «ἅ λα Ἅγιος Ἀθανάσιος»

Γιὰ τὴ συνταγὴ βλέπετε Ε. Μπλέτσα: «Λαμπρὴ κουζίνα», ἔφημερίδα City Press (17.04.08).

Γιὰ τὸν βίο καὶ τὴν πολιτεία τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου βλέπετε:

- Μ. Μαμανέα, «Ποιὸν ἐορτάζουμε ὡς “μέγα” καὶ “ἅγιο” στὶς 18 Ἰανουαρίου», «Δ», τ. 229 ἢ www.davlos.gr/pdf/146750.pdf.
- Β. Μαυρομαμάτη, «Φονιάς - πλαστογράφος - ἐμπρηστής - συνωμότης ὁ Μέγας καὶ Ἅγιος τῆς 18ης Ἰανουαρίου», «Δ», τ. 309.

Ἰσλαμικὴ διαπαιδαγώγηση θηλέων

Ἡ πινακίδα φωτογραφήθηκε σὲ δημόσιο σχολεῖο θηλέων μουσουλμανικῆς χώρας. Δὲν γνωρίζουμε τί γράφει, πάντως εἰκονίζει μιὰ γυναῖκα μὲ παραδοσιακὴ ἰσλαμικὴ ἔνδυση νὰ τραβιέται ἀπὸ δύο μεριές. Ἀπὸ τὴ μιὰ τὴν περιμένουν τὸ Κοράνι κι οἱ ἀρετὲς τοῦ Ἰσλάμ, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη πειρασμοὶ (ἐνδυμασία κοντομάνικη χωρὶς μπούργκα, βιβλία μὲ γυναικεῖες ἱστορίες καὶ αἰσθηματικὲς βιντεοκασέττες) μὲ φόντο τὶς φωτιὲς τῆς Κόλασης.

Οἱ εἰκονικὲς ψυχὲς πᾶνε στὸν Παράδεισο;

Κυριακὴ πρὸς καὶ ἀμελήσατε νὰ πᾶτε ἐκκλησίᾳ; Κανένα πρόβλημα· ὑπάρχει λύση καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ βγῆτε ἀπὸ τὸ σπίτι σας! Ἡ εἰκονικὴ διαδίκτυακὴ πραγματικότητα: Μόλις εἰσέλθετε (κάνοντας log in), τηλεμεταφέρεστε στὸν εἰκονικὸ ναὸ τῆς προτίμησής σας. Ἡ ἐκκλησίᾳ εἶναι ἤδη γεμάτη, ὁ εἰκονικὸς τρισδιάστατος ἱερέας (anatar,

σύμφωνα μὲ τὴν ὀρολογία τῶν ὑπολογιστῶν) κρατᾷ τὸ Εὐαγγέλιο, καὶ πλῆθος πιστῶν ἀκούει τὸ κήρυγμά του. Στὸ τέλος τῆς εἰκονικῆς λειτουργίας μπορεῖτε νὰ περιμένετε στὴ σειρά σας καὶ νὰ μεταλάβετε ἐπίσης εἰκονικά.

Ἀμερικανὸς πάστορας μιᾶς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ὀκλαχόμα μεταδίδει ἤδη τὰ κηρύγματά του στὴν εἰκονικὴ ἐκκλησίᾳ φροντίζοντας, ὥστε καὶ τὸ εἰκονικὸ του ποιῆμινο νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ δρόμο τοῦ Χριστοῦ.

Γ.Λ.

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΟΛΗΨΙΑΣ

Μιὰ «μεταρρύθμιση» - έκμηδένιση τοῦ ἑλλοοου κατὰ φύσιν πρσώπου

ιδέα γιὰ τὸ παρὸν ἄρθρο γεννήθηκε, ὅταν ὁ γράφων διάβασε στὸν «Δαυλό» τοῦ Ὀκτωβρίου 2006, σελ. 20238, στὸ ἄρθρο τοῦ κ. Βασιλείου Μαυρομμάτη, τὴν δημοσιευόμενη ἐπιστολὴ βουλευτοῦ τῆς Ν.Δ. καὶ πρῶην ἐκπαιδευτικοῦ, μὲ ἡμερομηνία 06.09.2006, πρὸς τὴν ὑπουργὸ Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὅπου ἀναφέρονταν τὰ ἐξῆς:

«Κατάπληξη, ἀπογοήτευση καὶ ἱερὴ ἀγανάκτηση προκαλεῖ ἐγκύκλιός σας, πὸν ἐστάλη στὰ σχολεῖα τῆς χώρας, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία οὐσιαστικά ἀπαγορεύεται ἡ ἱερὰ ἐξομολόγηση τῶν μαθητῶν ἐντὸς τοῦ σχολείου. Ὁ ἱερέας ἀνέκαθεν μέσα στὸ σχολεῖο ἀποτελοῦσε τὸ πνευματικὸ καταφύγιο τῆς νεολαίας μας. Εἶμαι βέβαιος, πὼς συμμερίζεστε τὶς ἀπόψεις αὐτές, γι' αὐτὸ σᾶς παρακαλῶ νὰ ἀποσύρετε πρὶν τὴν ἐναρξὴ τοῦ σχολικοῦ ἔτους τὴν ἐπίμαχη ἐγκύκλιό σας.»

Οὐδεὶς γινώριζε ποτε καὶ γινώριζει καὶ σήμερα τόσο καλὰ ὅσο ἡ ἰουδαϊκὴ καὶ οἱ ἰουδαιογενεῖς θρησκείες νὰ φορτώνουν τοὺς μαθητὲς καὶ ἐν γένει τοὺς ἀνθρώπους μὲ συναισθήματα ἐνοχῆς καὶ φόβου. Ὅταν ἡ ψυχολογικὴ αὐτὴ πίεση ξεπεράσῃ τὰ ὅρια ἀνοχῆς, χρησιμοποιεῖται ἡ μέθοδος ἄφεσης τῶν ἁμαρτιῶν διὰ τῆς «ἐξομολογῆ-

ΠΙΣΤΗ Ἡ ΑΛΗΘΕΙΑ;

αλῶς εἶχε ἀφαιρεθῇ τὸ ψεῦδος τοῦ «Κρυφοῦ Σχολείου» καὶ ἡ ψευδολογία γιὰ τὸ λάβαρο τῆς Ἐπαναστάσεως ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Ἱστορίας, ἀλλὰ τὸ ἄθλιο περιεχόμενο τῶν σχολικῶν βιβλίων παραμένει. Ἡ βία, ὁ ἀποδεκατισμὸς τῶν Ἑλλήνων, ἡ καταστροφὴ τῆς Ἑλλάδος, οἱ σφαγὲς τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δὲν ἐνώχλησαν; Πότε θὰ μάθουν τὰ Ἑλληνόπουλα γιὰ τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως καὶ τὸν μέχρι θανάτου βασανισμὸ τῶν προγόνων τους ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς στὴν Σκυθόπολη; Αὐτὸ τὸ πάθος γιὰ μισὲς ἀλλαγὲς δημιουργεῖ ἐρωτήματα.

Τὰ Θρησκευτικά, πὸν εἶναι προαιρετικὸ μάθημα μὲ ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (βλέπε «Δαυλό», τεύχη 279 καὶ 292), θὰ ἐξακολουθοῦν

σεως». Τὸ ἀποτέλεσμα πάντοτε εἶναι τὸ σκλάβωμα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος τῆς ἐλληνικῆς νεολαίας, ἡ ψυχικὴ, ἡ κοινωνικὴ καὶ ἡ φυσικὴ καταστροφὴ τῆς, ἡ ἐπιβολὴ τῆς παρανόησης, τοῦ ἐκφυλισμοῦ καὶ τῆς δεισιδαιμονίας στὴ σκέψη τους.

Οἱ σημερινὲς ἀδυναμίες τῆς ἀπαιδευτῆς φύσης τῶν Ρωμαίων εἶναι αὐτὲς ποὺ προκαλοῦν φοβίες, φανατισμοὺς καὶ παρεξηγήσεις, διότι δὲν τοποθετοῦνται τὰ πράγματα πάνω στὴν λογικὴ καὶ πραγματικὴ τους βάση, δηλαδὴ πάνω στὴν ἐναρμόνιση τῶν Συμπαντικῶν Νόμων μὲ τὸ ἦθος τὸ ἀνθρώπινο. Οἱ Ἑλληνες φιλόσοφοι εἶχαν δίκαιο, ὅταν ἰσχυρίζονταν, ὅτι ἡ ἰσορροπία καὶ ἡ ἁρμονία ἀποτελοῦν τὶς βάσεις τῆς ζωῆς, καὶ ὅταν περιφρονοῦσαν τὴν δεισιδαιμονία, ποὺ κατὰ τὴν γνώμη τους συνίσταται ἀπὸ φόβο πρὸς τὴν Φύση καὶ πίστη στὸ ὑπερφυσικό, ψυχικὲς ἐκτροπὲς καὶ παραλογισμούς, ποὺ διαδίδονται μόνο στοὺς ἀνθρώπους, ποὺ δὲν ἔτυχαν μορφώσεως μὲ Ἑλληνικὴ Παιδεία.

Ὁ σημερινὸς Ρωμαῖος δὲν ξέρει ἀκόμη ἀκριβῶς, τί εἶναι «Φύση». Στὸ Σύμπαν τὰ πάντα ἔχουν τὴν τάξη τους. Δὲν ὑπάρχει ἓνα πνευματικὸ καὶ χωρὶς σῶμα ὑπερόν: Δὲν ὑπάρχουν ἄγγελοι, διάβολοι καὶ ἅγιοι. Δὲν ὑπάρχει κάποιον μεταφυσικὸ στήριγμα, ποὺ στέκεται ὑπεράνω ὅλων τῶν συστατικῶν τοῦ Σύμπαντος.

Νέος τύπος ἀνθρώπου μετὰ τὸ 1989

Τί ἄλλαξε μετὰ τὴν κατάρρευση τοῦ Κομμουνισμοῦ, δηλαδὴ τὸ 1989;

- 1 Ἡ ἄνοδος τοῦ βιοτικοῦ ἐπίπεδου κατ' ἀρχὰς ἐπέτρεψε τὴν πρόσβαση σὲ πλῆθος ἀγαθῶν καὶ ὑπηρεσιῶν, ἀπελευθερώνοντας χρόνο γιὰ τοὺς ἀνθρώπους γιὰ δραστηριότητες, ποὺ εὐνοοῦν τὴν ἀνάπτυξη ἱκανοτήτων, ταλέντων καὶ φιλοδοξιῶν. Οἱ νέες αὐτὲς συνθηκὲς καθιστοῦν ἀδύνατη τὴν ἐπιστροφὴ στοὺς σκληροὺς νόμους τῶν συνεχῶν περιορισμῶν καὶ τῶν ἐξοντωτικῶν ἐργασιῶν, ποὺ ρυθμίζουν τὴν καθημερινὴ ζωὴ τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τῶν οἰκογενειῶν.
- 2 Ἡ Τεχνολογία ἐπαναστατικοποίησε τὰ μέσα ἐπικοινωνίας ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους καὶ τὴν σχέση τους μὲ τὴν ἀπασχόληση, παρέχοντας τὴν δυνατότητα σ' ἓνα ἀυξανόμενο ἀριθμὸ ἀτόμων καὶ ομάδων κάθε χώρας νὰ ἰδιοποιηθῇ τὰ διαθέσιμα

νὰ διδάσκωνται διὰ τῆς βίας, καὶ οἱ θεολόγοι θὰ δηλητηριάζουν τὰ παιδιὰ μὲ ψεῦδη, ὅτι προπάτορές τους εἶναι ὁ Ἀβραάμ, ὁ Ἰσαάκ; Οἱ ἀναφορὲς ὅλων τῶν σχολικῶν βιβλίων γιὰ τὴν ἀνύπαρκτη Ἰνδοευρωπαϊκὴ φυλὴ καὶ ἡ ψευδολογία, ὅτι χρωστάμε τὸν Πολιτισμὸ στὴν Μεσοποταμία, τὸ Ἀλφάβητο στοὺς Φοίνικες καὶ τὸν Σωκράτη στοὺς Ἀφρικανούς, θὰ καταργηθῇ;

Ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία θὰ πάψῃ νὰ εἶναι μηχανισμὸς μαζικῆς πνευματικῆς στειρώσεως καὶ οἱ καθηγητὲς θὰ ἀάψουν νὰ φοβοῦνται τοὺς μαθητές, ποὺ ἔχουν μάθει νὰ σκέπτονται; Ὁ ὑπουργὸς Παιδείας μέχρι πότε θὰ συντηρῇ ὡς πνευματικὴ καὶ ἰδεολογικὴ βάση τῆς Παιδείας μας τὸν ἀνύπαρκτο «ἐλληνοχριστιανικὸ πολιτισμὸ»; Μήπως πρέπει νὰ καθιερώσουμε μίαν ἐπίσημην σχολικὴν ἀργία πρὸς τιμὴν τῶν ἑπτὰ Σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀντὶ νὰ τιμοῦμε τοὺς ἀπηνεῖς διώκτες τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας, τοὺς τρεῖς Ἱεράρχες;

μέσα έκφρασης. Άπελευθερώνεται ένα δυναμικό δημιουργικότητας, καθιστώντας ακόμη πιό επίμονη την σύνθλιψη των θεσμοθετημένων κοινωνικών σχέσεων.

③ Ἡ βραδεΐα ἐκλαΐκευση ἑνὸς «νέου ἐπιστημονικοῦ πνεύματος», ἀποτέλεσμα τῆς προόδου τῶν ἐρευνῶν γιὰ τὴν κατανόηση τῆς ὕλης καὶ τῆς ζωῆς, ἀρχίζει νὰ διαπερνᾷ ἔμμεσα τὰ πιό συγκροτημένα ὁράματα τῶν ἀνθρώπων. Ἡ Βιολογία, ἡ νέα Φυσικὴ τῶν τεμαχιδίων (Κβαντομηχανικὴ), ἡ Ἀστρονομία, ἡ Οἰκολογία, ἡ Ψυχανάλυση, οἱ Κοινωνικὲς Ἐπιστῆμες μεταβάλλουν τὴν θέση, ποὺ ἀπέδιδαν στὸν ἑαυτό τους οἱ ἄνθρωποι μέσα στὸ Σύμπαν, τὴν Φύση, τὴν Ἱστορία, καὶ τροποποιοῦν ἀμετάκλητα τὶς σχέσεις γονέων-παιδιῶν, ἀνδρῶν-γυναικῶν, καθὼς δημιουργοῦν καινούργιες ἀπαιτήσεις τόσο στὸ ἐπίπεδο τῶν διαπροσωπικῶν σχέσεων ὅσο καὶ σὲ αὐτὸ τῆς κοινωνίας καὶ τοῦ παραγομένου κοινωνικοῦ πλούτου.

④ Ἡ συνένωση τῶν τριῶν αὐτῶν παραγόντων –τῶν ὁποίων οἱ συνέπειες μειώνονται μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου– μετέβαλε τὴν ἀποδοτικότητα τοῦ συνόλου τῶν μισθωτῶν στὴν κοινωνία. Ὁ κοινωνικὸς ἱστὸς παρήγαγε μαζικὰ καινούργια ἄτομα, τὰ ὁποῖα οὐδεὶς πλέον μπορεῖ νὰ ἀγνοῇ. Ἡ τρομερὴ αὐτὴ μεταστροφή τοῦ «ἀνθρώπινου ὕλικου», ποὺ ἀκολουθεῖ τὴν πορεία τῶν μετασχηματισμῶν τοῦ παραγωγικοῦ ἱστοῦ, προετοιμάζει μίᾳ συνολικὴ ἀναδόμηση τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας μὲ ἀπρόβλεπτες ἀκόμη συνέπειες. Ὅπως τοῦλάχιστον μέχρι σήμερα φαίνεται, οἱ κρίσεις διαδέχονται ἡ μιὰ τὴν ἄλλη μὲ τὸν ἴδιο ρυθμὸ τῶν τεχνολογικῶν ἐξελίξεων.

Ἕνα νέο Θησέα χρειάζεται ἡ Ἑλλάδα

νέα Εὐρωπαϊκὴ Αὐτοκρατορία ἐπιδιώκει μὲ τὴν ὀλοκλήρωση τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀναδιαρθρώσεων ἕως τὸ ἔτος 2010 μίᾳ ἐκπαίδευση, ἀπὸ τὴν ὁποία νὰ ἀποκτᾷ ὁ μαθητὴς καὶ ὁ φοιτητὴς τεχνικὲς καὶ ἐξειδικευμένες γνώσεις γιὰ χρῆση μηχανῶν καὶ ἠλεκτρονικῶν συσκευῶν, ἀλλὰ χωρὶς πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ καλλιέργεια, χωρὶς ἱκανότητες μιᾶς γενικώτερης θεώρησης τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἀξιῶν της. Σκόπιμα καλλιεργεῖται καὶ ὁ φόβος γιὰ

Ἡ Γλῶσσα μας καὶ ἡ Ἱστορία μας διδάσκονται στὰ σχολεῖα τῆς Κίνας ὡς ὑποχρεωτικὰ καὶ πρωτεύοντα μαθήματα. Θὰ τολμήσῃ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας τώρα, ποὺ κάποιοι «ὑπεύθυνοι» νομιμοποιήθηκαν αὐθαιρέτως καὶ κατήργησαν τὸ μοναδικὸ γιὰ τὴν ἀνθρωπότητα δημιούργημα, τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, νὰ μᾶς τὴν ἐπαναφέρῃ;

Ἄς κάνουμε σημαία μας τὴν Ἀλήθεια. Οὔτε οἱ Πέρσες οὔτε οἱ Γερμανοὶ οὔτε οἱ Ἰταλοὶ μᾶς ζήτησαν νὰ ἀλλάξουμε τὴν Ἱστορία μας. Τὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν μετέχει σὲ μεγάλο ποσοστὸ στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας, μετέχει ἐπίσης καὶ ἡ Ἐκκλησία. Ἡ ἴδια ἡ Παιδεία μετέχει στὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας τελικὰ; ΟΧΙ!

Ἄς χρηματοδοτηθοῦν μεγάλα ἐρευνητικὰ ἐπιστημονικὰ κέντρα τότε μόνον οἱ Ἕλληνες θὰ ἀρχίσουν νὰ παράγουν Γνώση καὶ Τεχνολογία, ὄχι πίστη.

Ἀγγελικὴ Ρέτουλα

Χωρίς λόγια.

τὸ σήμερα, τὸ αὔριο καὶ γιὰ τὸ μακρινὸ μέλλον σὰν ἓνα ἐργαλεῖο διακυβέρνησης, σὰν ἓνα ἐργαλεῖο γιὰ μία πραγματικὴ δουλεία τοῦ πνεύματος, ποὺ ἐκδηλώνεται πολλαπλᾶ. Ὁ ἄνθρωπος στὴν περίπτωσι αὐτὴ τίποτε δὲν ἐπιχειρεῖ καὶ τίποτε δὲν ἀποφασίζει, διότι φοβᾶται γιὰ τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν του καὶ παραμένει ἔτσι σὲ πλήρη ἐξάρτησι.

Ἡ σημερινὴ ἐξελιγμένη ζωὴ μᾶς κρατᾷ σὲ συνεχεῖ ἀπασχόλησι καὶ μᾶς ἀποπροσανατολίζει, γιὰ νὰ μὴν ἀναπτύξουμε πολλὰς σκέψεις γιὰ τοὺς λόγους τῆς ὑπάρξεώς μας, καὶ μᾶς ἀποξενώνει ἔτσι ἀπὸ τὴν Φύσι καὶ ἀπὸ τὶς ἐμπειρίες, ποὺ ἀξίζει νὰ βιώσουμε. Ἡ συνειδητοποίηση τῆς σημασίας τῆς ζωῆς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀνασκόπησι τοῦ συνόλου καὶ τὸν προβληματισμὸ γιὰ αὐτὰ ποὺ βλέπουμε καὶ κορύβεται πίσω ἀπὸ τὴν ἔννοια τῆς ψυχικῆς σχέσεως τῶν ἀνθρώπων μεταξὺ τους καὶ ὅχι στὸν ἀπομονωτισμὸ καὶ τὸ μῖσος.

Ἡ γνήσια Ἑλληνικὴ Παιδεία ἀπευθύνεται στὴν ἀνάγκη τοῦ ἀνθρώπου γιὰ γνώσι, δὲν ἀπαιτεῖ καμμιὰ πίστι καὶ ὑποταγὴ μέσω ἐπιβολῆς, σέβεται καὶ ἐνθαρρύνει τὴν διαφωνία καὶ εἶναι εὐσυμβίβαστη καὶ μὴ ἀντίθετη στὶς μετριοπαθεῖς πεποιθήσεις. Κάθε ἄτομο, λαός, πολιτισμὸς μπορεῖ νὰ χρησιμοποιήσῃ εὐκόλα τὴν Μῆτιν (τὴν εὐφυΐα, τὴν σύνεσι) ἀντὶ τὴν Ἄτιν (τὴν ἀπάτη, τὴν ταραχή), ποὺ στὸ τέλος φέρνει τὸν ὄλεθρο.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει προικισθῇ ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν Φύσι μὲ τὴν δημιουργικὴ ἱκανότητα καὶ τὰ τελειότερα ἐργαλεῖα τῆς, τὰ χέρια του. Τὰ πρότυπα τῶν ἐργαλείων του τὰ εὑρίσκει στὴν πολυμήχανη Φύσι καὶ στὸ ἐργαστήριό τῆς καὶ σπουδάει στὸ πανεπιστήμιό τῆς. Σὲ αὐτὸ τὸ πανεπιστήμιο-Φύσι ἐμαθήτευσεν ὁ ἀρχαῖος Ἕλλην ἄνθρωπος καὶ ἀποκωδικοποίησε σταδιακὰ τὰ μυστικὰ τῶν συγγραμμάτων τῆς Φύσεως. Σὲ αὐτὸ τὸ πανεπιστήμιο ὀφείλει νὰ μαθητεύσῃ καὶ ὁ Ρωμῶς σήμερα, γιὰ νὰ ξαναγίνῃ Ἕλληνας. Ἡ Ἐπιστήμη εἶναι μέσα στὴν Φύσι. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ ὁ Ἑλληνικὸς Λόγος, ποὺ παραμένει δυστυχῶς σήμερα, λόγῳ ἀνυπαρξίας τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας ἐντὸς τῆς Ἑλλάδας, στὴν Ἑσπερία, ὑπῆρξε πάντοτε ὁ μέγας τολμητίας καὶ κινηματίας καὶ ὁ αἰώνιος ἐλευθεροποιοὺς ἀντάρτης.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, σεβόμενοι τὴν αὐτοτέλεια, τὴν αὐτονομία καὶ τὴν ἀνεπανάληπτη μοναδικότητα κάθε ἀνθρώπου, τὸ θεμελιώδες δικαίωμά του νὰ εἶναι αὐθύπαρκτος καὶ αὐτόνομος καὶ πρὸ πάντων τὴν ἀτομικὴ του ἐλευθερία καὶ τὴν σοφία τῆς Φύσεως, ἀποστρεφόμενοι κάθε κοινωνικὸ, θρησκευτικὸ καὶ κοσμοθεωρητικὸ δόγμα, ἀπέστειλαν τὸν Θησέα, ὁ ὁποῖος τὰ ἐξώντωσε. Ἡ ἀλληγορία αὐτὴ δὲν χρειάζεται ἐξηγήσεις... Ἡ σημερινὴ Ἑλλάδα χρειάζεται ἓναν νέο Θησέα.

Ἡ Παιδεία ποὺ ἐξανθρωπίζει τὸν ἄνθρωπο

ἰὰ ἀναθεώρησι τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ νῦν Ἑλληνικοῦ Συντάγματος ὀφείλει νὰ πετάξῃ στὰ «σκουπίδια» –διότι ἐκεῖ ἀνήκουν οἱ ἐκπαιδευτικὲς ἀναδιαρθρώσεις, ποὺ σχεδιάστηκαν ἀπὸ τὴν Ε.Ε. νὰ ὁλοκληρωθοῦν ἕως τὸ 2010– τὸ ἰσχύον καὶ ἐπιδιωκόμενο σύστημα Παιδείας καὶ μὲ θάρρος νὰ θεμελιώσῃ, ἐπὶ τέλους καὶ στὴν χώρα ποὺ τὴν γέννησε, τὴν

Από την εφημερίδα «Schooligans», φύλλο 8, 8/12/2006.

γνήσια Έλληνική Παιδεία.

Τί έννοοῦμε μὲ τὸν ὄρο «γνήσια Ἑλληνικὴ Παιδεία», τί μπορεῖ αὐτὴ νὰ δωρίσῃ στὰ Ἑλληνόπουλα;

- Θὰ καλλιεργήσῃ καὶ θὰ ἀναπτύξῃ τὶς ιδιότητες, ποὺ κάνουν τὸν ἄνθρωπο διαφορετικὸ ἀπὸ τὰ ἄλογα ζῶα, καὶ θὰ ἐξυψώσῃ τὶς ιδιότητές του στὸ ἀνώτατο δυνατὸ ὅριο, γιὰ νὰ τὸν διαμορφώσῃ σὲ ὄν, ποὺ διακρίνεται ἀπὸ αὐτογνωσία καὶ αὐτοέλεγχο, διότι τότε μόνο γίνεται γνήσιος Ἕλληνας καὶ ἄνθρωπος, ποὺ τιμᾷ τὴν ἀνθρώπινη μορφή.
- Θὰ προικίσῃ τὸ Ἑλληνόπουλο μὲ τὶς ιδιότητες, ποὺ διακρίνουν τὰ πνευματικὰ ὄντα ἀπὸ τὰ κατωτέρα τοῦ ἀνθρώπου ζῶα, καὶ δύνανται νὰ ἐξαφανίσουν ἀπὸ τὴν ψυχὴ του ὅτιδήποτε χαρακτηρίζει τὸν δεισιδαίμονα, τὸ θηρίο καὶ τὸ κτῆνος. Κανένας δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ χρήσιμο μέλος τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας καὶ ἐπιστήμονας, ἐὰν δὲν γίνῃ πρῶτα «ἄνθρωπος», διότι μόνο ἐκεῖνος, ποὺ ἀπέκτησε τὸ ἔλλογον, τὴν νοημοσύνη, τὴν αὐτογνωσία καὶ τὴν ἱκανότητα γιὰ αὐτοκυβέρνηση, εἶναι πράγματι ἄξιος τοῦ χαρακτηρισμοῦ του ὡς ἀνθρώπου.
- Θὰ στολίσῃ τὸ Ἑλληνόπουλο μὲ σύνεση, μὲ ἀρετές, μὲ ἀγάπη πρὸς τὴν ἀλήθεια, τὸ ὠραῖο καὶ τὸ δίκαιο, μὲ τάση νὰ γίνῃ αὐτὸς ἀνώτερος τῆς βαθμίδας τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ ἀποβῇ πράγματι τέτοιο λογικὸ ὄν. Συνεπῶς, ἐὰν καλλιεργηθῇ καὶ ἀνθίσῃ ἡ γνήσια Ἑλληνικὴ Παιδεία, θὰ ἔχῃ ὡς καρπὸ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ «ἀληθινοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ», ὁ ὁποῖος θὰ φέρῃ στὸν κόσμον τὴν εἰρήνη, τὴν καθολικὴ εὐημερία καὶ τὴν πρόοδο τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Μόνον αὐ-

τός, πὸν ἀπέκτησε ἀληθινὴ Ἑλληνικὴ Παιδεία, εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπὸ πάθη, ἐλαττώματα καὶ φόβους. Μόνον αὐτὸς γνωρίζει πραγματικά, τί εἶναι δίκαιο, ποι-
ές εἶναι οἱ ἀνάγκες τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, καὶ πρὸς ποιά σημεῖα κατευθύνεται
αὐτὴ ἀπὸ τὴν Φύση, καὶ συνεπῶς μόνον αὐτὸς εἶναι σὲ θέσιν νὰ εἶναι νομοθέτης,
ἄρχοντας καὶ δικαστὴς καὶ ὄχι ὅπως σήμερον οἱ πρωταγωνιστὲς τῆς διαφθορᾶς
καὶ τῆς ἀπάτης. Μόνον αὐτὸς γνωρίζει καὶ θέτει σὲ πλήρη δράσιν ὅλες τὶς διανο-
ητικῆς, ψυχικῆς καὶ σωματικῆς δυνάμεις, μὲ τὶς ὁποῖες ἡ Φύσις ἔχει προικίσει τὸν
ἄνθρωπο.

* * *

Στὴ σημερινὴ Ἑλλάδα (τὸ πλέον θεοκρατούμενον κράτος τῆς Εὐρώπης) ὁ γόρδιος
δεσμός τῶν προβλημάτων βρίσκεται κρυμμένος:

- στὸν ἑλληνικὸ Νεποτισμὸ καὶ Κομματισμὸ,
- στὸν ὀλικὸ ἔλεγχο τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἀπὸ τὴν Ἐκκλη-
σίαν, πὸν εἶναι πανταχοῦ παρούσα ὡς κράτος ἐν κράτει σὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις τοῦ
δημόσιου βίου. Τὸ σύνολο τοῦ πολιτικοῦ κόσμου ἀναζητεῖ τὴν εὐνοίαν της καὶ ἐπι-
διώκει τὴν δημοσιοποίηση τῶν σχέσεων μαζί της γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς ψήφου
τῶν εὐσεβῶν ψηφοφόρων, πὸν σύμφωνα μὲ πρόσφατη δημοσκόπηση ἀποτελοῦν
τὴν συντριπτικὴ πλειοψηφίαν τῶν Ρωμιῶν,
- στὸν ἴδιον τὸν Κλῆρον (11.000 ἱερεῖς καὶ 80 ἱεράρχες μὲ καθεστὼς δημοσίων ὑπαλ-
λήλων) καὶ στὶς ἰσχύουσες σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας (Ἄρθρο 3, τμῆμα Β΄
τοῦ Συντάγματος, πὸν ἐπιβάλλεται ριζικὰ νὰ ἀναθεωρηθῇ, γιὰ νὰ ἀπελευθερωθῇ
ἡ Παιδεία ἀπὸ τὰ θεοκρατικὰ δεσμά της).

Ἡ Ὁρθοδοξία στὴν ζωσὰ ἀκόμη Φαναριώτικη ἐκδοχὴ τῆς παραμένει γενικὰ
ἀπολιθωμένη ἀποκλειστικὰ στὴν ἀκραίαν ἰουδαϊκὴ καὶ ἀνιμιστικὴ παράδοσίν της,
ἐνῶ στὴν ἑλλαδικὴ ἐκδοχὴ τῆς εἶναι ἀγκυλωμένη σ' ἓναν ἱερὸ φετιχισμό, πὸν στὴν
οὐσίαν εἶναι εἰδωλολατρικὸς. Ὁ φετιχισμὸς ὥθει ἀνενδοίαστα τοὺς Ρωμιοὺς χριστι-
ανοὺς στὴν μεταφυσικὴ καὶ ὄχι στὴν ἔλλογην ἀντίληψιν τῆς ζωῆς, πείθοντάς τους, ὅτι
μποροῦν νὰ βιασθοῦν οἱ νόμοι τῆς Φύσεως μὲ θαύματα. Ὅποια ἀθλιότης.

«Κατηγορεῖσθε, γιατὶ δὲν κάνατε τὸν σταυρὸ σας»

**«Λυκειάρχης, πὸν θεωρεῖ πρῶτον καθῆκον τοῦ σχολείου τὴν καλλιέργειαν
τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως, ἂν καὶ φυσικὸς στὴν εἰδικότητα, σὲ ἀνάκρισιν
πὸν τοῦ ἀνατέθηκε, καταχώρισε ἐναντίον τοῦ διωκομένου ἐκπαιδευτικοῦ καὶ
τὴν κατηγορίαν: “Κατηγορεῖσθε, γιατὶ δὲν κάνατε τὸν σταυρὸ σας”.»**

Ἀπὸ τὴν ἱστοσελίδα: «Τὸ στέκι τῶν ἐκπαιδευτικῶν» (<http://www.e-enosh.gr/modules.php?name=News &file=article&sid=2873>).

Γ.Λ.

ί καταστάσεις καί συνθήκες, πού περιγράψαμε χονδρικά στὴν ἀνάλυση αὐτῇ, στὸ σύνολό τους ἀποτελοῦν τὸν «Κατοχικὸ Στρατό» τοῦ σημερινοῦ κρατιδίου τῆς Ρωμιοσύνης. Ὅλα αὐτὰ σήμερα εἶναι τῆς ἴδιας προέλευσης μὲ ἐκεῖνα, πού διέπραξαν κάποτε αὐτοί, πού διέταξαν τὸν Ἀλάριχο κατὰ τὴν διάρκεια τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορα τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας Θεοδοσίου Α΄ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀρκαδίου «Ἐς γῆν φέρειν πάντα τὰ ἔργα τῶν Ἑλλήνων, ἵνα μηδὲ μνήμη αὐτῶν ὑπεῖναι». Ἡ πηγὴ πού τὰ παράγει ἦταν καὶ παραμένει ἡ ἴδια: Ἡ χριστιανικὴ κατοχὴ τοῦ Ἑλληνισμοῦ τοὺς τελευταίους 17 αἰῶνες. Ἡ ἐπαναφορὰ τῆς ἀληθινῆς καὶ γνήσιας Ἑλληνικῆς Παιδείας εἶναι ἡ μόνη πολιτικὴ ἀπόφαση καὶ πράξη, πού μπορεῖ νὰ προσφέρει τὴν ἀπελευθέρωση ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ αὐτὴ σκλαβιά.

Δρ Γεώργιος Θ. Χατζηθεοδώρου
Υφηγητὴς Πολυτεχνείου Ἀχαρν

«Δράξασθε Παιδείας»

«Ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῶν φιλολόγων, ἀποφοίτων ἑλληνικῶν Φιλοσοφικῶν Σχολῶν ἀγνοοῦν πολλὰς πλευρὰς τοῦ μεγαλειώδους Ἑλληνοκλασικοῦ Πολιτισμοῦ, π.χ. τὴν φιλοσοφικὴ ἀποψη τοῦ Ἡρακλείτου («τὸν κόσμον αὐτόν, πού εἶναι κοινὸς γιὰ ὅλα τὰ ὄντα, δὲν τὸν ἔπλασε κανένας θεὸς ἢ ἄνθρωπος, ἀλλὰ ἦταν πάντα, εἶναι καὶ θὰ εἶναι ἀεὶζωο πῦρ, πού ἀνάβει σύμφωνα μὲ ὀρισμένο μέτρο καὶ ὅμοια σβήνει»), ἡ ὁποία μάλιστα εἶναι μὲ φιλοσοφικοὺς ὅρους ἡ σύγχρονη ἐπιστημονικὴ ἀποψη, ἐνῶ ἀκόμη καὶ ὅσοι δὲν ξέρουν νὰ κρατοῦν οὔτε μολύβι γνωρίζουν τὴ δογματικὴ μυθολογία περὶ δημιουργίας τοῦ κόσμου. Δηλαδὴ μέσῳ τοῦ κατηχητικοῦ χαρακτῆρα τῆς ἐκπαίδευσης γίνεται ἐφαρμογὴ στὴν πράξη: “Ἐγκαταλείψατε ὅσα Ἑλληνες φυσικοὶ φιλόσοφοι περὶ ἀρχῶν εἰσηγήθησαν” τοῦ Εὐσέβιου, πού ἐξηγεῖ τὶς προσπάθειες ἀποσιώπησης γιὰ 1.700 χρόνια τοῦ ὀρθολογισμοῦ τοῦ Ἑλληνοκλασικοῦ Πολιτισμοῦ.»

Αὐτὰ διαβάσαμε ἀνάμεσα σὲ πολλὰ ἄλλα ἐνδιαφέροντα σὲ ἄρθρο μὲ τίτλο: «Πολίτες τῆς δημοκρατίας ἢ ἀπλοὶ ὑπήκοοι;» στὴν ἱστοσελίδα «Τὸ στέκι τῶν ἐκπαιδευτικῶν» (www.e-enosh.gr). Τὸ ἄρθρο ἀφορᾷ στὸ διαχωρισμὸ Κράτους-Ἐκκλησίας μὲ ἰδιαίτερη ἀναζήτησι τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ μὴ διαχωρισμοῦ στὴν Παιδεία. Μὲ χαρὰ διαπιστώνουμε, ὅτι ὑπάρχουν ἐκπαιδευτικοὶ ἐμφοροῦμενοι ἀπὸ τὶς ιδέες τοῦ Διαφωτισμοῦ, τὶς ὁποῖες θὰ διαδώσουν σὶς ἐπόμενες γενεὲς τῶν Ἑλλήνων. «Δράξασθε παιδείας» ἦταν τὸ σύνθημα τῆς διαφωτιστικῆς προσπάθειας τοῦ Ἀδ. Κοραῆ, πού δὲν πρόλαβε τότε νὰ καρποφορήσῃ (βλ. «Δ», τ. 303).

Ἰων Δημόφίλος

ΑΝΕΞΙΘΡΗΣΚΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΥΘΕΪΣΜΟΣ

ί σημαίνει ακριβώς ό όρος *άνεξιθρησκία*; Η λέξη «άνεξιθρησκία» είναι παρασύνθετη και παράγεται από τη σύνθετη λέξη «άνεξιθρησκος». Η λέξη «άνεξιθρησκος» είναι επίθετο και είναι σύνθετη από τo ουσιαστικό «θρησκεία», τo επίσης ουσιαστικό «έξις», πoυ είναι τo αντίστοιχο άφηρημένο ουσιαστικό τoυ ρήματος «έχω» και τήν πρόθεση “ανά”. Τά δύο τελευταία συνθέτουν τo λεκτικό «άνεξι-», πoυ σημαίνει άν-οχή, άν-εκτικότητα. Έτσι ή λέξη «άνεξιθρησκία» σημαίνει «νά άνέχεσαι τήν (όποια) θρησκεία».

Στήν λατινογενή Εύρώπη και στo εισαγμένο από τήν Εύρώπη, μετά τή Μάχη τoυ Χάστιγκς (1066), λόγιο τμήμα τής Άγγλικής, πoυ έγινε κι αυτό λατινογενές, από τή λατινική λέξη *tolerantia*, βγήκαν oί αντίστοιχες λέξεις τών Εύρωπαϊκών Γλωσσών. Η λέξη αυτή δέ σημαίνει ακριβώς «άνεξιθρησκία»· σημαίνει ανοχή, άνεκτικότητα.

Όπου ό πολυθεϊσμός ύπήρξε ή λύση στis ύπερβατικές άνησυχίες τoυ άνθρώπου, ή έλευση κάποιας νέας θεότητας δέ θα ύπονόμεινε τήν έκάστοτε και έκασταχοϋ κρατική δομή, δέν έθετε σέ κίνδυνο τήν έξουσία, πoυ είχε έναγκαλισθή τήν πολυθεϊστική θρησκεία. Η Ιστορία έχει άποδείξει, πώς στis κρατικές δομές, όπου ύπήρχε πολυθεϊσμός, ή άνεξιθρησκία ήταν ή άπτη πραγματικότητα. Έτσι ό Σωκράτης πήγαινε στη γιορτή τής Θρακιώτισσας θεάς Βένιδας στoν Πειραιά, και ναοι τής αϊγυπτιακής θεάς Ίσιδας και άλλων Αϊγυπτίων θεών ύπάρχουν σ' όλη τήν Ελλάδα. Και γρήγορα δημιουργοϋνταν σχέσεις και άφομοιώσεις, έξομοιώσεις άνάμεσα στis θεότητες, πoυ έρχονταν από διάφορα μέρη και πολιτισμoς και συναντιώνταν σέ άλλα μέρη και πόλεις.

Έτσι κατá τή Ρωμαιοκρατία ή άνεξιθρησκία ήταν ή κύρια κρατική θρησκευτική πολιτική. Οί διωγμοί τών χριστιανών, όπως και τo Κρυφό Σχολείο, είναι σύγχρονα μυθεύματα. Οί Ρωμαίοι άυτοκράτορες προέβησαν σέ κάποιους διωγμoς χριστιανών, όταν oί χριστιανοί δέν ήθελαν νά γίνουν στρατιώτες. Και oί διωγμοί άυτοί δέν ήσαν ποτέ γενικευμένοι. Έτσι oί διωγμένοι μoυροϋσαν νά πάνε σέ άλλη ρωμαϊκή έπαρχία και νά ζήσουν άπερίσπαστοι. Ο άυτοκράτορας Φίλιππος ό Άραβας ήταν χριστιανός και ό άυτοκράτορας Γαλιηνός, έχοντας χριστιανή γυναίκα, έδωσε άπόλυτη έλευθερία σ' όλες τis θρησκείες και έξέδωσε ρητá ή έμμεσα τo πρώτο Διάταγμα Άνεξιθρησκίας. Ο Χριστιανισμός, ένισχυμένος από τá άυτοκρατορικά δώρα και θεσμούς, για 40 χρόνια θα δράση άνενόχλητος και θα έδραιωθή στη Ρωμαϊκή Άυτοκρατορία. Ο μόνος σημαντικός άντιχριστιανικός διωγμός ήταν εκείνος τoυ Διοκλητιανoυ στá τέλη τoυ 3ου αι. Ο Μαξέντιος άλλωστε πρίν τo Μεγάλο Κωνσταντίνο έξέδωσε τo δεύτερο Διάταγμα Άνεξιθρησκίας. Τo Διάταγμα Άνεξιθρησκίας τoυ Μεδιολάνου τoυ Μ. Κωνσταντίνου ήταν τo τρίτο.

Ἡ ἑξαφάνιση τῆς ἀνεξιθρησκείας στὸν Χριστιανισμό

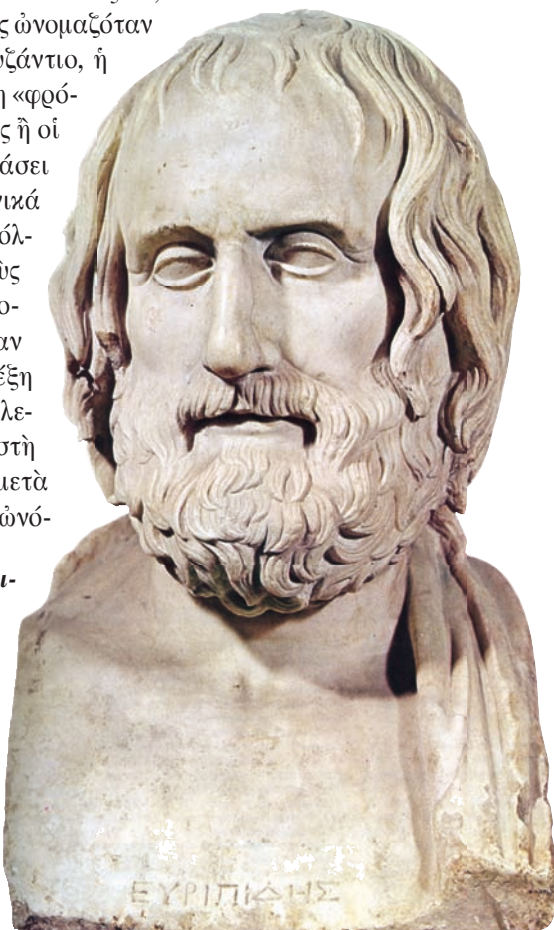

ντίθετα ἡ ἀντιμετώπιση μιᾶς ἄλλης θρησκείας ἢ ἐνὸς ἄλλου δόγματος ἀπὸ τοὺς μονοθεϊσμοὺς ἦταν πάντα ἀμείλικτη. Ὅπου ὁ ὅποιος μονοθεϊσμός ὑπῆρξε ἢ θεσπίστηκε σὰν ἀπάντηση στὶς ὑπερβατικὲς ἀνησυχίες τοῦ ἀνθρώπου, κάθε πίστη μὴ συμβατὴ μὲ τὴν ἐπίσημη θρησκεία κολαζόταν σκληρά. Καὶ ἡ μὴ ἀνεξιθρησκία καὶ οἱ διωγμοὶ καὶ γενικὰ ὁ κατατρεγμὸς τῶν πιστῶν τῆς μὴ ἐπίσημης θρησκείας στάθηκαν ἡ ἀπὲρ πραγματικότητα. Μὲ τὴν ἀνακήρυξη τῆς χριστιανικῆς θρησκείας σὰν ἐπίσημης κρατικῆς θρησκείας, τὸ 393 μ.Χ., ἀπὸ τὸν Μεγάλον Θεοδοσίον, κάθε τι ἐλληνικὸ ἔπρεπε νὰ καταστραφῇ.

Ἡ Εἰκονομαχία στάθηκε τὸ δεῦτερο μεγάλο διωκτικὸ κῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς τάσης του νὰ εἰκονογραφῇ τὸ Ὑπερβατό. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ἑλληνισμὸς ἦταν ἀδύνατον νὰ νικηθῇ, κατέληξαν στὴ σύμβαση νὰ καταργηθῇ ἡ τρίτη διάσταση στὴν ἀναπαράσταση τοῦ Ὑπερβατοῦ, καὶ γι' αὐτὸ δὲν ὑπάρχουν ἀγάλματα στοὺς ὀρθόδοξους χριστιανικοὺς ναοὺς, καὶ ὁ Χριστὸς πάνω στὸ σταυρὸ εἶναι μίαν σάνίδα κι ὄχι ἀναπαράσταση τοῦ ἀνθρώπινου σώματος.

Στὸ πρῶτο στὸν κόσμον ἐγκυκλοπαιδικὸ λεξικόν, τὸν Σουίδα ἢ τὴν Σοῦδα, ὅπως κατ' ἄλλους ὠνομαζόταν αὐτὸ τὸ λεξικὸν τοῦ 10ου αἰ. στὸ Βυζάντιον, ἡ λέξις «Ἑλλήν» ἐρμηνεύεται μὲ τὴν λέξιν «φρόνιμος» καὶ τίποτε ἄλλο. Ὁ συντάκτης ἢ οἱ συντάκτες τοῦ λεξικοῦ ἔχουν ἐκφράσει μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὰ μύχια φιλελληνικά τους συναισθήματα, ἀλλὰ δὲν ἀποτόλμησαν νὰ ποῦν περισσότερα γιὰ τοὺς Ἑλλήνες, ποὺ οἱ Βυζαντινοὶ εἶχαν ἀποκαλέσει εἰδωολάτρες καὶ τοὺς εἶχαν ἀποπέμψει στὸ πῦρ τὸ ἐξώτερον. Ἡ λέξις «Ἑλλάς» δὲν ὑπάρχει αὐτοτελῶς στὸ λεξικόν, ἀλλὰ γράφεται σὰν ἐρμηνεία στὴν λέξιν «Ἀχαΐα», μιὰ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι μετὰ τὴν πτῶσιν τῆς Κορίνθου, τὸ 146 π.Χ., ὠνό-

Παρὰ τὴ σχετικὴ -σὲ σχέση μὲ τὸ Χριστιανισμό- ἀνεκτικότητά τοῦ Ἀωδεκαθεϊσμοῦ ὑπῆρξαν πάμπολλες περιπτώσεις διώξεων ἀνθρώπων τοῦ Πνεύματος στὴν Ἀρχαία Ἑλλάδα γιὰ θρησκευτικὸν λόγον, ὅπως τοῦ εἰκονιζόμενου Εὐριπίδη, ὁ ὅποιος καταδιώχθηκε ἀπὸ τὸν Κλέωνα γιὰ ἀσέβεια. (Ἀριστοτέλους, «Ρητορικὴ», 1416a.)
Γιὰ τὶς διώξεις τῶν φιλοσόφων στὴν ἀρχαιότητα βλ. «Δ», τ. 306 ἢ www.davlos.gr/pdf/21386.pdf.

μασαν όλα τὰ νότια ἑλληνικά ἐδάφη Ἀχαΐα.

Οἱ θρησκευτικοὶ διωγμοὶ σὲ παλιότερες ἐποχὲς πραγματοποιοῦσαν τὴν ἔννοια τοῦ φρικτοῦ. Γνωστὸς εἶναι ὁ φρικτὸς θάνατος τῆς ἀλεξανδρινῆς Ὑπατίας, τῆς μέγιστης φιλοσόφου καὶ μαθηματικοῦ τοῦ 4ου αἰ. μετὰ τὴ χρονολογία μας ἀπὸ τὸ φανατισμένο χριστιανικὸ πλῆθος τῆς Ἀλεξάνδρειας. Καὶ δυστυχῶς στὴν Ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος περισσότερες σφαγὲς καὶ διωγμοὶ ἔγιναν μεταξὺ τῶν ἀλλόδοξων χριστιανῶν παρὰ ἀνάμεσα σὲ χριστιανοὺς καὶ ἀρχαιοθρησκους.

Κατὰ τὸ Μεσαίωνα ἦταν ἀπτή καὶ καυτὴ πραγματικότητα τὰ ὀλοκαυτώματα τῶν «αἵρετικῶν» ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Ἐξέταση στὴ Δύση. Στὸ Βυζάντιο καίγονταν ἐπίσης οἱ Βογόμιλοι σὰν «αἵρετικοί», καὶ ὁτιδήποτε θύμιζε Ἑλλάδα ἦταν ἀπαγορευμένο καὶ κατατρεγμένο, ὅπως ἤδη ἔχει ἐπισημανθῇ. Καὶ στὶς ἄλλες ὅμως μονοθεϊστικὲς θρησκείες οἱ μεταξὺ ὁμόθρησκων ἀλλὰ ἐτερόδοξων διαμάχες δὲ στάθηκαν σπάνιες. Οἱ σίτες καὶ οἱ σουννίτες ἀλληλοσφάζονται καὶ σήμερα.

Καὶ φυσικὰ οἱ πόλεμοι ἀνάμεσα σὲ μονοθεϊστὲς ἦσαν οἱ πιὸ αἱματηροὶ στὴν Ἱστορία μὲ ἀποκορύφωση τὶς Σταυροφορίες.

Πάντως στὴ σημερινὴ ἐποχὴ ὁ κατατρεγμὸς τῶν πολυθεϊστῶν στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο γίνεται συνήθως μὲ ἐπαναληπτικὴ ἀποστολὴ τῆς Ἐφορίας στὸ μαγαζὶ κάποιου πολυθεϊστῆ, μὲ βραδεῖα ἢ ἀναβλητικὴ ἐξυπηρέτηση σὲ κάποια δημόσια ὑπηρεσία ἢ μὲ παρόμοιες ἐνέργειες. Εὐτυχῶς βογομολικὸ ἢ ιεροεξεταστικὸ ὀλοκαύτωμα δὲ γίνεται σήμερα. Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ παραδεχτοῦμε.

Ὁ κατατρεγμὸς κατὰ τῶν θρησκευτικῶν παραλλαγῶν καὶ κατὰ τοῦ πολυθεϊσμοῦ στὶς μονοθεϊστικὲς κοινωνίες εἶναι βέβαια ἀπόλυτα εὐεργήμενος. Ἡ παράλλαξη τῶν ἐπίσημων δογμάτων ἢ μία καινούργια θεότητα ἐγκυμονοῦν κινδύνους γιὰ τὴν ἐξουσία, πὺν στηρίζεται στὸ ἐπίσημο δόγμα ἢ ὑποστηρίζεται ἀπὸ αὐτό. Ἐνας καινούργιος θεὸς ἢ ἡ παράλλαξη τοῦ ἐπίσημου δόγματος μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ πόλο ἰδεολογικῆς ἑλξης κάθε ἀντιπολιτευόμενου. Πολὺ σωστὰ ἔχει παρατηρήσει ὁ Οὐμπέρτο Ἐκο στὸ «Ὄνομα τοῦ Ρόδου», πὺς κατὰ τὸ Μεσαίωνα πολλὲς «αἱρέσεις», μολονότι εἶχαν διαμετρικὴ δογματικὴ ἀντίθεση μεταξύ τους, συνασπίζονταν κατὰ τῆς κεντρικῆς παπικῆς ἐξουσίας.

Ποιτεύματα καὶ ἀνεξιθρησκία

τὴ Δημοκρατία βέβαια τὸ πολίτευμα στηρίζεται στὸ 95% τοῦλάχιστον τοῦ πληθυσμοῦ, κι ἔτσι ἡ θρησκευτικὴ στήριξη δὲν εἶναι ἀναγκαία. Γι' αὐτὸ ὅλοι οἱ Ἕλληνες θεοὶ δὲ δεινοπαθοῦν λίγο στὶς κωμωδίες τοῦ Ἀριστοφάνη, παρὰ τὸ ψήφισμα τοῦ Διοπέιθ τὸ 432 π.Χ., πὺν προσπάθησε, τοῦ κάκου, νὰ βάλῃ κάποιο ὅριο στὶς ἐλευθεροστομίες τῶν κωμωδιογράφων. Ἄν σὲ κάποιο σύγχρονο θεατρικὸ ἔργο ὁ πιὸ ἀσήμαντος χριστιανὸς ἅγιος πάθαινε τὰ μισὰ ἀπὸ αὐτά, πὺν παθαίνουν οἱ θεοὶ στοὺς Ὀρνίθες καὶ στὴν πόλη *Νεφελοκοκκυγία* ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλες κωμωδίες τοῦ Ἀριστοφάνη, μπορεῖ ἀκόμα καὶ φωτιὲς νὰ ξαναστήνονταν, γιὰ νὰ καὶ ὁ συγγραφέας ἢ τοῦλάχιστον τὸ ἔργο του.

Στὴ Δημοκρατία οἱ θεοὶ βοηθοῦν τοὺς πολίτες, ἀκόμα καὶ παρὰ τὴν ἐνδεχόμενη πρώτη τους ἄρνηση. Ἔτσι, λέει ὁ Ἡρόδοτος, ὅταν στὰ Μηδικὰ οἱ ἱερεῖς τοῦ Μαντεῖ-

ου τῶν Δελφῶν, ἐρημνεύοντας τὰ λόγια τῆς Πυθίας, δὲν ἔδωσαν καλὸ χρησμὸ στοὺς Ἀθηναίους ἀπεσταλμένους, προφανῶς ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὴν περσικὴ δύναμη ἢ τὸ χρῆμα ἢ καὶ τὰ δύο, οἱ Ἀθηναῖοι, κατὰ συμβουλὴ κάποιου πολίτη τῆς πόλης τῶν Δελφῶν, μπῆκαν στὸ Μαντεῖο καὶ εἶπαν πὼς θὰ κάθονταν ἐκεῖ μέχρι νὰ πάρουν καλλύτερο χρησμὸ. Ἔτσι ὁ Ἀπόλλωνας ἀναγκάστηκε νὰ ἀλλάξῃ τὸ χρησμὸ, καὶ οἱ Ἕλληνες στὴ Σαλαμίνα εἶχαν τὸ γνωστὸ πανανθρώπινης σημασίας ἀποτέλεσμα.

Ἡ ἐκάστοτε καὶ ἐκασταχοῦ θρησκεία στηρίζει τὸ πολίτευμα. Ἰσχύει αὐτό, ποὺ θὰ ὀνομάσουμε κρατικὸ μονοθεϊσμό, δηλαδὴ ὑπάρχει κάποια κεντρικὴ θεότητα. Στὴν πολυθεϊστικὴ Ἀθήνα, ὁ Αἰσχύλος στὶς Εὐμενίδες ἔχει εἰσαγάγει τὴν ἄποψη, πὼς ἡ ἴδια ἢ Ἀθηνᾶ εἶχε θεσπίσει τὸν Ἄρειο Πάγο, γιὰ νὰ δικάσῃ τὸν Ὀρέστη, τὸν εἶχε κάνει κληρωτὸ δικαστήριον, θεσπίζοντας ἔτσι τὴ Δημοκρατία καὶ τὴν κλήρωση, τὸ θεμελιώδη τῆς νόμο. Ἡ Ἀθηνᾶ στὴν Ἀθήνα θεωρεῖται προστάτιδα τῆς πόλης ἀλλὰ καὶ τῆς Δημοκρατίας. Καὶ γι' αὐτὸ ἦταν ἡ κύρια θεότητα. Στὴν Ἀθήνα καὶ γενικώτερα στὸν ἑλληνικὸ χῶρο ὑπῆρχε οὐσιαστικὰ ἀνεξιθρησκία. Γιατὶ ἡ θρησκευτικὴ μισαλλοδοξία χαρακτηρίζει τὰ μὴ δημοκρατικὰ καὶ συνάμα μονοθεϊστικὰ πολιτεύματα.

*Ὁ Ἀριστοτέλης λέει
στὰ «Πολιτικά» του,
πὼς ὁ τύραννος
πρέπει νὰ δείχνεται
ἰδιαίτερα θεοσεβής,
ἂν θέλῃ νὰ κρατήσῃ
τὴν ἐξουσία του.*

Στὰ μὴ δημοκρατικὰ πολιτεύματα ἡ θρησκευτικὴ ὑποστήριξη, ἡ ὑπερβατικὴ ὑποδομὴ εἶναι ἀπαραίτητες καὶ ἔρχονται σὲ ἐνίσχυση τῆς μὴ δημοκρατικῆς ἐξουσίας. Αὐτὸ γίνεται σαφέστερο στὶς μοναρχίες. Ἔτσι οἱ μονάρχες δημιουργοῦν ἰδιαίτερες σχέσεις μὲ τὴν ὑπερβατικότητα. Ὁ Ἀριστοτέλης λέει στὰ «Πολιτικά» του, πὼς ὁ τύραννος πρέπει νὰ δείχνεται ἰδιαίτερα θεοσεβής, ἂν θέλῃ νὰ κρατήσῃ τὴν ἐξουσία του. Κι ἀκόμα οἱ μονάρχες ἰσχυρίζονταν πὼς ἦσαν γόνοι θεῶν. Ἔτσι στὴ Μοναρχία κεντρικὴ θεότητα εἶναι ὁ ἴδιος ὁ μονάρχης. Πρόκειται γιὰ τὴ θρησκευτικὴ παραλλαγὴ, ποὺ θὰ ὀνομάσουμε προσωποπαγὴ κρατικὸ μονοθεϊσμό. Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος στάθηκε ὁ εἰσηγητὴς

τοῦ προσωποπαγοῦς κρατικοῦ μονοθεϊσμοῦ στὴ Δύση κατ' ἀπομίμηση τοῦ Πέρση βασιλιᾶ καὶ τοῦ Αἰγυπτίου φαραῶ. Τὸν μιμήθηκαν οἱ Ρωμαῖοι αὐτοκράτορες καὶ θεοποιοῦνταν καὶ ἐκεῖνοι. Ἐκτὸς δηλαδὴ ἀπὸ τοὺς ἄλλους θεοὺς θέσπιζαν τὴ λατρεία τοῦ προσώπου τους.

Οἱ Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες, ἐπειδὴ δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ θεωρηθοῦν γόνοι θεοῦ, μιὰ καὶ ὁ χριστιανὸς Θεὸς δὲν ἔχει παρὰ ἓνα καὶ μόνο γιού, περιορίστηκαν στὸ νὰ εἶναι ὅλοι τους ἰσαπόστολοι, δηλαδὴ ζωντανοὶ ἅγιοι καὶ ἀρχηγοὶ τῆς Ἐκκλησίας τους· καὶ γι' αὐτὸ ὅλοι τους παρουσιάζονται μὲ φωτοστέφανο. Μπορεῖ τὴν προηγούμενη νύχτα νὰ εἶχαν σκοτώσει τὸν προκάτοχό τους, ὅμως, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ εἶχαν πετύχει νὰ καταλάβουν τὸν βυζαντινὸ θρόνον, ἦταν ἰσαπόστολοι, ἀρχηγοὶ τῆς Ἐκκλησίας, ἐκπρόσωποι τοῦ Θεοῦ τους στὴ Γῆ καὶ εἶχαν ἐπιτελέσει τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τους. Ὅλη ἡ βυζαντινὴ εἰκονογραφία τὸ ἀποδεικνύει αὐτό. Γιὰ παράδειγμα: στὰ ψηφιδωτὰ τοῦ Ἁγίου Βιτάλιου τῆς Ραβέννας ὁ Ἰουστινιανὸς καὶ ἡ Θεοδώρα παρουσιάζονται μὲ φωτοστέφανο, ἐνῶ ὁ Μαξιμιανός, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Κωνσταντινούπολης, δὲν ἔχει φωτοστέφανο.

Τελευταῖος θεὸς βασιλείας ὑπῆρξε ὁ Ἰάπωνας Χιροχίτο. Σ' αὐτὸν οἱ Ἀμερικανοὶ κατάργησαν τὴ θεϊκὴ του «καταγωγὴ» μὲ σχετικὸ ὄρο στὴ συνθήκη τῆς εἰρήνης, ποὺ ὑπεγράφη μετὰ τὶς ἀτομικεῖς βόμβες στὴ Χιροσίμα καὶ στὸ Ναγκασάκι τὸ 1945.

Ἡ ἀνεξιθρησκία στὴ Νεώτερη Ἑλλάδα

πὸ τὸ Διαφωτισμὸ καὶ μετὰ στὴ Δύση ἔχει ἐπικρατήσῃ ἓνα πνεῦμα ἀνεξιθρησκίας. Ὅμως οὐσιαστικὰ οἱ μονοθεϊστικὲς θρησκείες μέσα στὴν ἔννοια τῆς ἀνεξιθρησκίας περιλαμβάνουν μόνο ἑαυτές, τοὺς ἴδιους τοὺς ἑαυτούς τους. Ὁ Ρήγας ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὸ Διαφωτισμὸ καὶ τὴ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση θέλησε νὰ ξεσηκώσῃ τὰ Βαλκάνια κατὰ τῆς Ὄθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας. Στὴν Ἐπαναστατικὴ του Προκήρυξη θέλει τὴν ἀνεξιθρησκὴ ἔνωση ὅλων τῶν Βαλκανίων καὶ γράφει:

«Ὁ λαός, ἀπόγονος τῶν Ἑλλήνων, ὅπου κατοικεῖ τὴν Ρούμελην, τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, τὰς Μεσογείους νήσους, τὴν Βλαχομπογδανίαν, καὶ ὅλοι ὅσοι στενὰ ζοῦν ὑπὸ τὴν δυσφορωτάτην τυραννίαν τοῦ Ὄθωμανικοῦ βδελυρωτάτου δεσποτισμοῦ, ἡ ἐβιάσθησαν νὰ φύγουν εἰς ξένα βασίλεια, διὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὸν δυσβάστακτον καὶ βαρὺν αὐτοῦ ζυγόν, ὅλοι, λέγω, χριστιανοὶ καὶ Τοῦρκοι, χωρὶς κανένα ξεχωρισμὸν θρησκείας (ἐπειδὴ ὅλοι πλάσματα τοῦ Θεοῦ εἶναι καὶ τέκνα τοῦ πρωτόπλαστον)... » Ἐδῶ ἐξισώνει χριστιανούς καὶ Τοῦρκους, δηλαδὴ μωαμεθανούς, καὶ τοὺς θεωρεῖ ὅλους γόνους τῶν πρωτοπλάστων, ποὺ ἀναφέρει τὸ γνωστὸ Κείμενο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Πιὸ κάτω ὅμως, στὸ ἴδιο κείμενο, φαίνεται νὰ εἶναι κατ' ἐυθείαν ἐπηρεασμένος καὶ θρησκευτικὰ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Ἀρχαιότητα:

» -Οὐρανέ!», ἔχει γράψῃ, «ἐσὺ εἶσαι ἀπροσωπόληπτος μάρτυς τῶν τοιούτων κακουργημάτων.

» -Ἥλιε! ἐσὺ βλέπεις καθημερινῶς τὰ τοιαῦτα θηριώδη τολμήματα.

» -Γῆ! ἐσὺ ποτίζεσαι ἀδιακόπως ἀπὸ τὰ ρεῖθρα τῶν ἀθῶων αἱμάτων.»

Στὸ ἐδάφιο αὐτὸ ὁ Ρήγας φαίνεται νὰ εἰσάγῃ μίαν ἀνεξιθρησκίαν εὐρύτερη ἀπὸ ἐκείνη, ποὺ περιλαμβάνει τὸ προηγούμενο ἐδάφιο καὶ ἐμπεριέχει ἔννοιες θρησκευτικῆς πιὸ πέρα ἀπὸ τοὺς μονοθεϊσμούς. Στὴν «Νέα Πολιτικὴ Διοίκηση» ὁ Ρήγας εἶναι σαφέστατος, κατονομάζει ρητὰ τὶς τρεῖς μονοθεϊστικὲς θρησκείες καὶ μὲ τὶς ἐκφράσεις «κάθε εἶδους θρησκείας» καὶ «τὰ λοιπὰ δὲν εἶναι ἐμποδισμένα» εἰσάγει τὴν εὐρύτερη ἀνεξιθρησκίαν.

Κάτι ἀνάλογο συμβαίνει καὶ μὲ τὰ ἄλλα ἔργα τοῦ Ρήγα, τὰ «Δίκαια» τοῦ Ἀνθρώπου καὶ τὸ «Θούριο».

Τὴν ἀνεξιθρησκίαν τὴν ἔχουν καθιερώσει ὅλα τὰ ἑλληνικὰ Συντάγματα. Στὰ τρία ὅμως Συντάγματα τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821 ἐνυπάρχει ἔμμεσα ἡ εὐρύτερη ἀνεξιθρησκία, ποὺ ἔχει ἤδη πρωτοεμφανισθῇ στὰ κείμενα τοῦ Ρήγα.

Στὸ Εἰσαγωγικὸ Σκεπτικὸ τοῦ Συντάγματος τῆς Ἐπιδιάρου ἀναφέρεται, ὅτι τὸ

Ὁ Ρήγας
ἐπηρεασμένος ἀπὸ
τὸ Διαφωτισμὸ
καὶ τὴ Γαλλικὴ
Ἐπανάσταση θέλησε
τὴν ἀνεξιθρησκὴ
ἐνωση ὅλων τῶν
Βαλκανίων.

Ἔθνος τῶν Ἑλλήνων κάνει τὴν πρώτη του ἐλεύθερη Συνέλευση μετὰ ἀπὸ 22 αἰῶνες. Ἄν ἀπὸ τὸ 1821 ἀφαιρέσουμε τὸ 2200, φτάνουμε περίπου στὴν ἐπαίσχυντη Ἀνταλκίδειο ἢ Βασιλικὴ Εἰρήνη τοῦ 387 π.Χ.. Τὸ Βυζάντιο θεωρήθηκε σκλαβιά γιὰ τοὺς Ἕλληνες.

Τὸ Σύνταγμα τῆς Ἐπιδαύρου ψηφίζεται στὸ ὄνομα τῆς Ἀγίας καὶ Ἀδαιρέτου Τριάδος. Ὅμως στὴν § α΄ θεσπίζεται ἡ ἀκώλυτη ἐκτέλεση τελετῶν καὶ ἱεροπραγιῶν κάθε ἄλλης θρησκείας καὶ στὴν § β΄ τονίζεται πάλι ἔμμεσα ἡ ἰσότητα ἀνάμεσα στὶς θρησκείες. Δὲ θεσπίζεται ἡ ἀπαγόρευση τοῦ προσηλυτισμοῦ, ἂν καὶ στὴν § η΄ θεσπίζεται νὰ μὴ γίνεται λόγος κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας.

Στὴν § β΄ ὁ Ἕλληνας ὁρίζεται μὲ τὸ αὐτόχθοно καὶ τὴν πίστη του στὸ Χριστό.

Στὴν § κβ΄ καὶ στὴν § ξε΄ θεσπίζονται 8 ὑπουργοί. Τὸ 1 εἶναι ὁ πρωθυπουργὸς καὶ τὸ 7 ὁ ὑπουργὸς τῆς Θρησκείας.

Στὴν § ργ΄ θεσπίζεται ἡ Σφραγίδα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικράτειας νὰ φέρῃ τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ μὲ τὰ σύμβολα τῆς φρόνησης.

**Στὸ Σύνταγμα τῆς
Ἐπιδαύρου ὁ Ἕλληνας**

**ὁρίζεται μὲ τὸ
αὐτόχθοно καὶ τὴν
πίστη του στὸ Χριστό.**

**Στὸ Σύνταγμα τοῦ
Ἀστρους ὁ Ἕλληνας**
ὁρίζεται μὲ τὴν
γνώση τῆς Ἑλληνικῆς
Γλώσσας καὶ τὴν πίστη
του στὸ Χριστό.

Στὴν § ρδ΄ θεσπίζεται τὸ «κυανοῦν» καὶ τὸ «λευκόν» σὰν χρώματα τοῦ Ἐθνικοῦ σημείου καὶ τῶν σημαιῶν στεριᾶς καὶ θάλασσας, ἀλλὰ δὲ γίνεται λόγος γιὰ ὑπαρξὴ σταυροῦ στὰ ἐθνικὰ σύμβολα.

Στὰ Εἰσαγωγικὰ Σκεπτικὰ τῶν ἄλλων δύο Συνταγμάτων ὑπάρχει διαφοροποίηση ὡς πρὸς τὸ Βυζάντιο, καὶ τελικὰ ἐγινε μνεία τῶν «ἀεμνήστων χριστιανῶν αὐτοκρατόρων», καὶ ἡ «Ἐξάβιβλος» τοῦ Κωνσταντίνου Ἀρμενόπουλου (1345) καθὼς καὶ ὁ Ἰουστινιάνειος Κώδικας (533-535) ἦρθαν στὸ προσκήνιο, ἂν καὶ τὰ καθαιρτὰ συντακτικὰ κείμενα ἀντιστέκονταν στὴν βυζαντινοποίηση τοῦ Νεοελληνικοῦ Δικαίου.

Τὸ Σύνταγμα τοῦ Ἀστρους ἐγινε μεσοῦντος τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1823. Ἡ ἔκφραση εἶναι ἀρχαία ἐλληνικὴ καὶ τὴ διατήρησα, γιὰ νὰ φανῇ ὁ προσανατολισμὸς τοῦ ὅλου κειμένου. Τὸ Σύνταγμα ψηφίζεται στὸ ὄνομα τῆς Ἀγίας καὶ Ἀδαιρέτου Τριάδος. Ὅμως στὴν § α΄ θεσπίζεται ἡ ἀκώλυτη ἐκτέλεση τελετῶν καὶ ἱεροπραγιῶν κάθε ἄλλης θρησκείας καὶ στὴν § θ΄ τονίζεται πάλι ἔμμεσα ἡ ἰσότητα ἀνάμεσα στὶς θρησκείες. Δὲ θεσπίζεται ἡ ἀπαγόρευση τοῦ προσηλυτισμοῦ, ἂν καὶ στὴν § η΄ θεσπίζεται νὰ μὴ γίνεται λόγος κατὰ τῆς χριστιανικῆς θρησκείας.

Στὴν § β΄ ὁ Ἕλληνας ὁρίζεται μὲ τὴ γνώση τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας καὶ τὴν πίστη του στὸ Χριστό.

Στὴν § κε΄ θεσπίζονται ἑπτὰ ὑπουργοί, ὁ 6ος εἶναι τῆς Λατρείας γενικά. Ἔτσι καθιερώνεται ἡ ἀνεξίθρησκία μὲ τὴν εὐρύτερη ἔννοια.

Στὴν § ξε΄ θεσπίζεται ἡ Σφραγίδα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικράτειας νὰ φέρῃ τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ μὲ τὰ σύμβολα τῆς φρόνησης.

Παρ' ὅλ' αὐτὰ στὴν § ςθ΄ καθιερώνεται ὅρκος στὸ ὄνομα τῆς Τρισυπόστατης Θεότηας.

Στὴν Τροιζήνα τὸ Μάιο τοῦ 1827 ἡ Γ' Ἐθνικὴ Συνέλευσις ψηφίζει τὴν τρίτη μορφή τοῦ Συντάγματος, τὴν πιδ ἐπεξεργασμένη. Τὸ Σύνταγμα ψηφίζεται πάλι στὸ ὄνομα τῆς Ἀγίας καὶ Ἀδριαρέτου Τριάδος. Στὸ ἄρθρο 1 θεσπίζεται ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκείας καὶ ἡ ἴση ὑπεράσπιση κάθε θρησκείας.

Ἡ Ἀνατολικο-ορθόδοξη Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καθιερώνεται καὶ πάλι σὰν θρησκεία τῆς Ἐπικράτειας, ὅμως καὶ πάλι δὲ θεσπίζεται ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ προσηλυτισμοῦ, καὶ στὸ ἄρθρο 6 γίνεται δεκτὸς σὰν Ἕλληνας ὅποιος δώσῃ τὸν Ἑλληνικὸ Ὅρκον, γιὰ τὸν ὁποῖο θὰ ξαναμιλήσουμε σὲ λίγο.

Στὸ ἄρθρο 128, ποῦ προβλέπει τοὺς γραμματεῖς (τοὺς ὑπουργούς), δὲν ὑπάρχει γραμματέας σχετικὸς μὲ τὴ θρησκεία ἢ τὴ λατρεία.

Τὸ ἄρθρο 149 καθορίζει πάλι τὸ «κυανοῦν» καὶ τὸ «λευκόν» σὰν χρώματα τοῦ Ἐθνικοῦ σημείου καὶ τῶν σημαίων στεριᾶς καὶ θάλασσας, ἀλλὰ δὲ γίνεται λόγος γιὰ ὑπαρξὴ σταυροῦ στὰ ἐθνικὰ σύμβολα.

Στὸ ἄρθρο 150 θεσπίζεται πάλι ἡ Σφραγίδα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπικράτειας νὰ φέρῃ τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ μὲ τὰ σύμβολα τῆς φρόνησις. Νὰ σημειωθῇ, πὼς ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ διασώθηκε καὶ ὑπάρχει καὶ σήμερα στὴ σφραγίδα τῆς Βουλῆς. Στὸ ἴδιο κείμενο ἀκολουθοῦν καὶ καθιερώνονται τρεῖς ὅρκοι: 1) ὁ Ἑλληνικὸς (δηλ. τοῦ Ἑλλήνα πολίτη), 2) ὁ Βουλευτικὸς καὶ 3) τοῦ Κυβερνήτη, οἱ ὁποῖοι δίνονται στὸ ὄνομα τοῦ Ὑψίστου.

Τὸ Σύνταγμα τῆς Τροιζήνας εἶναι τὸ δεῦτερο σὲ ἐπαναστατικότητα κείμενο τῆς Ἀνθρωπότητος. Τὸ πρῶτο εἶναι ἡ «Ἀθηναίων Πολιτεία» τοῦ Ἀριστοτέλη.

Τὰ Συντάγματα τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821 εἶναι πολλὴ πιδ φιλελεύθερα ἀπὸ τὰ κατοπινά, ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὸ σημερινὸ ἰσχύον Σύνταγμα.

Ἡ ἀπλὴ ἀνεξίθρησκία ἐφαρμόστηκε ἀμέσως. Ὁ Ὅθωνας ἦταν διαμαρτυρόμενος καὶ ἡ Ἀμαλία καθολικὴ, ἂν καὶ ὁ πληθυσμὸς ἦταν συνήθως ὀρθόδοξος. Μὲ τὸ Γεώργιο Α' καθιερώνεται ἡ Ὁρθοδοξία τοῦ Ἀρχιγοῦ τοῦ Κράτους.

Τὸ σύγχρονο Σύνταγμα καθιερώνει τὴν ἀνεξίθρησκία μὲ τὸ ἄρθρο 5, παράγραφος 2, ἀλλὰ διατηρεῖ τὴν Ὁρθοδοξία τοῦ Ἀρχιγοῦ τοῦ Κράτους μὲ βάση τὸ ἄρθρο 33,2. Ἐχεῖ ἐπίσης εἰσαχθῇ ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ προσηλυτισμοῦ.

«2. Ὅλοι, ὅσοι βρίσκονται στὴν Ἑλληνικὴ Ἐπικράτεια, ἀπολαμβάνουν τὴν ἀπόλυτη προστασία τῆς ζωῆς, τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας τους, χωρὶς διάκριση ἐθνικότητος, φυλῆς, γλώσσας καὶ θρησκευτικῶν ἢ πολιτικῶν πεποιθήσεων. Ἐξαιρέσεις ἐπιτρέπονται στὶς περιπτώσεις, ποῦν προβλέπει τὸ Διεθνὲς Δίκαιο.»

Τὸ ἄρθρο 13 εἶναι πιδ ἀναλυτικόν:

«1. Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως εἶναι ἀπαραβίαστη. Ἡ ἀπόλαυσις τῶν ἀτομικῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴς θρησκευτικῆς πεποιθήσεως καθενός.

» 2. Κάθε γνωστὴ θρησκεία εἶναι ἐλεύθερη καὶ τὰ σχετικὰ μὲ τὴ λατρεία τῆς τελοῦνται ἀνεμπόδιστα ὑπὸ τὴν προστασία τῶν νόμων. Ἡ ἄσκηση τῆς λατρείας δὲν

*Ὁ Ὅθωνας ἦταν
διαμαρτυρόμενος καὶ
ἡ Ἀμαλία καθολικὴ,
ἂν καὶ ὁ πληθυσμὸς
ἦταν συνήθως
ὀρθόδοξος.*

ἐπιτρέπεται νὰ προσβάλλῃ τὴ δημόσια τάξιν ἢ τὰ χρηστὰ ἤθη. Ὁ προσηλυτισμὸς ἀπαγορεύεται.

» 3. Οἱ λειτουργοὶ ὅλων τῶν γνωστῶν θρησκειῶν ὑπόκεινται στὴν ἴδια ἐποπτεία τῆς Πολιτείας καὶ στὶς ἴδιες ὑποχρεώσεις ἀπέναντί της, ὅπως καὶ οἱ λειτουργοὶ τῆς ἐπικρατοῦσας θρησκείας.»

Ἀρχαιοελληνικὴ θρησκεία καὶ σημερινὴ Ἑλλάδα

ἐ τὸ ἐπίθετο «ἴδιος» τὸ Σύνταγμα τῆς πατρίδας μας ἐξισώνει ὅλες τὶς «γνωστές» θρησκείες καὶ ἐνισχύει τὴν ἔννοια καὶ τὸ θεσμὸ τῆς ἀνεξιθρησκείας. Ὅμως ἡ εὐρύτερη ἀνεξιθρησκία δὲν εἶχε ἀκόμη ἐπιτευχθῇ. Μέχρι τὸ 2006 ἡ θρησκεία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων θεωροῦνταν ἄγνωστη ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος, ἐπειδὴ βέβαια δὲν ἦταν τυπικὰ ἀναγνωρισμένη. Ὅμως πρόσφατα τὸ Ἑλληνικὸ Κράτος μὲ τὴν ἀπόφαση 1290/2006 τοῦ Μονομελοῦς Πρωτοδικείου Ἀθηνῶν ἀναγνώρισε ἐπιτέλους καὶ αὐτὴ τὴ θρησκεία. Ἔτσι εἶναι πιά καὶ συνταγματικὰ κατακυρωμένη καὶ μπορεῖ νὰ τελῇ τὶς ἱερουργίες της, τηρῶντας φυσικὰ τὸ ἐκάστοτε νομικὸ πλαίσιο.

Καί, ἐπειδὴ, ὅπως ἀναλύθηκε, ἡ βάση τῆς ἐλευθερίας εἶναι ἡ ἀνεξιθρησκία καὶ ἡ βάση τῆς δημοκρατίας εἶναι ἡ ἐλευθερία, εὐκόλα βγαίνει τὸ συμπέρασμα, πὼς βάση τῆς δημοκρατίας εἶναι ἡ ἀνεξιθρησκία.

Κι ἐπειδὴ ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς εἶναι ὁ μόνος ποὺ ἀνακάλυψε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ζῶο πολιτικὸ ἀπὸ τὴν φύσιν του καὶ ὁ μόνος ποὺ ἐφεῦρε τὸ μόνον πολίτευμα ποὺ ταιριάζει στὴν ἀνθρώπινη φύσιν: τὴ Δημοκρατία, μὲ τὴν κλήρωση, τὶς συλλογικὲς ἀποφάσεις, τὶς ἐνιαύσιες θητείες καὶ τὴν αὐτάρκεια στὸν οἰκονομικὸ τομέα, ὁ Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς –ἂς τὸ ἐπαναλάβουμε– εἶναι ὁ μόνος ποὺ μπορεῖ μαζί μὲ τὸν πολυθεϊσμὸ νὰ ἀναπτύξῃ καὶ τοὺς ἄλλους δημοκρατικοὺς θεσμούς.

Ὁ πολυθεϊσμὸς καὶ μάλιστα ὁ ἑλληνικὸς πολυθεϊσμὸς θὰ γίνῃ τὸ μαλακὸ μαξιλάρι, ὅπου θὰ σβήνουν εἰρηνικὰ οἱ διαμάχες καὶ τῶν τριῶν μονοθεϊσμῶν.

Κι ἐπειδὴ ἡ ἐλευθερία εἶναι ἡ βάση τῆς εὐδαιμονίας, κατὰ τὸν περικλεῆ πρόγονο, κι ἐπειδὴ ἡ ἀνεξιθρησκία εἶναι ἡ βάση τῆς ἐλευθερίας κι ἐπειδὴ ἀνεξιθρησκία χωρὶς τὸν πολυθεϊσμὸ εἶναι κίβδηλη, κι ἐπειδὴ πάντα συντρέχει καὶ ἐπιδρασεῖται ἡ τελευταία πρόταση τῆς δεύτερης παραγράφου τοῦ ἄρθρου 13, ποὺ ἀπαγορεύει τὸν προσηλυτισμὸ, ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐπισημάνω, ὅτι κάθε πολίτης ἢ πολίτιδα Ἑλλήνας ἢ μὴ Ἑλλήνας θὰ πρέπει νὰ σκεφθῇ, πὼς μὲ τὸ νὰ ἀποδεχθῇ, καὶ χωρὶς ἀκόμα νὰ τὸν πιστεῦν, τὸν ἐκασταχοῦ, τὸν σὲ κάθε τόπο πολυθεϊσμὸ, ἐνισχύει τὴν ἀνεξιθρησκὴ σκέψη, ἐνισχύει τὴν ἐλευθερία, ἐνισχύει σὲ παγκόσμια κλίμακα τὴν εὐδαιμονία.

Ἀλέξανδρος Κόντος

Φιλολόγος-γλωσσολόγος-κοινωνιολόγος

Η ΔΙΑΛΥΣΗ ΜΙΑΣ ΜΑΖΙΚΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΩΣΗΣ

Τί νὰ κάνη ὁ καημένος ὁ Ρωμηός, γιὰ νὰ νιώσῃ ἐπιτέλους ἔθνικα ὑπερήφανος; Στὸ ἐσωτερικὸ τὸν ἔχει τσακίσει ἡ παντελὴς ἔλλειψη αἰσιόδοξης προοπτικῆς ὡς πρὸς τὸ βιοτικὸ ἐπίπεδο, τὸ ὁποῖο ὀλοένα καταρρακώνεται. Στὸ ἐξωτερικὸ ἡ ἀξιοπιστία τῆς χώρας ἐλάχιστα ἀπέχει ἀπὸ τὸν διεθνῇ περιγέλω, ἀφοῦ, ὡς γνωστόν, βοᾷ ὁ πλανήτης γιὰ τὸ ὅτι ἡ Ἑλλάδα κατέχει ἐπάξια τὸ Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Διαφθορᾶς.

Ἡ δὲ πατροπαράδοτη ἐπίκληση τοῦ προγονικοῦ κλέους ἀπὸ τὸν Ρωμηὸ κάνει τὴ σύγκριση μεταξὺ τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος του ἀκόμα πιὸ θλιβερή: μιὰ φεουδαρχούμενη οἰκονομία καὶ μιὰ βυζαντινὴ κοινωνία μὲ ἓνα ψευδοεκσυγχρονισμένο ἐπίχρσιμα.

Μόνο μιὰ διέξοδος ἀπέμεινε γιὰ τὸν Ρωμηό, ὥστε νὰ νιώσῃ ἔθνικα ὑπερήφανος: ἡ ἔθνικὴ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα. Ἐκεῖ ἔχει ἑναποθέσει –μὲ ἓναν μεταφυσικὸ τρόπο– ὅλη τὴν ἀπωλεσθεῖσα ἀξιοπρέπεια, ποὺ δὲν ἔχει τὰ κότσια νὰ διεκδικήσῃ, ὅλα τὰ εὐχολόγια, ποὺ δὲν «πιάνουν», ὅλες τὶς χριστιανοθρεμμένες ἐλπίδες, ὅτι τὰ πράγματα κάποτε θὰ φτειάξουν (φυσικὰ ὡς διὰ μαγείας καὶ μὲ τὴν βοήθεια τοῦ ...Θεοῦ), νὰ νιώσῃ ὅτι εἶναι ἐπιτέλους **κάποιος**, ὅχι ἓνας παθητικὸς καρπαζοεισπρακτορας.

Μὲ τὴν ἐμμονή του στὴν ἔθνικὴ ὁμάδα ποδοσφαίρου ἀναπαράγει ὁ Ρωμηὸς μιὰ γνώριμὴ εἰκόνα τῆς Νεοελλάδας: τὸν τύπο ποὺ χρωστάει παντοῦ, ἀλλὰ –ὅλα κι ὅλα!– ἔχει... αὐτοκίνητο! Ἔτσι ἀκριβῶς εἶναι αὐτὴ ἡ ποδοσφαιρικὴ ὁμάδα: μιὰ «μύστρα» γιὰ ἐπίδειξη καὶ γιὰ νὰ ξεχνιέται ἡ κακομοιριά. Ἕνα ψυχικὸ ἀναβολικὸ («ντόπα»), γιὰ νὰ αἰσθάνωνται σπονδαῖοι οἱ ἀσήμαντοι κολλῆγοι, ἐκτονώνοντας τὴν μειονεξία τους ὡς δῆθεν «ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια», ποὺ τρέχει ἀπὸ τὰ μπατζάκια.

Δὲν κρύβω ὅτι χάρικα, ποὺ αὐτὸ τὸ φαντασιακὸ ψυχικὸ ἀποκούμπι τοῦ Ρωμηοῦ ὑπέστη τέτοιον διασυρμὸ στὸ Εὐρωπαϊκὸ Ποδοσφαιρικὸ Πρωτάθλημα (γνωστὸ καὶ ὡς Euro 2008). Εἶθε νὰ κλείσουν σιγά-σιγὰ ὅλες οἱ βαλβίδες ἀποσυμφόρησης τῆς κοινωνικῆς «χύτρας», μήπως καὶ τιναχτῇ καμμιὰ φορὰ μὲ δύναμη τὸ καπάκι....

(Περὶσσότερα γιὰ ποδοσφαιριστές, ὁπαδούς καὶ θεοὺς βλέπετε: «Ὁ Ὀπαδὸς τῆς ὁμάδας καὶ ὁ πιστὸς τῆς Ὀρησκείας», «Δ», τ. 281, «Ποδοσφαιρο καὶ Ὀρησκεία», τ. 299 καὶ «Ἡ σημερινὴ Propaganda fide καὶ οἱ Βραζιλιάνοι ἀθλητὲς τοῦ Χριστοῦ», τ. 314.)

Θεόδωρος Α. Λαμπρόπουλος

Ο «ΚΑΘΑΙΡΕΤΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ» ΠΡΟΣΤΑΤΗΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΜΑΣ

Ὁ βίος τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ ὁ μεσαίωνας στὶς Ἑνοπλες Δυνάμεις

Ὁν ἅγιο Γεώργιο εἶχε κάνει κομματάκια βασανίζοντάς τον ὁ «σατανόπληκτος» Διοκλητιανός, ἀλλὰ ἄγγελος Κυρίου τὸν ξανασυναρμολόγησε. Στὴ συνέχεια ὁ ἅγιος ἀνάστησε ἕναν πρὸ πολλοῦ πεθαμένο, ὁ ὁποῖος ὡμολόγησε πὺς καιγόταν στὶς φωτιές, ἐπειδὴ δὲν ἦταν χριστιανός, καθὼς καὶ ἕνα νεκρὸ βόδι, γιὰ νὰ ὀργώνῃ ἕνας πρῶνιν εἰδωολάτρης. Τέλος, ἀφοῦ συνωμίλησε μὲ ἀγάλμα του Ἀπόλλωνα, τὸ γκρέμισε, ὅπως καὶ πολλὰ ἄλλα ἑλληνικὰ ἀγάλματα.

Τὶς παραπάνω περιγραφές δὲν τὶς διαβάζουμε σὲ κάποιο χριστιανικὸ φυλλάδιο, ἀλλὰ στὴν ἐπίσημη ἱστοσελίδα τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ (Γ.Ε.Σ.) ποὺ ἔχει ἀνακηρύξει τὸν ἅγιο Γεώργιο προστάτη τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ (πλὴν Πυροβολικοῦ.)

Ὁ ἅγιος Γεώργιος ὑμνεῖται στὶς ἐκκλησίες ὡς ὁ «καθαίρετής τῶν Ἑλλήνων.

Τὸ Συναξάρι τοῦ καθοῦ στρατιώτη

πὸ τὴν ἱστοσελίδα τοῦ Γ.Ε.Σ. (<http://www.army.gr/history-AgGewrgios-articles.php>) διαβάζουμε: «Εκείνους τοὺς χρόνους ὁ σατανόπληκτος βασιλεὺς Διοκλητιανός, γεμᾶτος ἀπὸ θαυμασμὸ πρὸς τοὺς θεοὺς τῶν εἰδώλων, εἶχε βγάλει αὐστηρὲς διαταγὲς πρὸς τοὺς ὑπηκόους του... Ὁ ἅγιος Γεώργιος μπροστὰ στὸν αὐτοκράτορα καὶ τοὺς ἀξιωματούχους του γκρεμίζει τὰ πλανεμένα κι ἀδύναμα εἴδωλα τῶν θεῶν περιγελώντας ὅλους τοὺς εἰδωολάτρες, ποὺ πιστεύουν στὰ ἄψυχα ἀγάλματα τῶν ψεύτικων αὐτῶν θεῶν...

» Τὸν δένουν γυμνὸ σὲ ἕναν τροχό, ὁ ὁποῖος εἶχε γύρω του μπηγμένα μαχαίρια κοφτερά, καὶ τὸν κατρακυλοῦν σ' ἕναν κατήφορο. Κι ἐνῶ τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου καταματώθηκε καὶ κατατεμαχίστηκε, ἄγγελος Κυρίου στὴ στιγμὴ συναρμολόγησε τὰ κομμάτια του, καὶ παρουσιάστηκε πάλι ὁ ἅγιος γερός, ὅπως πρῶτα... Τὸν βάζουν μέσα σὲ ἀσβέστη ποὺ ἔβραζε, κι ἐκεῖνος μένει ἀνέπαφος... Παραγγέλλουν ἕνα ζευγάρι σιδερένια ὑποδήματα μὲ καρφιὰ ἀπὸ μέσα, κοκκινισμένα στὴν φωτιά... (σ.σ. κ.τ.λ. κ.τ.λ.).

» Λέγει λοιπὸν στὸν ἅγιο Γεώργιο (κάποιος Μαγνέντιος) ν' ἀναστήσῃ, ἂν εἶναι

Ὁ ἅγιος Γεώργιος σκότωσε ἓνα δράκο, πὸν φώλιαζε στὰ νερὰ τῆς λίμνης μιᾶς πόλης τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ θὰ κατασπάραζε τὴν βασιλοπούλα. Αὐτὰ τὰ μεσαιωνικοῦ τύπου παραμῦθια ἀναγράφονται στὸ Συναξάρι μὲ τὸν βίο τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἀξιωματικοῦ τοῦ Ρωμαϊκοῦ Στρατοῦ, πὸν δὲν ὑπάκουε στὶς διαταγές, γιατί εἶχε προσηλυτισθῇ στὸ Χριστιανισμό. Ὁ ὑπ' ὄψη ἅγιος, πὸν ἐπὶ πλέον φημιζόταν γιὰ τὶς καταστροφές ἑλληνικῶν ἀγαλμάτων καὶ ὑμνεῖται στὶς ἐκκλησίες ὡς ὁ «καθαριετής τῶν Ἑλλήνων», ἔχει ἀνακηρυχθῇ προστάτης τοῦ σύγχρονου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

ἀληθινὸς ὁ θεὸς του, ἓνα νεκρὸ, ποὺ κείτονταν ἐκεῖ κοντά τους ἀπὸ τὰ παμπάλαια χρόνια πεθαμένοις. Ὁ ἅγιος γίνεται μία φωτεινὴ λαμπάδα τώρα, ἕτοιμος νὰ καὶ, γιὰ νὰ φωτίσῃ τοὺς εἰδωλολάτρεις νὰ πιστέψουν. Γονατίζει πάνω στὸν τάφο, σηκώνει τὸ νοῦ καὶ τὰ χέρια του καὶ προσεύχεται στὸν Θεό. Ὡ θεία, ὦ ἀγία πίστη τοῦ ἀγίου Γεωργίου! Ὁ νεκρὸς ἀνοίγει τὸν τάφο του, ἀνασταίνεται, προσκυνάει τὸν ἅγιο καὶ δοξάζει τὴ δύναμη καὶ τὴ θεότητα τοῦ Χριστοῦ. Ὁ βασιλιάς καὶ ἡ σπεῖρα του τὰ ἔχουν χαμένα. Ρωτοῦν τὸν ἀναστημένο νεκρὸ, ποιὸς εἶναι, κι αὐτὸς τοὺς ἀποκρίνεται πὼς ζοῦσε, πρὶν ἀκόμη ἔρθῃ ὁ Χριστὸς στὸν κόσμον. Κι ἐπειδὴ ἦταν εἰδωλολάτρης, καιγόταν μέσα σὲ φωτιές, τόσα χρόνια ποὺ ἦταν πεθαμένος...

» Μαζί του κι ἓνας ἄλλος πρῶν ἐιδωλολάτρης ποὺ ὁ ἅγιος τοῦ ἀνάστησε τὸ νεκρὸ βόδι του, γιὰ νὰ ὀργῶνῃ τὸ χωράφι του, μαρτύρησε κάτω ἀπὸ τὰ σπαθιά τῶν ἀπίστων.

» Ἐκεῖνο, ὅμως, ποὺ ἔδωσε τὴ χαριστικὴ βολὴ στὸν εἰδωλολάτρη αὐτοκράτορα καὶ τράβηξε τοὺς περισσότερους εἰδωλολάτρεις στὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, ἦταν ἡ ἐπίσκεψη τοῦ ἀγίου στὸ ναὸ τῶν εἰδώλων, μὲ τὴν κρυφὴ ἐλπίδα τοῦ Μαγνηντίου, πὼς θὰ τὸν γυρίσῃ στὴ λατρεία τῶν εἰδώλων.

«Μαζί του κι ἓνας
ἄλλος πρῶν
εἰδωλολάτρης, ποὺ ὁ
ἅγιος τοῦ ἀνάστησε
τὸ νεκρὸ βόδι του,
γιὰ νὰ ὀργῶνῃ τὸ
χωράφι του.»

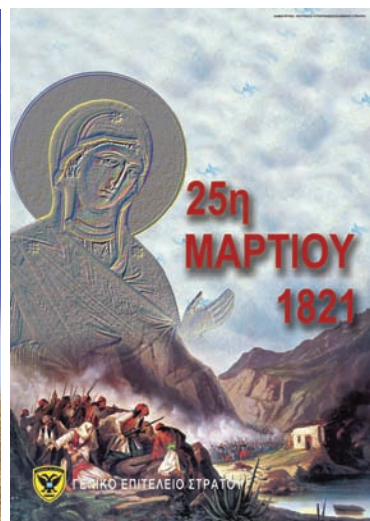
»Μπαίνοντας στὸ ναὸ ὁ ἅγιος στάθηκε μπρὸς στὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνα καὶ τὸ ρώτησε, ἂν ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός, κι ἂν πρέπει νὰ Τὸν προσκυνοῦμε. Τότε ὁ δαίμονας, ποὺ ἦταν μέσα στὸ εἶδωλο, κλαίγοντας σχεδὸν καὶ θρηνώντας, ἀποκρίθηκε, πὼς ὁ Χριστὸς εἶναι ὁ μόνος ἀληθινὸς Θεός! Καὶ μὲ τὸ λόγο τοῦτο, σὰ νὰ ἔγινε σεισμός, κι εὐθὺς ὅλα τὰ εἶδωλα ἔπεσαν κάτω καὶ συντρίφτηκαν. Καὶ γέμισε ὁ τόπος ἀπὸ μαρμάρινα συντρίμματα τῶν θεῶν, ποὺ δὲν μπόρεσαν νὰ σώσουν τὸν ἑαυτὸ τους ἀπὸ τὸν ἀφανισμό!»

«Χόρευε νῦν καὶ ἀγάλλῃου, Σιών»

Στὴ λειτουργία τοῦ ἀγίου Γεωργίου («Μηναῖον» Ἀπριλίου), ἡ ὁποία ψάλλεται στὶς 23 Ἀπριλίου στὶς ἐκκλησίες καὶ στὰ στρατόπεδα μὲ τὴν ὑποχρεωτικὴ παρουσία ὅλου τοῦ προσωπικοῦ, διαβάζουμε:

- «Οἱ μισοῦντες Σιών αἰσχύνθητε ἀπὸ τοῦ Κυρίου, ὡς χόρτος γάρ, πυρὶ ἔσσεσθε ἀπεξηραμένοι.» (Οἱ «Ἀναβαθμοί», ἀντίφωνον Α΄.)
- «Φωτίζουν, φωτίζουν ἡ νέα Ἱερουσαλὴμ, ἡ γὰρ δόξα Κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνέτειλε. Χόρευε νῦν καὶ ἀγάλλου, Σιών.» («Καταβασία».)
- «Οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεός, ὁ λυτρούμενος ἡμᾶς, ὁ Ἅγιος Ἰσραὴλ.» («Προφητείας Ἡσαΐου τὸ ἀνάγνωσμα», κεφ. 43, 14.)

Ἡ θεοκρατικὴ ἰδεολογία στὶς Ἑλληνικὲς Ἑνοπλες Δυνάμεις ἀποτυπώνεται καθαρὰ στὶς ἀφίσσες, ποὺ τυπώνονται μὲ τὴν εὐκαιρία κάθε μεγάλης τιμώμενης στρατιωτικῆς ἐπετείου (εἶναι ὅλες χριστιανικὲς πλὴν τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, ἀλλὰ κι ἐκεῖ «ἡ Παναγία βοήθησε») καὶ ἀναρτῶνται ὑποχρεωτικὰ σὲ ὅλες τὶς Μονάδες τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

«Χαῖρε Ἑλλήνων ὁ καθαιρέτης»

Στοὺς «Χαιρετισμούς» τοῦ ἁγίου Γεωργίου διαβάζουμε:

- «Χαῖρε, ὁ εἰδώλων ἐκτίλας τὴν ἄκανθαν.»
- «Χαῖρε, θεοὺς ψευδωνύμους συντρίψας.»
- «Χαῖρε, ὁ συντρίψας τὰ ἄψυχα εἴδωλα.»
- «Χαῖρε, δαιμόνων ὁ καταλύτης
χαῖρε, Ἑλλήνων ὁ καθαιρέτης.»
- «Χαῖρε, πολυθείας πλατυσμὸν ὁ συστείλας.»
- «Χαῖρε, προστήτηρ βωμῶν φλογερώτατε·
χαῖρε, τυφῶν ξοάνων σφοδρότατε.»
- «Ἀλληλούια. Τρόπαιον ἀνεστήσω, καὶ παγκράτιον μέγα, Ἑλλήνων κατὰ πάσης τῆς πλάνης.» («Ὑμνολόγιον τὸ Χαρμόσυνον», Ἱερὰ Μονὴ Σταυροβουνίου, 1996. Βλ. «Τὰ ὕβριστικά κατὰ τῶν Ἑλλήνων ἐπίσημα κείμενα τῆς Ὁρθοδοξίας», ἐκδ. «Δαυλός», 2007.)

Πληθώρα προστατῶν

ἁγία Βαρβάρα, παρὰ τὴν ἐλληνικὴ τῆς καταγωγὴ, «φωτίσθηκε ἀπὸ τὴν ἀλήθεια τοῦ θείου λόγου καὶ νεᾶ ἀκόμα ἀσπάσθηκε τὸ Χριστιανισμό. Αὐτὸ προκάλεσε τὴν ὀργὴν τοῦ πατέρα της... Τελικὰ ἀποκεφαλίσθηκε μὲ τὸ ξίφος τοῦ ἰδίου τοῦ πατέρα της. Καὶ κατὰ τὴν παράδοση, καθὼς ἀπομακρυνόταν ἀπὸ τὴν σφαγὴ τῆς θυγατέρας του, τὸν κατέκαψε

Ελληνικός Στρατός, 2008.

κεραυνός».

Από την ιστοσελίδα του Γ.Ε.Σ. διαβάζουμε: «Τὸν τιμωρὸ αὐτὸν κεραυνὸ συμβολίζουν τὰ πυρὰ τοῦ Πυροβολικοῦ, καὶ τὸ 1829 καθιερώθηκε ὡς προστάτιδα τοῦ Ἑλληνικοῦ Πυροβολικοῦ, καὶ στὶς 4 Δεκεμβρίου τοῦ ἰδίου χρόνου γιωρτάσθηκε τὸ γεγονὸς στὸ στρατόπεδο τοῦ μόλις συγκροτηθέντος πρώτου Τάγματος Πυροβολητῶν.»

Ἔτσι λοιπόν, σὲ περίπτωση ποὺ ὁ (ὀρθόδοξος) Ἑλληνικὸς Στρατὸς πολεμήσῃ, ὁ ἅγιος Γεώργιος θὰ προστατεύῃ τοὺς μαχητὲς ὅλων τῶν Ὑπλῶν (Πεζικοῦ, Τεθωρακισμένων, Μηχανικοῦ κ.τ.λ.) ἐκτὸς τοῦ Πυροβολικοῦ. Οἱ πυροβολητὲς θὰ ἀφεθοῦν στὴν ὑπερφυσικὴ προστασία τῆς ἁγίας Βαρβάρας. Σὲ περίπτωσι κατὰ τὴν ὁποία στὴ μάχη ἐμπλακοῦν τὸ Ναυτικὸ καὶ ἡ Ἀεροπορία, τότε οἱ προστασίες θὰ περιπλακοῦν περισσότερο, καθ' ὅσον τοὺς ναῦτες πρέπει νὰ ἀναλάβῃ ὁ προστάτης τοῦ Ναυτικοῦ ἅγιος Νικόλαος, ἐνῶ τοὺς ἀεροπόρους ὁ προστάτης τῆς Ἀεροπορίας Ἀρχάγγελος Μιχαήλ.

* * *

«**A**ξιωματικοί, ὑπαξιωματικοί, στρατιῶτες - ναῦτες - σμηνίτες καὶ πολιτικὸ προσωπικὸ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, τὴ μεγάλη καὶ λαμπρὴ αὐτὴ ἡμέρα, ποὺ ἡ ὀρθόδοξη Χριστιανοσύνη γιορτάζει τὰ Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου, τὸ ἔθνος μας τιμᾷ τὶς Ἑνοπλες Δυνάμεις τῆς χώρας. Στὴ μακρὰ καὶ πολυτάραχη Ἱστορία τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὸ λαϊκὸ αἶσθημα ἔχει συνδέσει τὸ ἔθνος καὶ τὴν ἐλευθερία μὲ τὴ θρησκεία, ἀναδεικνύοντας ἔτσι τὴ διαχρονικὴ σύζευξι τῶν δύο πόλων, τῆς πατρίδας καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας.»

Αὐτὰ ἀνέφερε σὲ μῆνυμά του ὁ ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Ἀμυνας. Τέτοια μηνύματα, ποὺ ἐπαναλαμβάνονται σχεδὸν αὐτοῦσια στὶς ἐπετείες ἀπὸ τὴν ἐκάστοτε πολιτικὴ καὶ στρατιωτικὴ ἡγεσία τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, εἶναι ἀρκετά, γιὰ νὰ καταδείξουν τὴν βαθεὶα διείσδυσι ἑνὸς βυζαντινοῦ τύπου θεοκρατικοῦ καισαροπαπισμοῦ στὶς τάξεις τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τῆς σημερινῆς Ἑλλάδας. (Βλέπετε ἐπίσης: «Στρατὸς ἐπίδοξων Ταλιμπάν;», «Δ», τ. 298, ἢ <http://www.davlos.gr/pdf/20497.pdf>.)

Γιάννης Λάζαρης

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

ΑΪΓΙΑΝ ΧΙΡΣΙ ΑΛΙ, *Ἄπιστη*

Τὸ ζήτημα τοῦ Ἰσλάμ καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν γυναικῶν εἶναι τόσο καυτὸ ὅσο καὶ παραμελημένο – ἓνα θέμα γιὰ τὸ ὁποῖο κάποιοι προβληματίζονται καὶ ἄλλοι ἀγνοοῦν ἢ τὸ σπρώχνουν κάτω ἀπ’ τὸ χαλί. Στὴν πραγματικότητα πρόκειται γιὰ ἓνα ζήτημα, ὡς πρὸς τὸ ὁποῖο προέκυψε προοδευτικὰ διάσταση ἀπόψεων ἀνάλογα μὲ τὸ πολιτιστικὸ ὑπόβαθρο τοῦ καθενός. Ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ ὁ Τρίτος Κόσμος, οἱ μετα-αποικιοκράτες καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη οἱ φιλελεύθεροι, οἱ οὐμανιστὲς καὶ οἱ φεμινίστριες.

Ὁ Τίμοθυ Γκάρτον Ἄς στὴν «Ἐτήσια Ἐπιθεώρηση Βιβλίων τῆς Νέας Ὑόρκης» χαρακτηρίσε τὴν Χιρσί Ἀλί «γενναία, εἰλικρινή, ἀπλοϊκὴ καὶ δογματικὴ (!) τοῦ Διαφωτισμοῦ». Νομίζω, ὅτι θὰ ἔπρεπε ὅποιος κολλᾷ τέτοιον εἶδους ἐτικέττες στὴν Χιρσί Ἀλί νὰ διαβάσῃ τὴν «Ἄπιστη». Οἱ ἐμπειρίες τῆς ζωῆς της ὡς κορίτσι καὶ ἀργότερα γυναῖκα ὑπὸ τὸ Ἰσλάμ εἶναι τόσες καὶ τόσο βαθιὰ χαραγμένες μέσα της, ὥστε ἡ ἐπιλογή της νὰ ἐνστερνισθῇ τὶς ιδέες τοῦ Διαφωτισμοῦ καὶ νὰ ἀγωνισθῇ γιὰ τὰ δικαιώματα τῶν γυναικῶν δὲν εἶναι οὔτε ἐπιπόλαια οὔτε ἀνάξια λόγου. Ὅπως καὶ νᾶχῃ τὸ πρᾶγμα, τὸ νὰ τὴν ἀποκαλῇ κάποιος «δογματικὴ» ἀποτελεῖ σοβαρὴ διαστρέβλωση τῆς ἀλήθειας.

Τὸ βιβλίον χωρίζεται σὲ δύο μέρη, πρὶν καὶ μετὰ τὴν ἔλευσίν της στὴν Εὐρώπῃ (στὴν Γερμανία, σὲ ἡλικία 22 ἐτῶν), ἀλλὰ καὶ στοὺς χρόνους τῆς νεότητάς της καὶ τὴν ζωὴ της ὡς ἐνήλικης γυναίκας, τὸν κόσμο τῆς οἰκογένειας καὶ τὸν εὐρύτερο κόσμο, τὴν κου-

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΔΕΝ ΥΠΗΡΞΕ ΠΟΤΕ

«Ἡ προσπάθειά μου νὰ ἀποδείξω μέσῳ τῆς ἱστοσελίδας μου www.jesusneverexisted.com (ὁ Ἰησοῦς δὲν ὑπῆρξε ποτέ), ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι ἱστορικὸ πρόσωπο, βρίσκεται ἤδη στὸν ὄγδοο χρόνον. Αὐτὴ τῇ στιγμῇ περιέχει περίπου 150 ἄρθρα μεταφρασμένα σὲ ἑπτὰ γλώσσες, ἐνῶ συχνὰ ἀνανεώνεται μὲ νέο ὕλικό. Δέχεται ἑκατομμύρια ἐπισκέψεις τὸν χρόνον ἀπὸ ὅλο τὸν κόσμο, καὶ οἱ συζητήσεις στὸ “φόρουμ” εἶναι ἰδιαίτερα ἐνθουσιώδεις. Ὁ πρῶτος τόμος τοῦ βιβλίου μου μὲ τὸν ἴδιο τίτλον κυκλοφορεῖ ἐδῶ καὶ δύο χρόνια καὶ ἔχει ἤδη διατεθῇ σὲ εἴκοσι ὀχτῶ χῶρες.» Αὐτὰ δηλώνει στὸν «Δ» ὁ Kenneth Humpheys –κάτοχος μεταπτυχιακῶν τίτλων στὴν Ἱστορία, στὶς Κοινωνικὲς Ἐπιστῆμες καὶ στὴν Παιδαγωγική-, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ δίδαξε γιὰ πολλὰ χρόνια σὲ διάφορα πανεπιστήμια παγκοσμίως, ἐξ αἰτίας τοῦ ἐντονου ἐνδιαφέροντός του γιὰ τὸ παγκόσμιο πρόβλημα τῆς θρησκείας κι ἰδιαίτερα γιὰ τὸ Χριστιανισμὸν δημιούργησε τὸ 2001 τὴν προαναφερθεῖσα ἱστοσελίδα.

«Οὐσιαστικὰ αὐτὸ ποὺ μὲ ὥθησε νὰ ἀσχοληθῶ μὲ αὐτὸ τὸ θέμα ἦταν ἡ ἀπόφασή μου νὰ γράψω ἓνα ἄρθρο γιὰ τὶς αἰτίες, ποὺ ὠδήγησαν τὸν κόσμο στὶς σκοτεινὲς ἐποχὲς τοῦ Μεσαίωνα, κατὰ ποὺ μοῦ κέντριζε τὸ ἐνδιαφέρον ἀπὸ παιδί. Ἡ ἐπισκίαση τοῦ ἀρχαίου κόσμου ἦταν μίᾱ τραγικὴ ἐξέλιξη –ποὺ ἀκόμα καὶ τώρα μᾶς στοι-

ξίνα και τὸ Κοινοβούλιο, τὴν ὑποταγὴ καὶ τὴν ἀνεξαρτησία, τὴν Θεοκρατία καὶ τὸν Διαφωτισμό, τὴν θρησκεία καὶ τὴν ἀθεΐα, τὴν βία καὶ τὴν εἰρήνη, ἀποτυχημένα κράτη καὶ κράτη σὲ ἄνθιση.

Ἡ Χιρσὶ Ἀλὶ γνωρίζει μία μορφή βίας σὲ ἡλικία πέντε ἐτῶν, ὅταν (κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἀπουσίας τῆς μητέρας της καὶ ἐνῶ ὁ πατέρας της βρισκόταν στὴν φυλακή, διότι ἦταν πολιτικὸς ἀντίπαλος τοῦ Σομαλοῦ δικτάτορα Σιάντ Μπαρέ) ἡ γιὰ τῆς τὴν ὑπέβαλε σὲ κλειτοριδεκτομὴ μὲ ψαλίδι καὶ χωρὶς ἀναισθησία. Ὅταν ὁ πατέρας της δραπετεύσει ἀπὸ τὴν φυλακή, ἡ οἰκογένεια μετοίκησε στὴν Σαουδικὴ Ἀραβία – ὅπου ἡ μητέρα της ὑβρίσθηκε ἀπὸ ἄνδρες στὸν δρόμο, ἐπειδὴ κυκλοφοροῦσε χωρὶς τὴν συνοδεία ἀνδρός, καὶ ὅπου στὸ σχολεῖο της ἀφιέρωναν τὰ 4/5 τοῦ χρόνου στὴν διδασκαλία τοῦ Κορανίου, καὶ ὁ δάσκαλος τὴν ἀποκαλοῦσε “aswad abda”, δηλαδὴ μαύρη δούλη. «Μισοῦσα τὴν Σαουδικὴ Ἀραβία», λέει ἡ Ἀλὶ. Στὴν συνέχεια ἡ οἰκογένεια μετακινήθηκε στὴν Αἰθιοπία καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στὴν Κένυα. Στὸ Ναϊρόμπι ὁ δάσκαλος, ma’ alim, ποὺ εἶχε προσλάβει ἡ μητέρα της, τὴν κτυποῦσε. Κάποτε τῆς κτύπησε τὸ κεφάλι στὸν τοῖχο καὶ τῆς προκάλεσε κάταγμα κρανίου.

Ὅταν ἔγινε δέκα ἔξι ἐτῶν ἀπέκτησε νέα καθηγήτρια Ἰσλαμικῶν Σπουδῶν, τὴν Ἀζί-ζα, ποὺ ἦταν διαφορετικὴ ἀπὸ ὅποιονδήποτε ἄλλο καθηγητὴ εἶχε γνωρίσει –μία φανατικὴ γυναῖκα, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἀσκοῦσε βία στοὺς μαθητές της. Πολὺ σύντομα ἡ Χιρσὶ Ἀλὶ θέλησε νὰ τῆς μοιάσει. «Ἦθελα νὰ εἶμαι ἀγνή καὶ καλὴ καὶ νὰ ὑπηρετῶ τὸν Ἀλλάχ.» Ἀρχισε νὰ προσεύχεται πέντε φορὲς τὴν ἡμέρα καὶ νὰ φορᾷ μία τεράστια μαύρη μπουργκα.

Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1992 ὁ πατέρας της τῆς ἀνακοίνωσε ὅτι τῆς εἶχε βρεῖ σύζυγο, ἓναν Καναδὸ ἐπ’ ὀνόματι Ὄσμαν Μουσσᾶ, μακρινὸ ξάδελφο μὲ ὑψηλὰ ἀμειβόμενο ἐπάγγελμα. Ἡ Ἀἰγιὰν τρομοκρατήθηκε καὶ μόλις τὸν συνάντησε ἀκόμη περισσότε-

χειώνει- κι ἔτσι ποτέ μου δὲν πίστεψα στὴν εὐρέως διαδεδομένη ἄποψη, ὅτι γιὰ ὅλα ἔφταιγαν οἱ βάρβαροι καὶ ἡ παρακμὴ, καὶ ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἦταν ἐκεῖνη οὐσιαστικὰ ποὺ εἶχε διατηρήσει τὴν φλόγα τοῦ πολιτισμοῦ ἀναμμένη.

» Στὴν ἀρχὴ διατηροῦσα καὶ ἐγὼ τὴν πεποίθησι, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἦταν ὑπαρκτός, ἱστορικὸ πρόσωπο. Στὸ κάτω-κάτω, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ ὑπῆρχε ὁ Χριστιανισμός, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε ξεκινήσει καὶ ἀπὸ κάπου. Αὐτὸς ὁ τρόπος σκέψης εἶναι τόσο ἰσχυρός, ποὺ δύσκολα κανεὶς ἀρχίζει νὰ ἀναζητᾷ πραγματικὰ στοιχεῖα. Ὅταν ὅμως ἀρχίσῃς νὰ τὸ ψάχνῃς περισσότερο, αὐτὸ ποὺ ἀνακαλύπτεις εἶναι, ὅτι στὴ θέσῃ τοῦ πραγματικοῦ Ἰησοῦ ὑπάρχει μόνον τὸ κενό. Ὑπάρχουν ἐπομένως δύο σκάνδαλα, ποὺ πρέπει νὰ ξεσκεπαστοῦν: ἡ ἐπαίσχυντη ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἐξοργιστικὴ ἀπάτη στὴν ὁποία βασίστηκε. Ὑπάρχει λοιπὸν ὕλικὸ γιὰ πάρα πολλές ἱστοσελίδες!

» Σὲ καμμία πηγὴ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰησοῦ δὲν γίνεται ἀναφορὰ στὸ πρόσωπό του, πρᾶγμα παράξενο, ἂν ὅλα ὅσα λέγονται γιὰ ἐκεῖνον εἶναι ἀλήθεια. Καὶ τί γίνεται μὲ τὴν φημιολογούμενη ζωὴ καὶ κληρονομία αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ ἔχει ὅλα τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ μυθικοῦ ἀρχετυπικοῦ ἥρωα, χωρὶς οὐσιαστικὰ καμμία ἀπὸ τὴν ἀπόδειξι, ποὺ νὰ συνδέῃ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴν Ἱστορία; Διαπιστώνουμε λοιπὸν, ὅτι πρόκειται γιὰ μίαν τρανταχτὴ ἀπάτη, ποὺ ἐκμεταλλεύεται ἐπιτυχῶς τὴν ψυχολο-

ρο: «Ήταν βαρετός, ἔλεγε κοινοτοπίες, ἦταν ἓνας μισαλλόδοξος, μουσουλμάνος ὡς τὸ κόκκαλο.» Πῆγε στὸν πατέρα της καὶ προσπάθησε νὰ ἀρνηθῇ, ἀλλὰ ἐκεῖνος τὴν ἀπέπεμψε. Δὲν εἶχε διέξοδο. Ταξιδεύοντας πρὸς Καναδᾶ, ὅπου θὰ παντρευόταν τὸν Ὅσμαν Μουσσᾶ, εἶχε ἐνδιάμεση στάση στὴν Γερμανία. Ἐκεῖ συνειδητοποίησε ὅτι πολὺ ἀπλᾶ μποροῦσε νὰ ἐξαφανισθῇ. «Ἦξερα, ὅτι ὑπῆρχε κι ἄλλον εἶδους ζωῇ. Εἶχα διαβάσει γι' αὐτὴν καὶ τώρα μποροῦσα νὰ τὴν δῶ, νὰ τὴν ὁσμιστῶ στὸν ἄερα, ποὺ μὲ περιέβαλλε· ἦταν τὸ εἶδος τῆς ζωῆς, ποὺ πάντα ἤθελα, μὲ πραγματικὴ ἐκπαίδευση, πραγματικὸ ἐπάγγελμα, πραγματικὸ γάμο. Ἦθελα νὰ πάρω τὶς δικές μου ἀποφάσεις. Ἦθελα νὰ γίνω πρόσωπο, ἄτομο, μὲ τὴν δική μου ζωῇ.» Ἔτσι κι ἔγινε. Πῆγε στὴν Ὀλλανδία. Πῆγε στὴν ὑπηρεσία μεταναστῶν τῆς Ἀστυνομίας καὶ στὴν συνέχεια στὸ Γραφεῖο Ἀρωγῆς Προσφύγων, ὅπου ἡ ὑπεύθυνη, ποὺ τῆς πῆρε συνέντευξη, τῆς εἶπε, ὅτι ὁ ἀναγκαστικὸς γάμος δὲν ἦταν βέβαιον ὅτι θὰ τῆς ἐξασφάλιζε τὴν ἀσυλία. Ἡ Χιρσὶ Ἀλὶ ἔπρεπε νὰ δηλώσῃ μὲ σαφήνεια, ὅτι συνέτρεχε συγκεκριμένος κίνδυνος, φόβος καταδίωξης. Ἔτσι ἐπενόησε μία ἱστορία, πρᾶγμα γιὰ ὁποῖο παραδέχεται ὅτι δὲν εἶναι ὑπερῆφανε, κι ἔτσι πῆρε τὴν κάρτα, ποὺ τῆς ἐπέτρεπε νὰ δουλεύῃ, νὰ παρακολουθῇ μαθήματα στὸ πανεπιστήμιο καὶ μέσα σὲ πέντε χρόνια νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ὑπηκοότητα. Ἔμαθε Ὀλλανδικά, πῆγε στὸ ἐπαγγελματικὸ κολλέγιο καὶ σπούδασε Πολιτικὲς Ἐπιστῆμες στὸ Πανεπιστήμιο τοῦ Λέιντεν. Ἦθελε νὰ μάθῃ, «γιατί ἡ ζωὴ στὴν Ὀλλανδία ἦταν τόσο διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν ζωὴ στὴν Ἀφρική. Γιατί ὑπῆρχε τόση εἰρήνη, τόση ἀσφάλεια καὶ τόσοσ πλοῦτος στὴν Εὐρώπη. Ποιὲς ἦταν οἱ αἰτίες τοῦ πολέμου, καὶ πῶς κτίζεται ἡ εἰρήνη». Τὸ σκεπτόταν διαρκῶς. Αὕτὴ ἦταν μία «ἄπιστη» χώρα», τὸν τρόπο ζωῆς τῆς ὁποίας ὑποτίθεται ὅτι οἱ μουσουλμάνοι ἀπορρίπτουν. Τότε γιατί διοικεῖτο τόσο πολὺ καλύτερα, γιατί ἔκανε τὴν ζωὴ τῶν ἀνθρώπων τόσο πολὺ καλύτερη; «Γιατί οἱ “ἄπιστοι” νὰ ζοῦν εἰρηνικὰ καὶ οἱ μουσουλμάνοι νὰ

γικὴ ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπινου μυαλοῦ. Ἀκόμα καὶ οἱ βασικὲς λεπτομέρειες γύρω ἀπὸ τὴ γέννηση, τὴ ζωὴ καὶ τὸ θάνατο τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἀμφιλεγόμενες, ἀόριστες ἢ τελειῶς ἄγνωστες καὶ καμμία ἀπὸ αὐτὲς δὲ μπορεῖ νὰ ἐπιβεβαιωθῇ ἀπὸ τὴν Ἀρχαιολογία, κάποιο ἀρχαῖο ἀντικείμενο ἢ ὁποιοδήποτε ἄλλο στοιχεῖο. Οἱ πράξεις δέ, ποὺ τοῦ ἀποδίδονται, εἶναι ἀπίθανες, ἀδύνατες ἢ ἀπλῶς φανταστικὲς καὶ δὲν φαίνεται νὰ ἐπηρέασαν τὰ γεγονότα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Καί, παρ' ὅλο ποὺ εἶχε νὰ φέρῃ εἰς πέρας μία πολὺ σημαντικὴ ἀποστολή, δὲν ἔγραψε τίποτα ὁ ἴδιος, ἐνῶ τὰ ὅσα φέρεται νὰ εἶπε δὲν εἶναι αὐθεντικά, ἀλλὰ ἀναμασοῦν ιδέες, ποὺ ὑπάρχουν σὲ παλαιότερα κείμενα.

» Ὅλα ὅσα ἔχουν γραφτῇ γιὰ τὸν Ἰησοῦ φαίνεται νὰ ἔχουν φτειαχτῇ ἔτσι, ὥστε νὰ ἐνσταλάξουν τὴν πίστη, νὰ ἐμποδίζουν τὴν κρίση καὶ νὰ ἐπιβάλλουν συγκεκριμένα πρότυπα συμπεριφορᾶς. Στὴν πραγματικότητα ὁ Ἰησοῦς τῶν εὐαγγελίων δὲν εἶναι παρὰ ἓνα πρόσωπο ἀγνώστων στοιχείων καὶ ταυτότητας. Χωρὶς κάποιο στοιχεῖο νὰ συνδέῃ τὸν Ἰησοῦ μὲ τὴν Ἱστορία, οἱ ἀφηγήσεις γιὰ τὴ ζωὴ του δὲν εἶναι παρὰ εὐφάνταστα παραμῦθια.

» Δὲ θὰ πρέπει νὰ ξεχνᾶμε, ὅτι τὸ θέμα τῆς «ἱστορικότητος τοῦ Ἰησοῦ» δὲν ἀφορᾷ μόνο στὴν ἀκαδημαϊκὴ ἔρευνα. Ἡ δογματικὴ ἀντίληψη, ποὺ ἐπιμένει στὴν ἱστορικότητά του μᾶς ἔχει ἐπιβληθῇ ἀπὸ κάποιους, ποὺ ἔχουν τεράστια πολιτικὰ καὶ

σκοτώνονται μεταξύ τους;»

Στις 3 Σεπτεμβρίου του 2001 προσελήφθη ως έρευνήτρια του Έργατικού Κόμματος. Στις 11 Σεπτεμβρίου παρακολουθούσε στο CNN τὰ αεροπλάνα, πού κατέρριψαν τους πύργους, καὶ σκέφθηκε, «*Αλλάχ, ἂς μὴν εἶναι μουσουλμάνοι αὐτοὶ πού τὸ ἔκαναν αὐτό!*». Τὸ θέμα αὐτὸ τῆς ἔγινε ἔμμονη ιδέα, ὅπως καὶ σὲ πολλοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἄλλωστε, καὶ ἄρχισε νὰ ψάχνῃ γιὰ πληροφορίες στὶς ἐφημερίδες καὶ τὸ Διαδίκτυο προσπαθώντας νὰ καταλάβῃ τί πραγματικὰ συνέβη. Ὅλες οἱ βασανιστικὲς ἀμφιβολίες καὶ τὰ σκληρὰ ἐρωτήματα, πού εἶχε γιὰ τὸ Ἰσλάμ, ἦρθαν στὴν ἐπιφάνεια - καὶ ἄρχισε νὰ μιλά. Ἐγράψε ἄρθρα σὲ ἐφημερίδες, μίλησε στὴν Τηλεόραση γιὰ πολλὰ ζητήματα ὅπως τὴν ἐνταξί τῶν μεταναστῶν στὶς κοινωνίες, πού τοὺς φιλοξενοῦν, τὴν χρηματοδότηση ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση μουσουλμανικῶν σχολείων καὶ κυρίως τὴν κατάσταση καὶ τὴν μεταχείριση τῶν γυναικῶν. Συνειδητοποίησε πὼς ἦταν ἄθεη: «*Ἡ πανταχοῦ παρούσα προοπτικὴ τῆς κόλασης ἀπομακρύνθηκε, καὶ οἱ ὀρίζοντές μου ἔγιναν εὐρύτεροι.*»

Μετάφραση: Α.Γ.

Ὀφέλια Μπένσον

ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΙΑΣ, *Ἡ δύναμη τῆς βλακείας*

Στὸ ἐν λόγῳ βιβλίῳ ὁ κ. Ἀθανασοῦλιας πραγματεύεται καὶ τοποθετεῖ στὶς πραγματικὲς του διαστάσεις ἓνα πάντα ἐπίκαιρο θέμα, τὴν παγκυριαρχία τῆς βλακείας σ' ἓναν τόπο, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ἐπαίρονται γιὰ τὴν ἐξυπνάδα τους, ἔχοντας πάντως ἀπόλυτη ἐπίγνωση γιὰ τὸ μάταιον τῆς προσπάθειάς του. «*Θὰ τὸ διαβάσουν ἴσως κάποιοι πού δὲν τοὺς χρειάζεται, ἀλλὰ δὲν θὰ τὸ διαβάσουν αὐτοί, πού τοὺς χρειάζεται*», λέει ὁ συγγραφέας, ὄντας σὲ ἐπαφὴ μὲ τὴν θλιβερὴ πραγματικότητα, ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἄλλη

οἰκονομικὰ συμφέροντα. Ὑπάρχει ἓνας ἴστος ἀπὸ παγκόσμιες μεγαλο-ἐπιχειρήσεις, πού δὲν εἶναι πρόθυμες νὰ ἐγκαταλείψουν τὸν οὐσιαστικὸ λόγο ὑπαρξῆς τους, δηλαδή τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ.

» Πρὸς τὸ παρὸν ἀκόμα καὶ αὐτοί, πού δὲν πιστεύουν σὲ κάποια θρησκεία, θεωροῦν δεδομένο τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὑπῆρξε ἱστορικά. Δὲν ἀντιλαμβάνονται ὅμως, πόσο εὐθραυστος εἶναι αὐτὸς ὁ ἰσχυρισμός. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ἡ ἱστοριούλα τοῦ θεανθρώπου ἐνισχύεται ὀλοένα καὶ περισσότερο ἀπὸ τὰ Μ.Μ.Ε., πού ἀποφεύγουν νὰ ἐξετάσουν προσεκτικὰ τὸ θέμα. Σὺν τὸ γεγονός, ὅτι κάθε μέρα πού περνᾷ θεωρεῖται ὅλο καὶ πιὸ ἀνεπίτρεπτο κάποιος νὰ “προσβάλλῃ” τὰ θρησκευτικὰ πιστεύω μιᾶς ομάδας ἀνθρώπων.

» Οἱ ἱστορίες γιὰ τὸν Ἰησοῦ ἀποτελοῦσαν κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ β' καὶ γ' αἰ. μ.Χ. ἓνα ὁλόκληρο λογοτεχνικὸ εἶδος. Ἀλλά, γιὰ νὰ δημιουργηθῇ μία ἐνωμένη καὶ κυρίαρχη θρησκεία (καὶ κυρίως μιὰ θρησκεία, ἡ ὁποία θὰ καθιστοῦσε τὸν αὐτοκράτορα ἀντιπρόσωπο τοῦ θεοῦ στὴ Γῆ), ἔπρεπε τὰ διάφορα δόγματα νὰ ἐνωθοῦν σὲ ἓνα κωδικοποιημένο δόγμα, τὸ ὁποῖο καὶ θὰ προσπαθοῦσαν νὰ ἐπιβάλουν ὡς τὸ μόνον ὀρθό. Ἔτσι λοιπὸν οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι κατάφεραν σκανδαλωδῶς νὰ ἐξυψώσουν τὴν θεϊκὴ ὑπόσταση τοῦ Ἰησοῦ καὶ νὰ καταστήσουν τὴν Μαριὰμ ὡς «μητέρα τοῦ θεοῦ». Στὴ συνέχεια δημιούργησαν τὸ “Πιστεύω”, περιορίζοντας μὲ αὐτὸ τὸν

ἀπὸ τὴν ἐξῆς: ἡ κοινωνία μας βρίθκει ἀπὸ μικρόνοες ἐξυπνάκηδες, ἀλλὰ στερεῖται πραγματικὰ ἐξυπνων καὶ ἀνοικτόμυαλων ἀνθρώπων. Οἱ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις, δηλαδὴ οἱ πραγματικὰ ἱκανοὶ διανοητικὰ ἄνθρωποι, καταπιέζονται, ἀπομονώνονται καὶ ἐν τέλει πνίγονται ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀνοήτων. Ἡ ἐξυπνάδα, ἡ ὁποία γίνεται ἀνεκτὴ ἀπὸ τὴν διεφθαρμένη, ἀμόρφωτη καὶ καλοβολεμένη κοινωνία μας, εἶναι ἡ περιορισμένη «ἐξυπνάδα», ποὺ δὲν ἀγγίζει ἀνώτερες σφαῖρες πνευματικῶν ἀναζητήσεων, ποὺ δὲν ξεπερνᾷ τὰ τετριμμένα. Ἡ πορεία μας ὡς κοινωνικοῦ συνόλου ὁρίζεται ἀπὸ ἀνθρώπους ἀνίκανους νὰ κρίνουν, νὰ ἀναλύσουν καὶ νὰ δοῦν σὲ βάθος χρόνου. Ἡ ἱστορικὴ ἐμπειρία δὲν τοὺς ἀνοίγει διανοητικοὺς ὁρίζοντες, οὔτε μαθαίνουν τίποτε ἀπὸ τὴν δική τους πείρα καὶ τὰ λάθη τους. Ὅλα αὐτὰ ἀπαιτοῦν κόπο, προσπάθεια, διανοητικὲς διεργασίες, ποὺ δὲν εἶναι διατεθειμένοι νὰ κάνουν, χρόνο, ποὺ δὲν εἶναι διατεθειμένοι νὰ ἀφιερῶσουν. Ἡ γενικευμένη αὐτὴ ἀνικανότητα καὶ προχειρότητα εἶναι προφανὴς καὶ ἔχει διαφορὲς ἐκφάνσεις. Τὴν βλέπουμε καθημερινὰ καὶ πληρώνουμε τὶς σοβαρὲς συνέπειές της. Εἶναι μάλιστα τόσο προφανὴς, ποὺ μοιραῖα τὴν ἐκμεταλλεύονται οἱ κάθε λογῆς ἐπιτήδευοι πρὸς ἴδιον ὄφελος. Καὶ βέβαια, ἐὰν ἔχουν τὴν δυνατότητα, ὄχι μόνο συντηροῦν, ἀλλὰ καὶ καλλιεργοῦν τὴν ἀμορφωσιά μας καὶ τὴν ἀκρισία μας, προκειμένου νὰ παγιώσουν τὴν ἐξουσία τους (κακῆς ποιότητος παρεχόμενη παιδεία, ἔλεγχος τοῦ Τύπου, τῆς Τηλεόρασης, προβολὴ φτηνῶν προτύπων καὶ κατ' ἐξακολούθησιν ψευδολογία). Κι ὅμως κανεὶς δὲν βλέπει, ὅτι ἐκεῖ βρίσκεται ἡ ρίζα τῆς κακοδαιμονίας μας. Ὡς γνήσιοι βλάκες ἀναζητοῦμε τὶς αἰτίες τῆς ἀλλοῦ, σὲ φαντασιακὰ αἷτια καὶ ὄχι σὲ ἐμᾶς τοὺς ἴδιους. Καὶ δὲν θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ ἀλλιῶς, ἀφοῦ, γιὰ νὰ δῇ κάποιος κατὰματα τὴν ἀλήθεια, χρειάζεται θάρρος, τόλμη καὶ ...μυαλό.

Ὁ κ. Ἀθανασοῦλιας μιλά γιὰ καταβολὴ φόρου βλακειάς, γιὰ τοὺς μεγάλους δυνάστες τοῦ μυαλοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ εἶναι ὁ φόβος καὶ τὰ συναισθήματα (τοὺς ὑποβο-

τρόπο τὶς διαφορετικὲς γνώμες καὶ ἀπόψεις, ποὺ ἐνδεχομένως θὰ προέκυπταν. Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ὁ Χριστιανισμὸς ἔγινε ἡ ἐπίσημη θρησκεία τοῦ Κράτους, μὲγάλα χρηματικὰ ποσὰ ξοδεύτηκαν, γιὰ νὰ δημιουργηθῇ ἡ ψευδαίσθησις ἐνὸς «ἱστορικοῦ Ἰησοῦ», ποὺ ἔζησε κάποτε στὰ Παλαιστινιακὰ ἐδάφη. Ἡ προπαγάνδα αὐτὴ, ποὺ ἀπευθυνόταν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον στὸν ἀμόρφωτο πληθυσμὸ, ἦταν ἀπαραίτητη, γιὰ νὰ ἐδραιωθῇ τὸ νέο αὐτὸ δόγμα.

» Ἀναφέρω ἐνδεικτικὰ τὰ πιδ ἀντιπροσωπευτικὰ παραδείγματα: ὁ Πανάγιος Τάφος καὶ ὁ Γολγοθᾶς στὴν Ἱερουσαλήμ, ἡ σπηλιὰ τῆς Ἀγίας Οἰκογένειας στὴ Ναζαρετ καὶ ἡ σπηλιὰ τῆς Γέννησις στὴν Βηθλεέμ, ἀλλὰ καὶ ὁ Τίμιος Σταυρὸς, τὰ καρφιὰ τῆς Σταύρωσις, ἡ περιτομὴ τοῦ Ἰησοῦ ἀκόμα καὶ ἄχυρο ἀπὸ τὴν φάτνη. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἐδραιωθοῦν οἱ ἐπίσκοποι ὡς οἱ ἀληθινοὶ διάδοχοι τῶν ἀποστόλων στὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱεραρχία, ἔπρεπε νὰ ἐφευρεθοῦν τὰ μυθεύματα γιὰ τοὺς ἁγίους καὶ τὰ ἐρῶν ἐκκλησιαστικὰ κειμήλια.

» Κάποια στιγμή, ὅπως ἦταν φυσικό, κάποιοι ἄνθρωποι σκέφτηκαν, ὅτι οἱ ἀφηγήσεις τῶν εὐαγγελίων δὲν ἦταν τέσσερις ἀνεξάρτητες μαρτυρίες τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ ἀλλὰ μία ἀλυσίδα γεγονότων. Αὐτὴ ἡ συνειδητοποίηση τοὺς ὥθησε στὸ νὰ προσπαθῶσουν νὰ ἀνακαλύψουν τὴν «ἀληθινὴ» ἱστορία, ποὺ κρυβόταν πίσω ἀπὸ αὐτὲς τὶς ἀφηγήσεις. Ἀλλὰ μία τέτοια προσπάθεια ἦταν καὶ εἶναι ἐκ προοιμίου

λεῖς τῶν παραλογισμῶν μας, ὅπως τὰ ἀποκαλεῖ) καὶ ἐπισημαίνει καίρια παραδείγματα, καταγεγραμμένα στὴν Ἱστορία.

Μᾶς θυμίζει, ὅτι ὁ φόβος τοῦ θανάτου λείανε τὸ ἔδαφος, γιὰ νὰ εὐδοκμήσουν διάφορα θρησκευτικὰ πιστεύω (ἀθανασία τῆς ψυχῆς, μετενσάρκωση, μετεμψύχωση), ἡ μισαλλοδοξία (σταυροφορίες) καὶ ὁ φανατισμὸς (θρησκευτικοὶ πόλεμοι). Ἡ ἀνασφάλειά μας μᾶς μετέτρεψε σὲ πρώτης τάξεως θύματα γιὰ διαφόρους ἀγῶνες (παπᾶδες, συγχωροχάρτια, μάντεις, πολιτικούς καὶ παντὸς εἶδους σωτήρες). Ἀναλύει τὸ γιατί ξέσπασε ὁ Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος καὶ καταλήγει στὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ αἰτία γιὰ ὅλες αὐτὲς τὶς καταστροφὲς καὶ τὰ ἀνθρώπινα θύματα δὲν ἦταν παρὰ ἡ ἀνθρώπινη παράνοια. Μιλᾷ γιὰ τὴν πλάνη τοῦ Κομμουνισμοῦ, ποὺ καταποντίστηκε σ' ἓναν ὠκεανὸ βλακείας, ἀπὸ τὸν ὁποῖο δὲν ἔχουν βγεῖ ἀκόμη ἀρκετοὶ ἄνθρωποι, τὴν προκρούστεια λογικὴ, μὲ τὴν ὁποία ἐνήργησαν οἱ ὀπαδοὶ του, καὶ τὰ ἀπερίγραπτα δεινὰ ποὺ προκάλεσε, τὸν Καπιταλισμὸ, ποὺ ἀπεικονίζει τὴν ἀκόρεστη ἀπληστία τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ἀκυρώνει κάθε ἀνθρώπινο ἠθικὸ φραγμὸ, ἀλλὰ καὶ τὸν κομματισμὸ, ποὺ ὑφιστάμεθα ἀκόμη καὶ σήμερα, καὶ ὅπου ἡ βλακεία, παντοδύναμη σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸ «ἀτομικὸ συμφέρον», σαρώνει τὰ πάντα.

Σὲ μία κοινωνία, ὅπου ὅλα εἶναι δοτὰ (ἡ γνώση, τὰ πιστεύω), ὅπου δὲν νοεῖται ἀμφισβήτηση, ἐπιβραβεύονται ἡ κουτοπονηριὰ καὶ ὁ δόλος, περιφρονοῦνται οἱ ἀξίες, καὶ χλευάζεται ἡ πραγματικὴ ἐξυπνάδα, δὲν ὑπάρχει περιθώριο γιὰ ἐκπαιδείν. Ἡ κακομοιριὰ εἶναι μονόδρομος.

Τὸ ἐρώτημα, ποὺ τίθεται, εἶναι: ποίος ἔχει ἀνάγκη τὴν ἀλήθεια, ποίος πραγματικὰ τὴν διψᾷ; Κατὰ συνέπεια ποίος ἐπιθυμεῖ τὴν ἐξυπνάδα;

Α.Γ.

καταδικασμένη, καθὼς δὲν ὑπάρχει καμμία ἱστορικὴ βάση. Τὸ μόνο πρᾶγμα, ποὺ μπορεῖ νὰ σταματήσει κάποιον ἐρευνητὴ, εἶναι ἡ ἴδια του ἡ πίστη, γιατί φτάνει κάποια στιγμή σὲ ἓνα σημεῖο, ὅπου δὲν μπορεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ ἐπιστημονικὰ αὐτό, τὸ ὁποῖο θεωρεῖ ὡς ἀλήθεια.

» Τὸ νὰ ἀποδεικνύης βέβαια, ὅτι «ὁ αὐτοκράτορας εἶναι γυμνός», δὲν εἶναι καὶ εὔκολη ὑπόθεση. Τὸνς πρώτους αἰῶνες πολλοὶ ἄνθρωποι πλήρωσαν μὲ τὴ ζωὴ τους τὴν εἰλικρινεία τους καὶ πολλοὶ ἄλλοι κατέστρεψαν τὴν καριέρα τους. Ὁ Χριστιανισμὸς ὁμῶς μετὰ ἀπὸ τὰ ἀλλεπάλληλα χτυπήματα τῆς Ἐπιστήμης καὶ τοῦ Ὁρθολογισμοῦ, ἔχει πλέον καταστήσει νὰ εἶναι ἓνας διαλυμένος, ἀτομικιστικὸς ὀργανισμὸς χωρὶς οὐσιαστικὲς ἀνθρωπιστικὲς δομές, ποὺ βρίσκεται σὲ παρακμὴ.

» Γιὰ μένα ἡ εὐτυχία ἔρχεται, ὅταν κατανοήσουμε τὸν κόσμον γύρω μας καὶ τὴ θέση μας μέσα σὲ αὐτόν. Μποροῦμε νὰ εἴμαστε εὐτυχισμένοι ξοδεύοντας λίγα χρήματα καὶ κάνοντας τὴν ἐλάχιστη ζημιὰ στὸ περιβάλλον. Μιὰ κοινωνία ἀπαγκιστρωμένη ἀπὸ τὴ θρησκεία μπορεῖ νὰ προσφέρει πολὺν καλύτερα θεάματα, τέχνες καὶ ἀρχιτεκτονικὲς κατασκευὲς ἀπὸ μία θεοκρατικὴ, καὶ ἂν αὐτὸ ποὺ ἀποζητοῦν οὐσιαστικὰ οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸ δέος καὶ τὸ θαῦμα, τὸ πραγματικὸ Σύμπαν, ποὺ μᾶς περιβάλλει, ἔχει νὰ τοὺς προσφέρει πολὺν περισσότερα μυστήρια, ἀπὸ ὅσα φαντάζονται.»

Μηνᾶς Παπαγεωργίου

ΑΠΟ ΤΟΝ κ. ΠΟΥΤΙΝ ΣΤΟ ΜΠΟΥΡΓΚΑΣ ΚΙ ΑΠΟ ΤΟ ΜΠΟΥΡΓΚΑΣ... ΣΤΗ ΖΗΜΕΝΣ

[– Άπο πότε «λαδώνει» ἡ «Ζῆμενς» ἀλλὰ καὶ ἄλλοι οἰκονομικοὶ κολοσσοὶ τοὺς Ἑλληνες πολιτικούς;

– Ἐδῶ καὶ δεκαετίες, ἀπαντοῦν οἱ ἴδιοι.

– Δωροδοκοῦν μόνον Ἑλληνες ἢ καὶ συναδέλφους τους σὲ ξένες χώρες;

– Σὲ δεκάδες χώρες, ἀπαντᾷ ἡ ἴδια ἡ «Ζῆμενς».

– Γιατί τὸ διαχρονικὸ αὐτὸ σκάνδαλο «ξέσπασε» σήμερα μὲ πρωτοβουλία τῆς Γερμανίας καὶ συμμετοχὴ τῶν ΗΠΑ καὶ ὄχι π.χ. τὸ 2000;

(Κανεῖς δὲν ἀπαντᾷ.)

– Γιατί δὲν συγκλονίζονται τὰ πολιτικὰ συστήματα τῶν ἄλλων χωρῶν, ποὺ οἱ πολιτικοὶ τους λαδῶνονταν ἀπὸ τὴ «Ζῆμενς» κ.λπ.;

(Κανεῖς δὲν ἀπαντᾷ.)

Τὰ διαυγῶς λογικὰ αὐτὰ ἐρωτήματα πιστεύομε ὅτι εἶχαν ἀπαντηθῇ σὲ βάθος σὲ κείμενο, ποὺ δημοσιεύσαμε στὸ τεῦχος Μαρτίου, ὅπου, πίσω ἀπὸ τὰ ἐπιφανειακὰ συμπτώματα τῶν δεινῶν ποὺ ζοῦμε σήμερα στὴν Ἑλλάδα, ἐγίνε προσπάθεια νὰ διαγνωσθῇ ἡ πραγματικὴ αἰτία τῆς τρέχουσας κατάρρευσης καὶ ἀποσύνθεσης. Ἀναδημοσιεύομε κατὰ λέξιν τὸ κείμενο αὐτὸ σὰν βοήθημα γιὰ τοὺς νεώτερους ἀναγνώστες μας, γιὰ νὰ κατανοήσουν τὰ συμβαίνοντα σήμερα γύρω μας. **Δ.Ι.Λ.**]

“ΤΟ ΠΑΛΙΟ «ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ» ΚΑΙ ΤΑ ΣΗΜΕΡΙΝΑ ΔΕΙΝΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ί συμβαίνει στὴν Ἑλλάδα σήμερα;

Ἀπὸ τότε ποὺ ἐξελίχθηκε ἡ Ρωσσία ὡς ἐνιαία καὶ ἰσχυρὴ πολιτικὴ ὄντοτητα, πρὶν ἀπὸ 500 χρόνια περίπου, μιὰ γεωπολιτικὴ διελκυστίνδα ἄρχισε νὰ παίζεται στὴν «καθ’ ἡμᾶς Ἀνατολή», δηλαδή στὸν γεωγραφικὸ χώρο Βαλκανικῆ-Μικρᾶ Ἀσίας, ἀνεξάρτητα πρὸς τὴν ἐκάστοτε κρατικὴ σύνθεσή της. Εἴτε ὑπῆρχε ἡ Ὄθωμανικὴ Αὐτοκρατορία εἴτε τὰ κράτη ποὺ προέκυψαν ἀπὸ τὴ διάλυσή της (Τουρκία, Ἑλλάδα, Βουλγαρία, Ρουμανία, πρώην Γιουγκοσλαβία, Ἀλβανία), ἡ Ρωσσία προσπαθοῦσε νὰ φέρῃ κάτω ἀπὸ τὴν ἐπὶρροή της τὴν περιοχὴ αὐτή, ἐνῶ ἡ Δύση (Εὐρωπαϊκὲς Δυνάμεις καὶ μετὰ τὸν Β΄ Παγκόσμιον Πόλεμον καὶ οἱ Η.Π.Α.) προσπαθοῦσε νὰ τὴν κρατήσῃ γιὰ λογαριασμό της. Ἄπειρα πολιτικὰ καὶ στρατιωτικὰ γεγονότα ἔχουν ἀπορρεῦσει ἀπὸ τὴ διαμάχη αὐτὴ (Ρωσοτουρκικοὶ Πόλεμοι –ὅσο χρονικὸ διάστημα οἱ Ὄθωμανοὶ ἦταν ἰσχυροὶ– καὶ στὴ συνέχεια Σερβικὴ καὶ Ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση ὡς ἀρχὴ τῆς διάλυσης τῆς Ὄθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας –ὅταν ἡ Ὑψηλὴ Πύλη εἶχε παρακμάσει καὶ δὲν ἦταν ἱκανὴ νὰ συγκρατήσῃ τοὺς Ρώσσους– Βαλ-

κανικοί Πόλεμοι, δημιουργία βαλκανικών κρατών και πολλά άλλα). Έδω, στην Ελλάδα, όλα τα ιστορικά γεγονότα την προ και κατά το 1821 εποχή μέχρι τον Α', τον Β' Παγκόσμιο αλλά και τον Έμφύλιο Πόλεμο αποτελούν καθαρά άπλως ιστορικά «συμπτώματα» της βαθύτερης αιτίας που τα παράγει, δηλαδή της διελκυστίνδας που προαναφέραμε, όπως και η συγκρότηση της Γιουγκοσλαβίας ως υπερκράτους στο τέλος του Α' Παγκόσμιου Πολέμου το 1918.

Παρατηρούμε, ότι:

α Το «Ανατολικό Ζήτημα», όπως ονομάστηκε το διαχρονικό αυτό ιστορικό φαινόμενο, «φουντώνει» στις εποχές που η Ρωσσία ισχυροποιείται, π.χ. μετά τη νίκη της επί του Ναπολέοντος το 1812, όποτε ακολουθήσε η Σερβική και η Ελληνική Έπανάσταση, ή μετά την νίκη της στον Β' Π.Π. επί του Χίτλερ, όποτε έγινε ο Έμφύλιος στην Ελλάδα κ.ο.κ.

β Η Ρωσσία πάντοτε χάνει το παιχνίδι και ποτέ δεν κατορθώνει να κερδίσει από τους Δυτικούς σταθερή επιρροή στην περιοχή εκτός από μικρά χρονικά διαλείμματα.

Θεωρώ πολύ σημαντικό να παρατηρήσουμε εδώ, ότι, όταν μετά την δεκαετία του 1980, με την πτώση και τον άκρωτηριασμό της ΕΣΣΔ, η Μόσχα περιέπεσε σχεδόν σε κατάσταση πλήρους πολιτικής αδυναμίας, συνέβη η περιοχή Βαλκανική - Μ. Ασία να γίνη μήλο της έριδος μεταξύ Εύρώπης και ΗΠΑ. Αποτέλεσμα της πρόσκαιρης αυτής αλλαγής ισορροπιών ήταν η διάλυση και η «μοιρασιά» της Γιουγκοσλαβίας έρημην της Μόσχας σε ζώνες επιρροής των Βρυξελλών και της Ουάσιγκτον και η έκκρεμής υπόθεση της ένταξης της Τουρκίας και κάποιων βαλκανικών κρατών στην Ε.Ε., στην όποια υπόθεση το παιχνίδι άλλοτε «ξεσταίνεται» κι άλλοτε «παγώνει».

* * *

ήμερα δεν συμβαίνει τίποτε διαφορετικό από αυτά που συνέβησαν στα προηγούμενα 500 χρόνια. Η Ρωσσία του Πούτιν έχει πάλι ισχυροποιηθεί και προσπαθεί με κύριους μοχλούς της την Σερβία (Ζήτημα Κοσόβου) και την σημερινή ελληνική κυβέρνηση (Ζήτημα Σκοπίων), τις δύο «όμόδοξες» της χώρες, όπως και πριν αποκαλούνταν, να «βάλει χέρι» στην περιοχή, όπως ακριβώς έκανε, όποτε ήταν ισχυρή. Η Αθήνα «τσιμπήσε» κατά το κοινολεκτούμενο (συμφωνία για τον άγωγό Μπουργκάς-Άλεξανδρούπολης, αντίδραση στην ένταξη των Σκοπίων στο ΝΑΤΟ, αγορά 450 ρωσικών αρμάτων και πολλά άλλα λιγώτερο ή καθόλου γνωστά) και έδειξε ότι πέφτει στη σφαίρα επιρροής της Μόσχας. Η επιθετικότητα αυτή της Ρωσσίας ώδηγησε και πάλι στη «συμμαχία» ΗΠΑ - Ε.Ε. για την από κοινού αντιμετώπιση της νέας «καθόδου» της Μόσχας στην Βαλκανική. Τα «περίεργα» συμβαίνοντα σήμερα στη χώρα μας αποτελούν αποκλειστικώς συνέπειες ή «συμπτώματα» του «τσιμπήματος» αυτού. Δεν θα ασχοληθούμε με αυτά τα «συμπτώματα», διότι μπορείτε καθημερινά να τα δήτε στις εφημερίδες και τους τηλεοπτικούς σταθμούς.

ὁ μεγάλο ἐρώτημα εἶναι: Γιατί «τοίμπησε» ἡ Ἑλλάδα, ὥστερα ἀπὸ τόση ἱστορικὴ πείρα ποὺ ἔχει ἀποκτήσει, καθὼς ἦταν πάντοτε στὸ «κέντρο» τοῦ Ἀνατολικοῦ Ζητήματος; Ἡ ἀπάντηση εἶναι μία: Δὲν μπορούσε νὰ κάνῃ ἀλλιῶς. Καὶ δὲν ἐννοοῦμε ἐδῶ, ὅτι σύρθηκε ἀπὸ κάποια διεθνὴ ἢ σκοτεινὴ δύναμη, ποὺ λόγῳ τῆς ἰσχύος της τὴν ἀνάγκασε νὰ πάρῃ τὸν «Δρόμο τῆς Μόσχας». Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ ἀποκλείσουμε ὡς παντελῶς ἀδύνατο γιὰ ἓναν πολὺ ἀπλὸ λόγο: Ἡ «δύναμη» αὐτοῦ τοῦ εἵδους, ὅποια κι ἂν εἶναι, δὲν εἶναι σίγουρα ἡ Μόσχα! Ὁ Ἐπίκτητος λέει: «ἰδιώτου ἰδιον τοῖς ἄλλοις ἀποδιδόναι τὰ ἑαυτοῦ δεινά» (εἶναι γνώρισμα τοῦ βλάκα νὰ φορτώνῃ τὰ παθήματά του στοὺς ἄλλους). Τὰ παθήματά μας λοιπὸν πρέπει νὰ τὰ φορτώσουμε σ' ἐμᾶς τοὺς ἴδιους, καὶ τότε ἴσως μᾶς γίνουν μαθήματα.

Ἀπὸ χρόνια παρατηροῦμε, χωρὶς ποτὲ νὰ ἀσχολούμεθα μὲ τὸν κοιματισμό, ὅτι ἡ Ἑλλάδα ἔχει καταστήσῃ ὡς χώρα ἡ τελευταία θεοκρατία στὴν Εὐρώπῃ. Δὲν ὑπάρχει τεῦχος τοῦ «Δαυλοῦ», ποὺ νὰ μὴν προσκομίζῃ ἀποδείξεις, ποὺ ἐπαληθεύουν τὴν κατάστασιν αὐτῇ. Ἡ θεοκρατία (πιδὸ συγκεκριμένα ἡ «Ὁρθοδοξοκρατία») εἶναι γενικὴ. Ἀπὸ τὴν Ἄκρα Ἀριστερὰ μέχρι τὴν Ἄκρα Δεξιὰ δὲν ὑπῆρξε ποτὲ καὶ δὲν ὑπάρχει οὔτε σήμερα ἓνας ἔστω β' κατηγορίας «παράγων» τῆς Πολιτικῆς, τῆς Διανόησης, τῆς Δικαιοσύνης, τῆς Διοίκησης, τῆς Παιδείας, τῆς Δημοσιογραφίας κ.λπ., ποὺ νὰ καταγγείλῃ τὴ μεσαιωνικὴ αὐτὴ κατάστασιν. Κι ἂν κάποιος πῇ ἢ πράξῃ κάτι, ποὺ νὰ τὴν ἀμφισβητῇ, ἡ Ρωμοσύνη θὰ τὸν ἀπομονώσῃ καὶ θὰ τὸν ἐξαφανίσῃ πολιτικά. (Θυμηθῆτε, τί ἔπαθε ὁ κ. Γ. Τζανετάκος, ὅταν κατέβηκε στὶς ἐκλογὰς γιὰ τὴν ὑπερνομαρχία Ἀττικῆς- εἶχε διαπράξῃ τὸ ἐγκλημα νὰ πῇ τὸ ἐπώνυμο τοῦ Χριστοδουλοῦ: «Παρασκευαΐδης» (!)- καὶ ἡ κ. Μαριέττα Γιαννάκου -δὲν εἶχε δεχθῇ νὰ πολιτοποιήσῃ τὸ σχολικὸ βιβλίο, ποὺ ἀνέφερε, ὅτι δὲν ὑπῆρξαν «κρυφὸ σχολειό» καὶ «λάβαρα» τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ. Ἡ σημερινὴ ἡγεσία τῆς Ρωμοσύνης υἱοθετεῖ ὡς πολιτικὴ τῆς ταυτότητα... τὰ (φαρισαϊκά) χριστιανικὰ συνθήματα τῆς «ταπεινότητος» καὶ τῆς «σεμνότητος» (!) μὲ τὸν πρωθυπουργὸ νὰ χαρίζῃ «φυλαχτά» (!) στὸν θεοκράτη ταγὸ τῆς, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀρχηγοὺς ν' ἀνάβουν κερὰ καὶ καντήλια μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρία, ἔχοντας καταστήσῃ πολιτικοὶ ὄμηροι τῆς Ὁρθοδοξίας, ποὺ, ἂν τολμήσουν νὰ ἀδιαφορήσουν γιὰ τὴν ἱερὴ εὐλογία ἢ ἔστω γιὰ τὴν ἱερὴ ἀνοχὴ, εἶναι καταδικασμένοι στὸν πολιτικὸ ἐκμηδενισμό.

Αὐτὸ ἐννοοῦμε, ὅταν λέμε, μὲ τὴν βοήθειαν τῆς ἱστορικῆς προοπτικῆς τῶν τελευταίων 500 χρόνων, ὅτι ἡ σημερινὴ Ρωμοσύνη δὲν μπορούσε νὰ πράξῃ ἀλλιῶς ἀπὸ τὸ νὰ μῇ στὸ «Δρόμο τῆς ὁμόδοξης Ρωσσίας». Δυστυχῶς ἡ σκοτεινὴ δύναμη βρίσκεται μέσα στὰ κρανία μας, αὐτὴ μᾶς ἄγει καὶ μᾶς φέρει, αὐτὸς ὁ βυζαντινισμός, ποὺ εἶχε γίνῃ θρησκευτικὰ ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ (κάτω ἀπὸ ἓναν κοινὸ πατριάρχη) μὲ τὸ «ὁμόδοξον ξανθὸν γένος τοῦ Βορρᾶ» καὶ στὴν Τουρκοκρατία

προσδοκούσε, «πότε θάρθῃ ὁ Μόσκοβος νὰ κάνῃ τὸ σεφέρι». «Σεφέρια» ἔκανε πολλὰ ὁ ὁμόδοξος Μόσκοβος, ἀλλὰ πάντοτε αὐτὰ ὠδηγοῦσαν ἀπλῶς στὴν σφαγὴ τῶν ὁμοδόξων Ρωμιῶν ἀπὸ τοὺς Τούρκους.

* * *

Τί θὰ συμβῇ στὴν Ἑλλάδα αὐριο; Τὸ Χθὲς χαράζει τὸ Σήμερα καὶ μαζὶ τὸ Χθὲς μὲ τὸ Σήμερα χαράζουν τὸ Αὔριο.

Υ.Γ. 1: Στὶς 17 Ἰανουαρίου πῆγε στὴ Σόφια ὁ πρόεδρος τῆς Ρωσσίας κ. Βλαντιμίρ Πούτιν, ὅπου μαζὶ μὲ τὸν πρωθυπουργὸ τῆς Βουλγαρίας κ. Σεργκέι Στανίσεφ ὑπέγραψαν τὴν τελικὴ Συμφωνία γιὰ τὸν πετρελαιαγωγὸ Μπουργκάς-Ἀλεξανδρούπολης. Ὁ κ. Καραμανλῆς, ὁ ὁποῖος εἶχε συμμετάσχει αὐτοπροσώπως σ' ὅλες τὶς προηγούμενες προκαταρκτικὲς συναντήσεις τῶν τριῶν ἡγετῶν γιὰ τὴν προετοιμασία τῆς Συμφωνίας, αὐτὴ τὴν φορὰ ἀπουσίασε... «προκλητικά» ἀποστέλλοντας στὴ Σόφια ἀντ' αὐτοῦ κάποιον ὑπουργό του. Ἵσως νὰ ἐπιδιώκῃ μὲ τὴν ἀπουσία του αὐτὴ νὰ φανῇ, ὅτι ἔστω ἀργὰ ἀντελήφθη ὅτι εἶχε «παίξει μὲ τὴν φωτιά» κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενο καὶ ὅτι τώρα θέλει νὰ «δηλώσῃ ἀρμοδίως» ὅτι ἔχει πιά «συνετισθῇ» καὶ «σωφρονισθῇ» καὶ ὅτι θέλει νὰ ἐπιστρέψῃ ὡς ἄσωτος υἱὸς στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἀδυσώπητης Δύσης. Ἵσως ἡ ἀπουσία αὐτὴ νὰ ἀποτελῇ καὶ ἓνα ἔμμεσο μήνυμα τῆς Δύσης πρὸς τὸν κ. Πούτιν, ὅτι καὶ ὁ ἀντίστροφος «Δρόμος τῆς Μόσχας πρὸς τὰ Βαλκάνια» δὲν θὰ εἶναι ἀνθόσπαρτος. Ἵσως...

Υ.Γ. 2: Στὶς 16 Ἰανουαρίου, σχεδὸν ταυτόχρονα μὲ τὴ «μὴ μετάβαση» τοῦ κ. Καραμανλῆ στὴ Σόφια, ἀνακοινώθηκε «ἀρμοδίως», ὅτι ἡ ὑπόθεση τῶν τηλεφωνικῶν ὑποκλοπῶν εἰς βάρος τοῦ πρωθυπουργοῦ, ὑπουργῶν, στρατηγῶν κ.ἄ. ἀξιωματοῦχων (γιὰ τὶς ὁποῖες τρεῖς ὑπουργοί, οἱ κ.κ. Ρουσόπουλος, Βουλγαράκης καὶ Παπαληγούρας, σὲ μιὰ θεατρικὴ παρουσίαση στὰ Μ.Μ.Ε. εἶχαν «φωτογραφίσει» ὡς ἔνοχη τὴν ἀμερικανικὴ πρεσβεία καὶ τὴ Σί-Ἄι-Ἐι) τίθεται ἀπὸ τὴ Δικαιοσύνη ὀριστικὰ στὸ ἀρχεῖο. Ὁ πρωθυπουργὸς πρὶν ἀπὸ ἓνα χρόνον δήλωνε κατηγορηματικά, ὅτι οἱ ἐνεχόμενοι στὶς ὑποκλοπές, ὅποιοι κι ἂν εἶναι, θὰ διωχθοῦν καὶ θὰ τιμωρηθοῦν παραδειγματικά.

Υ.Γ. 3: Στὸ παιχνίδι ἐπιρροῆς στὴν «καθ' ἡμᾶς Ἀνατολή» καὶ τῆς ἀναχαίτισης τῆς πορείας τοῦ κ. Πούτιν πρὸς τὴ Μεσόγειο μῆκε ταυτόχρονα μὲ τοὺς Ἀμερικανοὺς καὶ ἡ Γερμανία, «φρεσκάροντας» σήμερα τὸ σκάνδαλο Ζήμενς (ἔστερα ἀπὸ «παροπλισμό» του στὰ συρτάρια τῆς εἰσαγγελίας τοῦ Μονάχου) καὶ ἐπιστρατεύοντας ὡς «συμμάχους» ἀμερικανικὲς ἐταιρεῖες καὶ δικηγόρους τῆς Ν. Ὑόρκης. Οἱ ἐνεχόμενοι στὸ σκάνδαλο ὑπέρμαχοι τοῦ «Δρόμου τῆς Μόσχας» προειδοποιήθηκαν νὰ συνετισθοῦν καὶ φαίνεται, ὅτι, συνηγορούντων καὶ τῶν συνενόχων τους τῆς Ἀντιπολίτευσης,... σωφρονίσθηκαν ἅπαντες. ”

Δ.Ι.Α.

(«Δαυλός», τεῦχος 311, Μάρτιος 2008, σελ. 21838-21841 ἢ <http://www.davlos.gr/pdf/21838.pdf>.)